

Programmabegroting 2026-2029

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Aanbiedingsbrief begroting 2026-2029	6
Leeswijzer	16
Programma 1: Kwaliteit van Leven	18
1.0 Wat mag het kosten?	18
1.1 Een inclusieve samenleving	21
1.2 Een gezond verenigingsleven	22
1.3 Toekomstbestendig onderwijs	24
1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern	26
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	27
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	29
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	29
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	32
Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie	42
2.0 Wat mag het kosten?	42
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	43
2.2 Transformatie van de landbouw	46
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	48
Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering	55
3.0 Wat mag het kosten?	55
3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	56
3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie	59
3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten	60
3.4 Van afval tot grondstof	61
Programma 4: Wonen en Leefomgeving	65
4.0 Wat mag het kosten?	65

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern.....	67
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	73
4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen	74
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	76
Programma 5: Bestuur en Dienstverlening.....	81
5.0 Wat mag het kosten?	81
5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten	83
5.2 Goed bestuur	85
5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid	86
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding.....	87
5.5 Doelgericht samenwerken	89
5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	91
5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid.....	92
5.8 Ondernijning een halt toeroepen	94
5.9 Jeugdproblematiek in de greep	96
5.10 Personeel	97
Paragrafen.....	104
Paragraaf 1: Lokale heffingen	104
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	115
Paragraaf 3: Kapitaalgoederen.....	134
Paragraaf 4: Financiering	143
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	149
Paragraaf 6: Verbonden partijen	155
Paragraaf 7: Grondbeleid.....	171
Financiële begroting	182
1.1 Begroting conform taakvelden BBV.....	182
1.2 Incidentele baten en lasten en structureel en reëel evenwicht.....	198

1.3 Investeringsstaat 2026-2029	205
1.4 Stand en verloop van reserves en voorzieningen	207
1.5 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	215
1.6 Opbouw algemene uitkering 2026-2029	217
Bijlage: Opvolging kadernota 2026.....	221

Aanbiedingsbrief begroting 2026-2029

Geachte raadsleden,

Met gepaste trots bieden wij u hierbij de programmabegroting 2026-2029 aan. Deze begroting markeert het laatste jaar van het coalitieakkoord “Goed leven in elke kern” en biedt een stevig fundament voor de toekomst. Dit fundament biedt perspectief om te kunnen blijven investeren, oplossingen te bieden voor grote uitdagingen en een gemeente te zijn met ambities. Dit vraagt om belangrijke strategische keuzes, toekomstgerichte investeringen en lange termijn visie.

In deze aanbiedingsbrief schetsen wij de belangrijkste ontwikkelingen en keuzes die ten grondslag liggen aan deze begroting.

Proces van de Kadernota 2026

Met het zogenaamde ravijnjaar 2026 in het vooruitzicht is het proces om te komen tot een sluitende begroting in een vroeg stadium ingezet. Gesprekken met fracties zijn gevoerd om draagvlak te creëren en gevoelens te peilen. Met de inzichten van nu wordt het ravijnjaar met twee jaar opgeschoven. Dit benadrukt het belang van structurele oplossingen en een lange termijnvisie, zowel van de zijde van het rijk als van onze gemeente, voor toekomstige financiële uitdagingen in combinatie met de ambities die Eijsden-Margraten heeft.

Deze consultatieve aanpak heeft geleid tot een breed gedragen en scherpe keuze om nu niet te snijden in maatschappelijke voorzieningen van onze gemeente.

Sluitende Begroting voor 2026 en 2027

Dankzij extra middelen uit de meicirculaire (voor accresproblematiek en jeugdzorg) én de inzet van efficiency- en administratieve bijsturingen is het gelukt om de begroting voor zowel 2026 als 2027 sluitend te krijgen. Dit resultaat onderstreept onze gezamenlijke inspanningen om financiële stabiliteit te waarborgen op de korte termijn.

Fundament voor de toekomst

In maart 2026 zijn nieuwe gemeenteraadsverkiezingen en zal een nieuwe raad en een nieuw college worden geïnstalleerd. Om de consistentie en voortgang op essentiële thema's te borgen is het van belang dat de nieuwe raad en het college een vliegende start kunnen maken en is een goede overdracht essentieel, zodat deze thema's ook goed geborgd worden in het nieuwe coalitieakkoord. Naast de opbrengst uit de raadsessies naar aanloop van de kadernota, bevat de overdracht ook concrete voorstellen en uitvoeringsplannen op terrein van wonen (uitbreidingsplannen en 'straatjes erbij'), Sport en onderwijs (IHP sport en onderwijs), werk (nieuwe economische visie), Leefbaarheid (uitvoering nieuw groen beleidsplan) en mobiliteit. Ook maatschappelijke thema's in sociaal domein, erfgoedbeleid, het thema Liberation/Vrijheid en de transitie van de landbouw krijgen de aandacht.

Hoog Investeringsniveau 2026

Om ook voor de toekomst klaar te zijn is het belangrijk om te investeren. Voor 2026 is wederom een fors investeringsniveau voorzien van in totaal € 15 miljoen. Deze middelen worden gericht ingezet om de leefbaarheid en ontwikkeling van onze gemeente verder te versterken. Een belangrijk deel van deze investeringen betreft de verbetering van de infrastructuur, met een bedrag van € 7,5 miljoen dat specifiek wordt gereserveerd voor de aanleg en het onderhoud van wegen. Daarnaast wordt er € 4,5 miljoen ingezet voor grondaankopen in het kader van woningbouw, waarmee ruimte wordt gecreëerd voor de realisatie van nieuwe woningen en het bevorderen van doorstroming op de woningmarkt. Verder wordt in 2026 gestart met de bouw van de nieuwe school in Cadier en Keer, waarmee we investeren in toekomstbestendig onderwijs en een aantrekkelijke leefomgeving voor jonge gezinnen. Ook zal er in 2026 gekeken worden naar een permanente locatie voor de bibliotheek in Eijsden en een geheel nieuw grondstoffenpark (voorheen milieupark) in Margraten worden geopend.

Met deze gecombineerde inzet geven wij concreet invulling aan ons motto “Goed leven in elke kern”, en zorgen wij ervoor dat onze gemeente ook in de toekomst aantrekkelijk, leefbaar en veerkrachtig blijft.

Inspiratiedocument 2050 als Richtlijn

Bij al onze keuzes blijft het inspiratiedocument 2050 voor ons college leidend. Deze visie biedt ons houvast bij het bepalen van de richting waarin wij onze gemeente willen ontwikkelen: duurzaam, toekomstbestendig en gericht op goed leven in elke kern. Wij streven ernaar om bij de eerste bestuursrapportage (1e Burap) in 2026 meer inzicht te geven in de gevolgen van het nieuwe coalitieakkoord.

Tot slot willen wij u bedanken voor uw betrokkenheid bij dit proces. Samen bouwen wij aan een sterke gemeente waarin iedereen kan rekenen op goede voorzieningen, duurzame groei en sociale samenhang. Wij zien uit naar uw bespreking van deze programmabegroting.

Namens het college van B&W

Wethouder Gerritsen

Recapitulatie lasten / baten per
programma

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Programma 1 Kwaliteit van leven				
lasten	-42.140	-42.355	-43.001	-43.750
baten	18.754	18.394	18.479	18.552
Mutatie reserves	185	1.282	29	29
Saldo na res.best.	-23.201	-22.679	-24.494	-25.170
Programma 2 Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie				
lasten	-828	-776	-776	-776
baten	1.611	1.611	1.611	1.611
Saldo na res.best.	783	834	835	835
Programma 3 Duurzaamheid en klimaatverandering				
lasten	-5.259	-5.446	-4.410	-4.564
baten	5.551	5.733	4.684	4.866
Saldo na res.best.	292	288	274	302
Programma 4 Wonen en Leefomgeving				
lasten	-15.671	-17.037	-16.270	-15.818
baten	7.228	6.958	6.774	6.222
Mutatie reserves	24	20	20	20
Saldo na res.best.	-8.419	-10.059	-9.476	-9.575
Programma 5 Bestuur en Dienstverlening				
lasten	-30.066	-30.997	-31.762	-32.492
baten	60.398	62.404	63.305	65.361
Mutatie reserves	223	223	223	223
Saldo na res.best.	30.555	31.629	31.765	33.091
Saldo begroting 2026-2029	10 V	12 V	-1.096 N	-516 N

Samenvatting van de programma's

Programma 1: Kwaliteit van Leven richt zich op het verbeteren van de leefomgeving en het welzijn van alle inwoners van de gemeente. In 2026 worden diverse initiatieven en projecten uitgevoerd om een inclusieve samenleving te bevorderen, onderwijs toekomstbestendig te maken en sport, cultuur en zorg toegankelijk te houden.

- **Een inclusieve samenleving**

In 2026 wordt gewerkt aan een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Dit wordt bereikt door het ondersteunen van initiatieven die sociale cohesie bevorderen en door extra aandacht te geven aan kwetsbare groepen. De gemeente zet in op het versterken van netwerken en voorzieningen die bijdragen aan inclusiviteit.

- **Een gezond verenigingsleven**

Om het verenigingsleven vitaal te houden, ondersteunt de gemeente in 2026 lokale verenigingen met subsidies en advies. Er wordt actief samengewerkt met verenigingen om hun toekomstbestendigheid te vergroten en hun rol als ontmoetingsplek voor inwoners te versterken.

- **Toekomstbestendig onderwijs**

In het IHP-onderwijs worden om de twee jaar leerlingprognoses opgesteld door Pronexus (laatste in 2025). In 2026 volgt alleen een prognose bij bijzondere ontwikkelingen. Het leerlingenaantal per school blijft een vast agendapunt in het bestuurlijk overleg, ook in relatie tot huisvesting. Daarnaast wordt in 2026 het Onderwijsachterstandenbeleid (vastgesteld in 2023) verder ontwikkeld, met nadruk op structurele uitvoering van het knooppunt -9 maanden tot 4 jaar, doorgaande lijn, preventieve logopedie en VVE-monitoring. Tevens wordt de stand van zaken geëvalueerd en de koers voor 2027-2030 bepaald.

- **Ontmoetingsruimten in elke kern**

In 2026 wordt het huiskamerbeleid voortgezet met als uitgangspunt één huiskamer per dorpskern, ondersteund door subsidies en professionele inzet van Trajekt. Daarnaast wordt het programma Jeugd aan Zet uitgevoerd met tien activiteiten in samenwerking met jongeren, gericht op participatie en ontmoeting (o.a. sport- en cultuuractiviteiten). Verder komt er een extra mobiele Jongeren Ontmoetingsplek (JOP), waarbij jongeren actief meedenken over ontwerp, locatie en uitvoering.

- **Sporten en bewegen voor jong en oud**

Sport en beweging blijven een prioriteit in 2026. De gemeente ondersteunt sportverenigingen en investeert in sportfaciliteiten die voor iedereen toegankelijk zijn. Er worden programma's opgezet om inwoners van alle leeftijden te stimuleren meer te bewegen, met speciale aandacht voor jongeren en ouderen.

- **Trendbreuk Eijsden-Margraten**

In 2026 blijft de gemeente zich inzetten voor een gezonde leefstijl van onze inwoners. De focus ligt op preventie en bewustwording. Dit omvat projecten gericht op bewustwordingscampagnes, het terugdringen van gezondheidsachterstanden, het versterken van eigen regie en het ontwikkelen van een omgeving die bewegen en gezond leven bevordert.

- **Zorg op maat met focus op kostenbeheersing**

De gemeente blijft in 2026 zorg op maat bieden, met een sterke focus op kostenbeheersing. Dit wordt gedaan door efficiënter samen te werken met zorgaanbieders en door inwoners te ondersteunen bij het vinden van passende zorgoplossingen.

- **Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners**

In 2026 wordt kunst en cultuur actief verbonden met de inwoners. Dit gebeurt door het organiseren van lokale evenementen, het ondersteunen van culturele initiatieven en het toegankelijk maken van kunst en cultuur voor alle doelgroepen.

Vanaf 2026 voldoen alle bibliotheken in samenwerking met partners aan de wettelijke zorgplicht, met toekomstbestendige huisvesting en extra inzet op leesbevordering en laaggeletterdheid.

Gebruik Ctrl + Klik op de onderstaande tekst met hyperlink om naar de financiële gegevens van programma 1 te gaan (let op opent in een nieuw venster).

[Financiële gegevens programma 1](#)

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie richt zich op het behoud en de versterking van het unieke landschap, de ondersteuning van duurzame landbouw en het in balans brengen van de plattelandseconomie met natuur en leefomgeving. In 2026 worden verschillende acties ondernomen om deze doelen te realiseren.

- **Behoud en versterken van landschapskwaliteiten**

In 2026 zet de gemeente zich in om het landschap te beschermen en te verbeteren. Dit gebeurt door ecologisch bermbeheer toe te passen en lokale initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan biodiversiteit. Daarnaast wordt gewerkt aan de uitvoering van de Zuidelijke Maasdalvisie en worden nieuwe verdienmodellen ontwikkeld voor duurzaam landschapsbeheer. Bovendien zijn we aangesloten bij het Boccagelandschap.

- **Transformatie van de landbouw**

De landbouwsector staat voor grote veranderingen, en in 2026 ondersteunt het Boccagelandschap de gemeente met deze transitie door samen te werken met boeren en andere betrokkenen. Er wordt ingezet op bewustwording bij de jeugd over duurzaam lokaal voedsel en het verminderen van voedselverspilling. Ook worden initiatieven gestimuleerd die bijdragen aan de verduurzaming van de landbouw en andere vormen van landbouw.

- **Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving**

De vrijetijdseconomie blijft een belangrijk speerpunt in 2026. Daarnaast zetten we in op een economische visie over de hele breedte van de economische sector, door toekomstig beleid te ontwikkelen en het faciliteren van ondernemers. De gemeente werkt aan een balans tussen toerisme en het behoud van het landschap. Dit omvat het ontwikkelen van wandel- en fietsroutes in samenwerking met Visit Zuid-Limburg en het versterken van het Cittaslow-gedachtegoed. Daarnaast wordt verder geïnvesteerd in projecten zoals Grenspark Jeker & Maas en het Bocage-landschap om de unieke kwaliteiten van de regio te benutten.

[Financiële gegevens programma 2](#)

Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering richt zich op het realiseren van een duurzame samenleving en het aanpakken van de klimaat- en energie-uitdagingen waar de gemeente voor staat. In 2026 worden diverse maatregelen genomen om bij te dragen aan een energieneutrale toekomst, klimaatadaptatie en een circulaire economie.

- **Op weg naar een energieneutrale toekomst**

De gemeente zet vanaf 2026 sterk in op verduurzaming. Er worden adviezen verstrekt aan monumenteigenaren, particulieren, VvE's en MKB, en samen met de Heuvellandgemeenten wordt het Uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opgesteld, met als doel een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Ook wordt het gemeentelijk vastgoed (40 panden) verder verduurzaamd volgens een routekaart tot 2036, met minimaal energielabel C als uitgangspunt. Daarnaast stimuleert de gemeente fietsgebruik via een leasefietsplan, organiseert informatiebijeenkomsten en communiceert actief over energietransitie en circulariteit. Lokale initiatieven worden ondersteund, onder meer via een stimuleringslening voor zakelijke verduurzamingsmaatregelen.

- **Aan de slag met klimaatadaptatie**

De gemeente Eijsden-Margraten stimuleert inwoners met regelingen voor het vergroenen van tuinen en het afkoppelen van hemelwater (tot eind 2026). Via het samenwerkingsverband Maas & Mergelland wordt in het netwerk Waterklaar gecommuniceerd over mogelijkheden zoals regenwateropvang, hergebruik en vergroening. Daarnaast ondersteunt het waterschap met de Water in Balans-toolbox en biedt de provinciale Kansenregeling WRL extra hulp om wateroverlast te voorkomen.

- **Optimaliseren luchtkwaliteit**

De stikstofaanpak ligt bij rijk en provincie. Limburg werkt aan het Limburgs Offensief Stikstof (vaststelling Q4 2025). Gemeenten hebben hierin geen beslissende rol, maar houden rekening met mogelijke gevolgen voor de eigen gemeente.

- **Van afval tot grondstof**

Het Grondstoffenplan 2026-2029 richt zich op 80% afvalscheiding, maximaal 100 kg restafval per inwoner en meer hergebruik. Samen met Rd4 wordt ingezet op communicatie, educatie en kringloop. In 2026 wordt het grondstoffenpark (Rd4) Margraten heringericht.

Programma 4: Wonen en Leefomgeving richt zich op het creëren van een prettige leefomgeving waarin iedereen passend kan wonen en waarin ruimte is voor ontmoeting, duurzaamheid en bereikbaarheid. In 2026 worden verschillende initiatieven uitgevoerd om aan deze doelen te werken.

- **Woningbouw naar behoefte in elke kern**

In 2026 blijft de gemeente zich inzetten om te voldoen aan de grote vraag naar woningen. Er wordt gewerkt aan een gevarieerd woningaanbod in alle kernen, met speciale aandacht voor betaalbare en duurzame woningen voor starters en levensloopbestendige woningen. De voortgang van de woningbouwplannen wordt jaarlijks gemonitord en gerapporteerd aan de raad. Daarnaast worden leegstaande boerderijen en historische panden benut voor nieuwe woonruimtes, met oog voor duurzaamheid en behoud van de dorps structuren.

- **Zorgvuldige implementatie Omgevingswet**

De implementatie van de Omgevingswet krijgt in 2026 prioriteit. De gemeente werkt aan een soepele overgang naar de nieuwe regelgeving, met als doel het vergunningenproces en de bestemmingsplanprocedures te versnellen. Dit draagt niet alleen bij aan een betere dienstverlening, maar ook aan het versnellen van woningbouwprojecten.

- **Veilige fiets- en wandelverbindingen**

In 2026 wordt verder gewerkt aan het realiseren van veilige fiets- en wandelroutes, met speciale aandacht voor schoolroutes en routes voor mensen met een beperking. Samen met scholen en ouders worden veilige school-thuis-routes ontwikkeld, en er wordt uitvoering gegeven aan het Convenant Platform Zorgvragers om de toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren.

- **Openbare ruimte als visitekaartje**

De openbare ruimte wordt in 2026 verder ontwikkeld als een plek voor ontmoeting en ontspanning. Er wordt geïnvesteerd in het vergroenen van de leefomgeving en het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte, met oog voor klimaatverandering. Het onderhoud van wegen en groenvoorzieningen wordt uitgevoerd volgens het wegenbeleidsplan en het groenbeleidsplan.

Programma 5: Bestuur en Dienstverlening richt zich op het versterken van goed bestuur, het verbeteren van de dienstverlening en het bevorderen van participatie en samenwerking. In 2026 worden diverse acties ondernomen om deze ambities waar te maken.

- **Zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening**

In 2026 blijft de gemeente investeren in het verbeteren van de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties. Dit gebeurt door het continu meten van klanttevredenheid en het uitvoeren van structurele onderzoeken, zoals de jaarlijkse Telan-enquête. De resultaten worden gebruikt om de kwaliteit van de dienstverlening verder te verbeteren. Daarnaast wordt de communicatie over gemeentelijke activiteiten en burgerparticipatie versterkt, zodat inwoners beter geïnformeerd en betrokken blijven.

- **Goed bestuur**

Goed bestuur blijft een speerpunt in 2026. De gemeente zet in op het versterken van integriteit en transparantie binnen het bestuur en de organisatie. Er worden bewustzijnstrainingen georganiseerd voor nieuwe gemeenteraadsleden en collegeleden, waarbij ook aandacht wordt besteed aan de gedragscodes en risicoanalyses. Dit draagt bij aan het vertrouwen van inwoners in het gemeentebestuur en de legitimiteit van het beleid. Liberation: De Amerikaanse begraafplaats in Margraten en het bevrijdingsverhaal van Mesch zijn krachtige symbolen van vrijheid. De nationale start van 80 jaar Vrijheid bracht brede aandacht en betrokkenheid. De uitdaging is dit gedachtegoed blijvend en toekomstbestendig over te dragen, juist in een tijd van internationale instabiliteit.

- **Inpraak is een vanzelfsprekendheid**

In 2026 wordt burgerparticipatie verder doorontwikkeld. De gemeente betreft inwoners, verenigingen en ondernemers in een vroeg stadium bij beleidsvorming en uitvoering. Specifiek wordt gewerkt aan het versterken van kinder- en jongereninspraak. De kinderraad en kinderburgemeester krijgen een prominente rol bij het ophalen van ideeën en het uitwerken van initiatieven. Ook wordt onderzocht hoe jongeren tussen 12 en 18 jaar actiever betrokken kunnen worden bij gemeentelijke vraagstukken.

- **Een gezonde en solide financiële huishouding**

De gemeente blijft in 2026 streven naar een gezonde financiële positie, ondanks de uitdagingen door teruglopende inkomsten uit het Gemeentefonds. Het weerstandsvermogen blijft uitstekend, met een ratio van 2,98%, maar er wordt scherp gelet op kostenbeheersing en het benutten van beschikbare middelen. De OZB-tarieven worden verhoogd met de door uw raad bij de begroting 2025-2028 vastgestelde percentages om zo de financiële stabiliteit te waarborgen.

- **Doelgericht samenwerken**

Samenwerking met andere gemeenten en regionale partners wordt in 2026 verder versterkt. De gemeente blijft actief deelnemen aan samenwerkingsverbanden zoals de Regio Deal Zuid-Limburg en het NOVEX-gebied Zuid-Limburg. Deze samenwerkingen zijn essentieel om complexe vraagstukken op te lossen en de bestuurskracht van de regio te vergroten. Ook wordt de relatie met buurgemeenten en internationale partners, zoals Clervaux, verder uitgebouwd.

- **Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving**

In 2026 worden verdere stappen gezet om de gemeentelijke IT-omgeving toekomstbestendig te maken. Dit omvat het voldoen aan wettelijke verplichtingen, zoals de Wet Open Overheid en de Archiefwet, en het verbeteren van digitale toegankelijkheid voor inwoners. Veiligheid blijft een prioriteit, met maatregelen om de ICT-infrastructuur te beschermen tegen cyberdreigingen.

- **Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid**

De gemeente blijft in 2026 inzetten op het versterken van de veiligheid en leefbaarheid. Dit gebeurt door nauwe samenwerking met politie, BOA's en andere partners. De aanpak van jeugdproblematiek en ondermijnende criminaliteit krijgt extra aandacht, evenals preventie en handhaving op het gebied van alcohol- en drugsgebruik. Daarnaast wordt de Limburgse Norm verder geïmplementeerd om een weerbare overheid te waarborgen.

- **Ondermijning een halt toeroepen**

De aanpak van ondermijnende criminaliteit blijft een prioriteit in 2026. De gemeente werkt samen met het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) om ondermijning in kaart te brengen en aan te pakken. Flexteams worden ingezet om ongewenste situaties effectief te bestrijden, en bestaande beleidsinstrumenten, zoals de Bibob- en Damocles-regelingen, worden actief toegepast.

- **Jeugdproblematiek in de greep**

In 2026 wordt de regionale aanpak van jeugdproblematiek verder versterkt. Scholen worden betrokken als vindplaatsen van problemen, en er wordt ingezet op preventie, vroegtijdige signalering en samenwerking tussen jongerenwerkers, wijkagenten en ouders. Dit draagt bij aan het welzijn en de veiligheid van jongeren in de gemeente.

- **Personeel**

De gemeente blijft in 2026 investeren in haar medewerkers. Er wordt aandacht besteed aan scholing, duurzame inzetbaarheid en het versterken van de organisatiecultuur. Dit draagt bij aan een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.

[Financiële gegevens programma 5](#)

Leeswijzer

Ook dit jaar wordt de programmabegroting digitaal gepresenteerd, via de applicatie Pepperflow. De programmabegroting is een omvangrijk geheel vol financiële, cijfermatige gegevens en tekstuele toelichtingen hierop. Om u hierin wegwijs te maken en er tevens voor te zorgen dat u uit de programmabegroting de maximale informatie haalt, is deze leeswijzer opgesteld.

Uitgangspunt voor de begroting 2026 is de Meerjarenbegroting 2023-2026. De verslagregels BBV zijn opnieuw als leidraad gebruikt om de begroting 2026 samen te stellen.

De begroting 2026 kent een programma-opzet.

Onderstaand worden de programma's genoemd. Tevens worden de titels van de programma's kort toegelicht:

- In Programma 1 Kwaliteit van Leven staan de mensen centraal die met elkaar in harmonie leven. Vanwege de connectie tussen het samenleven en de gebruiken en de rituelen komt in dit programma ook de harmonie met het verleden tot uitdrukking.
- In Programma 2 Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie wordt invulling gegeven aan de balans tussen het landschap, de natuur en de ontwikkeling.
- In Programma 3 Duurzaamheid en Klimaatverandering ligt het accent op de vraagstukken rondom het realiseren van een duurzame samenleving, waarbij invulling wordt gegeven aan de klimaat- en energie-opgaven waar deze gemeente voor staat.
- Programma 4 Wonen & Leefomgeving geeft invulling aan wonen in een prettige leefomgeving met passende voorzieningen die goed ontsloten zijn. In dit programma wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met veranderende woon- en leefbehoeften.
- Programma 5 Bestuur & Dienstverlening is geen inhoudelijk programma maar vooral een programma waarin het financieel beleid, openbare orde, samenwerking en dienstverlening worden samengebracht.

De programmabegroting bestaat uit drie onderdelen:

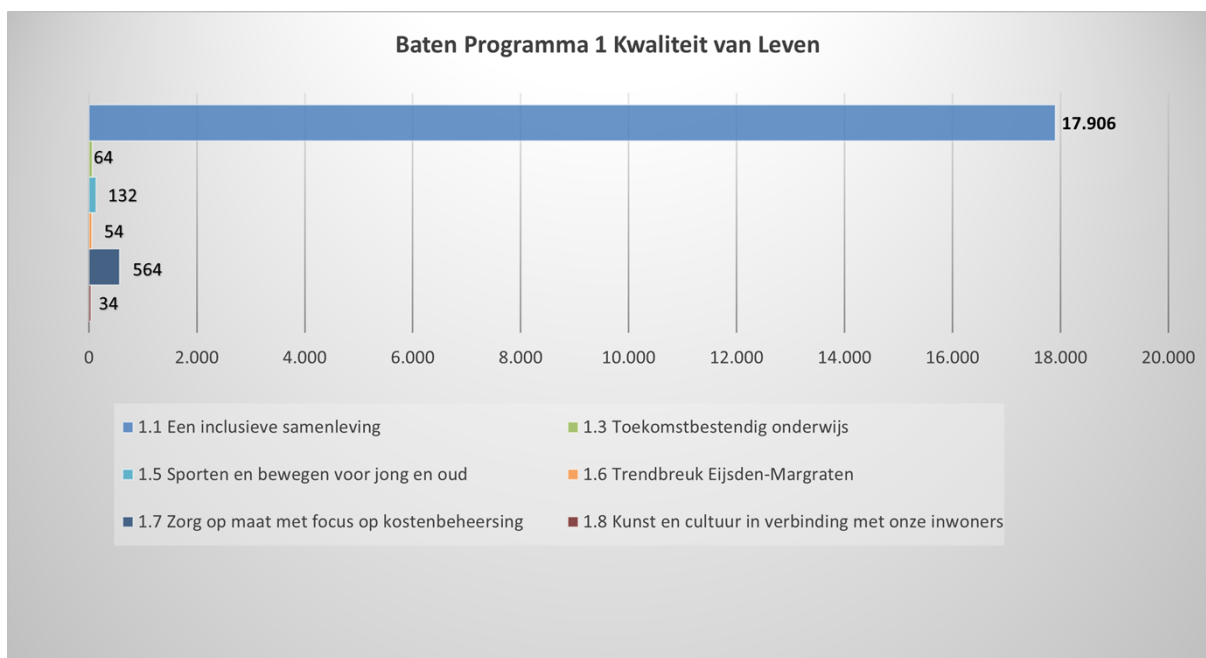
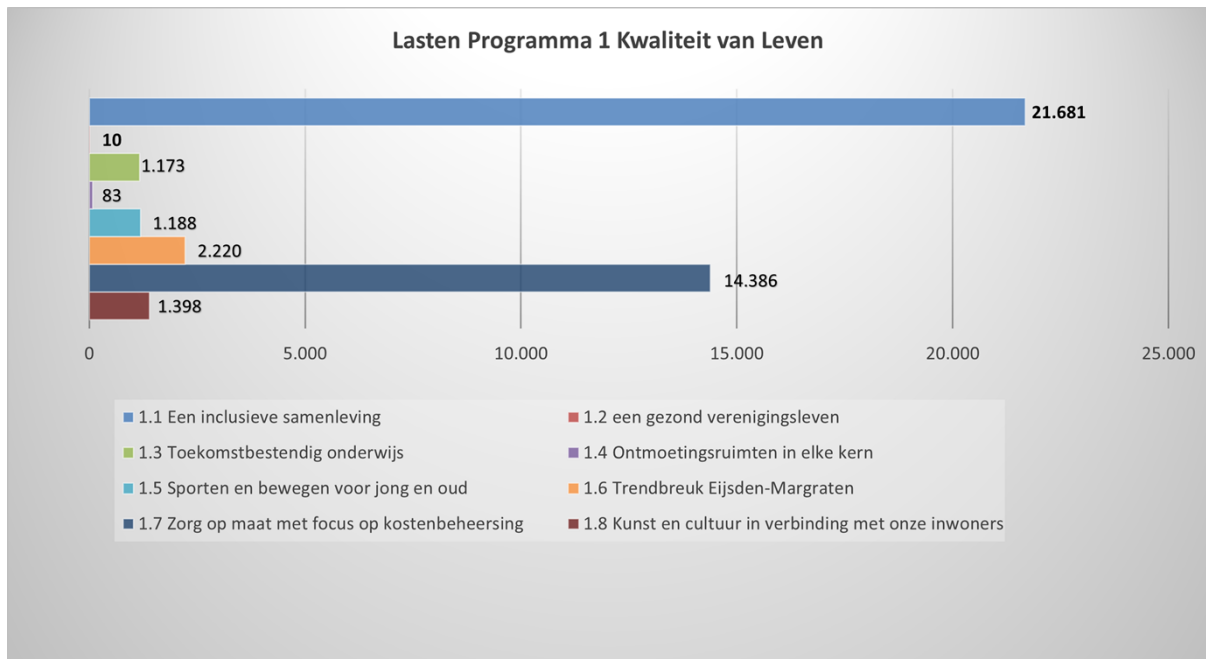
- Programmabegroting.
De programmabegroting begint met de aanbiedingsbrief. In de aanbiedingsbrief is dit jaar ook een korte samenvatting opgenomen met een hyperlink naar de financiële gegevens.
- Paragrafen; Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in de programmabegroting en -rekening een aantal paragrafen verplicht wordt opgenomen. De paragrafen zijn bedoeld als planning en verslag over het in de komende jaren voorgenomen beleid ten aanzien van beheersmatige aspecten op een achttal (limitatieve) gebieden.

- Financiële begroting; In dit onderdeel is een recapitulatie van de baten en lasten voor het begrotingsjaar en meerjarig opgenomen. Voorts vindt u hier een overzicht van de incidentele baten en lasten inclusief toelichting van de individuele posten, het overzicht structureel begrotingssaldo, de investeringsstaat 2026-2029 stand en verloop reserves en voorzieningen, een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en een overzicht omtrent de opbouw van de algemene uitkering 2026-2029.

Programma 1: Kwaliteit van Leven

1.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 1 Kwaliteit van Leven					
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2025NW	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten					
1.1 Een inclusieve samenleving	-11.561	-21.681	-21.773	-21.844	-21.911
1.2 een gezond verenigingsleven	-10	-10	-10	-10	-10
1.3 Toekomstbestendig onderwijs	-1.050	-1.173	-1.109	-1.109	-1.109
1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern	-83	-83	-83	-83	-83
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	-1.078	-1.188	-1.057	-1.103	-1.104
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	-2.227	-2.220	-2.260	-2.343	-2.430
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	-12.965	-14.386	-14.763	-15.231	-15.813
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	-1.255	-1.398	-1.301	-1.278	-1.290
Totale lasten	-30.230	-42.140	-42.355	-43.001	-43.750
Baten					
1.1 Een inclusieve samenleving	7.542	17.906	17.914	18.022	18.083
1.2 een gezond verenigingsleven	0	0	0	0	0
1.3 Toekomstbestendig onderwijs	64	64	0	0	0
1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud	151	132	3	3	3
1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten	95	54	0	0	0
1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	646	564	442	454	465

Programma 1					
Kwaliteit van Leven					
1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	34	34	34	0	0
Totale baten	8.533	18.754	18.394	18.479	18.552
Saldo programma voor resultaatbestemming	-21.697	-23.386	-23.961	-24.523	-25.199
Mutaties reserves	78	185	1.282	29	29
Saldo programma na resultaatbestemming	-21.619	-23.201	-22.679	-24.494	-25.170

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 ten opzichte van de vorige (gewijzigde) begroting

1.1 Een inclusieve Samenleving:

Verhoging betreft zowel de kosten als de uitgaven in het kader van de opvanglocatie Pelikaanhal. Per saldo zijn deze 0. Bij de baten zijn het de extra inkomsten als gevolg van de exploitatie van de Pelikaanhal.

1.3 Toekomstbestendig Onderwijs:

Verhoging betreft de autonome ontwikkelingen door verhoging werkelijke kosten leerling vervoer (- € 113.000, -) als een verlaging in de kantoorkosten leerplicht (- € 57.000, -).

1.5. Sporten en bewegen voor jong en oud:

De stijging van de lasten bestaat vooral uit de kapitaallasten van de nieuwe toplagen op de kunstgrasvelden van RKVVM en VV Eijdsen.

1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing:

Verhoging betreft de autonome ontwikkelingen in de Jeugdhulp (€ 630.000, - combinatie van volumeontwikkeling, zorgzwaarteverzwarende als prijsontwikkeling) en Wmo (€ 295.000, - van volume ontwikkeling en prijsindexering), daarnaast een verlaging in het vervoer via Omnibuzz (€ 60.000, - op basis van de huidige trends).

1.8 Kunst en Cultuur in verbinding met onze inwoners:

Verhoging betreft met name de autonome ontwikkelingen binnen het bibliotheekwerk (zorgplicht en huisvesting) en een klein gedeelte de indexering van de subsidies voor verenigingen en stichtingen.

1.1 Een inclusieve samenleving

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Een inclusieve samenleving

Veel mensen in onze gemeente hebben het 'goed'. Ze hebben een baan, inkomen, sociale contacten, voelen zich gewaardeerd en geaccepteerd. Echter niet voor iedereen is dat het geval. Onze ambitie is dat Eijsden-Margraten een inclusieve samenleving is waarin iedereen die mee wil doen ook mee kan doen als ook gestimuleerd wordt om mee te doen. Een uitdaging die groter is dan in voorgaande jaren. In dit veranderde tijdperk zien we een grote toename van armoede. Dit vraagt om anders inzetten van mens kracht, en waar nodig om meer menskracht, en een groter beroep op middelen.

De groeiende stroom vluchtelingen, de toename van de taakstelling op statushouders en het nieuwe inburgeringsstelsel maakt dat het team aan specialisten wordt uitgebreid. Hierdoor kunnen we doorgaan met het goed laten inburgeren van statushouders en nieuwkomers. We bieden passende huisvesting, geven hen goede begeleiding, stimuleren hen Nederlandse taal machtig te worden en laten hen kennis maken met de gemeenschap om ze hiermee sneller en succesvoller te laten participeren in de maatschappij en actief bij te dragen aan onze samenleving. Voor afgewezen asielzoekers of illegale migranten wordt aangesloten bij het Rijksbeleid.

Sociale dienst Eijsden-Margraten staat voor het verlenen van dienstverlening aan inwoners die meer kwetsbaar zijn. We ondersteunen mensen met mindere kansen op de arbeidsmarkt intensief en staan hen persoonlijk bij, bij het vinden van (vrijwilligerswerk)werk en/ of een passende inkomensondersteuning zodat ook zij actief kunnen blijven deelnemen in de samenleving en onze gemeenschappen. Daarnaast wordt nog meer ingezet op vroeg signaleren van armoede en schuldenproblematiek om daarmee armoede, sociaal isolement en psychische en lichamelijke gevolgen van schulden te beperken of te voorkomen. Dit maakt dat het beroep op middelen strak gemonitord wordt zodat tijdig kan worden bijgesteld.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Continueren vroegsignalering schuldenproblematiek

Wij voeren de activiteiten van het geactualiseerde uitvoeringsplan Armoede en Schuldhulpverlening 2022-2025 uit. We zetten in op het voorkomen van armoede en schulden (preventie), het bestrijden van armoede en schulden en het verzachten van armoede en schulden.

De klantmanager schuldhulpverlening bij de gemeente heeft als hoofddoel het vroegtijdig signaleren van schulden bij inwoners. Inwoners weten de gemeente steeds sneller te vinden met hulpvragen. De wekelijkse inlooppreekuren zijn drempelverlagend voor vragen over geldgebed en schulden. Deze inlooppreekuren zijn vanaf 1 september 2025 verplaatst naar de bibliotheken in Eijsden en Margraten zodat deze in 2026 nog laagdrempiger zijn voor onze inwoners.

Ook in 2026 voeren we regie op het proces schuldhulpverlening door de toegang bij de gemeente te beleggen i.p.v. bij de Kredietbank, waardoor de inwoner een integrale ondersteuning krijgt vanuit de vroeg signalering en de beoordeling aanmelding bij de Kredietbank.

Investeren in begeleiding statushouders en nieuwkomers.

Ook in 2026 wordt uitvoering gegeven aan de Wet inburgering. Middels adequate begeleiding kunnen statushouders en nieuwkomers beter en sneller integreren in onze samenleving. Ze worden gestimuleerd door o.a. deelname aan taalcursussen om deel uit te maken van de gemeenschap en hen zo snel en succesvol te laten participeren in de samenleving.

Inwoners via SEM actief begeleiden naar werk of inkomensondersteuning

SEM ondersteunt de inwoners met de inkomensvoorziening en re-integratie. Ontwikkelingen binnen het participatiedomein, voortkomend uit het landelijke programma Participatiewet in Balans, worden samen met de regio vertaald naar passend beleid en uitvoeringsregels.

In Maastricht-Heuvelland werken we daarnaast aan de uitkomsten van de businesscase rond de optimalisatie van de re-integratieketen, samen met partners MTB, Podium24 en Annex. Deze businesscase bevindt zich nog in de uitwerkingsfase en zal op een later moment ter besluitvorming worden voorgelegd.

1.2 Een gezond verenigingsleven

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Een gezond verenigingsleven

Eijsden-Margraten kenmerkt zich door een rijk verenigingsleven; harmonieën, fanfares, zangkoren, carnavalsverenigingen, jonkheden, schutterijen, heemkundeverenigingen, sportverenigingen en alle andere organisaties die de cultuur en tradities van onze dorpen en gemeenschappen vormgeven. Zij dragen bij aan de identiteit, het DNA, van onze gemeente en vormen mede het cement van onze samenleving.

Gezien de belangrijke rol van het verenigingsleven voor de sociale cohesie, de binding en leefbaarheid in de dorpen nu en naar de toekomst toe, wordt niet getornd aan het huidige subsidiebeleid voor verenigingen. Het huidige subsidiebeleid wordt gezien als een basissubsidie. De omvang van de beschikbare subsidiemiddelen blijft hiervoor ongewijzigd. Na afloop van de lopende subsidieperiode (2021 t/m 2024) wordt het beleid nader tegen het licht gehouden.

Nieuw is de introductie van een maatschappelijke stimuleringsubsidie. Hiermee worden verenigingen aangespoord om bijdragen te leveren aan sociaal maatschappelijke opgaven. Bovenop de basissubsidie kunnen verenigingen hiermee extra middelen genereren voor nieuwe activiteiten. Deze aanvullende subsidieregeling heeft tevens ten doel om een impuls te geven van deelname aan sociale activiteiten. Door vrijgevallen subsidie is budget beschikbaar voor het maatschappelijk stimuleringsubsidie.

Naast het waarderen in financiële zin worden verenigingen op het gebied van vergunningverlening actief gefaciliteerd.

Verenigingen in de gemeente staan voor uitdagingen. Zowel in het vinden van vrijwilligers als het binden van leden. Inwoners zoeken naar een flexibelere manier van sporten en bewegen. Wanneer er signalen zijn dat er in een kern diverse behoeften en wensen zijn waarin nog niet is voorzien, willen wij verenigingen, als zij hier voor open staan, ondersteunen bij het verbreden van hun (maatschappelijke) rol in de kernen. Dit kan ook de levensvatbaarheid van de verenigingen vergroten.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Een actief faciliterende vergunningenaanpak richting verenigingsleven opzetten.

De verenigingsconsulent is het aanspreekpunt voor de verenigingen. Daarnaast zet de consulent in op een verbreding van de maatschappelijke rol bij verenigingen. Concreet betekent dit:

- dat bij (complexe) vragen van verenigingen de verenigingsconsulent de verbinder is tussen de verschillende betrokken afdelingen in de gemeente.
- dat de verenigingsconsulent betrokken is bij het maken en realiseren van de plannen die verenigingen op dit punt willen inzetten.
- dat wordt meegedacht en advies wordt ingewonnen, zodat het verenigingen stimuleert en helpt om deze verbreding te realiseren.
- dat er tijdig wordt gesignaleerd en gerapporteerd op o.a. voortgang, resultaten, knelpunten en mogelijkheden.

- samen met de afdeling VVTH+ faciliteert de verenigingsconsulent actief vergunningaanvragen van verenigingen.

Ondersteunen verenigingen bij verbreden maatschappelijke rol in kernen

De verenigingsondersteuner:

- voert de scan "Vitale Club" uit in samenwerking met Huis voor de Sport Limburg. Deze scan biedt inzicht in de vitaliteit van verenigingen met als doel sterke en gezonde verenigingen. De scan wordt uitgezet onder sportverenigingen die een accommodatie huren van de gemeente.
- ondersteunt verenigingen wanneer zij vragen hebben op het gebied van bijv. aanpassing accommodaties, aanbieden activiteiten en de mogelijkheden van het verbreden van hun (maatschappelijke) rol.

Subsidiebeleid opnieuw tegen het licht houden

Het subsidiekader wordt herijkt: nog in 2025 volgt vaststelling van de nieuwe algemene subsidieverordening, in 2026 de bijbehorende subsidieregelingen per beleidsterrein, zodat deze met ingang van 2027 in werking treden.

1.3 Toekomstbestendig onderwijs

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Toekomstbestendig onderwijs

Alle kinderen in onze gemeente moeten, ongeacht hun achtergrond en omstandigheden, dezelfde ontwikkelkansen hebben en opgroeien in een veilige en gezonde omgeving. De eerste levensjaren zijn cruciaal in de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, cognitieve vaardigheden, sociale emotie en motoriek. We investeren derhalve in een doorgaande leerlijn om daarmee de ontwikkelingsachterstanden zoveel mogelijk te verkleinen. Dat gebeurt, vanuit preventie, via de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Naast de professionele inspanningen die gedaan worden in de ontwikkeling van een kind zal de komende jaren door het onderwijsveld een beweging gemaakt worden naar "ouderverantwoordelijkheid". Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid in de ontwikkeling en opvoeding van het kind.

Naast het investeren in de Voor- en Vroegschoolse Educatie wordt geïnvesteerd in kwalitatief goed onderwijs en passende huisvesting.

Uitgangspunt vormt het behoud van scholen en kinderopvang in de kernen, mits kwaliteit van het onderwijs gegarandeerd kan worden en voldoende draagvlak aanwezig is voor de voorziening. Vanuit het aanbieden van kwalitatief onderwijs zullen we naast het kritisch blijven volgen van de groepsgrootte van klassen ook ontwikkelingen in de omgeving monitoren, zodat voor wat betreft de huisvesting tijdig geanticipeerd kan worden op overvolle klassen.

Samen met de het schoolbestuur en kinderpartners werkt de gemeente aan een sterk “ontwikkel”-klimaat voor de kinderen in onze gemeente. Kinderopvang en basisonderwijs hebben, als voorzieningen waar de jeugd zich ontwikkelt, een belangrijke funderende rol in de maatschappij. Dit vraagt dat we samen met partners actief bezig zijn optimale voorbereiding van kinderen op de maatschappij van vandaag en die van morgen. De gemeente heeft, vanuit haar wettelijke plicht, een belangrijke rol in de facilitering van het onderwijs door passende en voldoende onderwijshuisvesting ter beschikking te stellen.

Er is sprake van zorgplicht wanneer het volgens de criteria uit de wet- en regelgeving noodzakelijk is maatregelen te nemen.

In het Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs gemeenten Eijsden-Margraten 2023-2038 (IHP) is het gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid vastgesteld en juridisch en procedureel vorm geeft aan de zorgplicht.

In de uitvoeringsagenda van het IHP zijn een viertal business cases geformuleerd, dit betreft een drietal huisvestingsvraagstukken en een duurzaamheidopdracht voor de komende vier jaren.

Met kwalitatief goede onderwijslocaties die in het lesprogramma verbindingen legt met de lokale gemeenschap (gewoontes en tradities, cultuur, ondernemerschap en maatschappelijke vraagstukken) wordt tevens bijgedragen aan de attractiviteit van de kernen om er te gaan wonen.

Gezien onze grensligging en het bieden van een steviger toekomstperspectief voor onze kinderen, wordt naast Nederlandstalig onderwijs meertalig onderwijs met Frans en dialect in het basisonderwijs gestimuleerd.

In het kader van gezondheid en vitaliteit wordt ingezet op het concept van de “Gezonde Groene School”. Naast het stimuleren van gezonde voeding op school wordt ook het bewegen op scholen gestimuleerd. Hiermee wordt bijgedragen aan het leggen van een basis voor een gezonde leefstijl en wordt de motorische ontwikkeling bevorderd.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De ontwikkeling van aantallen leerlingen in klassen kritisch volgen.

In het kader van het IHP onderwijs worden 1 keer per 2 jaar nieuwe leerling prognoses opgesteld door Pronexus. Omdat dit in 2025 is gebeurd, staat er voor 2026 geen prognose op de planning. Indien ontwikkelingen daarom vragen wordt er altijd een prognose opgesteld door Pronexus.

Op deze manier wordt gevolgd hoe het leerlingenaantal per school zich ontwikkeld. Tevens zal het leerlingenaantal per school ook een terugkerend bespreekpunt zijn tijdens het bestuurlijk overleg met de schoolbesturen, mede in relatie tot onderwijshuisvesting.

Investeren in Voor- en Vroegschoolse Interventie (VVE)

In het IHP-onderwijs worden elke twee jaar leerlingprognoses opgesteld door Pronexus; de laatste was in 2025, dus in 2026 volgt er geen nieuwe, tenzij ontwikkelingen dit vereisen. Het leerlingenaantal per school blijft een vast agendapunt in het bestuurlijk overleg, ook in relatie tot onderwijshuisvesting.

Het Onderwijsachterstandenbeleid Eijssden-Margraten, vastgesteld in 2023, wordt in 2026 verder doorontwikkeld met focus op structurele implementatie van het knooppunt -9 maanden tot 4 jaar, reguliere taken zoals de doorgaande lijn, preventieve logopedie en monitoring VVE. Tevens wordt 2026 benut om de stand van zaken te evalueren en de koers voor de nieuwe beleidsperiode 2027-2030 te bepalen.

1.4 Ontmoetingsruimten in elke kern

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Ontmoetingsruimten in elke kern

Ontmoeten vinden we een belangrijke factor voor het bevorderen van de vitaliteit en geluk van onze inwoners. Behoeften en vraagstukken van onze inwoners kunnen daarmee preventief in een vroegtijdig stadium in beeld komen en opgepakt worden. Voor het stimuleren van betrokkenheid, het tegengaan van eenzaamheid, het met elkaar in contact zijn, samen activiteiten doen en het faciliteren van een gezond verenigingsleven is het van belang dat er in de directe nabijheid goed toegankelijke ruimten zijn waar onze inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Vanuit deze optiek wordt ingezet op behoud van de huidige gemeenschapshuizen en wordt het uitgangspunt gehanteerd dat in elke kern een gemeenschapshuis of ontmoetingsruimte aanwezig is en gefaciliteerd wordt, zonder daarbij als gemeente de exploitatie daarvan zelf ter hand te nemen. De "Hoeskamers" blijven we derhalve financieel waarderen en stimuleren. De transformatie van het voormalige voetbalcomplex Oranje Boys tot ontmoetingsplek, wordt verder geformaliseerd en vormgegeven.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Stimuleren en ondersteunen Hoeskamers

Wij continueren het beleid en zorgen voor faciliteiten van de huiskamers, ons uitgangspunt is: 1 huiskamer per dorpskern.

Wij ondersteunen vrijwilligers, die de huiskamers runnen. De ondersteuning bestaat uit subsidiering van de stichting Vrijwillige Hulpdienst Eijsden-Margraten en inzet van professionele ondersteuning van een opbouwwerker van de Stichting Trajekt.

Stimuleren participatie en ontmoeting van jongeren.

Uitvoering geven aan het programma Jeugd aan Zet. Voor 2026 betekent dit concreet dat er 10 activiteiten georganiseerd worden i.s.m. de jeugd. Jongeren worden uitgenodigd om ideeën te ontplooiën gericht op participatie en ontmoeting.

Het aanbod bestaat uit mountainbike clinics, Dikke Banden Race, Urban Culture Day, Aquagames, voetbalclinics, MTB Kids Ride, wintersportactiviteiten en de Mescherbergloop voor kids. Daarnaast wordt gevarieerd met nieuwe activiteiten die nog ontwikkeld worden.

Ook komt er een mobiele Jongeren Ontmoetingsplek (JOP) bij in 2026. De jeugd wordt hier d.m.v. participatie betrokken bij het bepalen van bijvoorbeeld het ontwerp, de locatie en uitvoering.

1.5 Sporten en bewegen voor jong en oud

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Sporten en bewegen voor jong en oud

Buiten spelen, sporten en bewegen – waar mogelijk in een natuurlijke omgeving - en daarmee werken aan een gezonde levensstijl draagt bij aan de vitaliteit en gezondheid van onze inwoners. In dat licht wordt het accommodatiebeleid gecontinueerd en blijven we buiten spelen en bewegen faciliteren. Dit betekent dat we in de kernen Eijsden, Gronsveld, Cadier & Keer, Margraten en Mheer toekomstgericht blijven investeren in de sportaccommodaties en in de overige kernen het onderhoudsniveau van de accommodaties op peil houden.

Om de effecten van afname van beschikbaarheid van vrijwilligers bij (sport)verenigingen op te vangen, wordt budget vrijgemaakt. Dit budget is bedoeld voor het beschikbaar stellen van materieel dan wel het bieden van tijdelijke ondersteuning.

We zetten daarnaast in op behoud van een zwembad in Eijsden en wordt – mede vanuit de verduurzamingsopgave - in deze bestuursperiode onderzoek uitgevoerd naar een toekomstbestendige exploitatievorm.

Het stimuleren van collectief georganiseerde sport alsmede ook de individuele sport en beweegactiviteiten worden via het sportakkoord verder doorontwikkeld. Hierbij wordt in beeld gebracht welke behoeften er binnen de gemeente bestaan. Innovatieve ideeën van inwoners en gebruikers worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Door de structurele voortzetting van het programma "Jeugd aan zet" blijven we participatie en ontmoeting voor jongeren stimuleren. Jongeren zijn letterlijk aan zet om samen met de gemeente ideeën te ontplooien.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Het accommodatiebeleid continueren.

In 2024 zijn we gestart met de opzet van een integraal huisvestingsplan voor sportaccommodaties. In 2025 wordt dit verder uitgewerkt en opgeleverd. Voor het jaar 2026 betekent dit dat we aan de slag gaan met het uitvoeringsplan en de prioritering van projecten in samenhang met ambities binnen duurzaamheid en woningbouw.

Het Sportakkoord verder verdiepen en uitvoeren.

Samen met de gemeenten Gulpen-Wittem en Valkenburg aan de Geul voeren we het sportakkoord uit.

Voor 2026 betekent dit concreet dat we samen met onze partners (verenigingen, GGD, Envida etc) blijven werken aan vier thema's:

- sportief en gezond opgroeien
 - Voor kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar inzetten op sporten en bewegen bij kindcentra en scholen. Bij kinderen en jongeren van 12-18 jaar samen met scholen en verenigingen sportdeelname bevorderen. Binnen dit programma richten we ons op vaardig in bewegen, JOGG, bewegend leren en risicovol spelen.
- meedoen door bewegen
 - Dit programma richt zich op inclusiviteit, waarbij we ons focussen op inwoners voor wie bewegen niet altijd vanzelfsprekend is door bijvoorbeeld financiële beperkingen, eenzaamheid, ouderdom of mensen met gezondheidsbeperkingen.
- sterk en vitaal verenigen
 - Dit programma richt zich op het vitaal houden van verenigingen en verenigingsondersteuning.
- ruimte om te bewegen.
 - Inzetten op een ruimte die uitnodigt om te sporten en bewegen, zoals sportieve schoolpleinen, speelveldjes, beweegtuinen en beweegroutes.

1.6 Trendbreuk Eijsden-Margraten

Wat willen wij bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Trendbreuk Eijsden-Margraten

Samen met de GGD zetten we in op een gezondere leefstijl. Hiertoe is een Preventie-akkoord Zuid-Limburg overeengekomen, dat bestaat uit een regionaal akkoord en 16 lokale preventie-agenda's. In het regionale akkoord zijn afspraken gemaakt met regionale partners met als doel lokale gezondheidswinst te boeken. Binnen de lokale preventie-agenda's hebben de gemeenten afspraken gemaakt op lokaal niveau.

In Eijsden-Margraten zetten we de komende jaren in op het terugdringen van alcoholgebruik, roken en overgewicht. We doen dit via een aantal lijnen: (a) bevorderen van bewegen en gezonde voeding op scholen waarbij we er naar streven naar beweegvriendelijke pleinen en een gezonder voedingsbeleid op scholen, (b) terugdringen overgewicht en obesitas bij kinderen via de Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst (JOGG)-aanpak, (c) realiseren van meer rookvrije kind-omgevingen en (d) realiseren van meer gezonde sportomgevingen.

De preventieagenda van Eijsden-Margraten wordt verbonden met de uitvoering van al bestaande structuren rondom het Sportakkoord en JOGG Heuvelland. Hierdoor wordt op een integrale wijze duurzaam invulling gegeven aan positieve gezondheid voor al onze inwoners.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Inzetten op positieve gezondheid en uitvoering geven aan preventie-akkoord.

We voeren het plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) uit voor o.a. het terugdringen van middelengebruik, het stimuleren van een gezonde leefstijl en het stimuleren van sport en bewegen. We zetten in op bewustwording.

We continueren de JOGG (Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst) aanpak en samenwerking binnen JOGG Heuvelland én JOGG Zuid-Limburg. We geven uitvoering aan het plan van aanpak JOGG Heuvelland en ontwikkelen een plan van aanpak JOGG Eijsden-Margraten. Dit omvat o.a. initiatieven zoals gezondere voeding op scholen (wij adviseren scholen op een gezonder voedingsbeleid), steeds meer rookvrije kind-omgevingen en gezondere sportomgevingen (TeamFit).

We ontwikkelen een gezonde leefomgeving die bewegen, gezonde voeding en een gezonde leefstijl bevorderen. Dit doen we door samen te werken tussen domeinen en te werken vanuit Health in all Policies (Regionaal Gezondheidsbeleid).

1.7 Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

Wat willen wij bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Zorg op maat met focus op kostenbeheersing

Vroeg of laat krijgen we allemaal met zorg te maken. We streven naar een kwalitatief goede, passende en liefdevolle ondersteuning dat zo dicht mogelijk bij de inwoner is georganiseerd zodat zij of hij zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Iedereen heeft recht op de hulp en ondersteuning die hij/zij nodig heeft.

In lijn met de landelijke trend stijgen ook in onze gemeente de kosten voor Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en rond de Jeugdzorg. Vanaf de decentralisatie in 2015 is het aantal meldingen per jaar gestegen van 1.000 naar ca 2.300 in 2021. Vergrijzing, demografische ontwikkelingen, een toenemende vraag naar specialistische jeugdhulpverlening en verhoging van tarieven zijn hiervan de belangrijkste oorzaken. De kostenontwikkeling wordt uiteraard maandelijks geanalyseerd, gemonitord en gecontroleerd. Door de jaren heen en ook nu vinden er actualisaties van beleidskaders plaats.

De belangrijkste knop die van invloed is op de kostenontwikkeling lijkt en blijkt de inzet op preventie en vroegsignalering: het voorkomen dan wel minimaliseren dat zorg nodig is. In dat licht wordt ingezet op en geïnvesteerd in algemeen toegankelijke welzijns- en zorgvoorzieningen, het “voorliggende veld” en de inzet van de consulent Welzijn WMO en consulent Welzijn Jeugd. Het doel is (en blijft) om alleen maatwerk voorzieningen aan te bieden indien de algemene voorzieningen geen of onvoldoende oplossing bieden.

Aandacht wordt ook gegeven op de (planologische) sturing op woonzorg-initiatieven voor huisvesting van jeugdigen.

In het licht van preventie en vroegsignalering werken we integraal (één aanspreekpunt per gezin en een goed ontsloten en herkenbare toegang voor vragen en voorzieningen). Tevens hebben we de hulpvraag binnen de gemeente goed in beeld, bouwen we (door) aan een sterk netwerk van lokale hulpverleners en overige deskundigen. Hierbij speelt de Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) een belangrijke rol die we in 2023 verder (moeten) gaan verstevigen. Daarnaast streven we de inzet van jongerenwerkers te verhogen en ingezet op verhoging van activiteiten en voorlichtingen.

We bevorderen en ondersteunen de informele zorg- en mantelzorg. Mantelzorg blijven we waarderen en ondersteunen.

Daarnaast wordt ingezet op “normalisering” van de jeugdzorg. Dit betekent dat het product-denken wordt losgelaten en de leefwereld van het kind en het gezin centraal komt te staan. We doen dit zoveel als mogelijk lokaal en daar waar noodzakelijk regionaal.

Ondanks de focus op preventie en kostenbeheersing, blijven we te allen tijde ondersteuning bieden aan inwoners die hulp of een vangnet nodig hebben.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Continueren en versterken jongerenwerk via Trajekt

Jongerenwerk vormt ook in 2026 een belangrijke schakel binnen het voorliggend veld van de gemeente. Middels jongerenwerk dat we inzetten via Stichting Trajekt staan we in contact met de jongeren in onze gemeente, weten we wat er speelt en kunnen we proactief acteren op signalen.

We continueren de preventieve inzet van ambulant jongerenwerkers om meer zicht en grip te krijgen op risicogedrag op straat. Dit wordt besproken met de kernpartners in het risico overleg jeugd.

Onze consulent welzijn jeugd houdt tevens nauw contact met de jongerenwerkers. Zij nemen tevens deel aan de casuïstiekbesprekingen bij team Jeugd. Ons doel in 2026 is om de gezamenlijke overlegvormen en inzet te behouden met als doel de partijen goed aangehaakt te houden voor maximale afstemming en zicht op veiligheid.

Uit data blijkt dat kwetsbare groep jongeren zit in de overgangsleeftijd van basisschool naar middelbare school. Ook hiervoor zetten we de jongerenwerkers in, bijvoorbeeld middels de huiskamerklas in Eijsden en extra rots en water trainingen vanuit Trajekt voor de doelgroep jongeren. .

We willen tevens dat de jongeren zelf meer taken en rollen op zich nemen en daarmee meer eigen verantwoordelijkheid creëren, bijvoorbeeld als vrijwilliger bij activiteiten en inloophmomenten.

Investeren in inzet consulent welzijn jeugd

Na toetsing en evaluatie in 2025 is per juni 2025 besloten om een structurele inzet van te maken van de functie consulent welzijn jeugd.

De inzet is gericht op preventie en voorkomen van instroom van geïndiceerde jeugdzorg. De werkwijze is om vroegtijdig jeugdigen met beginnende hulpvragen te begeleiden, te adviseren en te verwijzen naar voorzieningen in het voorliggend veld en de directe omgeving van de jeugdigen. Zo wordt er voor gezorgd dat zij vroegtijdig en laagdrempelig geholpen worden, wordt een verergering van de hulpvraag voorkomen en wordt een reductie in de instroom in maatwerkvoorzieningen gerealiseerd.

De consulent welzijn heeft tevens een ondersteunende rol naar de klantmanagers jeugd.

Stimuleren mantelzorg en maximeren het budget op € 100.000 per jaar

We voeren het mantelzorg compliment uit conform de Integrale Verordening Sociaal Domein Eijsden-Margraten 2025 (een geldbedrag van maximaal 200 euro per jaar wordt uitbetaald aan zorgvragers om zijn/haar mantelzorger te complimenteren.)

Mantelzorgondersteuning is sedert 2025 een structureel onderdeel van cliëntenondersteuning van stichting MEE Zuid-Limburg.

We bieden de mantelzorgtest aan. Deze biedt inwoners zicht op de mogelijke ondersteuningsvormen voor de verschillende mantelzorgtaken.

Inzetten op preventie vroegsignalering en integrale aanpak

De consulent schuldhulpverlening, welke in vaste dienst is bij de gemeente, blijft inzetten op het vroegtijdig signaleren van schulden bij inwoners.

We voeren deels regie op het proces schuldhulpverlening door de toegang bij de gemeente te beleggen in plaats van bij de Kredietbank, waardoor de inwoner een integrale ondersteuning krijgt vanuit de vroeg signalering en de beoordeling aanmelding bij de Kredietbank.

Wij actualiseren het Uitvoeringsplan Armoede en Schulpverlening voor een periode 2026-2027 en voeren de daarin opgenomen acties uit.

1.8 Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

Wat willen wij bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners

We zijn trots op ons materieel en immaterieel erfgoed, waarbij we grensoverschrijdende samenwerkingen stimuleren. De gemeente neemt de rol op zich van beschermer en hoeder, die faciliteert, financiert en stimuleert. Maar onze gemeente is geen openlucht museum. Het is de plek waarbinnen het cultureel erfgoed opgemerkt en gekoesterd wordt. Het dient als inspiratie in het dagelijks leven, in hoe we met elkaar willen leven en omgaan met onze ruimtelijke ordening en gebiedsontwikkelingen. We zetten in op het beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van monumenten en karakteristiek erfgoed.

Veel waarde wordt gehecht aan kunst, cultuur en cultuureducatie. Dit geeft kleur aan onze gemeenschappen, verbindt en ontwikkelt talenten.

We koesteren ook de rijkdom aan kunst en cultuur binnen onze gemeente en willen dit dan ook graag delen met toekomstige generaties, inwoners en bezoekers van onze gemeente. Daarnaast juichen we nieuwe kunst toe op een manier die inwoners inspireert, verrast en verrijkt. Hierbij is kunst dus niet alleen een element in de openbare ruimte maar ook een verbindende factor tussen inwoners.

Wij moedigen kunst en cultuur aan, bij jongeren in het bijzonder, om daarmee de kunst en bovenal de rijke cultuur waar we trots op zijn toekomst te geven. We zetten daarbij in op het actief betrekken van inwoners, organisaties en bezoekers bij kunst- en cultuurprojecten. Dit alles ondersteund en geïnspireerd door het platform Kunst In Eijsden-Margraten (KIEM).

Cultuur ontwikkeling begint bij de basis en wordt vorm gegeven met een breed educatief programma op de basisscholen. Kinderen leren zo spelenderwijs in contact komen met onze cultuur enerzijds en anderzijds komen ze op een creatieve en inspirerende wijze in contact met maatschappelijke thema's zoals respect, duurzaamheid, landschap en natuur.

Ons bibliotheekwerk is toe aan herijking. Het is niet alleen de plek van het uitlenen van boeken. We zien om ons heen dat Bibliotheken zich ontwikkelen tot ontmoetingsplekken waar kennis, persoonlijke ontwikkeling, advies, contact en cultuur bij elkaar wordt gebracht. Daarom zetten we, lerend van anderen, in op innovatie samen met partners, vrijwilligers, organisaties en betrokken inwoners binnen. We koersen op een bibliotheekwerk dat aantrekkelijk is en uitnodigend is voor alle leeftijden.

Wat gaan wij hiervoor doen in 2026?

Inzetten op beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed

Erfgoed is niet alleen een weerspiegeling van ons verleden, maar ook van onze toekomst. Het biedt nieuwe generaties inspiratie, identiteit en creëert een gevoel van verbondenheid met de wereld om hen heen. Daarom is het essentieel om ons erfgoed levend te houden en betekenisvol te maken voor toekomstige generaties. Dit is waar de verduurzaming van erfgoed om draait. Binnen deze programmaliijn richten we ons zowel op immaterieel erfgoed, zoals tradities en gebruiken, als op levend materieel erfgoed.

In 2026 bouwen we verder aan de verankering van immaterieel en levend erfgoed in het dagelijks leven, cultuureducatie en ruimtelijke ontwikkeling. De culturele route 'Onzichtbaar Erfgoed' breiden we uit met nieuwe locaties en verhalen, in samenwerking met VisitZL en in afstemming met afdeling Ruimte.

Zo vergroten we de zichtbaarheid én de beleving van erfgoed in onze gemeente. Participatie van inwoners blijft daarbij de rode draad.

Het project 'Immaterieel Erfgoed Spotten' krijgt een vervolg, in samenwerking met het Nationaal Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed. Via de werkgroep 'Cramignon' blijven we betrokken bij de jaarlijkse Dag van de Cramignon, die in 2026 plaatsvindt in België. Ook het project 'Streektaal' krijgt een vervolg, met een blijvende focus op jongeren en het behoud van de Limburgse taal. De Nationale Monumentendag organiseren we in 2026 opnieuw in nauwe samenwerking met de heemkundeverenigingen.

We werken in 2026 doelgericht verder aan de ambities uit onze Cultuurvisie. In alle projecten staan de dwarsdoorsnijdende principes centraal: verbinding met inwoners, inzet van cultuur voor maatschappelijke verandering, versterking van het culturele netwerk, duurzaamheid als kernwaarde en beleid overstijgend denken en doen. Zo versterken we niet alleen de culturele infrastructuur, maar ook de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur in onze gemeente.

Kunst en Cultuurprojecten verbinden met onze jongere inwoners en organisaties.

Kunst- en cultuurprojecten zijn van essentieel belang voor maatschappelijke ontwikkeling. Ze vergroten de kennis en het begrip van inwoners ten aanzien van verschillende perspectieven, bouwen bruggen tussen diverse achtergronden en dragen bij aan het behalen van maatschappelijke doelen. We werken nauw samen met andere beleidsterreinen, bevorderen burgerparticipatie en betrekken jongeren actief bij projecten.

In 2026 zetten we de ingezette koers voort en vergroten zo de impact van kunst en cultuur in onze gemeente. We investeren in verbindende projecten zoals het KIEM-platform, het brievenbuspakket en de Kunst-O-Maat, met speciale aandacht voor jonge inwoners en makers. De participatieprojecten in Cadier en Keer en Nieuw-Poelveld worden voortgezet in samenwerking met inwoners en culturele professionals.

We starten met de invoering van de 1%-regeling voor kunst in de openbare ruimte, in samenwerking met de afdeling Openbare Ruimte. Daarnaast blijven we inzetten op sociale kunstprojecten die bijdragen aan maatschappelijke doelstellingen.

Het project 'Kunstpunt' breiden we uit met nieuwe locaties en educatieve verhaallijnen. Ook Urban Culture blijft een speerpunt: we organiseren beleidsoverstijgende activiteiten die jongeren actief betrekken. Tot slot presenteren we opnieuw een selectie van projecten op de cultuurmuur in de gemeentehal, waar mogelijk aangevuld met een tijdelijke culturele route.

We werken in 2026 doelgericht verder aan de ambities uit onze Cultuurvisie. In alle projecten staan de dwarsdoorsnijdende principes centraal: verbinding met inwoners, inzet van cultuur voor maatschappelijke verandering, versterking van het culturele netwerk, duurzaamheid als kernwaarde en beleid overstijgend denken en doen. Zo versterken we niet alleen de culturele infrastructuur, maar ook de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur in onze gemeente.

Uitvoering geven aan een breed educatief programma kunst en cultuur.

Cultuureducatie vormt de kern van kunst, cultuur en maatschappelijke ontwikkeling. Daarom hebben we een uitgebreid educatief programma ontwikkeld voor onze basisscholen.

In 2026 wordt het SKEM-programma voortgezet en wordt de kwaliteit en relevantie ervan versterkt.

De samenwerking met scholen en lokale verenigingen wordt uitgebreid en vanaf 2026 wordt meer maatwerk aangeboden, zodat het programma beter aansluit op de context en behoeften van elke school. Scholen kunnen kiezen uit lespakketten op maat, aangevuld met een randprogramma dat jaarlijks wordt afgestemd op maatschappelijke thema's en feedback van scholen.

De investering in activiteiten en excursies die cultuureducatie verbinden aan maatschappelijke thema's worden gecontinueerd. Zo worden niet alleen de creatieve ontwikkeling van kinderen gestimuleerd, maar ook hun betrokkenheid bij de wereld om hen heen. Bovendien wordt actief samengewerkt met lokale verenigingen, zoals de muziekverenigingen. In 2026 nemen ruim 1800 leerlingen deel aan het SKEM cultuureducatieprogramma.

In 2026 wordt doelgericht verder gewerkt aan de ambities uit onze Cultuurvisie. In alle projecten staan de dwarsdoorsnijdende principes centraal: verbinding met inwoners, inzet van cultuur voor maatschappelijke verandering, versterking van het culturele netwerk, duurzaamheid als kernwaarde en beleid overstijgend denken en doen. Zo wordt niet alleen de culturele infrastructuur versterkt, maar ook de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur in onze gemeente.

Het bibliotheekwerk herijken.

De bibliotheek van de toekomst is meer dan alleen een plek waar boeken worden uitgeleend. Het is een levendig cultureel centrum waar mensen samenkomen om te leren, te delen en te creëren. Het biedt gelijke kansen voor mensen van alle leeftijden en achtergronden om zichzelf te ontwikkelen en te groeien, wat bijdraagt aan sociale cohesie en maatschappelijke vorming.

Vanaf 1 januari 2026 organiseren we het bibliotheekwerk volgens de wettelijke zorgplicht. De voorbereidingen hiervoor zijn dan, samen met partnergemeenten Vaals en Valkenburg aan de Geul en Stichting Heuvelland Bibliotheken, afgerond. We zorgen dat alle vestigingen functioneren als volwaardige maatschappelijke bibliotheekvoorzieningen. Tegelijk zetten we stappen op het gebied van huisvesting, zodat de locaties blijvend voldoen aan de eisen van de zorgplicht. We zetten wederom actief in op de aanpak van laaggeletterdheid en het bevorderen van leesvaardigheid, onder meer via taalcafés en het project 'Bieb op School'.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren			Programma 1: Mens & Samenleving		
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waard	Waard	Waard
			e	e	e
			E-M	25.000	NL
				-	
				50.000	
Verwijzingen halt	Aantal per 1.000 jongeren	Halt	6	9	9
			2024	2024	2024
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,20	1,3	2,2
			2024	2024	2024
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,3	3,1	4,3

			2024	2024	2024
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	5	5,6	6,7
			2024	2024	2024
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	12	25	28
			2024	2024	2024
Voortijdige schoolverlaters totaal (vo MBO)	%	DUO/Ingrado	2,6	2	2,3
			2024	2024	2024
Niet-sporters	%	CBS	44,8	44,7	42,5
			2024	2024	2024
Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	549,8	738,4	836,6
			2023	2023	2023
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	1%	1%	1%
			2023	2023	2023
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3%	3%	6%
			2023	2023	2023
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	71,80%	73,50%	73,20%
			2024	2024	2024
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut	1,00%	1,00%	2,00%
			2023	2023	2023
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	158,3	232,1	343,6
			2024	2024	2024
Personen met een lopend re-integratietraject	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	165,6	207,1	203,1
			2024	2024	2024
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	14,20%	13,90%	13,70%
			2024	2024	2024
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,00%	1,00%	1,00%
			2024	2024	2024
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,40%	0,30%	0,40%
			2024	2024	2024
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS/MSD/WMO	720	711	720
			2024	2024	2024

Kaderstellende documenten

[Centrumregeling verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg 2019](#)

[Beleidsnota Schuldhulpverlening Eijsden-Margraten 2022-2025](#)

[Beleidsregels Besluit bijstandverlening zelfstandigen \(Bbz\) gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten houdende regels omtrent bijzondere bijstand Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Eijsden-Margraten 2018 e.v.](#)

[Beleidsregels Terug- en invordering bedrijfskapitaal Tozo](#)

[Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten houdende regels omtrent tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering Regeling Tegemoetkoming premie aanvullende zorgverzekering Gemeente Eijsden-Margraten 2018 e.v.](#)

[Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Eijsden-Margraten](#)

[Uitvoeringsbesluit individuele inkomens toeslag Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.](#)

[Uitvoeringsbesluit aanvullende bijzondere bijstand levensonderhoud jongeren 18 t/m 20 jaar Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.](#)

[Uitvoeringsbesluit hoogwaardig handhaven en debiteuren Participatiewet, IOAW EN IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.](#)

[Uitvoeringsbesluit inkomstenvrijlating parttime werkzaamheden Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.](#)

[Uitvoeringsbesluit vermogensvaststelling Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.](#)

[Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meerssen houdende regels omtrent uitvoering boetes Participatiewet \(Uitvoeringsbesluit Boetes Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2017 e.v.\)](#)

[Cultuurvisie Eijsden-Margraten 2025-2030](#)

[Verordening leszwemmen](#)

[Beleidsregel activiteitsubsidies Welzijn gemeente Eijsden-Margraten 2018](#)

[Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten houdende regels omtrent de peuteropvang en de voorschoolse educatie \(Beleidsregel Peuteropvang en Voorschoolse Educatie gemeente Eijsden-Margraten 2021](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Regionale Samenwerking Leerplicht en RMC, Maastricht en Mergelland](#)

[Uitvoeringsbesluit Kinderopvang op basis van Sociaal Medische Indicatie \(SMI\) Maastricht-Heuvelland 2017 e.v.](#)

[Verordening materiële en financiële gelijkstelling gemeente Eijsden-Margraten 2012](#)

[Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Eijsden-Margraten 2023](#)

[Verordening leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025, gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Nadere regels Verordening leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025, gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Nadere regels omtrent het peuter- en vve-programma 2020 \(1 jan- 31 juli\) gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Centrumregeling verwerving WMO ondersteuning Maastricht 2019 Heuvelland](#)

[Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz](#)

[Algemene subsidieverordening Welzijn gemeente Eijsden-Margraten 2017](#)

[Beleidsplan Wmo-Maastricht-Heuvelland 2023-2026](#)

[Integrale verordening Sociaal Domein gemeente Eijsden-Margraten 2025](#)

[RIB Verlengen huidig beleidsplan Zicht op Thuis \(ZOT\)](#)

[Beleidsplan Preventie- en Handhaving 2025-2028](#)

[Regionaal Gezondheidsbeleid 2025-2030](#)

[Wijziging gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zuid-Limburg](#)

[Uitvoeringsplan GIA 2024-2027](#)

Verbonden partijen

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

Verbonden partijen	Soort regeling
Programma 1: Kwaliteit van Leven	
1. Centrumregeling Verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg 2019	centrumregeling
2. Centrumregeling verwerving Wmo ondersteuning Maastricht-Heuvelland	centrumregeling
3. Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg	gemeenschappelijke regeling
4. Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz	gemeenschappelijke regeling
5. MTB Regio Maastricht N.V.	vennootschap
6. Stichting Podium24	stichting
7. Stichting Re-integratie inbesteding Maastricht Mergelland / Annex BV	stichting
8. Gemeenschappelijke regeling subsidiëring ADV-Limburg	gemeenschappelijke regeling
9. Regionale samenwerking leerplicht en RMC, Maastricht en Mergelland	gemeenschappelijke regeling
10 Regionale samenwerking leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025	gemeenschappelijke regeling

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar Paragraaf6: Verbonden partijen.

Meerjarenbegroting 2023-2026

	Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	2026
1.1	Een inclusieve samenleving	We continueren vroegsignalering van schuldenproblematiek.	x
		We begeleiden statushouders en nieuwkomers actief en bieden taalcursussen aan, gericht op integratie in de gemeenschap.	x
		We begeleiden inwoners via SEM actief naar werk of passende inkomensondersteuning. We ontwikkelen een visie hoe hieraan invulling te geven.	x
1.2	Een gezond verenigingsleven	We zetten een actief faciliterende vergunningenaanpak richting verenigingsleven op.	x
		We ondersteunen verenigingen bij het verbreden van hun (maatschappelijke) rol in de kernen.	x
		Na afloop van de huidige van de lopende subsidieperiode 2021 t/m 2024) wordt het subsidiebeleid opnieuw tegen het licht gehouden.	x
1.3	Toekomstbestendig onderwijs	We volgen de ontwikkeling van aantallen leerlingen in klassen kritisch.	x
		We investeren vanuit het oogpunt van preventie in Voor- en Vroegschoolse interventie (VVE).	x
1.4	Ontmoetingsruimten in elke kern	We stimuleren en ondersteunen de 'Hoeskamers'.	x
		We stimuleren participatie en ontmoeting van jongeren	x
1.5	Sporten en bewegen voor jong en oud	We continueren het accommodatiebeleid.	x
		Het Sportakkoord verder verdiepen en uitvoeren.	x
1.6	Trendbreuk Eijssden-Margraten	We geven uitvoering aan het Preventie-akkoord en de lokale Preventie-agenda. Voor de lokale preventie agenda wordt 50.000,- euro extra opgenomen ter stimulering van positieve gezondheid.	x
1.7	Zorg op maat met focus op kostenbeheersing	We continueren en versterken het jongerenwerk via Trajekt. We vergroten de inzet op preventie.	x
		We continueren en versterken de inzet van de consulent welzijn.	x
		Stimuleren mantelzorg en maximaliseren het budget op € 100.000.	x
		We zetten in op preventie, vroegsignalering en een integrale aanpak.	x
1.8	Kunst en cultuur in verbinding met onze inwoners	We zetten in op het beschermen, zichtbaar en beleefbaar maken van materieel en immaterieel erfgoed.	x
		We verbinden Kunst en Cultuurprojecten met onze jongere inwoners, organisaties en bezoekers.	x
		We geven uitvoering aan een breed educatief programma kunst en cultuur en cultuureducatie.	x
		We herijken het bibliotheek werk.	x

Gemeentelijke begrotingsbijdrages/subsidies

Bijdrages/subsidies

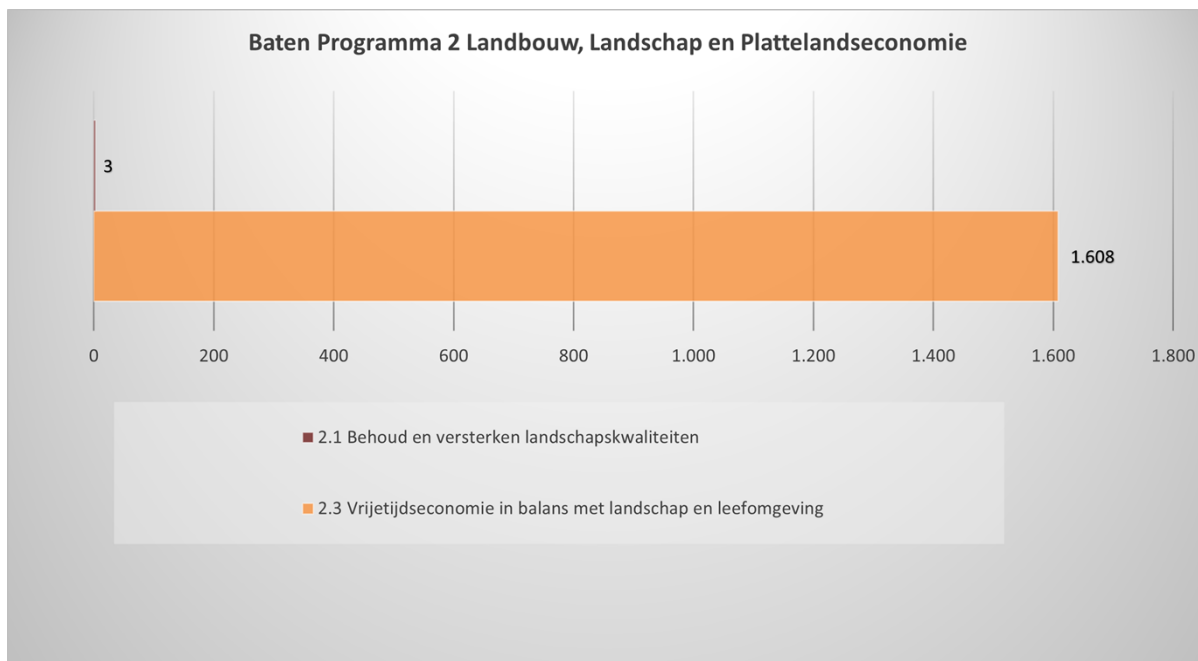
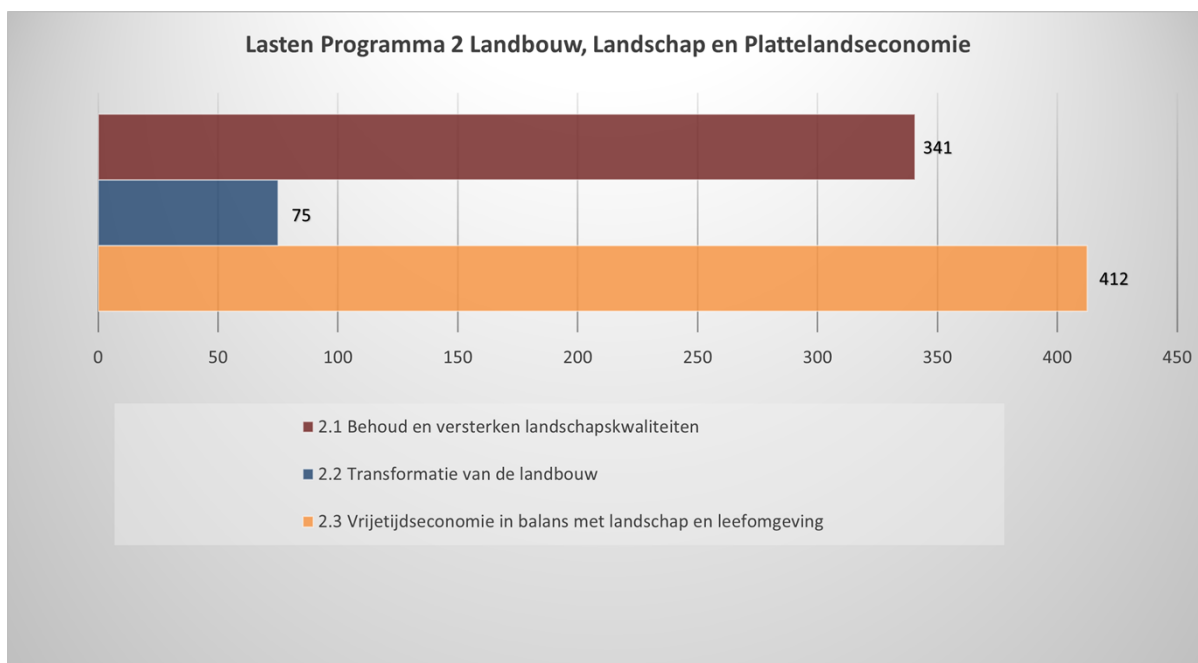
€ 305.285 Betreft de bijdrage aan Stichting Heuvelland Bibliotheken

€	1.307	Betreft de bijdrage aan Stichting Iedereen kan sporten Limburg
€	40.000	Betreft de bijdrage aan Stichting SWEM - Subsidie MBVO
€	78.000	Betreft de bijdrage aan Stichting Spelenderwijs - VE coach
€	318.675	Betreft de bijdrage aan Spelenderwijs - Peuteropvang
€	4.530	Subsidie Buddyzorg (SGL)
€	9.735	Subsidie Levanto
€	303.000	Subsidie Stichting MEE
€	15.200	Subsidie Vrijwillige Hulpdienst E-M
€	782.144	Subsidie Stichting Trajekt
€	17.158	Antidiscriminatievoorziening (MTR)
€	238.310	Vaste subsidie welzijn verenigingen/stichtingen (muziek)
€	33.278	Vaste subsidie welzijn verenigingen/stichtingen
€	22.095	Subsidie Bevordering sportdeelname
€	93.987	Subsidies sport
€	87.610	Subsidies kunst en cultuur
€	18.900	Bijdrage Stichting Lokale Omroep Maas en Mergelland
€	81.000	Subsidies maatschappelijke accommodaties
€	36.174	Jeugd- /jongerenwerk (ov subsidies)
€	20.160	Subsidies ouderenwerk
€	22.026	Subsidies basisgezondheidszorg
€	10.000	Subsidie natuur-milieu-educatie

Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie

2.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 2 Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie					
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2025NW	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten					
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	-152	-341	-341	-340	-340
2.2 Transformatie van de landbouw	-75	-75	-25	-25	-25
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	-414	-412	-411	-411	-410
Totale lasten	-641	-828	-776	-776	-776
Baten					
2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten	3	3	3	3	3
2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	1.588	1.608	1.608	1.608	1.608
Totale baten	1.591	1.611	1.611	1.611	1.611
Saldo programma voor resultaatbestemming	950	783	834	835	835
Mutaties reserves	-231				
Saldo programma na resultaatbestemming	719	783	834	835	835

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 ten opzichte van de vorige (gewijzigde) begroting

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Betreft de ingeschatte kosten van ad. € 184.000, - van het landschapsfonds, die worden gedekt uit de reserve landschapsfonds.

2.1 Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Behoud en versterken landschapskwaliteiten

Ons landschap, een afwisseling van natuurgebieden, cultuurlandschap, de graften en holle wegen, de beekdalen, de Maas, maar ook de vele monumenten en de hoogstambomen maakt onze gemeente bijzonder en wordt door velen, zowel inwoners als bezoekers, gewaardeerd en gekoesterd. Dit landschap, onderdeel van het Nationaal landschap Zuid-Limburg, is een belangrijke drager van onze identiteit en onze economie.

Onze natuurgebieden maken onderdeel uit van Natuurnetwerk Limburg. Ze hebben een belangrijke functie voor de biodiversiteit, maar zorgen ook, samen met ons cultureel erfgoed en ons landschap, voor een gebied waar het zowel voor inwoner als bezoeker goed toeven is. Daarnaast kent onze gemeente het Maasdal, landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones en verbindingzones tussen bestaande natuurgebieden (landbouwgebieden met kleine landschapselementen, waterlopen e.d.). In deze groenblauwe gebieden zijn er kansen om natuurwaarden en landschapskwaliteiten te laten samen gaan met andere functies. De herontwikkeling van het Noordal, groeve 't Rooth en de Zuidelijke Maasdalvisie zijn daarvan voorbeelden.

Biodiversiteit en landschappelijke attractiviteit hangen samen met een goed beheer van het landschap. Door het wegvallen van middelen voor beheer en de afname van de agrarische sector, zijn nieuwe verdienmodellen nodig om het landschap duurzaam te kunnen onderhouden. In dat licht wordt ingezet op het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen rondom beheer van het landschap, waarbij op innovatieve wijze op zoek gegaan wordt naar inbreng van ondernemers en de bezoekers alsmede onze eigen inwoners.

We zetten tevens in op het vergroten van de biodiversiteit en vergroening in het buitengebied. We passen ecologisch bermenbeleid toe en bevorderen het bijenwelzijn. Tevens leggen we flora en faunastroken aan en planten we hagen, (fruit)bomen en (pluk)bossen. Hierdoor ontstaan nieuwe leefgebieden voor bijvoorbeeld vogels en insecten, worden bestaande leefgebieden met elkaar verbonden en wordt de biodiversiteit versterkt. Mede door in te zetten op strategische grondaankopen wordt onder andere bijgedragen aan het realiseren van ecologische verbindingzones en natuurontwikkeling. Daarnaast wordt hiermee de belevingswaarde van ons landschap voor inwoner en bezoeker verhoogd.

Op plekken geven we ruimte voor aanplant van de fijnspar, zodat het immaterieel cultureel erfgoed "denhalen" ook in de toekomst als traditie behouden blijft in onze dorpen. Lokale initiatieven die bijdragen aan bomen-, hagen- en bosaanplant alsmede bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit en het bijenwelzijn, stimuleren we. Tevens ondersteunen we, vanuit het gedachtegoed "renderend landschap", nieuwe ontwikkelingen indien deze versterkend zijn voor het beheer en ontwikkeling van het landschap en passend zijn in de omgeving. Hierbij hanteren we het principe dat in ruil voor de baat die het project of ontwikkeling heeft vanwege het landschap, een bijdrage geleverd wordt aan de ontwikkeling en bescherming er van.

Daarnaast zetten we in op bescherming, herstel en uitbreiding van authentieke landschapselementen. Juist de kleine landschapselementen (zoals hagen, bosjes, graften, bomenrijen) vormen, naast de functie die ze hebben voor dier- en plantensoorten, ook een visueel aantrekkelijk element in ons landschap en benadrukken de fijnchaligheid.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Ecologisch bermenbeheer toepassen en stimuleren van lokale initiatieven.

In 2026 zal het bermen beheer gecontinueerd worden, conform het beleidsplan bermbeheer en de gemaakte afspraken tijdens de evaluatie in 2022. In 2026 zal op basis het bestaande beleid en nieuwe/actuele ontwikkelingen het bestek worden geactualiseerd en het maaien van bermen opnieuw worden aanbesteed.

Een vervolg geven aan de Zuidelijke Maasdalvisie.

Samen met de partners Provincie Limburg, Waterschap Limburg, Rijkswaterstaat, het Rijk en de gemeente Maastricht wordt in 2026 verder gewerkt aan de MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport)-verkenning voor het Zuidelijk Maasdal. Dit is een verdere uitwerking van de ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal. In deze verkenning worden de verschillende maatregelen voor het Zuidelijk Maasdal, voor Eijsden de groene geul bij de Oosterplas/Pieterplas, verder inhoudelijk onderzocht op o.a. haalbaarheid en impact voor de omgeving. In deze periode van de verkenningsfase zal Eijsden-Margraten ook haar eigen financiële positie en eventuele bijdragen verder moeten gaan bepalen. Uit deze verkenningsfase - die naar verwachting wordt afgerond in 2028 - wordt door partijen uiteindelijk een zogenaamde voorkeursbeslissing voorgelegd aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (nu ook voorzien in 2028) voor wat betreft te treffen maatregelen.

Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen rondom beheer van het landschap.

1. Agrariërs kunnen door het uitvoeren van beheermaatregelen aan landschapselementen bijdragen aan het in standhouden van het cultuurlandschap. De provincie (via BIJ12) heeft hiertoe een subsidiestelsel opgetuigd dat wordt begeleid door Natuurlijk Limburg. In relatie tot de stikstofdiscussie is de kans reëel dat de mogelijkheden tot verruiming van de regeling voor de hand liggen. Dit biedt kansen voor onze agrariërs. Als gemeente volgen we de ontwikkelingen op de voet, inspireren en faciliteren we de agrariërs om maximaal in te zetten op behoud en beheer van het landschap.

De bescherming van de landschapselementen is geregeld via het tijdelijke omgevingsplan. Een update van de beschermde landschapselementen wordt opgenomen in het omgevingsplan dat in 2031 wordt vastgesteld.

Het Bocagelandschap onderschrijft het belang van de landschapselementen in onze leefomgeving ten behoeve van de biodiversiteit als onderdeel van de klimaatopgave en het recreatieve aspect. De organisatie van het Bocagelandschap zet in op de ontwikkeling van meer landschapselementen samen met de agrarische sector en het creëren van verdienmodellen.

2. Het vooruitzicht is dat dit in 2026 aan de raad voorgelegd kan worden. Tijdens het realiseren van het beleid wordt onderzoek gedaan naar eventuele nieuwe verdien modellen, bijvoorbeeld vezelteelt en de transformatie naar regeneratieve landbouw waarbij begonnen wordt met voorlichting daarover.

2.2 Transformatie van de landbouw

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Transformatie van de landbouw

De agrarische sector binnen onze gemeente staat de komende jaren voor grote inspanningen. Regelgeving op het gebied van stikstof, grond- en gewasbewerking, vergrijzing binnen de sector, de wereldeconomie en landschappelijke beperkingen zijn aspecten die hiervoor zorgdragen. Steeds meer agrarische bedrijven combineren de productie van voedsel met andere functies zoals zorg en recreatie.

Wij streven voor Eijsden-Margraten een vitale, toekomstbestendige en duurzame agrarische sector na, in harmonie met milieu, natuur en landschap. We streven naar een agrarische sector die bijdraagt aan het behoud van de unieke waarden in onze gemeente, hetgeen gekenmerkt wordt door fijnschaligheid in plaats van grootschaligheid, diversiteit in plaats van monocultuur en waarbij weidegronden en fruitteelt boven akkerland gaat. Verschraling van het landschap wordt door de sector zelf ook als onwenselijk ervaren. Landbouw en natuurontwikkeling kunnen goed met elkaar samen gaan in deze omgeving. Derhalve ondersteunen we initiatieven die hierin passen.

We staan constructief tegenover uitbreiding van bestaande bedrijven, mits deze uitbreiding leidt tot versterking van de gebiedskwaliteiten, de bedrijfsvoering op een duurzame wijze plaatsvindt en bebouwing noodzakelijk is voor de eigen bedrijfsvoering.

Multifunctionele landbouw heeft potentie die kansrijk is, mede ook vanwege het meer verbinden van boer en burger. Ook ten aanzien van andere vormen van landbouw zoals wijnbouw, paardenhouderij, agroforestry en streekgebonden productie zien wij kansen, mits deze passen binnen het streefbeeld. (agroforestry ofwel boslandbouw genaamd betreft landgebruiksystemen waarbij het planten en/of actief beheren van bomen wordt gecombineerd met landbouw of veeteelt).

Gezien de toename van het aantal stoppers in de landbouwsector wordt meegedacht en meegewerkt aan het wijzigen van agrarische kavels als die functie past binnen het landschap en de directe omgeving. Dit ter voorkoming van leegstand, verloedering en ongewenste ontwikkelingen.

Om de transformatie in de landbouw in goede banen te leiden, wordt samen met de sector – binnen de reeds vastgestelde kaders van Buitengewoon Buitengebied - op lokaal niveau een actieplan uitgewerkt. Ingezet wordt op een toekomstbestendige natuurinclusieve landbouw, waarin letterlijk en figuurlijk ruimte geboden wordt voor diversiteit en nieuw ondernemerschap. E.e.a. zoals ook voorzien is in de uitwerking van de gebiedsvisie Midenterras Bemelen-Mesch. Daarnaast zal in het actieplan antwoord gegeven worden op het tegengaan van verschraling van het landschap en ongewenst grondgebruik waarbij inzet van actieve grondpolitiek niet uitgesloten wordt. De gebiedsdifferentiatiekaart die opgesteld wordt geeft richting waar in welke mate ruimte is voor behoud en ontwikkeling van de landbouw alsmede voor teelt ondersteunende voorzieningen (b.v. hagelnetten). Hiermee kan tevens antwoord gegeven worden op de vraag hoe vrijkomend vastgoed herin te vullen.

In het contact met individuele bedrijven streven wij zoveel mogelijk naar één gemeentelijk aanspreekpunt en faciliteren actief, via het netwerk van medeoverheden, kennisinstellingen, belangenorganisaties en maatschappelijke en financiële instellingen, de agrariërs die willen transformeren. Gezien het belang van de landbouwsector binnen onze gemeente specifiek en voor Zuid-Limburg algemeen blijven we onze vooraanstaande rol op het beleidsterrein landbouw en landschap binnen de regio voortzetten.

Op lokaal niveau stimuleren wij de bewuste productie en consumptie van duurzaam voedsel. Wij nemen het voortouw hierin door bij gemeentelijke activiteiten hieraan invulling te geven. Daarnaast zetten we in op de consument van de toekomst. Dit doen we door op scholen aandacht te vragen voor gezond en duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling. Dit past geheel binnen het concept van de Gezonde basisschool. Tevens faciliteren we initiatieven om de consument bewust te maken zodat “Koop Lokaal” ook omgezet wordt in daden. In dat licht wordt het burgerinitiatief Korte Keten Zeker (w)eten verder ondersteund. Het doorontwikkelen van het stroop stoken binnen de gemeente als nationaal cultureel immaterieel erfgoed en initiatieven die bijdragen aan bewust produceren van duurzaam voedsel worden ondersteund.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De schooljeugd bewust maken van duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling.

De volgende scholen maken reeds gebruik van het lokaal fruit initiatief : Cramignon Eijsden , De Den Mheer, OBS Mesch en VSO St Jozef. Dit wordt ook in 2026 gecontinueerd. Andere scholen hebben helaas geen interesse in dit project.

De trekkersrol van het programma Landbouw en Landschap in het Middengebied continueren.

Het “middengebied” is niet meer actief. Vervolgacties ten aanzien van het project Scan agrarische bouwkvelds worden per gemeente separaat opgepakt, dan wel op vrijwillige basis gezamenlijk. Wel wordt op Zuid-Limburgse schaal gezamenlijk opgetrokken ten aanzien van het Limburgs offensief Stikstof.

Een lokaal actieplan ‘transformatie van de landbouw’ uitwerken.

In 2026 wordt in samenspraak met de agrarische sector, de natuurorganisaties en andere belanghebbenden een visie en beleid geformuleerd ten aanzien van de toekomst van de agrarische sector en het belang van de landbouw in onze gemeente. Aansluitend, dan wel gelijktijdig wordt een uitvoeringsplan uitgewerkt en vastgesteld om deze transitie in gang te zetten.

Het stroopgedachtegoed en initiatieven rondom ‘koop lokaal’ ondersteunen.

Via ondersteuning van ondernemers en instellingen (o.a. Presidium Limburgse Stroop, Korte Keten Zeker (W)eten en continueren promotiecampagne Koop Lokaal en duurzaam produceren in het Uitvoeringsplan Plattelands- en Vrijtijdseconomie 2026) wordt Koop Lokaal verder ondersteund.

2.3 Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Vrijetijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving

Vrijetijdseconomie is een belangrijke economische motor voor onze samenleving.

De sector is goed voor circa 8% van het totaal aantal banen in de regio. Eijsden-Margraten is als het gaat om overnachtingen een kleine(re) speler in het Heuvelland. In 2021 kende onze gemeente bijna 400.000 overnachtingen die goed waren voor een opbrengst aan toeristenbelasting van ca. 650.000 euro.

Op basis van het Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijetijdseconomie 2025 stellen we middelen beschikbaar voor de stimulering, ontwikkeling, uitvoering, ondersteuning en facilitering van projecten, activiteiten en events, met name op basis van de vijf pijlers van de regionale Visie Vrijetijdseconomie 'Bestemming Zuid-Limburg 2030'. De totaalbegroting Plattelands- en Vrijetijdseconomie 2025 sluit (op basis van indexering) nauw aan bij de doelstellingen van de begroting 2025 en geldt als basis voor de verdere uitvoering en doorontwikkeling van de Plattelands- en Vrijetijdseconomie van Eijsden-Margraten, in verbinding met de regiogemeenten/ Middengebied/Zuid-Limburg en Euregio. Het UVP ondersteunt daarmee de ambities en doelen in het kader van de prioritaire thema's met Eijsden-Margraten als duurzame bestemming (GreenDestination) in de regio.

Het streven is dat ook in 2030 onze gemeente nog steeds gastvriendelijk, authentiek en bourgondisch is, waar bewoners, recreanten en ondernemers tot rust komen, met respect voor elkaar. We ontvangen dan ook graag gasten die de manier van "slow living" waarderen, genieten van fijnschaligheid en van onze lokale producten die duurzaam worden geproduceerd.

Vanuit deze optiek nemen we een positieve grondhouding aan rondom initiatieven en innovatieve ontwikkelingen van reeds gevestigde en nieuwe ondernemers in de vrijetijdseconomie. Samen met hen en in afstemming met de buurgemeenten in Nederland én België brengen we in beeld hoe hieraan invulling te geven.

We zullen echter waken voor toeristisch, recreatieve overdruk. Te veel bezoekers, te veel toeristisch verkeer, te veel evenementen legt een druk op de leefbaarheid van de kernen maar legt ook een druk op het landschap. Derhalve zetten we in op kwaliteit en spreiding.

Grootschalige ontwikkelingen worden uitgesloten. We faciliteren wel kwalitatief goede kleinschalige ontwikkelingen, passend bij het DNA van Eijsden-Margraten. Vanuit kwaliteitsoogpunt zetten we in op het faciliteren van ondernemers met verblijfsaccommodaties die willen doorontwikkelen en investeren in kwaliteitsverbetering. Dit wordt ondersteund via de aanpak 'Innovatief Investeren'. Daarnaast wordt het ambassadeurschap rondom Cittaslow verder uitgebouwd.

We sturen in samenwerking met het Huis van de Sport op het doseren en spreiden van het aantal toertochten binnen de gemeente. Daarbij zullen we gebieden in onze gemeente ontzien waar de druk op de leefomgeving en het landschap groot is. In dit licht houden we het aantal wielerevenementen dat wij faciliteren en ondersteunen ook beperkt.

We zijn en willen een aantrekkelijke wandel- en fietsgemeente blijven. Hierbij wordt ingezet op kwaliteit en niet op kwantiteit. Op het gebied van de wandelinfrastructuur wordt derhalve het Knopen Lopen geïntroduceerd. Hiermee wordt de kwaliteit van het wandelnetwerk sterk verbeterd. Uitbreiding van de wandel-infrastructuur wordt beperkt tot het realiseren van zgn. ommetjes in en rondom de kernen. Verder wordt geïnvesteerd in veilige fiets- en wandelverbindingen (zie programma Wonen en Leefomgeving).

Het MKB is dé banenmotor van onze gemeente. De coronacrisis heeft onze ondernemers hard geraakt. Zij hebben een moeilijke tijd achter de rug. En hoewel deze crisis nu voorbij lijkt, moeten we de lokale economie juist blijven stimuleren. Zo dragen we bij aan werkgelegenheid voor onze inwoners en innovatie voor de toekomst. In dit licht zal het vestigingsklimaat verder versterkt worden door op zoek te gaan naar het bieden van ruimte voor vestiging van (nieuw) ondernemerschap. Ook zal ingezet worden op een intensievere samenwerking tussen de gevestigde ondernemers binnen de gemeente als met de gemeente zelf.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdseconomie

In het verlengde van het uitvoeringsprogramma 2025 zal in 2026 uitvoering gegeven worden aan het VTE programma dat gebaseerd is op het lokale jaarprogramma hetgeen is gebaseerd op het bestuursakkoord en de vijf pijlers van de regionale Visie Vrijtijdseconomie 'Bestemming Zuid-Limburg 2030'.

De uitvoering vindt plaats langs drie sporen: 1. Sterkere positionering, 2. Heldere profilering en 3. Inzetten van de pijlers uit de visie vrijtijdseconomie als instrumentarium: Kwaliteit, Verleiden, Beleving, Vernieuwing en Ondernemerschap en de kernwaarden Cittaslow.

We zetten in op een integrale aanpak die tevens bijdraagt en afgestemd is op de thema's Landbouw, Landbouw, Natuur, Erfgoed, Economie en Duurzaamheid. Daarnaast dragen we in 2026 bij aan een breed economisch beleid.

Het Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdseconomie 2026 richt zich op:

1. Ontwikkeling en instandhouding toeristisch-recreatieve voorzieningen
2. Uitvoering geven aan het Convenant Visit Zuid-Limburg

3. Doorontwikkeling Cittaslow
4. Deelname in het project Landschapspark Grenzeloos Bocagelandschap
5. Deelname in het project Grenspark Jeker & Maas
6. Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma visie VTE ZL 2030, waaronder het Dataportaal Vrijtijdseconomie Limburg
7. Doorontwikkeling van de toeristisch-recreatieve fiets- en wandelinfrastructuur
8. Regionale afstemming van initiatieven in Eijsden-Margraten in VTE-ZL, op basis van bestuurlijke afspraken en het regionaal afwegingskader rondom vestiging verblijfsaccommodaties
9. Versterking toeristisch-recreatieve gebiedsontwikkeling (verbinding erfgoed, landschap en vrijetijd)
10. Ondersteuning in de landschaps- en landbouwtransitie: Stimuleren van de lokale voedsel economie en korte ketenontwikkeling
11. Versterken van het ondernemersklimaat en het netwerk met lokale ondernemers(vertegenwoordigers) waaronder actief stimuleren van passende bedrijvigheid
12. Samenwerken met (ondernemers op) bedrijventerreinen in het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen (inclusief uitbreiding KVO Buitengebied)

De evenementendruk rondom toertochten doseren en spreiden.

Spreiding en dosering van wielertoertochten vindt op regionaal niveau plaats via het Grensoverschrijdend Wielerbeleid i.s.m. Limburg Cycling. Er zijn regionale afspraken gemaakt over het aantal en de grootte van de tochten, bijvoorbeeld door niet 2 grote evenementen in 1 weekend toe te staan. Door dit beleid wordt de ervaren evenementendruk beperkt. Toetsing van aanvragen langs dit beleid vindt ook in 2026 plaats door Limburg Cycling. Zij adviseren de aangesloten gemeenten.

Het ambassadeurschap Cittaslow verder uitbouwen.

De doelstellingen van Cittaslow hebben allen te maken met de uitdagingen waarmee ook de samenleving Eijsden-Margraten wordt geconfronteerd als gevolg van globalisering en de snelle levensstijl. In 2026 wordt het gedachtegoed Cittaslow als tegenhanger daarvan verder doorontwikkeld. We bezien op welke wijze bij beleids- en uitvoeringsactiviteiten Cittaslow op integrale wijze verder verankerd kan worden.

De aanbevelingen van het rekenkameronderzoek 2024 hebben de constante aandacht.

Tevens wordt ingezet op verdere activering van het Cittaslow ambassadeursnetwerk. Met de Cittaslow ambassadeursnetwerken van de gemeenten Gulpen-Wittem en Vaals wordt samengewerkt. Gestreefd wordt naar de benoeming van nieuwe ambassadeurs, welke aanvragen getoetst zullen worden aan de hand van criteria in een benoemingsprocedure en beoordelingscommissie uit het netwerk zelf. Ondernemers melden zich bij de gemeente om ambassadeur te worden.

Ondersteuning geven aan wielerevenementen.

De wielerevents Volta Limburg Classic, Jeugdwielercriterium en Gravel Series worden ondersteund in 2026.

Samenwerking bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente

In 2025 wordt zowel het Economisch Profiel van Eijsden-Margraten in beeld gebracht als de Landbouwvisie uitgewerkt. In 2026 zal dit aan de raad worden voorgelegd. Op het vlak van de Vrijetijdseconomie is regionaal een visie ontwikkeld en vastgesteld, de Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030.

Verder worden in het kader van het "samenwerken bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente" in 2026 de volgende acties ondernomen:

1. Ondersteunen van de overkoepelende Stichting Ondernemers Eijsden-Margraten
2. Structureel overleg voeren met ondernemers (-verenigingen)
3. Organiseren van bedrijfsbezoeken voor college en betrokken ambtenaren
4. Tijdens verschillende gelegenheden zullen er netwerkmomenten en/of educatieve / deskundigheid bevorderende activiteiten worden georganiseerd voor ondernemers.
5. Actuele thema's worden via verschillende kanalen gedeeld of in dialoog met de ondernemers opgepakt. Denk hierbij aan het versterken van de kernkwaliteiten van Eijsden-Margraten, de betekenis van de Amerikaanse begraafplaats / van Liberation en het aanhaken bij regionale economische ontwikkelingen.

Uitbreiding van Knopen lopen en de wandelinfrastructuur beperken tot realisatie van Ommetjes.

In 2024 is gestart met de feitelijke aanleg van de Knopen Lopen infrastructuur, welke in het najaar van 2025 volledig gerealiseerd wordt. Voor 2026 betekent dit het volgende:

- Ter promotie van het nieuwe systeem worden in samenwerking met Visit Zuid-Limburg een aantal (thema)wandelingen - Ommetjes extra uitgelicht. Dit zullen 6 online wandelingen zijn, 3 papieren flyers, 2 kleine brochures en 1 grote brochure. In 2024 is de tweede Vuursteenroute en in 2025 ook de Geologieroute voorbereid. Afronding kan plaatsvinden na realisatie van het Knopen Lopen zodat deze knooppunten meegenomen worden.
- In verband met de implementatie van het Knopen Lopen systeem zullen alle brochures geactualiseerd moeten worden. Hiermee wordt in 2026 een start gemaakt.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 2: Landschap & Natuur			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde E-M	Waarde 25.000 - 50.000	Waarde NL
Funciemenging	%	CBS	42,3% 2023	50,6% 2023	54,2% 2023
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	185,2 2023	174,2 2023	181,8 2023

Kaderstellende documenten

[Beeldkwaliteitsplan Bloesemgaard](#)

[Beleidsnotitie bed and breakfast 2012](#)

[Beleidsnotitie paardenbakken hobbymatig 2012](#)

[Beleidsnotitie veldschuren en schuilgelegenheden 2012](#)

[Bermenbeleid 2016-2026 Maaien wat moet, bloei waar mogelijk](#)

[Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Wabo 2022](#)

[Landschaps Ontwikkelings Plan](#)

[Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal](#)

[Omgevingsplan gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Rampbestrijdingsplan Hoogwater](#)

[Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg](#)

[Toeristisch Recreatieve gebiedsvisie “beleef Eijsden-Margraten, knooppunt van Maas tot Mergelland 2030](#)

[Verordening op de heffing en invordering toeristenbelasting](#)

[Verordening op de heffing en invordering van marktgeld Eijsden-Margraten 2013](#)

[Vorbereidingsbesluit grenscorrectie](#)

[Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2025-2028](#)

[Wijziging Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Eijsden-Margraten 2013](#)

Verbonden partijen

Het programma Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie kent geen verbonden partijen.

Meerjarenbegroting 2023-2026

	Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	2026
2.1	Behoud en versterken landschapskwaliteiten	Ecologisch bermenbeheer toepassen en stimuleren van lokale initiatieven.	x
		Een vervolg geven aan de Zuidelijke Maasdalvisie.	x
		Nieuwe verdienmodellen ontwikkelen rondom beheer van het landschap.	x
2.2	Transformatie van de landbouw	De schooljeugd bewust maken van duurzaam lokaal voedsel en reductie van voedselverspilling.	x
		De trekkersrol van het programma Landbouw en Landschap in het Middengebied continueren.	x
		Een lokaal actieplan 'transformatie van de landbouw' uitwerken.	x
		Het stroopgedachtegoed en initiatieven rondom 'koop lokaal' ondersteunen.	x
2.3	Vrijtijdseconomie in balans met landschap en leefomgeving	Uitvoeringsprogramma Plattelands- en Vrijtijdseconomie	x
		De evenementendruk rondom toertochten doseren en spreiden.	x
		Het ambassadeurschap Cittaslow verder uitbouwen.	x
		Ondersteuning geven aan wielerevenementen tot een maximum van 45.000 euro.	x
		Samenwerking bevorderen tussen ondernemers onderling en met de gemeente.	x
		Uitbreiding van Knopen lopen en de wandelinfrastructuur beperken tot realisatie van Ommetjes.	x

Gemeentelijke begrotingsbijdrages/subsidies

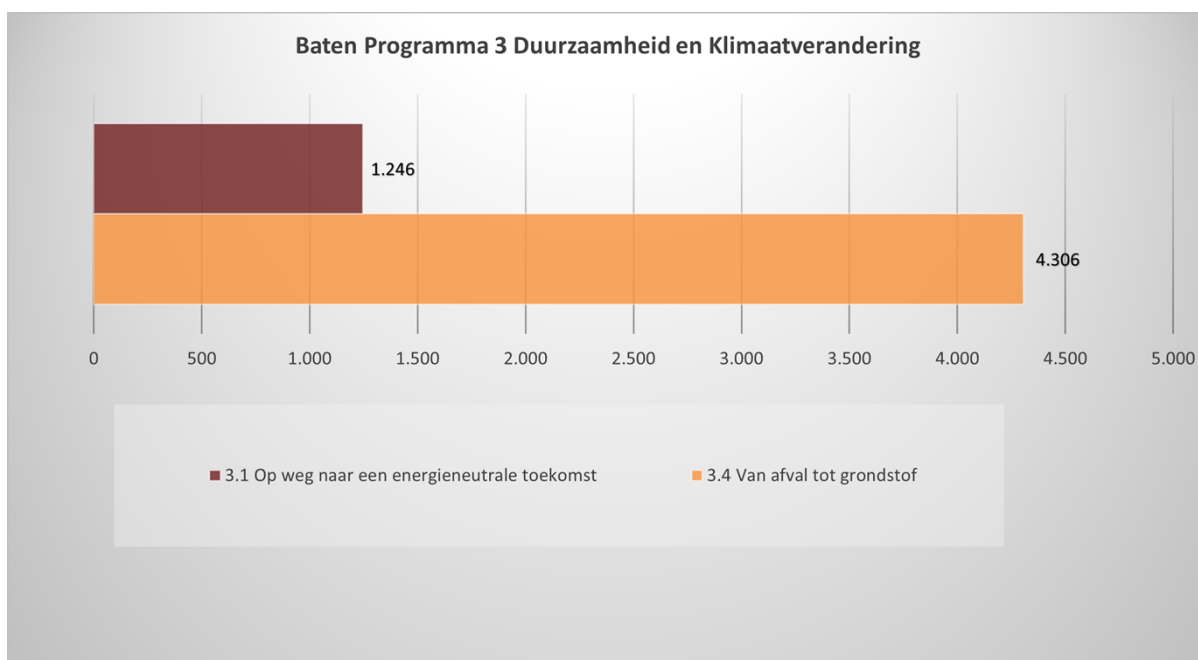
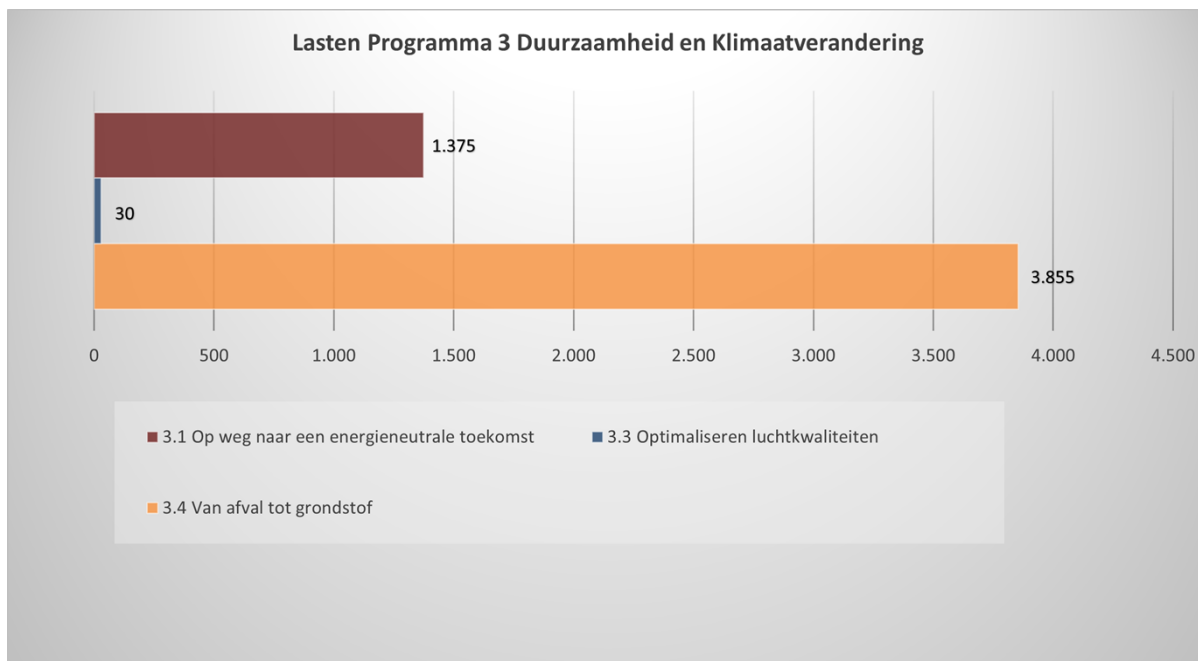
Bijdrages/subsidies

€	18.500	Bijdrage economische promotie
€	10.000	Bijdrage wielersport- en recreatie
€	94.276	Bijdrage VVV

Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering

3.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

**Programma 3 Duurzaamheid en
Klimaatverandering**

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2025NW	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten					
3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	-158	-1.375	-1.382	-152	-149
3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten	-30	-30	-30	-30	-30
3.4 Van afval tot grondstof	-4.073	-3.855	-4.034	-4.228	-4.385
Totale lasten	-4.261	-5.259	-5.446	-4.410	-4.564
Baten					
3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst	16	1.246	1.253	23	20
3.4 Van afval tot grondstof	4.374	4.306	4.480	4.661	4.846
Totale baten	4.391	5.551	5.733	4.684	4.866
Saldo programma voor resultaatbestemming	130	292	288	274	302
Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Saldo programma na resultaatbestemming	130	292	288	274	302

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 ten opzichte van de vorige (gewijzigde) begroting

3.1 Op weg naar Duurzaamheid en Klimaatverandering

Dit jaar is ervoor gekozen om de ingeschatte kosten te laten zien. Tegenover deze kosten staan SPUK inkomsten.

3.1 Op weg naar een energieneutrale toekomst

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Meerjaren uitvoeringsprogramma klimaat- en energieopgaven

Gezien de wereldwijde ontwikkelingen, de stijgende energieprijzen en de klimaatopgaven komen energievraagstukken in een stroomversnelling. Dit vraagt, in het licht van behoud van de kwaliteiten van ons waardevolle landschap en het tegengaan van energiearmoede bij onze inwoners, om het maken van keuzes, het treffen van maatregelen en het doen van investeringen.

Op weg naar een energieneutrale gemeente zetten we naast het opwekken van energie in op het verminderen van gebruik van energie. In de basis houden we vast aan het genomen raadsbesluit, waarbij zonne- en windenergie in het buitengebied is uitgesloten. Wel staan we open voor -en stimuleren we- innovatieve ontwikkelingen mits deze geen afbreuk doen aan het landschap en ons woon- en leefklimaat.

De focus voor de komende jaren ligt op het aardgasloos maken en isoleren van vastgoed alsmede het verder stimuleren van zonnepanelen op daken. Hierin nemen wij als gemeente onze verantwoordelijkheid en zullen wij het voorbeeld geven. Andere partijen zoals schoolbesturen, stichtingen en woningcorporaties proberen we te verleiden om versneld hun vastgoed te verduurzamen.

Ten aanzien van de Transitievisie Warmte die in 2021 is vastgesteld, wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld dat beschrijft hoe en wanneer inwoners en bedrijven op een meer duurzame manier in hun warmtebehoefte voorzien. Voor wat betreft de Regionale Energie Strategie (RES) werken we samen met de RES-regio aan de transitie van onze energiemix.

Daarnaast verstrekken we actief informatie aan onze inwoners en ondernemers en organiseren we bijeenkomsten. Met als doel onze inwoners meer bewust te maken van de kansen en mogelijkheden, zowel in financiële als in technische zin. We sporen onze inwoners aan om op individueel dan wel collectief niveau energiemaatregelen te treffen. Dit ondersteunen we door een breed pakket aan (financiële) stimuleringsmaatregelen aan te bieden.

Naast het bevorderen van het integreren van duurzaamheidsmaatregelen bij nieuwbouw, gaat extra aandacht uit naar het verzilveren van kansen rondom duurzaamheid bij verbouw. De mogelijkheden rondom het stimuleren en verantwoord verduurzamen van monumentale panden of panden die in een beschermd stads- en dorpsgezicht liggen, worden verkend.

Actief stimuleren en ondersteunen we lokale initiatieven, zoals het oprichten van energie-corporaties en het realiseren van groen gas. We zien hierin kansen om wijken en kernen lokaal van energie te voorzien en delen van de agrarische sector energie-neutraler te maken.

We bevorderen het verduurzamen van mobiliteit. In dat licht stimuleren we het (elektrisch) fietsen. Als gemeente geven we hierin het voorbeeld en gaan dit actief promoten. Ook het elektrisch rijden stimuleren we. Gezien de verwachte groei van het aantal elektrische auto's en e-bikers is behoefte aan een integraal laadpalenbeleid; een toekomstgericht beleid dat aansluit bij de behoeften op recreatief en toeristisch gebied alsmede bij de mobiliteitsontwikkelingen binnen onze gemeente.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De projecten 'zorgeloos zonnepanelen', 'plus je huis', en 'dubbel duurzaam' voortzetten.

De projecten zorgeloos zonnepanelen, plus je huis en dubbel duurzaam, zijn reeds eind 2023 afgerond.

In 2026 zullen in lijn van het voorbije jaar verduurzamingsadviezen aan monument eigenaren, particulieren (via online en fysieke energieloket), vereniging van eigenaren (VVE balie) en het MKB worden verstrekt. Dit doen we via georganiseerde bijeenkomst en individueel niveau.

Een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opstellen.

In 2026 wordt het Uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opgesteld. Dit programma vormt de nadere uitwerking van de reeds vastgestelde Visie Warmte.

Uitgangspunt hierbij is dat in 2050 alle woningen in de gemeente Eijsden-Margraten – zowel nieuwbouw als bestaande bouw – aardgasvrij moeten zijn. Het uitvoeringsprogramma geeft richting aan de concrete doelen en de grofmazige aanpak op wijkniveau. Daarmee vertalen we de kaders uit de Transitievisie Warmte naar een praktisch handelingsperspectief voor de gemeente.

Dit traject pakken wordt in gezamenlijkheid met de Heuvellandgemeenten opgepakt, zodat we kennis bundelen, samenhang behouden en regionale kansen benutten.

Het fietsgebruik binnen de organisatie promoten.

Het stimuleren van fietsgebruik onder medewerkers is belegd bij de afdeling HRM. Sinds 2024 beschikt de gemeente over een leasefietsplan waar medewerkers gebruik van kunnen maken. Regelmatig wordt deze arbeidsvoorwaarde gepromoot binnen de organisatie.

Het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en sturen op verdere verduurzaming van scholen, gemeenschapsaccommodaties en huurwoningen.

De gemeente Eijsden-Margraten zet vanaf 2026 stevig in op de verduurzaming van haar vastgoedportefeuille (40 objecten, 37.219 m²), als bijdrage aan de nationale klimaatdoelen (55% CO2-reductie in 2030, klimaatneutraal in 2050).

De afgelopen jaren zijn al 16 panden verduurzaamd van ons gemeentelijk vastgoed. Vanaf 2026 gaan we op basis van de opgestelde routeplanner gemeentelijk vastgoed verder aan de slag met het verduurzamen van de ander panden. Dit gebeurt op basis van uitgewerkte maatwerkrapporten per pand en de opgestelde routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2026-2036. Uitgangspunt is minimaal energielabel C.

Informatie- en kennisoverdracht organiseren

Indien relevant zullen er over lopende projecten en ondersteuningsmogelijkheden van de gemeente/provincie/nationaal t.b.v. de energietransitie en circulariteit informatiebijeenkomsten georganiseerd worden.

Indien relevant zal er actief gecommuniceerd worden over nieuwe ontwikkelingen, lopende projecten en ondersteuningsmogelijkheden via de gebruikelijke communicatiekanalen (zoals b.v. website gemeente, de Etalage, facebook EM etc.).

Thematiek die aan bod zal komen:

- energietransitie
- circulariteit

Lokale initiatieven actief stimuleren en ondersteunen.

De gemeente Eijsden-Margraten moedigt in de periode 2026-2029 lokale initiatieven aan die positief bijdragen aan de energietransitie en het ontwikkelen van een circulaire economie. Middels de Verordening Stimuleringslening zakelijk bieden we zakelijke partijen een financieringsmogelijkheid ten behoeve van maatregelen die het aandeel duurzame energie vergroten en/of de CO2-uitstoot verminderen.

3.2 Aan de slag met klimaatadaptatie

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Aan de slag met klimaatadaptatie

Verdroging en vernatting zijn vraagstukken waarop we de komende periode nadrukkelijk een antwoord moeten geven. Samen met onze waterpartners geven we op een dusdanige manier invulling aan de waterketen dat daarmee de volksgezondheid wordt beschermd, een goede leefomgeving wordt bevorderd en schade aan het milieu wordt voorkomen.

Middels het opstellen van een Waterplan voor de periode 2023 – 2027, maken we het watersysteem klimaatadaptief en duurzaam. In de basis zal dit betekenen dat we meer water gaan bergen en infiltreren, minder verhard en meer gaan vergroenen. Knelpunten ten aanzien van wateroverlast en droogte worden inzichtelijk gemaakt en worden aangepakt. Hiertoe worden de resultaten uit de klimaatstresstesten vertaald in een uitvoeringsprogramma Hitte en Droogte.

We blijven daarnaast inzetten op het scheiden van hemel- en afvalwater. Hierbij, wordt waar mogelijk, het hemelwater zolang mogelijk vastgehouden op de plekken waar deze valt en wordt gedoseerd afgevoerd naar bedoelde voorzieningen.

Klimaatadaptatie vraagt daarnaast bij onze inwoners en ondernemers om bewustwording en maatregelen die de gevolgen beperken. Afkoppelen van hemelwater wordt derhalve gestimuleerd. Het aanbieden van regentonnen en het ontstenen en vergroenen van tuinen alsmede het vergroenen van daken geven we een impuls, zowel bij bestaande woningen als bij nieuwbouw. Aansluiting wordt in deze gezocht bij Stichting Steenbreek. Instrumenten zoals 'Water in Balans' worden nader onder de aandacht gebracht.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Het afkoppelen van hemelwater stimuleren: impuls geven aan regentonnenactie, ontstenen/vergroenen tuinen en Water in Balans.

Binnen onze gemeente zijn twee regelingen van kracht die onze burgers bewust moeten maken van hun bijdrage aan het klimaat, namelijk:

- de stimuleringsregeling vergroenen tuinen
- de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater tot eind 2026

In 2026 zullen we onze burgers regelmatig attenderen op beide regelingen. Daarnaast werken we als samenwerkingsverband Maas & Mergelland aan het communicatienetwerk Waterklaar waarin we burgers inzicht geven in de mogelijkheden om hun perceel waterklaar te maken. Dit kan door opvang van regenwater, hergebruik van regenwater, vergroenen van tuinen en daken etc. Daarnaast zal vanuit het waterschap middels Water in Balans het vergroenen en afkoppelen bevordert worden middels een Toolbox om burgers op eigen terrein maatregelen te laten treffen om wateroverlast op het perceel of in de woning te voorkomen. Bovendien is de kansenregeling van WRL actief, wat een stimuleringsregeling van de provincie Limburg is om mensen te helpen om wateroverlast te voorkomen.

3.3 Optimaliseren luchtkwaliteiten

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Optimaliseren luchtkwaliteiten

De kwaliteit van het milieu is een belangrijke factor in hoe mensen hun leefomgeving waarderen en kwaliteit van leven ervaren. Lucht, water, bodem en geluid vervullen hierin een voorname rol. Daarom investeren we in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn. In deze bestuursperiode zetten we vanuit milieuoogpunt naast klimaatadaptatie nadrukkelijk in op het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Stikstof is een vraagstuk dat veel impact heeft op onze inwoners en hun leefomgeving. Ook bepaalt de omvang van stikstof de ontwikkelmogelijkheden binnen onze gemeente. Te veel stikstof heeft ook een nadelige invloed op onze gezondheid via de verontreiniging van de lucht en het grond-, oppervlakte- en drinkwater. Deze bestuursperiode gaan we inzetten op een aantal pijlers: het versterken van stikstofgevoelige natura 2000 gebieden, het aanpakken van stikstof bij de bron en het blijven bieden van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Tevens simuleren we medeoverheden de bronnen, die luchtverontreiniging binnen onze gemeentegrenzen veroorzaken, aan te spreken om vervuiling aan te pakken. Via voorlichtingscampagnes worden de veroorzakers van gegronde overlast van houtstook en kachels bewust gemaakt van de schadelijke effecten.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Een aanpak stikstof-reductie uitwerken.

De aanpak van stikstof reductie is een bevoegdheid van het rijk waarbij de opdracht is gegeven aan de provincie om een gebiedsgerichte aanpak te formuleren. Het rijk heeft een deadline hiertoe opgeschort. Provincie Limburg werkt nog aan het programma Limburgs Offensief Stikstof (LOS). Dit programma wordt naar verwachting in Q4 2025 vastgesteld.

Gemeentes hebben in het dossier stikstof geen besluitvormende of beslissende rol. We zijn ons bewust dat er mogelijk gevolgen kunnen zijn naar aanleiding van de aanpak van de centrale overheden voor onze gemeente.

3.4 Van afval tot grondstof

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Van afval tot grondstof

Zoals is vastgelegd in het grondstoffenplan gaan we ons ervoor inzetten om, vanuit de circulaire economie gedachte, steeds meer richting te geven aan het beheer van grondstoffen en afval. In dit kader gaan we afvalscheiding en de vermindering van restafval verder bevorderen.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Uitvoering geven aan het Grondstoffenplan.

De doelen in het vastgestelde grondstoffenplan 2026-2029 zijn o.a. gericht op het verder verhogen van het afvalscheidingspercentage (doel 2026 80%), verminderen van het restafval per jaar per inwoner (doel 2026 100 kg per inwoner) en hergebruik van materialen/grondstoffen.

Samen met Rd4 wordt actief ingezet op goede informatieoverdracht richting burgers over bijvoorbeeld ophaalfrequenties, afvalscheiden, bewustzijns campagnes, klachtenafhandeling, kringloopwinkels en educatie.

In 2026 wordt de herinrichting van het grondstoffenpark Margraten afgerond. Dit om hier een optimale service aan onze inwoners te kunnen geven en nog efficiënter afvalstromen/grondstoffen te kunnen inzamelen.

Daarnaast is de ontwikkeling van het nieuwe Rd4 Circulair Ambachts Centrum (CAC) onze volgende stap naar een toekomstig afval vrije samenleving.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 3: klimaat & Energie			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde E-M	Waarde 25.000 - 50.000	Waarde NL
Totaal huishoudelijk afval	KG per inwoner	CBS	91 2022	120 2022	152 2022
Percentage bekende hernieuwbare energie	%	Berekening	23,5% 2022	49,3% 2022	32,5% 2022
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG/ABF	6,9 2024	7,3 2024	8,4 2024
Demografische druk	%	CBS	89,6% 2025	80,1% 2025	70,7% 2025

Kaderstellende documenten

[Afvalstoffenverordening Eijsden-Margraten 2022](#)

[Beeldkwaliteitsplan Bloesemgaard](#)

[Beleidskader Zonne- en Windenergie](#)

[Beleidsnotitie bijbehorende bouwwerken](#)

[Beleidsnotitie kledinginzameling aan huis gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Beleidsregel subsidies maatschappelijke accommodaties \(in eigendom van vereniging of stichting\) gemeente Eijsden-Margraten 2018](#)

[Transitievisie Warmte](#)

[Regionale Energie Strategie \(RES\)](#)
[Gemeentelijk milieubeleidsplan 2019-2022.](#)
[Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Wabo 2022](#)
[Kaders woningbouwprogramma tm 2030](#)
[Lokale woonvisie Eijsden-Margraten “samen bouwen aan de toekomst 2019-2025](#)
[Nota grondbeleid 2012](#)
[Omgevingsplan gemeente Eijsden-Margraten](#)
[Algemene verordening: Nadeelcompensatie \(voorheen: Planschadeverordening gemeente Eijsden-Margraten 2011](#)
[Regionale Energie Strategie 1.0](#)
[Startnotitie Klimaat- en duurzaamheidsbeleid 2012](#)
[Stimuleringsregeling vergroenen tuinen](#)
[Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg](#)
[Uitvoeringsprogramma VTH 2025-2028](#)
[Uitvoeringsvoorschriften huisnummering gemeente Eijsden-Margraten 2011](#)
[Verordening naamgeving en nummering gemeente Eijsden-Margraten 2011](#)
[Verordening Starterslening Eijsden-Margraten 2022](#)
[Verordening Stimuleringslening zakelijk](#)
[Verordening Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2022](#)
[Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2025-2028](#)
[Welstandsnota Eijsden-Margraten 2013](#)

Verbonden partijen

Verbonden partijen	Soort regeling
Programma 3: Duurzaamheid en Klimaatverandering	
1. Lichte Gemeenschappelijke regeling inzake de samenwerking afvalwater in zuidelijk Zuid-Limburg: de regio Maas en Mergelland	gemeenschappelijke regeling
2. Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten RD4	gemeenschappelijke regeling
3. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg	gemeenschappelijke regeling
4. Bodemzorg Limburg BV	vennootschap
5. Grensoverschrijdende Gemeenschappelijke regeling Euregio Maas-Rijn	gemeenschappelijke regeling

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar Paragraaf 6: Verbonden partijen.

Meerjarenbegroting 2023-2026

	Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	2026
3.1	Op weg naar een energieneutrale toekomst	De projecten 'zorgeloos zonnepanelen', 'plus je huis', en 'dubbel duurzaam' voortzetten.	x
		Een uitvoeringsprogramma Transitievisie Warmte opstellen.	x
		Het fietsgebruik binnen de organisatie promoten.	x
		Het gemeentelijk vastgoed verduurzamen en sturen op verdere verduurzaming van scholen, gemeenschapsaccommodaties en huurwoningen.	x
		Informatie- en kennisoverdracht organiseren.	x
		Lokale initiatieven (b.v. energiecorporaties en groen gas) actief stimuleren en ondersteunen.	x
3.2	Aan de slag met klimaatadaptatie	Het afkoppelen van hemelwater stimuleren: impuls geven aan regentonnenactie, ontstenen/vergroenen tuinen en Water in Balans.	x
3.3	Optimaliseren luchtkwaliteiten	Een aanpak stikstof-reductie uitwerken.	x
3.4	Van afval tot grondstof	Uitvoering geven aan het Grondstoffenplan.	x

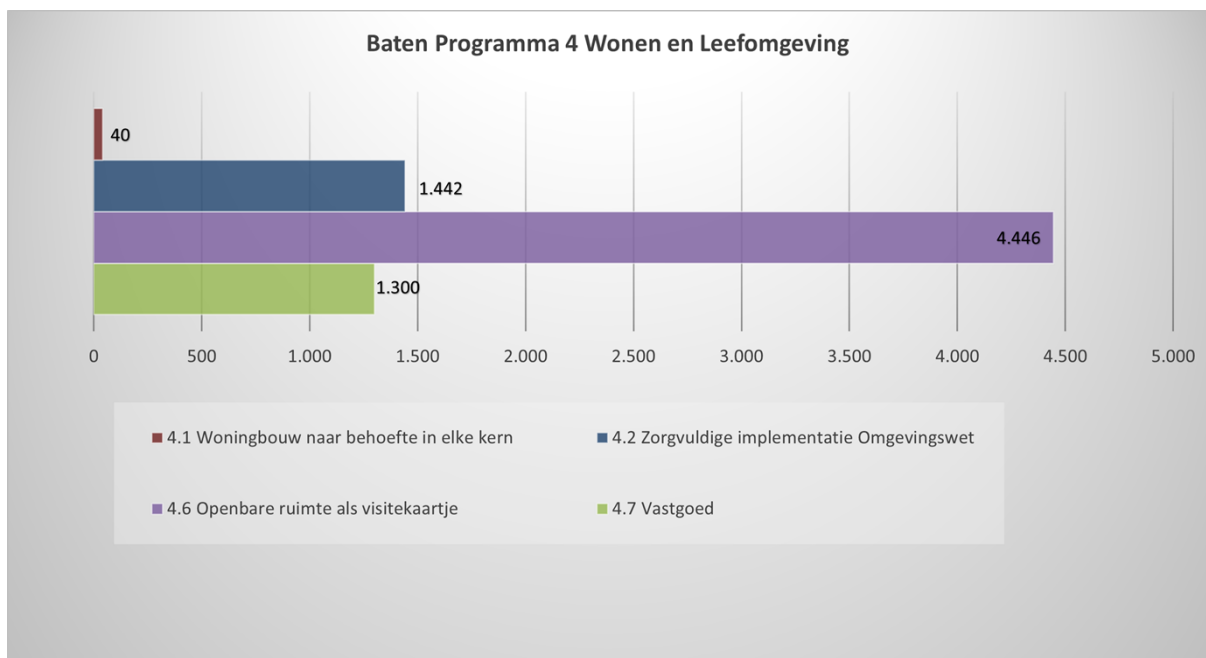
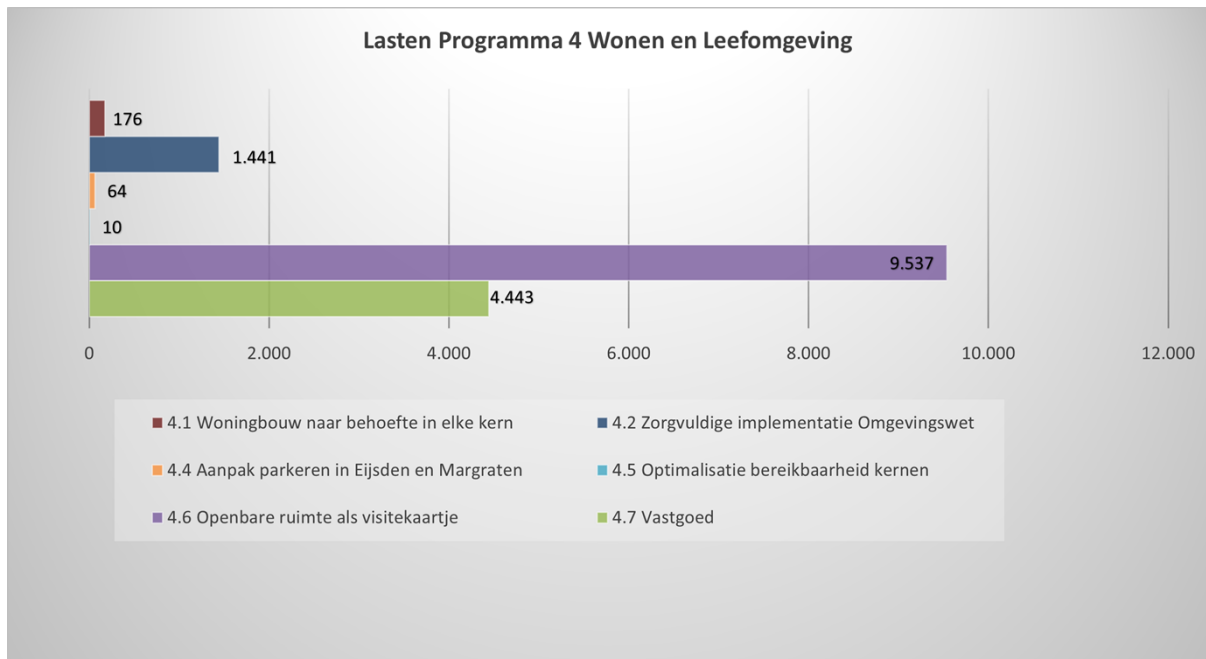
Gemeentelijke begrotingsbijdrages/subsidies

Het programma Duurzaamheid en Klimaatverandering kent geen begrotingsbijdrages/subsidies.

Programma 4: Wonen en Leefomgeving

4.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 4 Wonen en Leefomgeving					
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2025NW	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten					
4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern	-1.075	-176	-234	-253	-252
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	-500	-1.441	-1.418	-1.134	-555
4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	-69	-64	-63	-63	-62
4.5 Optimalisatie bereikbaarheid kernen	-10	-10	-10	-10	-10
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	-8.895	-9.537	-9.756	-10.139	-10.435
4.7 Vastgoed	-4.226	-4.443	-5.555	-4.672	-4.504
Totale lasten	-14.776	-15.671	-17.037	-16.270	-15.818
Baten					
4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern	810	40	0	0	0
4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	463	1.442	1.442	1.146	555
4.4 Aanpak parkeren in Eijsden en Margraten	8	0	8	0	8
4.6 Openbare ruimte als visitekaartje	4.170	4.446	4.205	4.296	4.302
4.7 Vastgoed	1.212	1.300	1.303	1.332	1.358
Totale baten	6.662	7.228	6.958	6.774	6.222
Saldo programma voor resultaatbestemming	-8.113	-8.443	-10.079	-9.496	-9.595
Mutaties reserves	-126	24	20	20	20
Saldo programma na resultaatbestemming	-8.239	-8.419	-10.059	-9.476	-9.575

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 ten opzichte van de vorige (gewijzigde) begroting

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

Verwerken van de kosten en opbrengsten van de GREX Oost-Maarland.

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

Dit jaar is ervoor gekozen om de ingeschatte kosten te laten zien. Tegenover deze kosten staan mutaties van reserve m.b.t. o.a. woningbouw.

4.6 Openbare ruimte als visitekaartje

Er staat een geraamde inhaalslag gepland m.b.t investeringen (in 2025).

4.7 Vastgoed

Huur tijdelijke leslokalen en afboeken restwaarde (Cadier & Keer).

4.1 Woningbouw naar behoefte in elke kern

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Woningbouw naar behoefte in elke kern

De grote vraag naar woningen vraagt om een versnelling van nieuwbouw in de hele gemeente. Wij streven daarbij naar een gevarieerd aanbod in alle kernen dat aansluit bij de behoeften. Insteek is het behoud van vitale kernen en dat onze inwoners zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Focus komt primair te liggen op het realiseren van betaalbare en duurzame woningen voor starters. Daarnaast wordt middels nieuwbouw ingezet op het bevorderen van de doorstroming in de woningmarkt door levensloopgeschikte woningen te realiseren.

Op basis van een integraal woningbouwprogramma wordt in kwantitatieve zin op integrale wijze antwoord gegeven hoe invulling te geven aan de woonopgaven tot 2030 inclusief de reguliere opgaven rondom huisvesting van woonurgente en aandachtsgroepen. Jaarlijks zal de voortgang gemonitord worden en verantwoord worden richting raad.

In kwalitatieve zin hechten we veel waarde aan de instandhouding van de karakteristieken van onze kernen. We zetten dan ook in op realisatie van nieuwbouwplannen die niet alleen aansluiten bij de behoeften van onze inwoners maar die ook goed aansluiten bij de dorpse structuren en waarbij vraagstukken vanuit duurzaamheid, klimaatverandering en dit programma op passende wijze geïncorporeerd worden in de planvorming.

Om bij te dragen aan de transformatie-opgaven in de landbouw en verloederende panden te voorkomen, gaan we ruimhartig om met initiatieven die woonruimten realiseren in leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden. Belangrijke voorwaarde blijft dat het initiatief past bij de plek en de omgeving.

Om de versnelling in de woningbouw kracht bij te zetten wordt buiten de gebaande paden gehandeld. Instrumentarium dat voorhanden is om te kunnen versnellen, wordt ingezet. Hierbij moet gedacht worden aan actieve strategische grondverwerving en overige planologische instrumenten die beschikbaar zijn. Ook worden ontwikkelingen op rijksniveau in deze nauw gevolgd. Dit alles om op alle mogelijke manieren versnelling in de woningbouw te effectueren. Actief zal ook gestuurd worden op het maken en naleven van concrete prestatieafspraken met woningcorporaties.

Door krapte op de woningmarkt, het kunnen (blijven) wonen in de eigen leefomgeving en het realiseren van betaalbare woningen worden nieuwe flexibele woonvormen verkend. De mogelijkheden rondom zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening worden eveneens verkend. Ruimte wordt geboden voor het realiseren van mantelzorgwoningen.

Voor het realiseren van betaalbare starterswoningen wordt gekeken hoe een aantrekkelijk starters-arrangement aangeboden kan worden voor wat betreft typologie woning alsook in ondersteunende zin vanuit financieel oogpunt. Gestreefd wordt naar het realiseren van starterswoningen voor een bedrag van 265.000 euro. De starterslening wordt derhalve gecontinueerd. Instrumenten vanuit het grondbeleid zoals erfpacht worden in deze verkend. Als ook concepten die elders in het land worden gehanteerd zoals b.v. het Westland-model.

De vele wetten en regels die aan een omgevingsvergunning ten grondslag liggen zorgen voor een complexe situatie die bij inwoners vaak tot frustraties leiden. In combinatie met de grote omvang aan principe-verzoeken en vergunningaanvragen, wordt naast het versnellen van planvorming ingezet op het versnellen van het vergunningenproces en bestemmingsplanprocedures. Sturen op hoofdlijnen is het uitgangspunt en sturen op detailniveau waar noodzakelijk. Hiermee wordt niet alleen bijgedragen aan de dienstverleningsopgave en de versnelling van de woningbouw maar ook in het meer beheersbaar maken van de werkdruk in de organisatie.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De mogelijkheden tot zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening verkennen.

Via anterieure overeenkomsten met ontwikkelende partijen zal zelfbewoningsplicht (max. 5 jaar) bij betaalbare *nieuwbouw* ook in 2026 worden geborgd.

De starterslening continueren / Nieuwbouw van starterswoningen stimuleren en faciliteren middels een starters-arrangement

De in september 2022 vastgestelde verordening voor de startersleningen, zal voor de periode 2026-2029 worden voortgezet en waar nodig worden geactualiseerd. Uw raad heeft voor de continuering van de regeling op 2 juli 2025 een bedrag van € 2.000.000,-- beschikbaar gesteld.

SVn, de organisatie die startersleningen in Nederland verstrekt, onderzoekt haalbare mogelijkheden voor starters-arrangementen en stelt gemeenten hiervan in kennis. Indien een goed en haalbaar arrangement door SVn wordt aangeboden, dan zal een voorstel hiervoor aan uw raad worden voorgelegd.

Een TaskForce wonen instellen.

Bij brief d.d. 15 september 2022 hebben wij uw raad reeds geïnformeerd over de instelling van de Taskforce Wonen. In de Taskforce zijn alle relevante interne disciplines vertegenwoordigd waardoor het mogelijk is om snel te schakelen en af te stemmen op het moment dat vertraging bij bepaalde plannen of op bepaalde onderdelen blijkt te bestaan.

De in de Taskforce vertegenwoordigde disciplines hebben hun inbreng bij de diverse woningbouwprojecten. Verder is door middel van een pilot in het eerste halfjaar van 2025 gebleken dat een integrale toetsing van nieuwe woningbouwplannen binnen een zogenaamde interne ambtelijke 'Programmatafel' leidt tot een versnelling en verdieping van het proces, hetgeen de voortgang en kwaliteit ten goede komt. Deze werkwijze willen wij in 2026 daarom voortzetten.

Ook in 2026 zullen de lopende en nieuwe woningbouwprojecten verder uitgewerkt en opgepakt worden ten behoeve van besluitvorming. De uitkomsten van 'teken en rekenen' waar uw raad in september 2025 een besluit over genomen heeft, worden hiervoor mede als vertrekpunt genomen.

Naar verwachting zullen in 2026 ca. 160 woningen opgeleverd worden, een en ander zoals blijkt uit de tabel met de woningbouwlocaties voor alle kernen die opgenomen is in deze begroting.

Ook in 2026 zullen wij uw raad weer periodiek informeren over de voortgang van de woningbouwplannen in de Woontafel en wordt op basis van de informatie die daar gedeeld wordt, een RIB opgesteld.

Tenslotte zullen wij in 2026 bezien hoe wij de organisatie zo kunnen inrichten dat (b.v. door middel van het inrichten van een programma-organisatie Wonen) het behalen van de gestelde doelen ten aanzien van onze woningbouwopgave, zo goed mogelijk gewaarborgd wordt.

Instrumentarium inzetten dat bijdraagt aan versnelling woningbouw

In de praktijk blijkt dat geldende landelijke regelgeving, zoals milieuzoneringen (stank, geluid, spuitcirkels), bodem, water, lucht, stikstof etc. de vertragende factor vormt voor versnelde woningbouw. Hiermee kampen overigens alle gemeenten in Nederland. In samenwerking met de provincie en het Ministerie van BZK worden pilots opgezet om te kijken op welke wijze via een integrale aanpak hierin versnellingen mogelijk zijn. Dit heeft onze aandacht en waar mogelijk zullen wij een project als pilot hiervoor aandragen. De lokale problematiek die speelt om invulling te geven aan onze woningbouwopgave, zullen wij continu onder de aandacht van het Rijk en de provincie brengen. Dit hebben wij o.a. gedaan in het traject van de provinciale omgevingsvisie (POVI).

Vanuit het woonbouwprogramma gaan we verder inzetten op een programmagerichte aanpak. Op deze manier willen we een versnelling te bereiken. Hierbij gaan we zorgen voor een adequatere regievoering, bestaande werkprocessen aanpassen, projectmatiger werken (werken vanuit deadlines), parallel plannen en een mindset creëren dat gebaseerd is op van "vinken" naar "vonken"

Daarnaast gaan wij op basis van een inventarisatie van potentieel haalbare woningbouwlocaties verder uitvoering geven aan de Wet Voorkeursrecht voor de noodzakelijke verwerving van deze gronden. Hiervoor is immers geld gereserveerd in onze begroting. Door zelf de regie in handen te nemen, proberen wij invloed te krijgen op het versneld invullen van onze woningbouwopgave.

Nieuwe flexibele woonvormen verkennen.

Als gemeente staan wij voor alle woonvormen open, waarmee op een ruimtelijk en volkshuisvestelijk verantwoorde wijze invulling gegeven kan worden aan onze woningbouwopgave. Dit kunnen dus ook voor meerdere doelgroepen geschikte flexibele woonvormen zijn.

In samenwerking met de woningcorporaties wordt de inzet van flexibele woningbouw in de periode 2026-2029 verder verkend en waar mogelijk ingezet om (sociale) woningbouw voor woonurgente sneller gerealiseerd te krijgen.

Bij het vaststellen van de 1e Burap 2025 heeft uw raad budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van 24 tijdelijke (flexibele) woningen door Wonen Limburg in Margraten. Realisatie hiervan is voorzien medio 2026. Daarnaast is voorzien in het door woningcorporatie Servatius realiseren van ca. 10 grondgebonden permanente prefab woningen aan de Jos. Partounstraat te Eijsden ten behoeve van de huisvesting van woonurgente.

Opstellen en uitvoering geven aan prestatieafspraken

In 2023 zijn prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2023-2026. In 2026 worden in gezamenlijk overleg met de woningcorporaties en met de voorzitters van de betreffende huurdersbelangenverenigingen deze prestatieafspraken geactualiseerd en aangevuld met afspraken voor de periode 2027-2030.

Transformeren leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden.

Net als in 2024 wordt hieraan uitvoering gegeven, als sprake is van een ruimtelijk verbeterde en gewenste (her)ontwikkeling en hiermee tegemoet wordt gekomen aan de woonbehoefte. Dit beperkt zich dan niet alleen tot de 'reguliere' doelgroepen die gehuisvest moet worden, maar hierbij wordt zeker ook gekeken naar mogelijkheden voor de realisatie van de noodzakelijke woon-zorg-woningen en woningen voor specifieke doelgroepen, zoals woonurgenten.

Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkelingen Poort van het Heuvelland, de stationsomgeving Eijsden en de kern Cadier & Keer.

Poort van het Heuvelland

De Uitgangspuntennotitie Poort van het Heuvelland is op 18 februari 2025 vastgesteld. In 2025 worden deze uitgangspunten vertaald in een (beknopt) Masterplan. Onderzoeken die nodig zijn voor dit Masterplan, zoals bijv. een ecologisch onderzoek, worden ook in 2025 uitgevoerd. De bedoeling is om dit Masterplan in december 2025 aan de raad ter vaststelling voor te leggen. In 2026 zal vervolgens op basis van het Masterplan het vervolg/ de verdere uitvoering inzichtelijk gemaakt worden en uitvoering plaatsvinden.

Stationsomgeving Eijsden

De Gebiedsvisie Stationsomgeving Eijsden is op 25 mei 2025 vastgesteld. Dit is een visie op hoofdlijnen, waarin 4 deelgebieden zijn te onderscheiden. De ontwikkeling van deze deelgebieden zullen in relatie tot de bredere opgave van Eijsden e.o. in 2026 ieder hun eigen proces zowel op inhoud als in tempo doorlopen.

Cadier en Keer

In het licht van de ambities van de woningbouwopgave wordt deze gebiedsvisie niet opgepakt in 2026. In deze begroting zijn de volgende investeringsbudgetten opgenomen voor deze gebiedsontwikkelingen :

2026: € 2.500.000

2027: € 2.000.000

Voor de jaren 2028 en 2029 zijn geen bedragen voorzien.

Voor de voorwaarden omtrent de inzet van deze investeringsbudgetten verwijzen wij u naar de richtlijn Strategische verwerving gronden en/of opstallen binnen Gebiedsontwikkelingen Gemeente Eijsden-Margraten 2024 (conform raadsbesluit d.d. 12-12-2023). Deze vindt u in de paragraaf Grondbeleid onderdeel 4.

Uitvoering geven aan de woningbouwopgave

Door middel van een RIB informeren wij uw raad 3 maal per jaar over de voortgang van onze woningbouwplannen in relatie tot onze woningbouwopgave. Deze momenten zijn gekoppeld aan de overlegmomenten met de Woontafel. Mede op basis van de informatie die daar gedeeld wordt, wordt uw raad vervolgens geïnformeerd.

In de programmabegroting 2025-2028 was de 'kleurentabel' opgenomen met per kern de voortgang van de woningbouwplannen, de mogelijke woningbouwlocaties en de omvang hiervan. Onderstaand treft u de geactualiseerde tabel aan.

Geconcludeerd kan worden dat er op de korte termijn sprake is van de oplevering van minder woningen dan gepland, maar dat op de langere termijn een inhaalslag plaats vindt waardoor de opgelopen achterstanden worden weggewerkt. Dit betekent dat er voorlopig nog sprake zal zijn van een grote druk op de woningmarkt en dat woningzoekenden dus nog een grote krapte ervaren. Op de langere termijn streven wij ernaar dat vraag en aanbod beter in evenwicht komen.

Zoals bekend bedraagt onze woningbouwopgave tot 2030 ruim 1000 woningen.

Op 20 februari jl. heeft uw raad de kaders voor onze woningbouwopgave t/m 2030 vastgesteld, met inachtneming van een amendement van PRO en moties van de fracties CDA, EML en VVD. Op basis van deze geamendeerde besluitvorming zetten we in op woningbouw in alle kernen, met de ontwikkeling van grotere woningbouwlocaties in de kernen Eijsden en Margraten en waar mogelijk 'een straatje erbij' in de kleinere kernen.

Uit onderstaande tabel blijkt dat tot 2030 in elke kern voorzien kan worden in de gewenste woningbouw door middel van 'een straatje erbij' met respect voor de aanwezige ruimtelijke kwaliteiten. Ook de grootschalige woningbouwlocaties voor de kernen Eijsden, Margraten en Cadier en Keer zijn in beeld gebracht. De uitkomsten van 'tekenen en rekenen' die in september 2025 met uw raad gedeeld zijn, zijn qua woningaantallen in de tabel verwerkt. Hierbij zijn we telkens uitgegaan van de door uw raad vastgestelde variant per locatie.

In de tabel zijn de nieuwe locaties ten opzichte van de vorige tabel in rood weergegeven.

Tot en met 2030 kan uitgegaan worden van een totale capaciteit van ca. 1657 woningen. In de jaren 2022 t/m 2024 zijn inmiddels 243 woningen gerealiseerd. Dit zijn dus 29 woningen minder dan in we in de begroting voor 2025 voorzien hadden.

In de ca. 1647 woningen zijn vanaf 2025 262 particuliere woningen opgenomen (zogenaamde éénpitters). De overige woningen betreffen locaties c.q. plannen waarbij wij als gemeente projectmatig regie voeren. Dit kan in samenwerking met een projectontwikkelaar (denk hierbij aan het project Slakweg in Gronsveld of Bloesemgaard in Margraten) of bij locaties die wij zelf in de markt zetten (denk hierbij aan het project in Oost-Maarland of het voormalige gemeenschapshuis/schoollocatie in Sint Geertruid).

In zijn algemeenheid geldt dat rekening gehouden dient te worden met ca. 30% planuitval, zodat het de verwachting is dat ca. 1160 (70% van 1657) woningen gerealiseerd zullen worden tot 2030.

Daarnaast betreft het sowieso een 'dynamische' lijst: plannen worden toegevoegd, plannen vallen af en ook het geplande aantal woningen per plan (en dus ook het totaal) kan op ieder moment wijzigen.

Uit de tabel blijkt ook dat als we een doorkijk maken tot het jaar 2034 er - voor zover nu bekend - mogelijkheden zijn voor de realisatie van ca. 2445 woningen.

PROGNOSE WONINGBOUW EIJDEN-MARGRATEN 2024-2034
versie 2023.07.29

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	TOTAAL 2024-2034	aanval bij begin 2024
Banholt		2												2	87
particuliere plannen															
Milieuwetgeving Noord															
uitbreiding Milieuwetgeving Noord		13													
Bemelen														83	14
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Cadler en Keer		9												9	234
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Eckelrade		1	2											3	36
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
Eijden/Marladorp		42	4											46	434
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Gronsveld		7	20											27	138
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Margraten		15	23											38	144
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Mesch		1												1	11
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Noorbeek															42
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Oost Maartland															24
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Rijksholt		20												20	86
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Schouder															13
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Sint Gertrud		1												1	86
particuliere plannen															
Milieuwetgeving															
locatie: Kerkhof, Sint Laurentiusstraat															
locatie: De Heide															
Totaal	64	82	95	95	104	101	105	103	107	103	105	105	105	1445	1445
Uitval uit tabel begroting 2023-2026	64	82	95	95	104	101	105	103	107	103	105	105	105	1445	1445

totaal t/m 2030
waaronder 2023, 2023 en 2024 gerealiseerd
waaronder particulier vanaf 2023

totaal begroting 2023-2026	1445
2023	1445
2024	1445
2025	1445

4.2 Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Zorgvuldige implementatie Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de wet private kwaliteitsborging (Wpkb) is voorzien per 1 januari 2024. Beide wetten hebben grote impact op het werken van de gemeente. Zowel in de voorbereidende zin alsmede in de verdere uitvoering worden deze bestuursperiode belangrijke stappen gezet rondom de toekomstrichting van onze leefomgeving en de wijze waarop vanuit gemeentewege ontwikkelingen oppakken. We zorgen dan ook voor een zorgvuldig implementatietraject van de Omgevingswet. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van een daarvoor opgestelde routeplanner Omgevingswet.

Op het moment dat de Omgevingswet inwerking treedt, worden de vigerende bestemmingsplannen automatisch omgezet in omgevingsplannen. In het licht van de verplichting dat we uiterlijk eind 2029 voor de gehele gemeente moet beschikken over een of meerdere omgevingsplannen, hoe hieraan invulling te geven.

Als gevolg van de Wpkb gaat de toetsing van bouwaanvragen aan het bouwbesluit naar de private sector. De gemeente beoordeelt of dit goed gebeurt en treedt waar nodig handhavend op. Door deze wijziging vervalt een voornamen grondslag voor het heffen van legesinkomsten. Dit betekent dat gemeente minder baten krijgen terwijl de lasten niet navenant verminderen. Hierop is reeds begrotingstechnisch geanticipeerd. De daadwerkelijke (financiële) effecten zullen worden gemonitord en bezien wordt welke mogelijkheden er zijn om het financiële effect te dempen.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Betrekken raad bij implementatie Omgevingswet.

In 2026 en daaropvolgende jaren zal de raad betrokken worden bij de implementatie van de omgevingswet o.a. via raadsinformatiebrieven, waar nodig via de raads werkgroep Omgevingswet in relatie tot het vervolgproces van de Omgevingsvisie en straks het Omgevingsplan. Waar nodig zullen er ook extra informatiebijeenkomsten worden aangeboden.

Voorbereiden totstandkoming Omgevingsplan.

In 2026 wordt op grond van het - door het college in de tweede helft van 2025 vast te stellen - plan van aanpak opstellen gebiedsdekkend Omgevingsplan verder uitvoering gegeven aan het vormgeven van dit Omgevingsplan. Dit zal gebeuren op grond van praktijk ervaringen, het werken met de nieuwe wet en de ambities van onze gemeente in relatie tot de woonopgaven. In 2026 zal worden gestart met de inventarisatie van het Omgevingsplan.

Op 1 januari 2032 moet het tijdelijke omgevingsplan zijn opgezet naar het nieuwe deel.

4.3 Veilige fiets- en wandelverbindingen

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Veilige fiets- en wandelverbindingen

Eijsden-Margraten wil een aantrekkelijke wandel- en fietsgemeente zijn. Dit sluit goed aan bij onze duurzaamheids- en gezondheidsdoelstellingen om inwoners en bezoekers te verleiden om meer te bewegen, het autogebruik te verminderen en het elektrisch fietsen te stimuleren. Voorop hierin staat het bieden van meer veiligheid aan de kwetsbare verkeersdeelnemers, fietsers, wandelaars, mensen met een beperking en schoolgaande kinderen.

We streven naar een betere scheiding tussen gemotoriseerd en langzaam verkeer. Daar waar mogelijk worden vrij liggende fietspaden gerealiseerd dan wel krijgen fietsers voorrang op het gemotoriseerd verkeer door straten autoluw te maken. Indien noodzakelijk zal vanuit veiligheidsoogpunt het fietsnetwerk worden uitgebreid. Bij wegen gaat in dergelijke situaties de voorkeur uit naar het aanbrengen van open waterdoorlatende verharding.

Naast een veilig fietsnetwerk wordt – in samenspraak met de scholen – uitvoering gegeven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen. Speciale aandacht gaat uit naar de oversteek Termaar in de kern Margraten.

Voor de wandelaar wordt in samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten het Knopen-Lopen geïntroduceerd.

Extra aandacht gaat uit naar mensen met een beperking. Ook voor hen streven wij een gebruiksvriendelijke, veilige en comfortabele leefomgeving na.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Samen met scholen invulling geven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen.

Samen met de ouder(vereniging) en directie de volgende taken uitvoeren

- voorlichting aan de ouders en leerlingen,
- waar nodig treffen van infrastructurele maatregelen, als maatwerk per schoolomgeving
- eventueel inzet van handhaving (als sluitstuk van te heffen maatregelen).

Uitvoering geven aan het Convenant Platform Zorgvragers: toegankelijkheid van de openbare ruimte voor minder validen verbeteren

1. Tijdens de voorbereiding van reconstructies van wegen wordt overleg gevoerd met het platform Zorgvragers om bij reconstructies van wegen de belangen van een goede toegankelijkheid van de openbare ruimte te waarborgen.

2. Een afvaardiging van het platform zorgvragers zal deelnemen aan de verkeerscommissie waarbij zij gevraagd en ongevraagd het college kunnen adviseren ten aanzien van maatregelen in de openbare ruimte om de openbare ruimte voor minder validen beter toegankelijk te krijgen.
3. Er zal twee keer een schouw plaatsvinden met een afvaardiging van het platform en de gemeente om probleemplekken per kern op te lossen en zo de toegankelijkheid van de openbare ruimte te verbeteren.

Uitvoering geven aan het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan.

In het meerjaren uitvoeringsprogramma behorende bij het vastgestelde gemeentelijke verkeers- en vervoersplan zijn diverse thema's opgenomen waaraan in 2026 uitvoering wordt gegeven, namelijk:

- verkeersveiligheid: risicogestuurde aanpak van locaties met grote kans op ongelukken, aanpak van schoolomgevingen;
- doorstroming: uitwerken alternatieve snelheidsremmende maatregelen Margraten, aanpak afwijking functie en inrichting van wegen gekoppeld aan civieltechnische projecten;
- duurzaamheid: zoals autolaadpaalsystemen, alternatieve wandel- en fietsroutes etc.;
- verknoping: uitvoeren en monitoren nieuw parkeerbeleid en verkeerscirculatie oude kern Eijsden, uitbreiding stallingsmogelijkheden fietsen bij bushaltes;
- kwaliteit: regelmatig overleg met Arriva over aanbod openbaar vervoer, stimuleren deelvervoer;
- educatie: verkeerseducatie en doelgroepenaanpak gedragsbeïnvloeding in regionaal verband;
- in coproductie met de stichting Verkeersleefbaarheuvelland werken aan de toeristisch recreatieve verkeersoverlast in onze gemeente.

4.6 Openbare ruimte als visitekaartje

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Openbare ruimte als visitekaartje

De inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte, onze leefomgeving, dragen in hoge mate bij aan de kwaliteit van leven van onze inwoners. Op dit moment vormt de openbare ruimte een belangrijk visitekaartje van onze gemeente. Dit willen we ook zo houden naar de toekomst. We zijn er trots op hoe de eigen buitendienst mede hieraan invulling geeft.

Daarbij komt nog dat de coronacrisis er mede voor heeft gezorgd dat inwoners en bezoekers de openbare ruimte meer zijn gaan waarderen. Het buitenleven in de vorm van wandelen, sporten en ontmoeten is toegenomen.

Het is evenwel een grote financiële opgave om de openbare ruimte en meer specifiek de kwaliteit van de infrastructuur op niveau te houden. Zeker in het licht van de stijgende kosten.

Onverkort wordt uitvoering gegeven aan het wegenbeleidsplan. Achterstallig onderhoud op wegen wordt voor 2025 weggewerkt.

We streven naar een openbare ruimte die de gevolgen van de klimaatverandering kan opvangen. Groen vermindert hittestress en helpt bij het afvoeren van regenwater. We zetten derhalve in op een openbare ruimte die qua inrichting bestand is tegen de effecten van de klimaatverandering en de impact van langdurige droogte en hevige neerslag zo beperkt mogelijk is. We bevorderen het verminderen van verharding en de aanplant van meer bomen en groen (dus meer biodiversiteit). Ook het realiseren van voorzieningen om het water zoveel mogelijk vast te houden en te kunnen infiltreren in de bodem bevorderen we.

Vergroening van de kernen is een manier om hiermee om te gaan en draagt bovendien bij aan het goede leefklimaat dat we nastreven.

Actief wordt ingezet op het inrichten van bloemrijke stroken of percelen in en rondom de kernen. Hiermee wordt niet alleen de biodiversiteit versterkt, maar wordt ook meer kleur gegeven aan de kernen, hetgeen bijdraagt aan onze ambitie “openbare ruimte als visitekaartje”.

Ook willen we een openbare ruimte met meer ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting. Dat bevordert de gezondheid van jong en oud. Bij nieuwbouwplannen en reconstructies van wegen wordt op integrale wijze gezien hoe op voornoemde onderdelen de kwaliteit van de openbare ruimte verder versterkt kan worden.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bij nieuwbouwplannen en bij reconstructie van wegen vergroening en ruimtes voor ontspanning/ontmoeting integreren.

Tijdens de planvorming van reconstructies van wegen en nieuwbouwplannen wordt gezocht naar mogelijkheden om vergroening en ruimte voor beweging, ontspanning en ontmoeting te realiseren. Vanuit het programma Wonen wordt in 2026 aan de hand van een integrale en programmagerichte aanpak met een programmateam hieraan invulling gegeven.

Onverkort uitvoering geven aan het wegenbeleidsplan en verankeren het MIP en MOP meerjarig in de begroting.

Het Meerjaren Investeringsplan Wegen/Riool/Verkeer en het Meerjaren onderhoudsplan Wegen wordt conform vastgesteld beleid uitgevoerd. In de paragraaf kapitaalgoederen van deze begroting wordt dit uitvoerig toegelicht.

Ruimte scheppen voor het adopteren van de inrichting en/of het beheer van de openbare ruimte.

Daar waar zich initiatieven voordoen worden bewoners of bewonersgroepen gefaciliteerd om openbaar groen te adopteren of gezamenlijk herin te richten. Voor 2026 hebben we geen concrete initiatieven in procedure, mogelijk dat deze zich lopende het planjaar aandienen. dan wel voorstellen zich aandoen vanuit het proces van de burgerbegroting.

Vergroening door inwoners stimuleren.

De raad heeft in 2021 de vergroeningsregeling tuinen vastgesteld. In 2021 hebben bewoners een half jaar gebruik gemaakt van deze regeling met als doel stenen eruit en groen erin, een alternatief op de initiatieven van de stichting Steenbreek. In 2026 wordt de regeling eveneens gecontinueerd.

Daarnaast wordt reeds jaren de aanplantregeling van hagen en bomen gepropageerd wat in onze gemeente een groot succes is. Deze regeling wordt eveneens gecontinueerd en wordt gefinancierd uit het Landschapsfonds.

Middels deze regelingen worden bewoners gestimuleerd en bewust gemaakt van de bijdrage aan hun welzijn, door een steeds groenere omgeving.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren		Programma 4: Wonen & Mobiliteit			
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde E-M	Waarde 25.000 - 50.000	Waarde NL
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,8 2024	1,1 2024	1,2 2024
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,3 2024	4,1 2024	5,7 2024

Kaderstellende documenten

[Beleidsregel Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021](#)

[Bestuursopdracht Poort van het Heuvelland](#)

[Bestuursopdracht Stationsgebied Eijsden en omgeving](#)

[Integraal Omgevingsbeleidsplan VTH Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving Wabo 2022](#)

[Kadernota accommodatiebeleid 2017](#)

[Lokale woonvisie Eijsden-Margraten “samen bouwen aan de toekomst 2019-2025](#)

[Nota grondbeleid 2012](#)

[Algemene verordening: Nadeelcompensatie \(voorheen: Planschadeverordening gemeente Eijsden-Margraten 2011](#)

[Verordening naamgeving en nummering gemeente Eijsden-Margraten 2011](#)

[Verordening Starterslening Eijsden-Margraten 2022](#)

Verbonden partijen

Het programma Wonen en leefomgeving kent geen verbonden partijen.

Meerjarenbegroting 2023-2026

	Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	2026
4.1	Woningbouw naar behoefte in elke kern	Uitvoering geven aan woningbouwopgave.	x
		Mogelijkheden tot zelfbewoningsplicht en het instellen van een huisvestingsverordening verkennen.	x
		De starterslening continueren.	x
		Een TaskForce wonen instellen.	x
		Instrumentarium inzetten dat bijdraagt aan versnelling woningbouw.	x
		Nieuwe flexibele woonvormen verkennen.	x
		Actief sturen op maken en naleven prestatieafspraken met woningbouwcorporaties.	x
		Ruimhartig omgaan met initiatieven die woonruimten realiseren in leegstaande en/of vrijkomende boerderijen en historische panden.	x
		Verdere uitvoering geven aan de gebiedsontwikkelingen Poort van het Heuvelland, de stationsomgeving Eijsden en de kern Cadier & Keer.	x
4.2	Zorgvuldige implementatie Omgevingswet	De raad periodiek meenemen in de ontwikkelingen en de stappen die gezet worden rondom de Omgevingswet.	x
		Vorbereiden totstandkoming Omgevingsplan.	x
4.3	Veilige fiets- en wandelverbindingen	Samen met scholen invulling geven aan veilige school-thuis-routes en veilige schoolomgevingen.	x
		Uitvoering geven aan het Convenant Platform Zorgvragers: toegankelijkheid van de openbare ruimte voor minder validen verbeteren.	x
		Uitvoering geven aan het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan.	x
4.6	Openbare ruimte als visitekaartje	Bij nieuwbouwplannen en bij reconstructie van wegen vergroening en ruimtes voor ontspanning/ontmoeting integreren.	x
		Onverkort uitvoering geven aan het wegenbeleidsplan en verankeren het MIP en MOP meerjarig in de begroting.	x
		Ruimte scheppen voor het adopteren van de inrichting en/of het beheer van de openbare ruimte.	x
		Vergroening door inwoners stimuleren.	x
		Onderhoud openbaar groen.	x

Gemeentelijke begrotingsbijdrages/subsidies

Bijdrages/subsidies

€ 21.750 Zuid-Limburg Bereikbaar

Programma 5: Bestuur en Dienstverlening

5.0 Wat mag het kosten?

Wat mag het kosten?

Programma 5 Bestuur en Dienstverlening

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2025NW	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten					
5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten	-2.283	-2.487	-2.535	-2.310	-2.141
5.2 Goed bestuur	-1.729	-1.845	-1.798	-1.798	-1.798
5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid	-97	-47	-47	-47	-47
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding	-1.411	-434	-2.056	-2.937	-3.780
5.5 Doelgericht samenwerken	-119	-119	-119	-119	-119
5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	-2.011	-2.270	-2.214	-2.187	-2.171
5.7 Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid	-2.661	-2.720	-2.787	-2.861	-2.860
5.10 Personeel	-19.482	-20.144	-19.441	-19.504	-19.576
Totale lasten	-29.793	-30.066	-30.997	-31.762	-32.492
Baten					
5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten	738	980	1.105	902	558
5.2 Goed bestuur	138	159	159	159	159
5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding	56.222	58.552	60.445	61.547	63.944
5.5 Doelgericht samenwerken	0	0	0	0	0
5.7 Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid	140	29	29	29	29
5.10 Personeel	628	679	665	668	671
Totale baten	57.865	60.398	62.404	63.305	65.361
Saldo programma voor resultaatbestemming	28.072	30.333	31.407	31.543	32.869
Mutaties reserves	353	223	223	223	223
Saldo programma na resultaatbestemming	28.425	30.555	31.629	31.765	33.091

Toelichting financiële afwijkingen: altijd indien afwijking > € 100.000 ten opzichte van de vorige (gewijzigde) begroting

5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten:

De stijging van de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio in 2026. Daarna blijft deze bijdrage constant. Verder zijn er extra kosten als gevolg van de 10 jarige cyclus van de reisdocumenten. In 2028 en 2029 zien we deze weer afnemen. De fluctuatie in de baten komt ook door de 10 jarige cyclus van de reisdocumenten.

5.2 Goed bestuur:

De meerkosten in 2026 ten opzichte van 2025 worden enerzijds veroorzaakt door een stijging van de salarissen van Raad en B&W en de kosten van de pop-up liberation zoals besloten in de eerste bestuursrapportage 2025.

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding:

De lagere lasten in 2026 zijn het gevolg van de rondrekening kapitaallasten en het niet opnemen van stelposten loon en prijsontwikkeling in 2026, omdat deze in de regulieren kosten zijn verwerkt.

De hogere baten zijn met name het gevolg van de hogere algemene uitkering en de reguliere stijging van de gemeentelijke belastingen.

5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving:

De stijging van de kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de implementatie kosten van een nieuw financieel pakket en door gestegen kosten als gevolg van prijsindexeringen.

5.10 Personeel:

De stijging van de lasten in 2026 is het gevolg van het verwerken van de stelpost CAO in de reguliere salarissen. In 2027 t/m 2029 is de verwachte CAO stijging weer verwerkt als stelpost, vandaar dat de salarissen hier ogenschijnlijk weer dalen.

5.1 De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

De zichtbaarheid van en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten

Dicht bij mensen, dat is het motto van onze dienstverlening. We zetten ons continu in om dit merkbaar en zichtbaar te maken voor onze inwoners. Het contact met onze inwoners is altijd persoonlijk en professioneel. De dienstverlening is gericht en afgestemd op het perspectief van de inwoner, ondernemer, vereniging, organisatie of de bezoeker. Hierbij wordt een houding aangenomen van wat is wél mogelijk in plaats van wat is níét mogelijk. Kernbegrippen bij de servicegerichtheid zijn: tijdig, begripvol, deskundig, eerlijk en duidelijk.

Uitgangspunt is dat onze gemeente gemakkelijk bereikbaar blijft; zowel digitaal als telefonisch als ook fysiek. Tevens organiseren we dat elke burger binnen vijf werkdagen voorzien wordt van een reactie waarin weergegeven wordt wie contactpersoon is, hoe het behandelproces verder gaat verlopen en het voorziene tijdspad van afhandeling. Om dit alles voor elkaar te krijgen wordt doorgepakt op de in 2020 vastgestelde dienstverleningsvisie en het daaraan gekoppelde organisatie-ontwikkeltraject dat lopende is.

Middelen en menskracht worden beschikbaar gesteld om verbetering van de dienstverlening ook daadwerkelijk mogelijk te maken. Tevens wordt de waardering van onze inwoner over de dienstverlening door periodieke metingen gemonitord, zodat de ontwikkelingen in de klanttevredenheid goed in beeld komen.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De visie op dienstverlening updaten en verder tot uitvoering brengen.

Op basis van de staande dienstverleningsvisie wordt via de lijn van de organisatieontwikkeling ingezet op het verbeteren van de dienstverlening.

Gekozen is voor een teamgerichte ontwikkeling waarbij eigenaarschap bevorderd wordt. De bestaansreden van een team is gebaseerd op de gewenste of vereiste dienstverlening aan onze inwoners en het bestuur (college en raad). Dit **klantperspectief** dient altijd centraal te staan bij al het handelen: teams zijn verantwoordelijk voor hun processen, de bijbehorende dienstverlenende kanalen en bijpassend gedrag. In dat licht geven we vanuit de vastgestelde visie op dienstverlening uitvoering aan de opdracht dienstverlening, gebaseerd op het model van de servicemodules en volgens de handelingsprincipes van de organisatiekoers.

In 2026 ligt de focus op:

- verbetering van de bereikbaarheid van teams
- verbeteren dienstverlening naar inwoners, college en raad

Inwoners actief betrekken bij verbeterprocessen rondom dienstverlening.

De uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek en van het uitgevoerde 'Telan-onderzoek' (betreft een onderzoek naar hoe de inwoner het telefonisch contact met de gemeente ervaart) worden ook 2026 meegenomen in de jaar- en ontwikkelplannen van de teams die de primaire dienstverlening verzorgen richting inwoners, ondernemers en organisaties.

Zodoende ontstaat er een continu proces om de kwaliteit van dienstverlening te verbeteren.

Tweejaarlijks een benchmarkonderzoek uitvoeren.

In 2026 zetten we in op de verdere implementatie van de structurele klanttevredenheidsmetingen waarmee we in 2025 een start gemaakt hebben. Deze onderzoeken vervangen de eenmalige meting van "waar staat je gemeente". Daarmee zetten we de stap van een jaarlijkse "foto" naar een "film". Het jaarlijkse Telan onderzoek wordt gecontinueerd en zal ook in de tweede helft van 2026 worden uitgevoerd.

5.2 Goed bestuur

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Goed bestuur

De kwaliteit en de integriteit van het openbaar bestuur, en dus ook onze gemeente, zijn in belangrijke mate bepalend voor het vertrouwen van burgers in de overheid en de legitimiteit van overheidshandelen. Dit vraagt om zorgvuldigheid en permanente aandacht bij raad, college en ambtelijke organisatie, waarbij de burgemeester een bijzondere (wettelijke) zorgplicht heeft.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Integriteitsbewustzijn

Integriteitsbewustzijn behoeft permanente aandacht. Dat maakt dat het vooral van belang is "het goede gesprek" met elkaar te blijven voeren.

In 2026 komt het onderwerp integriteitsbewustzijn dan ook aan bod bij de introductie van de gemeenteraadsleden en het nieuwe college. Dit zal voornamelijk in de vorm van bewustzijnstrainingen zijn. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de recent vastgestelde gedragscodes voor de raads- en commissieleden en collegeleden. Bij het aantreden van het nieuwe college wordt conform de regelgeving een risicoanalyse uitgevoerd over de nieuwe wethouders en hierover een adviesrapport met beheersmaatregelen gepubliceerd. Bij de indiensttreding van nieuwe werknemers maakt integriteit standaard deel uit van het introductieprogramma en wordt bekrachtigd middels het afleggen van de eed of belofte.

Liberation

De Amerikaanse begraafplaats te Margraten staat (inter)nationaal bekend als symbool voor vrijheid: de duizenden graven en namen op de muur herinneren ons dagelijks aan het grote offer dat voor onze vrijheid is gebracht. Sinds jaar en dag herdenken we hier de gesneuvelde militairen en tonen we dankbaarheid om onze vrijheid. Het adoptieprogramma is uniek in z'n soort. Ook het jaarlijkse Liberation concert is onderscheidend.

Op 12 september 2024 hadden de gemeente Eijsden-Margraten en de provincie Limburg de uitzonderlijke eer om de Nationale Start van 80 jaar Vrijheid te laten plaatsvinden te Mesch, in aanwezigheid van Amerikaanse veteranen en de Koning en Koningin. Het verhaal van Mesch als eerste bevrijde dorp en de bevrijding van Zuid-Limburg kregen hierdoor ongekend landelijke aandacht. Dit heeft ook veel enthousiasme losgemaakt in de lokale "Liberation community". De uitdaging is hoe die aandacht vast te houden en uit te breiden, zowel vanuit de intrinsieke waarden als naar andere sectoren. Het gaat dan om een visie op het gedachtengoed van "Liberation" in combinatie met de aanwezigheid van de Amerikaanse Begraafplaats, het Adoptieprogramma en het historische verhaal van de bevrijding van Mesch en Zuid-Limburg.

Dit leidt tot vragen als "Hoe kunnen we dat gedachtengoed overbrengen aan de huidige generatie en toekomstbestendig doorgeven aan de volgende generaties, in de meest brede zin des woords?", waarbij we het bezien vanuit brede en verschillende invalshoeken. Dat allemaal in het kader van de internationale context van de toenemende geopolitieke instabiliteit en het belang van de waarden van vrede en veiligheid, democratie en rechtsstaat.

5.3 Inspraak is een vanzelfsprekendheid

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Inspraak is een vanzelfsprekendheid

Het meepraten en meedoen van inwoners is van groot belang, net als het in een vroeg stadium betrekken van inwoners, verenigingen, ondernemers en organisaties bij onze maatschappelijke opgaven en activiteiten/plannen die we willen gaan oppakken. Ervaringen en signalen zijn cruciaal bij beleidsvorming en zeker bij het verbeteren van de uitvoering. Inspraak dient een vanzelfsprekendheid te zijn. Derhalve wordt bij nieuw beleid maar ook bij de uitvoering iedereen die het raakt betrokken om draagvlak en beter beleid te realiseren. Signalen, feedback en klachten worden structureel opgehaald en serieus genomen. Dat is een permanente zoektocht en opdracht. De opgedane ervaringen met burgerparticipatie in de afgelopen jaren worden verder meegenomen en doorontwikkeld. Hierbij wordt tevens een beweging gemaakt waarin ruimte ontstaat voor vormen van participatie vanuit de overheid: zgn. overheidsparticipatie.

Mede vanuit het oogpunt van inclusiviteit gaat bijzondere aandacht uit naar de doelgroep kinderen en jongeren. Zij zijn immers ónze toekomst. Bovendien neemt de politiek beslissingen die ook hen nu aangaan. Door het betrekken van jongeren wordt reeds in een vroeg stadium een zaadje geplant op het gebied van actief burgerschap en betrokkenheid nu én later bij het wel en wee in de gemeente, de gemeenschap en de politiek. Hun inbreng telt mee. Daarbij komt dat kinderen op andere manieren tegen vraagstukken aankijken. Met hun inzichten gaan we nieuw beleid en activiteiten verrijken. Daarnaast nodigen we ze uit voor het aandragen van ideeën en de verwezenlijking daarvan.

Een vitale gemeente steunt op een vitale lokale gemeenschap. Wij willen dan ook ruimte geven aan inwoners met lokale initiatieven die gericht zijn op het mede vormgeven aan de toekomst van hun dorp en vanuit eigenaarschap hierin hun verantwoordelijkheid nemen.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

De inzet rondom burger- en overheidsparticipatie doorontwikkelen.

We blijven participatie actief inzetten door werkwijzen en instrumenten, zoals de in 2025 gelanceerde burgerbegroting en Gemeentepeler, te continueren en door te ontwikkelen. De signalen en verkregen inzichten verwerken we zowel in nieuwe als in lopende projecten en beleid. Ten aanzien van de burgerbegroting vindt na afronding van de eerste burgerbegroting een evaluatie plaats waarna besloten wordt of de burgerbegroting ook na 2025 blijft bestaan. De eventueel hiervoor benodigde financiële middelen kunnen dan via de eerste bestuursrapportage 2026 beschikbaar worden gesteld.

Een plan 'kinderinspraak' uitwerken en implementeren.

Met het doorontwikkelen van de gemeentelijke kinderraad (inclusief kinderburgemeester) krijgt inspraak van kinderen tot 12 jaar ook in 2026 een duidelijke plek bij het ophalen en uitwerken van initiatieven en beleidsvoornemens.

Daarnaast wordt verder onderzocht hoe we de doelgroep jongeren tussen 12 en 18 jaar meer kunnen betrekken.

5.4 Een gezonde en solide financiële huishouding

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Een gezonde en solide financiële huishouding

De gemeente Eijsden-Margraten is een financiële gezonde gemeente. Conform de jaarrekeningcijfers 2023 ligt ons weerstandsvermogen eind 2023 met een ratio van 5,29 ruim boven de gestelde norm van 1 en is daarmee als uitstekend te kwalificeren. Met een Algemene Reserve van 10,925 mln. euro per 1 januari 2024 is een gezonde buffer voorhanden om eventuele tegenvallers op te vangen op de korte termijn. De financiële situatie op de middellange termijn is echter zorgwekkend.

Onze inkomsten vanuit de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds - zoals ook uit deze begroting blijkt - staan vanaf 2026 zwaar onder druk, het zogenaamde "ravijnjaar". Vanaf 2026 wordt de omvang van het Gemeentefonds gekort met € 3 miljard. In onze meerjarenbegroting voor 2026 tot en met 2028 heeft dit een structureel negatief effect van ± 3 miljoen. De VNG is in gesprek met het Rijk over de korting van het Gemeentefonds en doet onderzoek naar de onbalans tussen gemeentelijke taken en versus mensen en middelen. Tijdens de laatste algemene ledenvergadering van de VNG is nogmaals uitgesproken het motto "Prepare for the worst and fight for the best" te blijven hanteren zolang er nog geen uitwerking is van het Hoofdpijnen akkoord uitgesproken.

Over de weg om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2026-2029 hebben wij u middels Raadsthemabijeenkomsten reeds meerdere malen geïnformeerd. In de kadernota 2026-2029 zullen wij u hiertoe voorstellen voorleggen.

Naast het "ravijnjaar" zien we daarnaast ook een aantal ontwikkelingen die nog verder druk op de exploitatie leggen. Het betreft in deze ontwikkelingen op het gebied van de rente, de inflatie en materiele kosten bij verbonden organisaties, instellingen en ons personeel. Verder zijn er onzekerheden op het gebied van de zorgkosten (Wmo en Jeugd), kosten rondom infrastructurale werken en rondom de verwerkingskosten van het afval. De effecten van de klimaatadaptatie voor ons rioleringsfonds zijn ook nog ongewis.

Een belangrijk uitgangspunt is dat onze financiën structureel op orde blijven en er ruimte blijft om te investeren zodat de kwaliteit van de leefomgeving en de zorg voor onze inwoners op orde blijft. Het OZB-tarief zal in dat licht conform het gestelde in het bestuursakkoord, met maximaal de inflatiecorrectie stijgen en de gemeentelijke producten zullen daarbij zoveel als mogelijk kostendekkend zijn. Hierbij wordt aangetekend dat de afgelopen jaren de door het CBS geprognosticeerde inflatie correctie is achtergebleven bij de werkelijke inflatie. In de begroting 2025-2028 hebben wij dit gespreid gecorrigeerd en is rekening gehouden met de door uw raad vastgestelde tariefstijgingen.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Behoud van de ratio van het weerstandsvermogen boven de norm van 1.

Voor het bepalen van de hoogte van de weerstandscapaciteit heeft uw raad de nota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Jaarlijks wordt op basis van deze nota het weerstandsvermogen zowel bij de begroting als jaarrekening vastgesteld. De minimale vereiste waar het weerstandsvermogen conform de nota aan dient te voldoen is 1. In deze begroting bedraagt het weerstandsvermogen 2,98% (uitstekend). De solvabiliteitsratio bedraagt voor 2026 15%. Hierdoor is het niet mogelijk het surplus van de algemene reserve (Het verschil tussen het benodigd weerstandsvermogen en de algemene reserve) als structureel dekkingsmiddel (20%) in te zetten.

De OZB maximaal laten stijgen met de inflatiecorrectie.

Bij de vaststelling van de begroting 2025-2028 is het amendement 'aanpassing tariefstijging 2025' aangenomen. In dit amendement zijn de tariefstijgingen tot en met 2028 vastgelegd. In deze begroting is dan ook rekening gehouden met de vastgestelde tariefstijgingen van 6,5% in 2026 en 2027 en 2,7% in 2028. Voor 2029 is het inflatiepercentage conform de meicirculaire 2025 van 2,5% meegenomen.

5.5 Doelgericht samenwerken

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Doelgericht samenwerken

Er is sprake van een toenemende complexiteit van vraagstukken en een toename van opgaven die niet langer alleen op lokaal niveau kunnen worden aangepakt en opgelost. Ook zien we – mede door het feit dat Zuid-Limburg als NOVEX-gebied is aangewezen en de deelname aan de Regio Deal Zuid-Limburg – dat de schaal van Zuid-Limburg een toenemend belang heeft waarbinnen strategische vraagstukken worden opgepakt.

Momenteel kent de gemeente vele vormen van samenwerking. Naast de samenwerking rondom verbonden partijen, betreft het onder meer de samenwerking binnen NOVEX-gebied Zuid-Limburg, samen met het Rijk binnen Elke Regio telt!, Regio Deal Zuid-Limburg, op subregionaal niveau met Maastricht-Heuvelland en Lijn50 en met de buurgemeenten. Daarnaast zijn op diverse beleidsterreinen samenwerkingsverbanden op subregionaal niveau te onderkennen.

Samenwerken vinden we belangrijk. Immers, samen staan we sterker. Wij geloven in samen werken, mits er voldoende uitvoeringskracht ingezet wordt.

Samenwerken met de buren beoogt – net als dienstverlening – de bestuurskracht van de gemeente en de regio te versterken. Het belang van een krachtige regio Zuid-Limburg met een aantrekkelijk toekomstperspectief en waarbij gezamenlijk antwoord gegeven wordt op (inter)nationale vraagstukken wordt dan ook nadrukkelijk onderkend. De gezamenlijke door de Zuid-Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg vastgestelde Agenda Zuid-Limburg, het Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied Zuid-Limburg, de Regio Deal 4e tranche en de propositie voor een Regio Deal 6e tranche vormen hierbij belangrijke impulsen. Daarnaast blijven wij investeren in samenwerking en onze relatie met buurgemeenten in binnen- en buitenland, de sub-regio Maastricht-Heuvelland, de regio Zuid-Limburg en met de Provincie Limburg en de Rijksoverheid. Veel waarde wordt gehecht aan de relatie en samenwerking met de centrumgemeente Maastricht. We schuiven aan bij verschillende samenwerkingstafels; uit belang van onszelf als voor Zuid-Limburg in z'n geheel.

Uitgangspunt voor samenwerking vormt behoud van autonomie en dat de inhoud van samenwerken aansluit bij de identiteit en strategische ambities van onze gemeente. Dit vormt de basis voor verdieping en het verder uitbouwen van (eu)regionale samenwerking. Voor het bepalen van het niveau van samenwerken wordt de vuistregel gehanteerd dat bij voorkeur samenwerking dichtbij georganiseerd wordt daar waar dat kan en van toegevoegde waarde is voor onze inwoners en/of ondernemers. Andere vraagstukken worden in een groter verband georganiseerd. Het betreft in deze veelal strategische vraagstukken, die opgepakt worden op Zuid-Limburgse schaal dan wel binnen de subregio Maastricht-Heuvelland. Op projectniveau kan o.a. worden gedacht aan het realiseren van een Uitvoeringsagenda - en Regionale Investeringsagenda NOVEX-gebied Zuid-Limburg, toekomstagenda Elke regio telt met het Rijk.

We zetten daarnaast in op een intensievere en constructieve samenwerking met gemeenten aan de andere kant van de landsgrens. Samen met deze gemeenten worden de uitdagingen op het gebied van milieu als ook de kansen op het gebied van vrijetijdseconomie, cultuur, natuur en landschap nader verkend en verdiept. Initiatieven zoals het Landschapspark grenzeloos Boccagelandschap, het Grenspark Jeker & Maas en de jumelage met Clervaux, worden in het licht van het bovenstaande serieus op hun toegevoegde waarde beoordeeld.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bestuurlijke samenwerking

We zetten de bestaande samenwerkingen voort.

Speerpunten zijn de relatie met de gemeente Maastricht, samenwerking in Zuid Limburg en kansen die een regiodeal 6e tranche en het Nationaal Programma Vitale Regio's biedt.

De stichting samenwerking Zuid-Limburg is eind 2025 van start gegaan en zal de komende jaren de samenwerking in Zuid-Limburg vorm en inhoud geven.

Om onze eigen positie als gemeente Eijsden-Margraten beter en scherper te kunnen formuleren wordt er ook gewerkt aan een economische visie voor de gemeente. Zodat er een duidelijk overzicht is waar kansen en mogelijkheden liggen om de economie van onze gemeente te versterken en op welke manier de gemeente op die kansen kan inspelen.

Tot slot wordt actief ingezet op een (bestuurlijke) lobby richting o.a. Provincie, Rijk, VNG, Benelux en EU, maar ook triple helix partners zoals bijvoorbeeld bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen om onze strategische ambities te realiseren. In dit kader worden naar aanleiding van 80-jaar bevrijding ook de contacten met diverse instellingen en organisaties op het gebied van Liberation geïntensiveerd.

5.6 Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving

De informatiesamenleving neemt steeds grootsere vormen aan. Onze samenleving vraagt en verlangt dat onze informatie snel, adequaat en digitaal beschikbaar is. De behoeften en mogelijkheden veranderen in een snel tempo. Onze bedrijfsvoering, informatievoorziening en dienstverlening dient zich hierop voortdurend aan te passen. Ook de uitwisseling van persoonlijk dataverkeer neemt toe waardoor onze digitale kwetsbaarheden toenemen. Het borgen van de digitale veiligheid en privacy wordt steeds belangrijker en uitdagender.

Een goed toegankelijke en veilige ICT infrastructuur vinden we cruciaal vanuit het oogpunt van dienstverlening, bedrijfsvoering en informatievoorziening. Dit betekent dat we continu blijven investeren in een goed functionerende ICT-infrastructuur die ingericht is op de nieuwste standaarden en inzichten rond ICT-dienstverlening. Daarnaast dienen we er voor zorg te dragen dat de informatiebeveiliging en privacybescherming aanhaken op de nieuwe ontwikkelingen en kwetsbaarheden.

De Wet Open Overheid (Woo)(de opvolger van de Wob) is medio 2022 in werking getreden. In het licht hiervan dienen we er voor te zorgen dat de informatie van de gemeente - met inachtneming van de AVG-regels - beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Daarnaast staan we voor de opgaven om ons digitale archief duurzaam te organiseren.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Een ontwikkelagenda ICT/informatiemanagement inclusief een meerjaren investeringsagenda opstellen.

Op basis van een ontwikkel- en investeringsagenda wordt aan de slag gegaan met de doorontwikkeling van onze informatievoorziening. Hierbij wordt de ontwikkeling van onze dienstverlening en organisatie gevolgd. Gelijktijdig wordt een veilige ICT-omgeving gewaarborgd die voldoet aan de wettelijke verplichtingen zoals de Wet Open Overheid en de Archiefwet.

In 2026 wordt een nieuwe toekomstbestendige ICT-omgeving voor onze medewerkers uitgerold. Gezorgd wordt voor een adoptie c.q. inwerkprogramma voor onze medewerkers zodat wij als organisatie blijven werken aan het optimaliseren van digitale werkprocessen, informatiebeheer en informatiebeveiliging.

Planmatig uitvoering geven aan de W.O.O.

Als gemeente liggen wij op koers ten aanzien van de invoering van de Woo. De verplichte werkwijze en bereikbaarheidsgegevens zijn openbaar beschikbaar gesteld in de landelijke Woo-index. Om uitvoering te geven aan de verdere uitrol van de Woo hanteren wij de implementatiestrategie van de Rijksoverheid. De inwerkingtreding van tranche 2 (van de 5 tranches) is vooralsnog uitgesteld. In 2026 wordt op basis van de VNG ontwikkelagenda bekeken hoe we meerjarig invulling kunnen geven aan de vervolgfases. Daarnaast heeft het optimaliseren van de interne werkprocessen rondom de WOO onze aandacht, zodat wij blijven werken aan het versnellen van afhandeltermijnen en het versterken van een betrouwbare informatieverstrekking.

5.7 Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Veiligheid: een gezamenlijke verantwoordelijkheid

In Eijsden-Margraten is het goed wonen, recreëren en ondernemen. Hierbij hoort dat onze inwoners, bezoekers en ondernemers zich veilig voelen. Een veilige en prettige leefomgeving is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Hoe meer inwoners en ondernemers meedoen, hoe groter het preventieve effect en hoe hoger de objectieve (meetbare) en subjectieve veiligheid. Bij de aanpak van veiligheidsopgaven willen we daarom de rol van inwoners en ondernemers optimaal inzetten. Want zij kunnen het beste aangeven welke plekken binnen de gemeente als onveilig ervaren worden. In dat licht wordt gestuurd op het gebruik van de Fixi-app, bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling. Daarnaast moedigen we buurtpreventie aan in de vorm van WhatsApp-groepen of preventieteams. Ook wordt het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) gecontinueerd. Via het project veilig buitengebied wordt gewerkt aan verbreding hiervan richting de agrarische sector.

Als gemeente voeren we de regie, brengen partijen bij elkaar, bevorderen en bewaken verbindingen met partners en aanverwant beleid. Hiervoor wordt begin 2024 het nieuwe Integraal veiligheidsplan (IVP) 2024-2027 vastgesteld. Dit plan wordt in samenwerking met de andere heuvellandgemeenten en onze zorg- en veiligheidspartners opgesteld. De raad heeft het college per motie verzocht structureel extra budget beschikbaar te stellen voor de versterking van veiligheid en leefbaarheid. Dit aanvullend budget wordt ingezet voor het uitbreiden van de (strategische) ambtelijke capaciteit op dit belangrijke en kwetsbare onderdeel, om zo de slagkracht van de organisatie te versterken en de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en uitdagingen te kunnen bijhouden. De burgemeester zal waar mogelijk een bijdrage leveren aan het Netwerk Veilig Limburg om een sterke Lobby in de richting van Den Haag op te starten voor het uitbreiden van de (Zuid-)Limburgse politiecapaciteit. Daarnaast wordt de Heuvellandbrede ondermijningstafel in stand gehouden en ontvangt de burgemeester als voorzitter van de driehoek ondersteuning voor de doorontwikkeling van de robuuste driehoek en regievoering op het nieuwe IVP. Verder neemt de gemeente deel aan een pilot met Maastricht en de Heuvellandgemeenten voor het opzetten van een interbestuurlijk handhavingsteam. Bij de aanpak leggen we het accent op preventie, maar zullen we krachtig optreden daar waar nodig. Hiervoor zetten we goed uitgeruste BOA's in die in samenwerking met het netwerk van wijkagenten, politie, Openbaar Ministerie, het RIEC, FIOD, belastingdienst en sociale partners sturen op het voorkomen van recidives. Samen met bewoners benoemen we knelpunten in de leefomgeving en bepalen een aanpak. Dit werkt door in de woonkwaliteit, sociale samenhang en subjectieve (beleefde) veiligheid. Veel sociaal-maatschappelijke vraagstukken pakken we integraal op (zoals overlast van personen met verward gedrag, overlastgevende burens, huiselijk geweld, ondermijning, jeugdoverlast).

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling instellen.

Sinds 1 juli 2023 is buurtbemiddeling in onze gemeente actief. Een voorziening voor en door burgers die in stand gehouden wordt door Stg. Buurtbemiddeling Maastricht. Er zijn inwoners geworven en getraind om tijdens burenruzies te bemiddelen.

We verwachten in 2026 dat we 30 casussen middels buurtbemiddeling kunnen oppakken. Jaarlijks worden de jaarcijfers besproken en geëvalueerd .

Het gebruik van de Fixi-app stimuleren voor het melden van onveilige situaties.

Samen met de team communicatie zal het gebruik van de Fixi-app door onze inwoners worden gestimuleerd. Regelmatig zal de Fixi-app onder de aandacht gebracht worden bij de inwoners via de gebruikelijk communicatiekanalen. Bij meldingen van burgers via andere kanalen wordt het verzoek gedaan om dit via de Fixi-app te doen.

Om als gemeente Eijsden-Margraten de dienstverlening aan inwoners continu te verbeteren, wordt in 2026 een pilot gestart met klanttevredenheidsmetingen over de Fixi-app. Hiervoor is gekozen omdat de Fixi-app een app betreft met veel volume waar veel gestandaardiseerde producten worden geleverd en waar ervaring bij andere gemeenten aantoont dat klanttevredenheidsmetingen goed toepasbaar zijn. Het invoeren van klanttevredenheidsmetingen wordt als een belangrijk instrument gezien om de dienstverlening verder door te ontwikkelen. en dus de klantgerichte verbeteringen door te voeren.

Inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen continueren.

In 2026 wordt verdere uitvoering gegeven aan het KVO.

Het KVO is een keurmerk voor bedrijventerreinen. In onze gemeente gaat het dan om bedrijventerreinen te Eijsden, Gronsveld en Margraten, alsmede het Retailpark Gronsveld.

Naast de bedrijventerreinen richten we ons ook op het buitengebied. Het project veilig buitengebied ziet toe op een verbetering van de veiligheid van en rondom de bedrijven in het 'groen', ons buitengebied. Dit project is een lokale voortzetting van het project Veilig Buitengebied van het Platform Veilig Ondernemen. In 2026 wordt het project voortgezet.

Weerbare samenleving

De toegenomen geopolitieke spanningen maken dat een weerbare samenleving alsmaar belangrijker wordt. Voor het goed functioneren van de democratische rechtsstaat is het van belang dat ook de continuïteit van de gemeentelijke bedrijfsvoeringsprocessen is gegarandeerd. Onze medewerkers zorgen ervoor dat de planvorming crisis- en rampenbestrijding up-to-date is. In lijn met de landelijke campagne Denk Vooruit, wordt samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) gekeken naar een versteviging van de weerbaarheid van de gemeenten. Dit zal worden vastgelegd in een uitvoeringsplan vanuit de VRZL. Op dit moment is nog geen zicht op de omvang van de hierbij behorende kosten, zeker is wel dat we deze in 2026 kunnen verwachten.

5.8 Ondermijning een halt toeroepen

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Ondermijning een halt toeroepen

De precieze aard en omvang van drugshandel en -productie, fraude en witwassen, mensenhandel, arbeidsuitbuiting en cybercrime binnen onze gemeente is niet bekend. Door de grensligging, het grote buitengebied en de goede ontsluiting is onze gemeente interessant voor dit soort activiteiten. Drugscriminaliteit en ondermijning roepen we een halt toe. In samenwerking met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum), en op basis van Integrale Ondermijningsbeelden wordt de problematiek steeds inzichtelijker gemaakt en de strategie rondom de aanpak aangescherpt, zodat daadkrachtig opgetreden kan worden.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Bewustwordingscampagnes rondom ondermijning opzetten.

Met bewustwordingscampagnes wordt ook in 2026 verder ingezet op herkenning en bewustwording van risico's die (intern) bestuurders en medewerkers en (extern) inwoners en ondernemers rondom ondermijning lopen. Daarbij bevorderen wij het vergroten van de meldingsbereidheid. Hierin werken wij samen met de Heuvellandgemeenten.

Voor de medewerkers worden in 2026 4 bijeenkomsten over bewustwording georganiseerd.

Voor inwoners en ondernemers worden in 2026 4 activiteiten over bewustwording verzorgd. Deze variëren van voorlichtende publicaties tot fysieke bijeenkomsten.

De integrale ondermijningsbeelden verdiepen en de aanpak ondermijning hierop afstemmen.

Voor wat betreft de aanpak van ondermijning is op Heuvelland schaal een ondermijningstafel ingericht. Hierin zorgen we voor de afstemming en eenduidige aanpak in het Heuvelland. Dit zetten we onverminderd voort.

In 2024 hebben de Heuvelland gemeenten opdracht gegeven tot verdieping van de ondermijningsbeelden omtrent zorg en jeugd. In 2025 zijn deze ondermijningsbeelden door het RIEC opgesteld en aangeleverd. In 2026 gaan we uitvoering geven aan deze rapporten met concrete acties en maatregelen.

Flankerend beleid (zoals bibob, damocles, drank- en horecaregels etc.) actief inzetten.

Het Bibob -en Damocles beleid worden naar behoefte uitgevoerd.

Op jaarbasis wordt rekening gehouden met 15 Bibob-onderzoeken en 2 cases op grond van het Damoclesbeleid.

Gerichte acties met inzet van Flexteams uitvoeren.

Flexteam acties zijn en blijven een middel om inzicht en grip te krijgen op ongewenste situaties. Hierbij wordt het bestuursrechtelijk instrumentarium ingezet om ongewenste situaties aan te pakken. De aanpak van ondermijnende criminaliteit is een van de prioriteiten van de Flexteams. In dit licht wordt actief deelgenomen aan het integrale handhavingsteam Act! Maastricht-Heuvelland.

5.9 Jeugdproblematiek in de greep

Wat willen we bereiken? (bron: Meerjarenbegroting 2023 - 2026)

Jeugdproblematiek in de greep

Jeugd kan zowel veroorzaker als slachtoffer zijn van onveiligheid. Bij het veroorzaken van onveiligheid gaat het om overlast en soms om criminaliteit. Dit kan zich concentreren op specifieke plaatsen.

Om de jeugdproblematiek te beteugelen zorgen we er voor dat jongerenwerkers, Boa's en wijkagenten in nauw contact staan met de jeugd, de ouders en omwonenden. Samen met hen en partners in het sociaal domein wordt de koers bepaald en uitgevoerd. De focus ligt op preventie, vroegtijdig signaleren en oplossen. Zo nodig wordt handhavend opgetreden en wordt opgeschaald bij ernstige problemen.

Scholen zijn bij uitstek 'vindplaatsen' van problematiek. Daarom zetten we de bestaande samenwerking met het onderwijs voort en vernieuwen we deze waar nodig.

Alcohol en drugs zijn stevige risicofactoren voor gezondheid en veiligheid. Preventievoorlichting, controle en handhaving zetten we voort. Hierbij werken we samen met instellingen, horeca- en toerisme ondernemers, onderwijs, verenigingen, ouders en uiteraard de jongeren zelf.

Wat gaan wij ervoor doen in 2026?

Inzetten op een gezamenlijke aanpak van de jeugdproblematiek.

Wij continueren, samen met onze partners, de aanpak die wij hanteren bij de preventieve en integrale aanpak van jeugdproblematiek; Er is tweewekelijks jeugdoverleg met onze voorliggende partners (Trajekt, MEE en POH Jeugd) onder regie van de gemeente. Daarnaast zijn er 4 keer per jaar netwerksessies met onze partners jeugd.

In 2026 zetten wij in op een versteviging van deze lokale en regionale aanpak. Dit doen we door: meer inzet en samenwerking in het voorliggend veld met het doel het voorkomen van geïndiceerde jeugdzorg en het vergroten van het welzijn van onze jeugdige. Onze consulent welzijn jeugd is een verbindende factor, wiens rol in 2026 voortgezet wordt. We zetten in op de thema's uit de hervormingsagenda en de ambulante ontwikkelagenda: normaliseren, integraliteit en regie (ouderverantwoordelijkheid).

We gaan daarnaast in 2026 inzetten op een intensieve samenwerking met het COA. Dit is noodzakelijk aangezien de doorstroom op de opvanglocaties stopt en er een risico op geïndiceerde jeugdzorg op de opvanglocatie te zien is .

Het streven is om de kosten niet te laten stijgen in 2026. Echter zijn we hierbij sterk afhankelijk van inflatie, indexering, lopende aanbestedingsprocedures met nieuwe contractafspraken voor de jeugdregio Zuid-Limburg met de zorgaanbieders.

Preventievoorlichting, controle & handhaving rondom alcohol en drugs voortzetten.

In 2026 wordt naast preventievoorlichtingen ook aandacht besteed aan feitelijke controles rondom alcohol en drugs. Hiermee wordt concreet uitvoering gegeven aan het in december 2024 vastgestelde preventie- en handhavingsplan voor de periode 2025-2028.

In 2026 gaat de meeste aandacht uit naar preventie aan de voorzijde. Hierbij moet gedacht worden aan voorwaarden die door de gemeente gesteld worden bij de vergunning ten behoeve van een evenement; aanbieden van alcoholvrije drank en preventiemededelingen zoals geen alcohol onder 18 jaar. Na een bewustwordingsperiode in 2026 wordt in 2027 bezien wat dit in de praktijk mogelijk heeft opgeleverd.

5.10 Personeel

Personeel

In deze kerntaak geven we inzicht in de personele ontwikkeling. Een goede personele invulling is van groot belang voor de realisatie van de doelen van de organisatie. Er wordt inzicht geboden in de personele inzet op de programma's 1 tot en met 4 en de personele inzet die tot de overhead wordt gerekend. Binnen de personele inzet is een onderverdeling te maken naar overhead en direct toewijsbare personele inzet.

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen. De overheadfuncties staan derhalve niet rechtstreeks ten dienste van de (externe) klant. Dat betekent dat in ieder geval de kosten in verband met de volgende elementen tot kosten van overhead worden gerekend en moeten worden opgenomen:

- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning (exclusief griffie)
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening en
- managementondersteuning primaire proces.

Verdeling personele kosten en inzet van personeel naar Overhead.

Gemeenten dienen een apart overzicht van de kosten van de overhead op te nemen in het programmaplan. Dat is afgesproken om zo de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en haar meer zeggenschap te geven over die kosten.

Toelichting op onderstaande tabel:

De salariskosten voor 2026 zijn begroot op € 18,055 mln. Ten opzichte van meerjarenbegroting 2025 jaarschijf 2026 zijn de kosten nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal fte is ten opzichte van 2025 afgenomen met 2,48 fte dit als gevolg van de bezuinigingsoperatie die doorgevoerd is voor de begroting 2026 e.v.

Personeel 2026 excl. Bestuur en Griffie (bedragen x € 1.000)	Totaal		Directe personele lasten programma 1 t/m 5		Overhead	
	Euro	Formatie in Fte	Euro	Formatie in Fte	Euro	Formatie in Fte
Salarislasten / FTE	€ 18.285	190,71	€ 10.191	111,21	€ 8.094	79,50
Overige overhead					€ 5.792	
Totaal	€ 18.285	190,71	€ 10.191	111,21	€ 13.885	79,50

Overhead

Toelichting op onderstaande tabel:

In 2026 zetten wij vooralsnog in op een 0-lijn voor onze formatie. Afhankelijk van de ambities van de nieuwe raad en het nieuwe bestuursakkoord 2026 - 2030, zal lopende het jaar 2026 gezien moeten worden of dit realiseerbaar is, te meer er vanuit de bezuinigingsopgave voor 2026 reeds ombuigingsmaatregelen hebben plaatsgevonden.

De kosten nemen wel toe als gevolg van loonkostenstijgingen door de nieuwe CAO gemeenten. Dit geldt ook voor de overheadskosten.

Overhead in euro's	Totaal			Per inwoner		
	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Eijsden-Margraten	€ 15.630.976	€ 13.414.781	€ 13.885.220	€ 592	€ 508	€ 526

Beleidsindicatoren

Programma 5: Bestuur & Bedrijfsvoering					
Beleidsindicatoren					
Naam Indicator	Eenheid	Bron	Waarde E-M	Waarde 25.000 - 50.000	Waarde NL
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	7,18	geen data	geen data
				7,6	10,2
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,54	(20.000-50.000 2024)	(20.000-50.000 2024)
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen rekening	775	geen data	geen data
				18,8	17,5
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen rekening	8,31%	(20.000-50.000 - 2024)	(20.000-50.000 - 2024)

Overhead	% van totale lasten	Eigen rekening	14,86%	geen data	geen data
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	1072 2025	957 2025	957 2025
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	1214 2025	1046 2025	1050 2025

Kaderstellende documenten

[Aanbestedingsbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2025](#)

[Algemene verordening gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Beleidsregel BIBOB Eijsden-Margraten](#)

[Uitvoeringsbeleid externe veiligheid](#)

[Controle protocol Eijsden-Margraten 2024-2026](#)

[Controleverordening Eijsden-Margraten 2023](#)

[Financiële verordening Eijsden-Margraten 2024](#)

[Gemeentelijk Beleidsplan Verkeer en Vervoer Eijsden-Margraten](#)

[Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2024-2027](#)

[Mandaat en machtigingsregeling 2024](#)

[Mediawet 2008](#)

[Nadere regeling gegevensverstrekking Basisregistratie personen gemeente Eijsden-Margraten 2020](#)

[Normenkader gemeente Eijsden-Margraten 2024](#)

[Nota reserves en voorzieningen Eijsden-Margraten 2023](#)

[Nota waarden en afschrijven Eijsden-Margraten 2023](#)

[Reglement Burgerlijke Stand Eijsden-Margraten 2020](#)

[Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Eijsden-Margraten](#)

[Treasurystatuut Eijsden-Margraten 2023](#)

[Verordening forensenbelasting Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening gegevensverstrekking Basisregistratie personen gemeente Eijsden-Margraten 2020](#)

[Verordening gemeentelijke onderscheidingen Eijsden-Margraten 2012](#)

[Verordening interne klachtenbehandeling gemeente Eijsden-Margraten 2014](#)

[Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Eijsden-Margraten 2023](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van leges Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en invordering van hondenbelasting 2025 Eijsden-Margraten](#)

[Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten Eijsden-Margraten 2015](#)

[Verordening op de heffing en invordering van onroerende zaakbelastingen Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening rechten voor van gemeentewege verleende diensten onder, in of op de openbare weg Eijsden-Margraten 2020](#)

[Verordening Stimuleringslening zakelijk](#)

[Wet elektronische publicaties](#)

Verbonden Partijen

Verbonden partijen	Soort regeling
Programma 5: Bestuur en Dienstverlening	
1. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg	gemeenschappelijke regeling
2. Bank Nederlandse Gemeenten	overig
3. Waterleiding Maatschappij Limburg N.V.	vennootschap
4. Enexis Holding NV	vennootschap
5. Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (RHCL)	gemeenschappelijke regeling
6. Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	gemeenschappelijke regeling
7. Gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"	gemeenschappelijke regeling

Voor nadere informatie over deze verbonden partijen verwijzen wij naar Paragraaf 6: Verbonden partijen.

Meerjarenbegroting 2023-2026

	Ambitie	Wat gaan we ervoor doen?	2026
5.1	De zichtbaarheid en communicatie over dienstverlening, burgerparticipatie en de activiteiten vergroten	De visie op dienstverlening updaten en verder tot uitvoering brengen.	x
		Inwoners actief betrekken bij verbeterprocessen rondom dienstverlening.	x
		Tweejaarlijks een benchmarkonderzoek uitvoeren.	x
5.2	Goed bestuur	Integriteitsbewustzijn.	x
		Liberation	x
		Bevorderen van het samenspel.	x
5.3	Inspraak is een vanzelfsprekendheid	De inzet rondom burger- en overheidsparticipatie doorontwikkelen.	x
		Een plan 'kinderinspraak' uitwerken en implementeren.	x
5.4	Een gezonde en solide financiële huishouding	Behoud van de ratio van het weerstandsvermogen boven de norm van 1.	x
		De OZB maximaal laten stijgen met de inflatiecorrectie.	x
5.5	Doelgericht samenwerken	Bestuurlijke samenwerking.	x
5.6	Een goed toegankelijke en veilige ICT-omgeving	Een ontwikkelagenda ICT/informatiemanagement inclusief een meerjaren investeringsagenda opstellen.	x
		Planmatig uitvoering geven aan de W.O.O.	x
5.7	Veiligheid; een gezamenlijke verantwoordelijkheid	Bewonersplatforms, buurtnetwerken en buurtbemiddeling instellen.	x
		Het gebruik van de Fixi-app stimuleren voor het melden van onveilige situaties.	x
		Inzet van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op bedrijventerreinen continueren.	x
		Regionale samenwerking.	x
		Zorg en Veiligheid.	x
5.8	Ondermijning een halt toeroepen	Bewustwordingscampagnes rondom ondermijning opzetten.	x
		De integrale ondermijningsbeelden verdiepen en de aanpak ondermijning hierop afstemmen.	x
		Flankerend beleid (zoals bibob, damocles, drank- en horecaregels etc.) actief inzetten.	x
		Gerichte acties met inzet van Flexteams uitvoeren.	x
		Limburgse Norm.	x
5.9	Jeugdproblematiek in de greep	Inzetten op een gezamenlijke aanpak van de jeugdproblematiek.	x
		Preventievoorlichting, controle & handhaving rondom alcohol en drugs voortzetten.	x
		Verbinding.	x
5.10	Personeel	Personele ontwikkeling.	x

Gemeentelijke begrotingsbijdrages/subsidies

Bijdrages/subsidies

€	78.	Betreft de bijdrage aan het middengebied van € 3 per inwoner.
000		
€	38.	Betreft bijdrages aan de Anti Discriminatie Voorziening Limburg en het Veiligheidshuis
578		district Maastricht
€	41.	Betreft de bijdrage aan het onderhoud van de begraafplaatsen van de parochies
000		

Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen na de algemene uitkering de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Deze heffingen kunnen worden gesplitst in:

- heffingen die dienen als algemeen dekkingsmiddel van de gemeentelijke uitgaven;
- heffingen waartegenover een aanwijsbare prestatie staat die door de gemeente ten dienste van de inwoner wordt uitgevoerd.

Alle heffingen zijn gebaseerd op door de raad vastgestelde verordeningen, met de daarbij behorende tarieventabellen. Met betrekking tot het tarievenbeleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gemeentelijke belastingen stijgen niet hoger dan de inflatie;
- Een kostendekkende afvalstoffenheffing en rioolheffing;
- We gaan uit van het profijtbeginzel: diegene die van een gemeentelijke dienst of voorziening gebruik maakt, betaalt voor de daarmee gemoeide kosten;
- Over de hoogte van het tarief van de toeristenbelasting vindt zoveel als mogelijk afstemming plaats met de Lijn 50 gemeenten.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de heffingen die door onze gemeente worden opgelegd en de bijbehorende opbrengsten.

Tabel: overzicht heffingen

Belasting (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Onroerende zaakbelasting (OZB)	€ 6.502	€ 6.961	€ 7.506	€ 7.762	€ 8.011
Rioolheffing	€ 3.756	€ 3.990	€ 4.209	€ 4.360	€ 4.515
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	€ 3.913	€ 4.042	€ 4.204	€ 4.373	€ 4.547
Toeristenbelasting	€ 1.187	€ 1.206	€ 1.206	€ 1.206	€ 1.206
Hondenbelasting	€ 178	€ 178	€ 178	€ 178	€ 178
Woonforensenbelasting	€ 82	€ 82	€ 82	€ 82	€ 82
Totaal	€ 15.618	€ 16.459	€ 17.385	€ 17.961	€ 18.539

Onroerendezaakbelasting (ozb)

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belastingen dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

De onroerendezaakbelasting wordt geheven van:

- de eigenaren van alle woningen en
- de eigenaren en gebruikers van alle bedrijfspanden, overige gebouwen en bouwgrond binnen de gemeentegrenzen.

Grondslag van de heffing

De grondslag voor de heffing is de WOZ-waarde (waarde volgens de Wet Onroerende Zaken). De tarieven voor de ozb zijn mede afhankelijk van de op grond van de WOZ getaxeerde waarden.

Tarieven

Voor de ozb worden verschillende tarieven gehanteerd voor woningen en niet-woningen. De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Onroerende Zaakbelasting (OZB)	2023	2024	2025	2026
Eigenaren woning	0,1095%	0,1113%	0,1107%	nmb
Eigenaren niet-woning	0,1752%	0,1701%	0,1672%	nmb
Gebruikers niet-woning	0,1505%	0,1461%	0,1432%	nmb

* het tarief 2026 zal in de decemberraad op basis van de nieuwe taxaties worden vastgesteld.

Zoals bij de begroting 2025-2028 door uw raad is besloten is de opbrengst onroerende zaakbelastingen voor 2026 en 2027 met 6,5% verhoogd en voor de jaren 2028 en 2029 is de prijsindex uit de meicirculaire 2025 genomen. (2028 2,6% en 2029 2,5%) .

Rioolheffing

Doel van de belasting/heffing

De opbrengsten van deze belasting worden specifiek benut ter dekking van de uitgaven voor het in standhouden van de riolering.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtig zijn:

- a) de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering (eigenarendeel) en
- b) de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd (gebruikersdeel), zie ook grondslag van de heffing.

Grondslag van de heffing

Het eigenarendeel wordt geheven naar een vast bedrag per perceel en het gebruikersdeel wordt geheven naar een vast bedrag per perceel voor zover het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd uitgaat boven 300 m³.

Tarieven

Uitgangspunt bij de bepaling van de tariefstelling is kostendekkendheid. Om schommelingen in de tariefstelling te voorkomen is een voorziening ingesteld.

Rioolheffing	2023	2024	2025	2026
Vast bedrag per woning in eigendom	€ 285	€ 294	€ 303	€ 319
Vast bedrag per niet-woning in eigendom	€ 285	€ 294	€ 303	€ 319
Vast bedrag per gebruik > 300 m ³	€ 127	€ 131	€ 135	€ 147

Rioolheffing (bedragen in duizenden euro's)	2026
Lasten taakvelden (incl. omslag)rente	
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	67
7.2 Riolering	4.318
-/- Correctie BTW-compensatiefonds	-709
Totale lasten	3.675
Baten taakvelden (excl. Heffingen en mutatie voorziening)	
7.2 Riolering	-4.384
-/- Correctie rioolheffing	4.000
-/- Mutatie voorziening	385
Totale baten	0
Netto kosten	3.675
Overig toe te rekenen kosten	
BTW-compensatiefonds	709
A. Totale kosten	4.384
Opbrengst heffingen	

Rioolheffing	4.000
B. Totale opbrengsten	4.000
C. Mutatie voorziening (= B -/- A)	-385
Dekkingspercentage (= B / A * 100 %)	91%

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Doel van de belasting/heffing

De opbrengsten van deze belasting worden specifiek benut ter dekking van de uitgaven voor het verwijderen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen.

Wie is belastingplichtig?

De gebruiker van een perceel waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan is belastingplichtig. Dit kan een woning zijn, maar ook bijvoorbeeld een vakantiehuis naast een woonhuis.

Grondslag van de heffing

Voor de afvalstoffenheffing gelden twee grondslagen.

Op de eerste plaats wordt er een vastrecht gehanteerd.

Daarnaast is er een prijs per kilo aangeboden afval.

Tarieven

Uitgangspunt bij de bepaling van de tariefstelling is kostendekkendheid. Om schommelingen in de tariefstelling te voorkomen is een voorziening ingesteld.

Afvalstoffenheffing	2023	2024	2025	2026
Eenpersoonshuishouden	€ 141,00	€ 170,00	€ 184,00	€ 193,50
Meerpersoonshuishouden	€ 188,50	€ 226,00	€ 244,00	€ 247,00
Restafval / gewicht in minicontainer en citybin per kilo	€ 0,33	€ 0,35	€ 0,38	€ 0,00
Restafval / lediging citybin 40 liter	€ 0,90	€ 1,10	€ 1,15	€ 3,00
Restafval / lediging minicontainer 140 liter	€ 2,25	€ 2,90	€ 3,05	€ 9,50
Restafval / lediging minicontainer 240 liter	€ 2,90	€ 3,90	€ 4,10	€ 13,50
Restafval / aanbieding ondergrondse container (trommel 60L)	€ 2,05	€ 2,80	€ 3,05	€ 6,00
GFT-afval / gewicht in minicontainer en citybin per kilo	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
GFT-afval / lediging citybin 40 liter	€ 0,90	€ 1,10	€ 1,15	€ 1,20
GFT-afval / lediging minicontainer 140 liter	€ 2,25	€ 2,90	€ 3,05	€ 3,15
GFT-afval / lediging minicontainer 240 liter	€ 2,90	€ 3,90	€ 4,10	€ 4,25

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten (bedragen in duizenden euro's)	2026
<i>Lasten taakvelden (incl. (omslag)rente)</i> 2.1 Verkeer en vervoer 7.3 Afval -/- Correctie BTW-compensatiefonds 7.4 Milieubeheer	472 3.877 -680 0
<i>Totale lasten</i>	3.669
<i>Baten taakvelden (excl. Heffingen en mutatie voorziening)</i> 7.3 Afval -/- Correctie reinigingsrechten -/- Mutatie voorziening	-4.349 4.040 47
<i>Totale baten</i>	-262
Netto kosten	3.407
<i>Overig toe te rekenen kosten</i> BTW-compensatiefonds	680.109

A. Totale kosten	4.087
<i>Opbrengst heffingen</i>	
Reinigingsrechten	4.040
B. Totale opbrengsten	4.040
C. Mutatie voorziening (= B -/- A)	-47
Dekkingspercentage (= B / A * 100 %)	99%

Toeristenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Daarnaast wordt een deel van de opbrengst aangewend voor de revitalisering van het toerisme en de recreatie in onze gemeente.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtige is die persoon die verblijft (overnacht) in de gemeente zonder in het bevolkingsregister van de gemeente te zijn opgenomen.

Grondslag van de heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingtijdvak.

Tarieven

Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 2,70.

Toeristenbelasting	2023	2024	2025	2026
---------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Per persoon per overnachting	€ 2,20	€ 2,20	€ 2,70	€ 2,70
------------------------------	--------	--------	--------	--------

€ 0,30 per overnachting zal worden ingezet t.b.v. landschapsfonds/natuurontwikkeling.

Watertoeristenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Daarnaast wordt een deel van de opbrengst aangewend voor de revitalisering van het watertoerisme en de recreatie in onze gemeente.

Wie is belastingplichtig?

Belastingplichtige is die persoon die verblijft (overnacht) in de gemeente zonder in het bevolkingsregister van de gemeente te zijn opgenomen.

Grondslag van de heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen in het belastingjaar. Het aantal overnachtingen wordt gesteld op het aantal overnachtende personen vermenigvuldigd met het aantal nachten.

Tarieven

Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € 2,70.

Watertoeristenbelasting	2023	2024	2025	2026
Per persoon per overnachting	€ 2,20	€ 2,20	€ 2,70	€ 2,70

Hondenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

Deze belasting wordt geheven van de binnen de gemeentegrenzen wonende houder van één of meerdere honden.

Grondslag van de heffing

De heffing heeft een fiscaal karakter en is gebaseerd op het aantal honden dat door een belastingplichtige wordt gehouden.

Tarieven

De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige informatie

De aanslag hondenbelasting wordt tegelijkertijd met de onroerende zaakbelastingen en rioolheffing opgelegd.

Hondenbelasting	2023	2024	2025	2026
1ste hond	€ 80	€ 80	€ 82	€ 82
2de hond	€ 85	€ 85	€ 87	€ 87
3de en volgende hond	€ 90	€ 90	€ 92	€ 92
kennel	€ 600	€ 600	€ 616	€ 616

Woonforensenbelasting

Doel van de belasting/heffing

De opbrengst van deze belasting dient als algemeen dekkingsmiddel. Tegenover de belastingopbrengsten staan geen specifieke uitgaven.

Wie is belastingplichtig?

Deze belasting wordt geheven van personen die niet binnen onze gemeente wonen, maar wel een gemeubileerde woning voor zichzelf of hun gezin ter beschikking houden gedurende meer dan 90 dagen van het belastingjaar.

Grondslag van de heffing

Als maatstaf voor de heffing geldt de waarde van de onroerende zaak zoals deze op grond van de Wet Waardering Onroerende Zaken is vastgesteld.

Tarieven

De tarieven zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Overige informatie

De aanslag forensenbelasting wordt achteraf per jaar opgelegd.

Forensenbelasting	2023	2024	2025	2026
Vast bedrag per woning	€ 533	€ 533	€ 533	€ 533
Vermeerderd met percentage van de WOZ waarde	0,89%	1,07%	0,89%	0,89%
Totale belasting maximaal			€ 3.500	€ 3.500

Leges

Doel van de belasting/heffing

De gemeente brengt leges (rechten) in rekening als vergoeding voor diensten die zij verricht. De diensten waarvoor leges moeten worden betaald staan in de [tarieventabel](#) bij de verordening op de heffing en de invordering van leges Eijdsen-Margraten 2025 hoort. Tarieven voor het jaar 2026 worden in de raadsvergadering van december vastgesteld.

Wie is belastingplichtig?

De belastingplicht geldt voor diegene die de dienst heeft aangevraagd, of voor diegene voor wie de dienst wordt verleend.

Grondslag van de heffing

De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Tarieven

De tarieven zijn opgenomen in de bijlage, de [tarieventabel](#) van de verordening op de heffing en de invordering van leges Eijdsen-Margraten 2025.

Lokale lastendruk

Belastingsoort	2025	2026
Gemiddelde woningwaarde	€ 425.000	€ 425.000
Afvalaanbod	170 kg	niet van toepassing
Aantal ledigingen	17	13
OZB eigenaar woning	€ 470	€ 500
Rioolheffing	€ 303	€ 319
Afvalstoffenheffing	€ 361	€ 371
Totaal	€ 1.134	€ 1.190

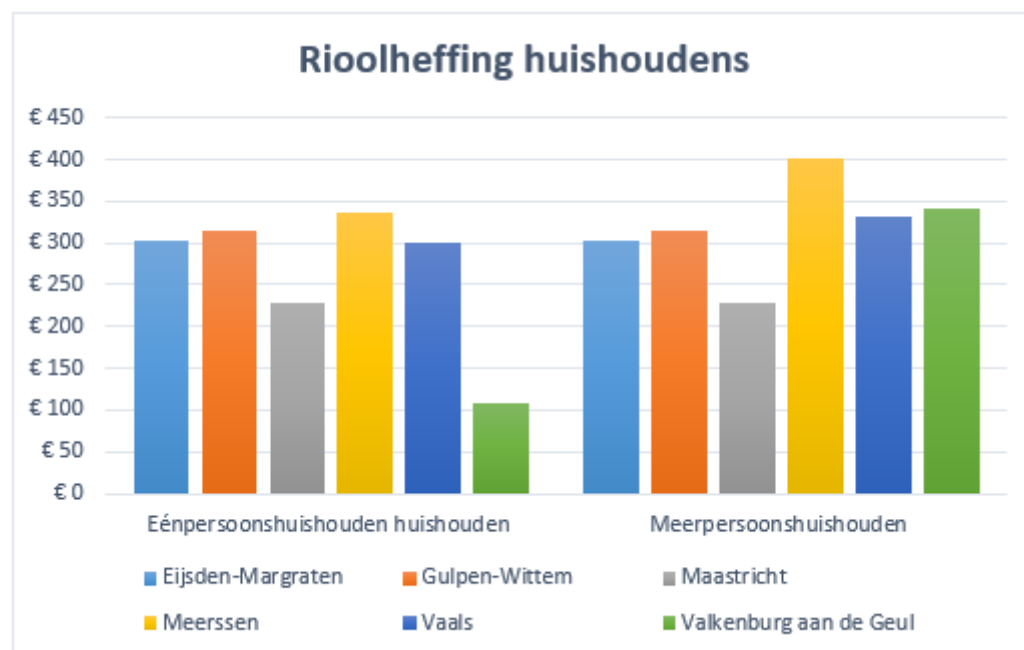
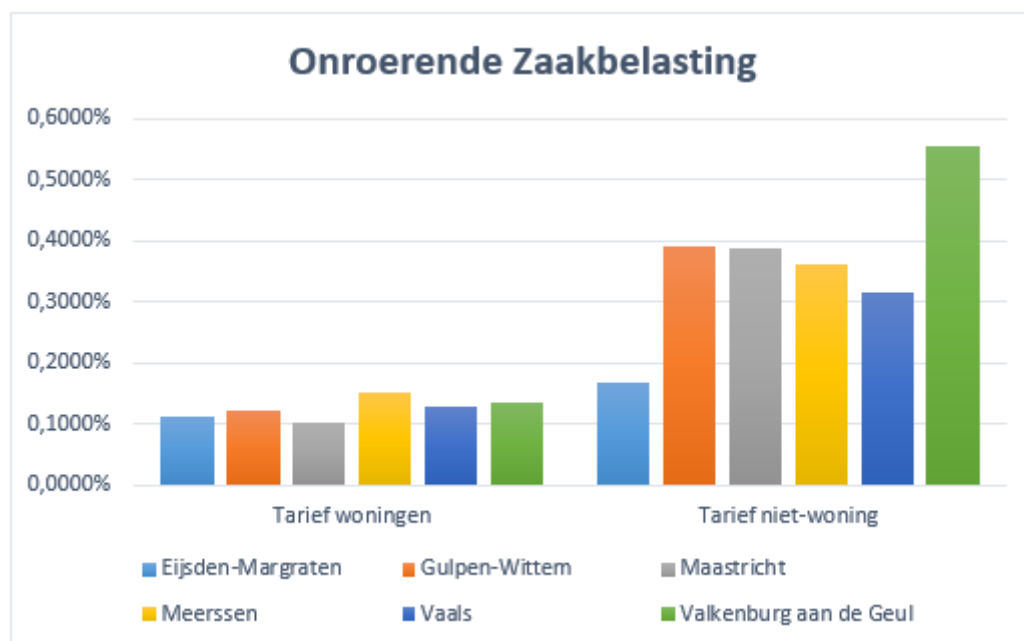
Kwijtscheldingsbeleid

Wij hanteren de zogenaamde 100% norm voor de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Of een belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding wordt beoordeeld aan de hand van een inkomens- en/of vermogenstoets. Bij deze toets worden de kosten van bestaan conform de bijstandsnorm voor 100% meegenomen. Kwijtschelding kan alleen worden verleend voor het vastrecht gedeelte van een aanslag afvalstoffenheffing.

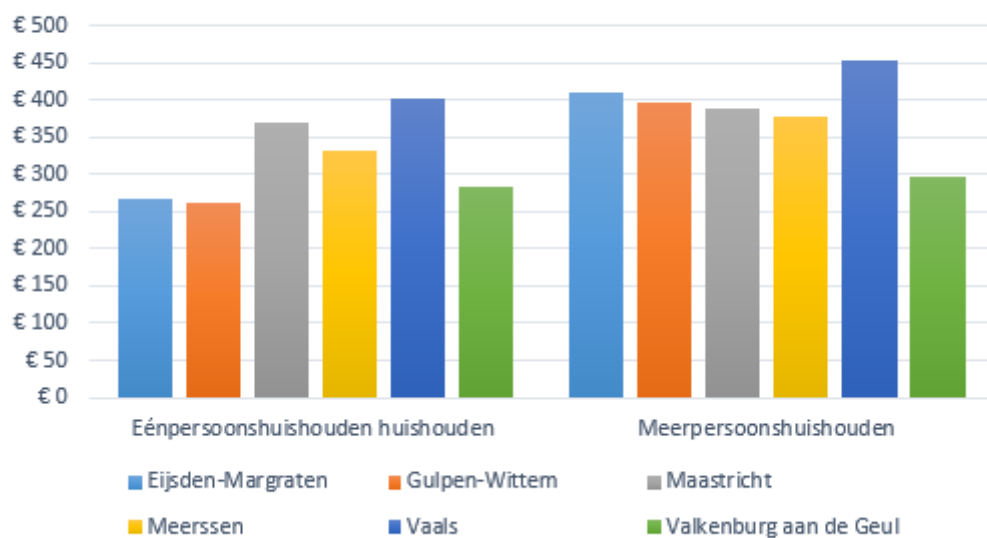
Beleidslijnen van termijnen en invordering

De heffing en invordering verloopt via de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). De termijnen van heffing zijn vastgesteld in de betreffende belastingverordeningen.

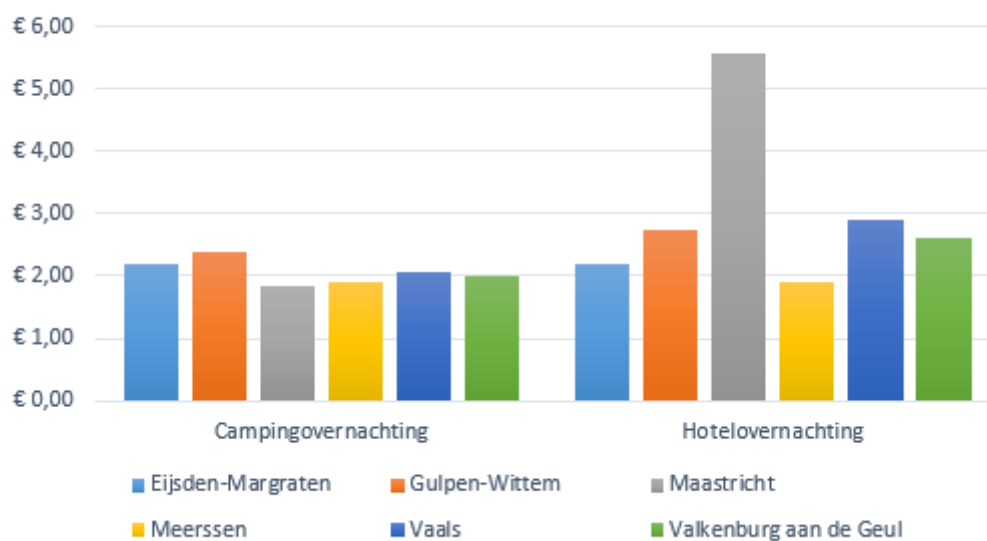
Tarieven 2025 vergeleken met omliggende gemeenten

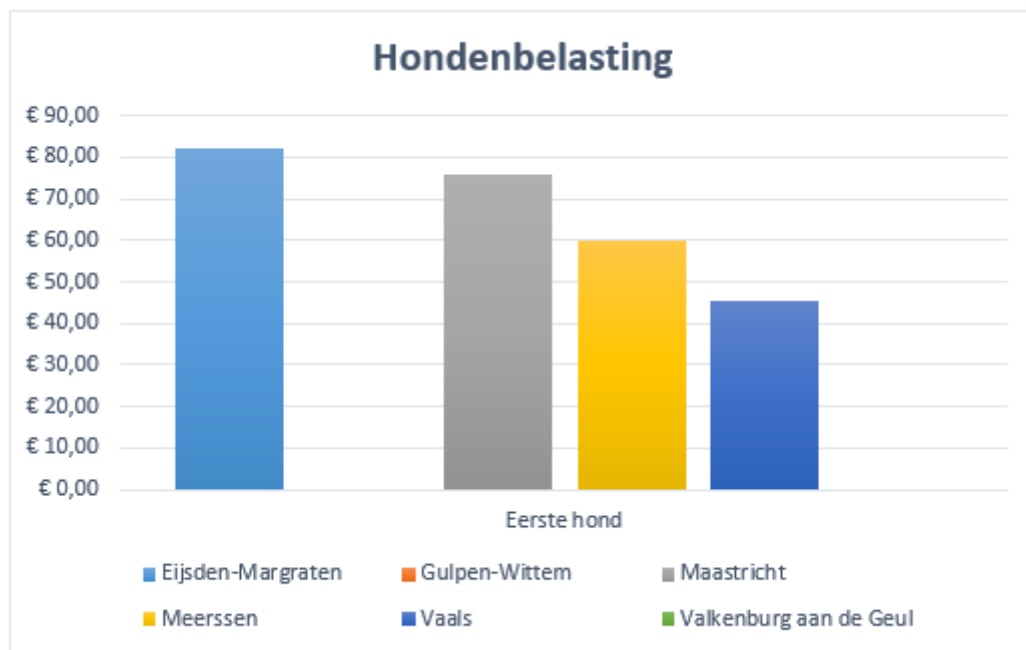

Afvalstoffenheffing huishoudens

Toeristenbelasting

bron: COELO, Groningen

Kaderstellende documenten

[Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van woonforensenbelasting Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van leges Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van watertoeristenbelasting Eijsden-Margraten 2025](#)

[Verordening op de heffing en de invordering van onroerende zaakbelastingen Eijsden-Margraten 2025](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen \(BsGW\)](#)

[Commissie BBV - notitie Lokale heffingen](#)

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Met de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing doet de gemeente verslag van de risico's die zij mogelijk loopt bij de uitvoering van de beleidsdoelstelling of die zij heeft opgelopen tijdens de beleidsbepaling in voorgaande jaren en die financieel niet zijn afgedekt. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten schrijft voor dat de paragraaf over het weerstandsvermogen en risicobeheersing ten minste de volgende onderdelen bevat:

1. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
2. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
3. een inventarisatie van de risico's
4. een overzicht van de kengetallen
5. een geprognosticeerde balans

1. Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

In september 2013 heeft uw gemeenteraad de 'beleidsnota voor risicomanagement en weerstandsvermogen' vastgesteld, waarin het gemeentelijk beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's is beschreven. Het wettelijk kader voor deze beleidsnota ligt besloten in het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)'.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe sterk wij als gemeente zijn om risico's met financiële gevolgen op te vangen, zonder dat wij ons beleid hoeven te wijzigen. Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller ons dwingt tot bezuinigen. De berekening van het weerstandsvermogen is als volgt:

$$\text{weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Beschikbare weerstandscapaciteit

Het BBV omschrijft de (beschikbare) weerstandscapaciteit als zijnde '*de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken*'. Dit wil zeggen hoeveel vrij besteedbare middelen de gemeente achter de hand heeft om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen. Daarbij is belangrijk dat de financiële tegenvallers geen invloed hebben op het uitvoeren van de begroting en bestaand beleid.

Bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Incidentele weerstandscapaciteit staat voor het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de taken op het gewenste niveau. Hiertoe kunnen in zijn algemeenheid de reserves worden gerekend. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Tot de structurele weerstandscapaciteit behoren de onbenutte belastingcapaciteit en de structurele ruimte in de begroting. Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit betreft de gemeente:

Beschikbare weerstandscapaciteit		
Beschikbare middelen	Incidenteel	Structureel
Algemene reserve	x	
Bestemmingsreserves	x	
Stille reserves	x	
Post onvoorziene uitgaven	x	
Onbenutte belastingcapaciteit		x

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald op basis van een inventarisatie van alle mogelijke risico's in relatie tot de in de beleidsnota vastgestelde kans-, gevolg- en tolerantie-matrix. Afhankelijk van de behaalde risicoscore in de tolerantie-matrix wordt vervolgens met een percentage het financieel risico dat de gemeente mogelijk loopt bepaald:

Kansmatrix					Gevolgmatrix				Tolerantiematrix						
Klasse	Referentiebeelden	Kans			Klasse	Bandbreedte in €			Kans						
1	Onwaarschijnlijk (eens in de dertig jaar)	3%	+	>	1	< 50.000	Gevolg	<	1	2	3	4	5		
2	Zelden (eens in de tien jaar)	10%			2	50.000 - 200.000			2	4	6	8	10		
3	Mogelijk (eens in de vijf jaar)	20%			3	200.000 - 500.000			3	6	9	12	15		
4	Zo goed als zeker (eens per jaar)	90%			4	500.000 - 1.000.000			4	8	12	16	20		
5	Zeker (vaker dan eens per jaar)	100%			5	> 1.000.000			5	10	15	20	25		
									Punten						
									0	tot en met	4 punten	0%	financieel risico		
									5	tot en met	9 punten	25%	financieel risico		
									10	tot en met	25 punten	100%	financieel risico		

Afhankelijk van kans, impact, aard van het risico, urgentie, organisatie(cultuur), draagvlak en de beschikbare middelen wordt afgewogen of en welke soorten beheersmaatregelen per risico genomen moeten worden. En zo ja, met welke urgentie. Er zijn verschillende strategieën waarop kan worden omgegaan met risico's. De verschillende opties sluiten elkaar niet altijd uit en niet alle opties zijn geschikt voor elke situatie. Wij hanteren hierin de volgende strategieën:

1. reduceren: acties inzetten die het risico terugbrengen tot een acceptabel niveau,
2. vermijden: de activiteit waar een risico door ontstaat wordt beëindigd, op een andere manier vorm gegeven of dat voorgenomen beleid wordt vanwege de risico's niet uitgevoerd, ook werkprocessen zijn zodanig ingericht dat op die manier risico's worden vermeden,
3. overdragen: de activiteiten die door het risico geraakt worden, worden (deels) uitbesteed aan een derde partij die daarbij ook het risico overneemt,
4. accepteren: als een risico niet wordt vermeden, verhinderd of overgedragen, dan wordt het risico geaccepteerd en moet eventuele schade via de weerstandscapaciteit worden afgedekt.

Op grond van deze risicoanalyse wordt tot slot bepaald hoeveel middelen gereserveerd moeten worden ter afdekking van deze risico's: de benodigde weerstandscapaciteit.

Beoordeling weerstandsvermogen

Door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) is een beoordelingstabel weerstandsvermogen opgesteld. Hierin kan de betekenis van de berekende ratio worden afgelezen:

Beoordelingstabel weerstandsvermogen		
Score		Oordeel
A	> 2	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2$	Ruim voldoende
C	$1 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Cijfer A (uitstekend) is het hoogste cijfer. De gemeente is uitstekend in staat om zelf de geïdentificeerde risico's op te vangen. Cijfer F (ruim onvoldoende) is het laagste cijfer. Als één of meerdere risico's zich voordoen, komt de continuïteit van de gemeente in gevaar.

2. Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Algemene reserve

De algemene reserve zijn alle reserves niet zijnde bestemmingsreserves, die zijn bedoeld als buffer (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van financiële tegenvallers. Meerjarig vertoont de algemene reserve het volgende beeld:

Jaar (bedragen x € 1.000.000)	Stand per 1 januari	Stand per 31 december
2026	12,5	12,4
2027	12,4	11,1
2028	11,1	11,1
2029	11,1	11,1

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een afgezonderd vermogensbestanddeel waaraan uw gemeenteraad een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden heeft gegeven. Dit betekent dat een groot gedeelte van de bestemmingsreserve niet zondermeer vrij inzetbaar is. Uiteraard kunt u een bestemming c.q. het te bereiken doel door de inzet van een reserve altijd wijzigen. Meerjarig vertonen de bestemmingsreserves het volgende beeld:

Jaar (bedragen x € 1.000.000)	Stand per 1 januari	Waarvan bruteringsreserve	Stand per 31 december
2026	9,3	7,0	9,0
2027	9,0	6,7	8,8
2028	8,8	6,4	8,5
2029	8,5	6,2	8,2

Stille reserves

Van een stille reserve is pas sprake als de directe opbrengstwaarde van de materiële vaste activa hoger is dan de boekwaarde en als het activum niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening is verbonden. In de praktijk zal dit alleen voordoen bij onroerende zaken die in eigendom zijn van de gemeente en niet meer benodigd zijn voor de bedrijfsuitoefening. De meeste gemeentelijke eigendommen zoals schoolgebouwen, sportvelden, dorpshuizen, gemeentehuis, brandweerkazernes en gemeentelijke werkplaatsen (werf, milieu straat) worden ingezet voor de uitoefening van gemeentelijke taken en zijn duurzaam verbonden aan de bedrijfsuitoefening. Omdat de omvang van de stille reserves lastig te kwantificeren is, wordt dit niet meegenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Post onvoorziene uitgaven

In de programmabegroting is een post onvoorzien ad € 25.000 opgenomen. Deze buffer kan ingezet worden om incidentele tegenvallers in het lopende begrotingsjaar op te vangen. Dit is volgens de regelgeving van het BBV. Vanwege het incidentele karakter van deze tegenvallers heeft dit geen structurele gevolgen voor de begroting van een volgend jaar.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is het bedrag dat de gemeente aan extra belastinginkomsten kan genereren binnen de hiervoor geldende wet- en regelgeving. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gebruik gemaakt van de normen die gelden voor het zogenoemde artikel-12 beleid. Hierbij wordt gekeken naar de maximale eigen opbrengsten uit ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Voor rioolheffing en afvalstoffenheffing geldt dat er gestreefd wordt naar 100% kostendeekkende tarieven. Vandaar dat deze bij het bepalen van de onbenutte belastingcapaciteit buiten beschouwing worden gelaten.

Of de OZB-tarieven kunnen stijgen ten opzichte van de artikel-12 norm wordt jaarlijks berekend. Bij de berekening wordt uitgegaan van de artikel-12 norm uit de meest recente circulaire van het Rijk. Het rekentarief voor eigenaren van woningen bedraagt 0,1648% (bron: Meicirculaire gemeentefonds 2025).

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt derhalve voor het jaar 2026 € 1.410.675, -.

Jaar (bedragen x € 1.000.000)	Onbenutte belastingcapaciteit
2026	1,411
2027	1,285
2028	1,468

3. Inventarisatie van de risico's

Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Risico's die in het kader van de weerstandsvermogen wel relevant zijn kunnen – volgens het BBV – onderverdeeld worden in:

- A. Financiële risico's;
- B. Risico's op eigendommen;
- C. Risico's die samenhangen met de interne organisatie.

A. Financiële risico's

Structurele risico's zijn financieel vertaald en in de meerjarenbegroting verwerkt. Ons weerstandsvermogen is ten opzichte van eerdere begrotingen afgenomen maar is nog steeds gezond te noemen. Door de stagnerende economie en door de val van het kabinet zullen de risico's voor de gemeente sterk toenemen.

Garantieverplichtingen; gemeente staat borg voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening

Onder een garantieverplichting wordt verstaan het borg staan door de gemeente voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening. Door de borgstelling door de gemeente kan de stichting of vereniging gunstigere voorwaarden bedingen. Per 1 januari 2025 staan we garant voor:

- Woonpunt: een 7-jarige bulletlening ter grootte van € 17.000.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woongelegenheden. Aflossing vindt geheel plaats aan het einde van de looptijd in 2028. Voor de onderliggende woongelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.
- Woonpunt: een 49-jarige bulletlening ter grootte van € 9.500.000 aan Woonpunt bestemd voor de financiering van woongelegenheden. Aflossing vindt plaats aan het einde van de looptijd op 3 juli 2076. Voor de onderliggende woongelegenheden geldt dat ze volledig eigendom zijn van Woonpunt en dat de gemeente het eerste recht van hypotheek gevestigd heeft.
- Oos Heim : een resterende garantstelling van € 175.000 inzake een uitgegeven obligatielening van 1.000 obligaties met een nominale waarde van € 250 per stuk. Per 1-6-2016 zijn alle obligaties uitgegeven. De gemeente heeft als onderpand een hypothecair recht op de opstallen (gemeenschapshuis) verkregen ad € 250.000.

- Eind jaren 80 zijn de risico's van hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW) tegen een eenmalige betaling. Per 1 juni 2025 staan we garant voor € 574.604, -.

Langlopende leningen; gemeente verstrekt lening aan een derde partij, die handelt uit hoofde van een publieke taak

- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente een lening verstrekt aan de Koninklijke Oude Harmonie te Eijsden ad. € 185.000. De lening bedraagt per 1-1-2026 € 151.597. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. De executiewaarde na verbouwing is € 365.000.
- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente in 2018 een lening van € 400.000 verstrekt aan het Cultureel Centrum te Eijsden. De lening bedraagt per 1-1-2026 € 352.222. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. De marktwaarde bedraagt € 629.000 en de executiewaarde van de marktwaarde bedraagt € 440.300.
- In het kader van de publieke taak heeft de gemeente in 2017 een lening ad € 208.600 verstrekt aan het Dorpshuis te Mheer. De lening bedraagt per 1-1-2026 € 157.029. Als onderpand is het recht van eerste hypotheek gevestigd op het pand. Conform het taxatierapport bedraagt de marktwaarde in verhuurde staat € 298.000. De executiewaarde is 70%, zijnde € 208.600.
- Lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden: In 2019 is een lening van € 433.300 verstrekt in het kader van de publieke taak aan de Stichting Sociaal Centrum Eijsden. De gemeente heeft als onderpand het pand gelegen aan de Prins Hendrikstraat 21 te Eijsden. Per 1-1-2026 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 359.040.
- Lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier & Keer: In 2021 is een lening van € 250.000 verstrekt in het kader van de publieke taak aan de Stichting Gemeenschapshuis Cadier & Keer. De gemeente heeft als onderpand het pand gelegen aan de Limburgerstraat 78 te Cadier en Keer. Conform het taxatierapport bedraagt de marktwaarde € 620.000. De executiewaarde is 70%, zijnde € 434.000. Per 1-1-2026 bedraagt het openstaande saldo van deze lening € 250.000.
- Lening Enexis: in het kader van de publieke taak is per 30 november 2020 een lening van € 1.871.465 verstrekt aan Enexis. De lening dient ter financiering van extra investeringen in het kader van de verduurzaming van de energievoorziening. De lening is in de vorm van een converteerbare hybride aandeelhouderslening op verzoek van Enexis aan de aandeelhouders. De aflossing van de lening kan eenzijdig door Enexis plaatsvinden, voor het eerst na 10 jaar (per 30-11-2030) en vervolgens jaarlijks.

Algemene uitkering

De algemene uitkering vormt een belangrijke risicofactor binnen de begroting. Bij het gemeentefonds is de normeringsystematiek van toepassing. Dit betekent dat de groei van het gemeentefonds is gekoppeld aan de ontwikkeling van de gecorrigeerde netto rijksuitgaven. Dalen de rijksuitgaven dan daalt ook het volume van de gemeentefondsuitkering en andersom. Aangezien de definitieve vaststelling van de netto rijksuitgaven achteraf plaatsvindt, bestaat de mogelijkheid dat een gedeeltelijke verrekening van de algemene uitkering, in zowel positieve als negatieve zin, kan plaatsvinden.

Sociaal Domein

Het sociaal domein is en blijft één van de belangrijkste pijlers van onze gemeente. Ons doel is dat alle inwoners de juiste zorg en ondersteuning krijgen en dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Sinds 2015 zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet, nieuwe taken binnen de Wmo en de Participatiewet. Hoewel we inmiddels veel ervaring hebben opgedaan, nemen de uitdagingen eerder toe dan af.

We zien verschillende maatschappelijke ontwikkelingen die hierop druk zetten: de vergrijzing, een toename van jeugdproblematiek en de blijvende gevolgen van de coronapandemie. Ook de wettelijke taak om statushouders te huisvesten wordt steeds moeilijker uit te voeren door het gebrek aan geschikte woningen.

Het grootste financiële risico is de groeiende vraag naar zorg en ondersteuning. Vooral binnen de Jeugdwet is dit zichtbaar. Naast ons eigen Sociaal Team kunnen ook huisartsen, jeugdartsen, rechters en gecertificeerde instellingen zoals Bureau Jeugdzorg zorg toewijzen. De gemeente is verplicht deze kosten te vergoeden, ongeacht de hoogte van het beschikbare budget.

De regelingen binnen het sociaal domein zijn zogenoemde *open einde regelingen*. Dit betekent dat de uitgaven niet vooraf zijn begrensd: wanneer meer inwoners gebruikmaken van een regeling, nemen de kosten automatisch toe. Dit maakt de uitgaven lastig te beheersen en kan grote gevolgen hebben voor de financiële stabiliteit en houdbaarheid van de gemeentelijke begroting.

Jeugd

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd (2023–2028) en het rapport van de commissie-Van Ark leggen extra druk op gemeenten om de jeugdhulp financieel en organisatorisch te herstructureren. Voor een kleine plattelandsgemeente als Eijsden-Margraten betekent dit een risico op stijgende kosten en beperkingen in de beschikbaarheid van specialistische zorg. Ook onze schaal en ligging kunnen leiden tot langere wachttijden en beperkte capaciteit. Daar komt bij dat sociaal-demografische ontwikkelingen, zoals een toename van multiproblematiek in gezinnen, de hulpvraag complexer maken.

Een belangrijk risico is de financiële positie van regionale jeugdhulpaanbieders. XONAR, Mutsaersstichting en Pactum hebben te maken (gehad) met financiële problemen. Dit kan leiden tot verminderde beschikbaarheid van cruciale zorg en tot extra kosten of herplaatsingen. Voor Eijsden-Margraten is dit een reëel risico, aangezien deze organisaties een sleutelrol vervullen in de jeugdzorgketen. Specifiek bij de Mutsaersstichting komt dit concreet terug: eind 2025 zal een raadsbesluit nodig zijn over het beschikbaar stellen van extra middelen. Voor onze gemeente gaat dit om circa € 70.000.

Wmo

Binnen de Wmo neemt de druk toe door de vergrijzing. Eijsden-Margraten heeft relatief veel ouderen, en het aantal 80-plussers groeit sterk. Dit leidt tot een toenemende vraag naar huishoudelijke hulp, dagbesteding en ondersteuning van mantelzorgers. Een aanvullend risico is de mogelijke invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage. Dit kan leiden tot verschuivingen in het gebruik van voorzieningen en tot hogere administratieve lasten voor de gemeente.

Participatiewet

De stijging van het wettelijk minimumloon heeft directe gevolgen voor de loonkosten binnen beschut werk en re-integratietrajecten. Dit zet de financiële positie van sociale werkvoorzieningen onder druk. Daarbovenop zorgen landelijke ontwikkelingen rond de afbouw van de Wsw en de vorming van nieuwe sociaal ontwikkelbedrijven voor onzekerheid over de toekomstige inrichting van dit domein. Voor onze regio speelt bovendien het structurele verlies van het sociaal werkbedrijf MTB, dat leidt tot een blijvende en directe druk op onze begroting.

Overkoepelend

Over de drie domeinen heen zien we een verhoogd risico op financiële schokken. Problemen bij zorg- of werkvoorzieningsaanbieders kunnen leiden tot plotselinge uitval van capaciteit en tot extra uitgaven voor de gemeente. De combinatie van vergrijzing, stijgende loonkosten en de kwetsbare financiële positie van regionale aanbieders vormt daarmee een structurele bedreiging voor de financiële houdbaarheid van het sociaal domein.

Inkomsten uit beleggingen

De gemeente heeft een aantal deelnemingen, waarvan de aandelen in de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) en Enexis de belangrijkste deelnemingen met een hoog rendement zijn. Het geraamde dividend van de BNG voor 2026 bedraagt € 131.000 . De dividend uitkering van Enexis is voor 2026 geraamd op € 324.000.

Financiering

Financiering van het financieringstekort vindt plaats binnen de marges van de Wet Fido. Op dit moment is de korte rente hoger dan de lange rente en financieren we het financieringstekort met een mix van lang en kortlopende leningen. In de wet Fido zijn echter restricties opgenomen betreffende het aangaan van kortlopende leningen. In het verleden zijn hierin de volgende risico's erkent:

De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;

De lange rente kan stijgen tot boven het niveau van de gehanteerde begrotingsrente;

De korte rente kan stijgen tot boven het niveau van de lange rente;

Voor zover zich één of meerdere van deze risico's voor zouden doen, heeft dit een nadelig effect op het begrotingssaldo.

Open einde regelingen

Een open einde regeling is een regeling waarbij gerechtigden geld toekomt, zonder dat van te voren te overzien is wie van deze regeling in welke mate gebruik zullen gaan maken. In de begroting zijn hiervoor bedragen geraamd conform de opgaven van de instanties die belast zijn met de uitvoering van de regelingen. Enkele relevante open einde regelingen zijn:

Participatiewet;

GGD Zuid-Limburg;

Veiligheidsregio Zuid-Limburg;

Leerlingenvervoer en leerlingplicht;

WMO;

Jeugd.

Daarnaast is de gemeente Eijsden-Margraten aangesloten bij nog een aantal Verbonden Partijen, zie paragraaf 6. Hierin is een bepaalde afhankelijkheid ontstaan. Bij stijgende kosten van een Verbonden Partij is er niet altijd de mogelijkheid om direct uit te stappen. De zeggenschap van de gemeente Eijsden-Margraten in de Verbonden Partijen was veelal beperkt. Met de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 kreeg de gemeenteraad méér mogelijkheden om invloed uit te oefenen op besluiten van een gemeenschappelijke regeling waaraan de gemeente deelneemt.

B. Risico's op eigendommen

Bouwgrondexploitatie

Voor een uitvoerige financiële analyse verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Planschadevergoedingen

Een planschadevergoeding is een vergoeding van de gemeente aan een derde voor schade geleden als gevolg van een planologische maatregel. De planschadevergoeding is, voor zover deze te verwachten was, opgenomen in de exploitatieopzet van betreffende uitbreidingslocatie dan wel bestemmingsplan, dit voor zover deze vergoeding niet op derden te verhalen is.

Aansprakelijkheidsstellingen

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims toeneemt. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuwe Burgerlijk Wetboek (invoering risico aansprakelijkheid), de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burgers. De risico's op het gebied van aansprakelijkheidsstelling kunnen aanzienlijk zijn, zodat het van groot belang is om schadepreventief te werken. Een goed en regelmatig onderhoud van wegen, speeltoestellen etc. (de gemeente beschikt over beheers- c.q. onderhoudsprogramma's), een klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften etc. behoren in het kader van preventief werken tot de aandachtspunten. De gemeente is voor de wettelijke aansprakelijkheid en de bestuurdersaansprakelijkheid verzekerd. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat, buiten het al bestaande eigen risico, de gemeente met claims krijgt te maken die niet via de verzekering zijn afgedekt.

Beheers- c.q. onderhoudsplannen

Om de risico's op het gebied van onderhoud en beheer zoveel mogelijk in te perken is het noodzakelijk dat de gemeente beschikt over beheers- en onderhoudsplannen. Korthedshalve wordt voor het inhoudelijke hieromtrent verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Bodemverontreiniging

In onze gemeente is dit een risico dat niet geheel inzichtelijk is. De financiële gevolgen van bodemverontreiniging zijn niet in kaart te brengen en zullen als het zich voordoet van geval tot geval bekeken dienen te worden.

C. Risico's die samenhangen met de interne organisatie

In de vorm van zorgvuldige toepassing van de in de gemeentelijke organisatie ingebedde bedrijfsvoeringprocessen in zijn algemeenheid, interne controlemaatregelen in het bijzonder en de planning- en control cyclus zijn waarborgen aanwezig om eventuele calamiteiten (tijdig) zichtbaar en beheersbaar te houden. Dit betekent echter niet dat hierin geen risico's worden gelopen.

Bij de bedrijfsvoering loopt onze gemeente diverse risico's, hierbij denken wij aan de administratieve organisatie, automatisering (o.a. uitval van de computer), informatievoorziening, de interne controle en het personeelsbeleid. Te late of verkeerde informatieverstrekking, onvolkomenheden in zowel de administratieve organisatie als in de interne controle kunnen financiële consequenties hebben. De gemeente is tevens leverancier van heel veel informatie. Indien deze informatie onjuist is, is het risico aanwezig dat wij daarvoor aansprakelijk worden gesteld.

Het ziekteverzuim blijft relatief hoog en daarnaast kennen we veel uitstroom het afgelopen jaar. (Tijdelijke) vervanging blijft noodzakelijk bij uitval of vertrek van personeel, als andere opties niet beschikbaar of niet mogelijk zijn. Het risico bestaat dat de post ziek/peik/expertise ad. € 625.000 ontoereikend is.

Risico-inventarisatie

Excel-tabel

Risico	bruto bedrag	bedrag risico	Klass e	Klass e	Punten toleranti e	Financieel risico
(bedragen x € 1.000,-)	01.01.2026	01.01.2026	kans	gevolg		01.01.2026

A. Financiële risico's

Garantieverplichtingen; gemeente staat borg voor een door een stichting of vereniging aangegane geldlening

1. 7-Jarige geldlening aan Woonpunt voor financiering van woonegelegenheden	€ 17.000	€ 0	1	1	1	€ 0
2. 49-Jarige bulletlening aan Woonpunt voor de financiering van woonegelegenheden	€ 9.500	€ 0	1	1	1	€ 0
3. Garantstelling voor Stichting gemeenschapshuis Oos Heim	€ 175	€ 175	1	1	1	€ 0
4. Hypothecaire geldleningen met gemeentegarantie ondergebracht bij Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ultimo 2015	€ 575	€ 0	1	1	1	€ 0

Langlopende leningen; gemeente verstrekt lening aan een derde partij, die handelt uit hoofde van een publieke taak

5. Lening Cultureel Centrum Eijsden	€ 352	€ 0	1	1	1	€ 0
6. Lening zaal KOH Eijsden	€ 152	€ 0	1	1	1	€ 0
7. Lening Dorpshuis Mheer	€ 157	€ 0	1	1	1	€ 0
8. Lening Stichting Sociaal Centrum Eijsden	€ 359	€ 0	1	1	1	€ 0
9. Lening Stichting Gemeenschapshuis Cadier en Keer	€ 250	€ 0	1	1	1	€ 0
10. Lening Enexis	€ 1.871	€ 1.871	1	5	5	€ 468

Algemene uitkering

11. Algemene uitkering, de algemene uitkering vormt momenteel een belangrijke risicofactor binnen onze meerjarenbegroting	€ 49.361	€ 882	3	4	12	€ 882
---	----------	-------	---	---	----	-------

Beleggingen

12. Inconvenientenvergoeding	€ 66	€ 66	3	2	6	€ 17
13. Enexis	€ 324	€ 324	3	3	9	€ 81
14. BNG	€ 131	€ 131	3	2	6	€ 33

Open einde regelingen

15. Participatiebudget 7,5%	€ 4.197	€ 315	4	3	12	€ 315
-----------------------------	---------	-------	---	---	----	-------

Risico (bedragen x € 1.000,-)	bruto bedrag 01.01.2026	bedrag risico 01.01.2026	Klass e kans	Klass e gevolg	Punten toleranti e	Financieel risico 01.01.2026
16. GGD (open eind financiering 15% totale budget)	€ 2.053	€ 308	4	2	8	€ 77
17. Brandweer-GHOR Zuid Limburg (open eind financiering, 15%)	€ 2.312	€ 347	4	3	12	€ 347
18. Gem. regeling Leerlingenvervoer (meer aanvragen dan begroot, 15%)	€ 494	€ 74	3	1	3	€ 0
Ontwikkelingen sociale zekerheid						
19. Jeugdzorg (15% van budget)	€ 7.604	€ 1.141	4	4	16	€ 1.141
20. Wmo (15% van budget)	€ 5.533	€ 830	4	4	16	€ 830
21. Omnibuzz (15% van budget)	€ 720	€ 108	4	2	8	€ 27
B. Risico's op eigendommen						
Risico's die samenhangen met de eigen gemeentelijke organisatie						
22. Planschade	€ 250	€ 250	3	2	6	€ 63
23. Aansprakelijkheidsstellingen	€ 250	€ 250	3	2	6	€ 63
C. Risico's die samenhangen met de gemeentelijke organisatie						
24. Ziekteverzuim	€ 18.055	€ 1.219	3	3	9	€ 305
25. Implementatie Bestuurlijke Boete	€ 120	€ 120	3	2	6	€ 30
Totaal financieel risico 31.12.2024						€ 4.676

Toelichting risico-inventarisatie

1 t/m 3 Het risicobedrag is het bedrag van de verstrekte garantieverplichting dan wel lening minus 70% van de marktwaarde (= executiewaarde) van het onderpand (recht van 1e hypotheek) met minimum nul.

4 Het risicobedrag is op nul ingeschat aangezien:

- a. WSW zelf circa € 274 miljoen borgstellingsreserve heeft om de aanspraak te voldoen.
- b. WSW zal obligo innen bij de corporaties vóórdat het WSW bij de gemeenten en het rijk zal aankloppen.
- c. WSW kan bij in dit geval Servatius onderpand opeisen en te gelde maken.
- d. pas in 4e instantie zal WSW een renteloze lening afsluiten en deze lening verdelen over rijksoverheid (50%) en alle WSW-gemeenten (samen 50%); dit betekent dat een solidariteitsprincipe tussen rijk en alle aan WSW deelnemende gemeenten van toepassing is.

5 t/m 9 Het risicobedrag is het bedrag van de verstrekte garantieverplichting dan wel lening minus 70% van de marktwaarde (= executiewaarde) van het onderpand (recht van 1e hypotheek) met minimum nul.

10 Het risicobedrag is op € 467.866 (25%) ingeschat aangezien Enexis opereert in een gereguleerde markt; de aandelen Enexis zijn enkel in het bezit van publieke partijen.

11 Het risicobedrag is gebaseerd op 25 procent punten, waarbij één procentpunt overeenkomt met € 35.262. Met andere woorden als de uitkeringsfactor met 1 procentpunt verandert, heeft dit een financiële consequentie van € 35.262.

12 t/m 14 Opbrengsten beleggingen zijn meerjarig geraamd.

15 Het risicobedrag is gebaseerd op 7,5% eigen risico.

16 t/m 21 Het risicobedrag is gebaseerd op 15% eigen risico

22 en 23 Dit betreft een schattingspost op basis van ervaring.

24 Het laatst vastgestelde ziekteverzuim over 1 jaar bedraagt 6,75% medio 2025. Het opgenomen bedrag ad. € 625.000 ontstaat uit 8% van de begrote personele lasten minus de begrotingspost ziek/pijk/expertise.

25 Dit betreft een schattingspost op basis van ervaring.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 13.956.408 en is de som van:

- de stand van de algemene reserve per 1-1-2026 ad € 12.545.734;
- de onbenutte belastingcapaciteit 2026 ad € 1.410.675.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 4.676.520 zoals blijkt uit bovenstaande tabel. Het weerstandsvermogen kan als volgt berekend worden:

Weerstandsvermogen= beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit:

In cijfers: € 13.956.408/ € 4.676.520 = 2,98

Op basis van de door uw raad vastgestelde weerstandsvermogen matrix, kan worden geconcludeerd dat de ratio uitstekend is (zie onderstaande tabel).

4. Kengetallen

Jaarlijks neemt de gemeente de landelijk voorgeschreven financiële kengetallen in de begroting op. De opgenomen kengetallen zijn gebaseerd op de geprognosticeerde balans en gaan uit van ongewijzigd beleid. De combinatie van de kengetallen en de geprognosticeerde balans zijn een indicatie voor de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente in de komende jaren.

Het is niet mogelijk een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie.

De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Daarom dienen ze te worden voorzien van een adequate toelichting. De waarden van de kengetallen kunnen worden ingedeeld in drie categorieën:

- categorie A is het minst risicovol,
- categorie B is neutraal,
- categorie C het meest risicovol.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	< 90%	90 - 130%	> 130%
3. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
4. Structurele exploitatieruimte begroting	> 0%	0%	< 0%
5. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
6. Belastingcapaciteit	< 95%	90 - 105%	> 105%

4.1 Overzicht

Op basis van onderstaand overzicht en op basis van het weerstandsvermogen kan worden geconcludeerd dat de financiële positie van de gemeente Eijsden-Margraten onder druk staat. 2 van de 6 onderdelen bevinden zich in categorie A (minst risicovol), 4 onderdelen in de categorie C (risicovol). Het weerstandsvermogen van de gemeente Eijsden-Margraten is overigens nog steeds uitstekend.

Kengetal	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1. Netto schuldquote	113%	133%	151%	143%	138%	131%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	102%	123%	143%	135%	131%	123%
3. Solvabiliteitsratio	16%	16%	15%	15%	15%	15%
4. Structurele exploitatieruimte begroting	0%	0%	1%	0%	-1%	-1%
5. Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%
6. Belastingcapaciteit	115%	128%	111%	111%	111%	111%

4.2 Toelichting

1. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt.

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om een goed beeld te krijgen van de verstrekte leningen aan derden dient de netto schuldquote hiervoor te worden gecorrigeerd. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen.

3. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen hoe gezonder de gemeente.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Het kengetal geeft hiermee aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

5. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van gemeentes. De boekwaarde van de voorraad gronden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten van de gemeente als geheel. Hiermee wordt het belang van de grondexploitatie op de financiële positie van de gemeente inzichtelijk.

6. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente.

5. Geprognosticeerde balans

Activa	31-12- 2024	31-12- 2025	31-12- 2026	31-12- 2027	31-12- 2028	31-12- 2029
(bedragen x 1.000)						
(Im)materiële vaste activa	106.436	124.552	132.979	128.083	123.269	118.553
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	545	545	545	545	545	545
Financiële vaste activa: Leningen	8.195	7.995	7.795	7.595	7.395	7.195
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	27	27	27	27	27	27
Totaal Vaste Activa	115.203	133.119	141.346	136.250	131.236	126.320
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	7	0	0	0	0	0
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	241	0	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	11.028					
Liquide middelen	2.023					
Overlopende activa	8.111					
Totaal Vlottende Activa	21.410	0	0	0	0	0
Totaal Activa	136.613	133.119	141.346	136.250	131.236	126.320
Passiva	31-12- 2024	31-12- 2025	31-12- 2026	31-12- 2027	31-12- 2028	31-12- 2029
(bedragen x 1.000)						
Eigen vermogen	22.146					
Voorzieningen	6.442					
Vaste schuld	74.722	73.036	69.350	65.664	61.978	58.292
Totaal Vaste Passiva	103.310	73.036	69.350	65.664	61.978	58.292
Vlottende schuld	21.225					
Overlopende passiva	12.078	60.082	71.996	70.585	69.258	68.028
Totaal Vlottende Passiva	33.303	60.082	71.996	70.585	69.258	68.028
Totaal Passiva	136.613	133.119	141.346	136.250	131.236	126.320

Kaderstellende documenten

[Commissie BBV - notitie Meerjarig financieel inzicht voor de raad 2020](#)

Paragraaf 3: Kapitaalgoederen

Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat dat de paragraaf over het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

- 2a. Wegen.
- 2b. Verlichting.
- 2c. Riolering.
- 2d. Groen.
- 2e. Gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- Het beleidskader.
- De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties.
- De vertaling van de financiële consequenties.

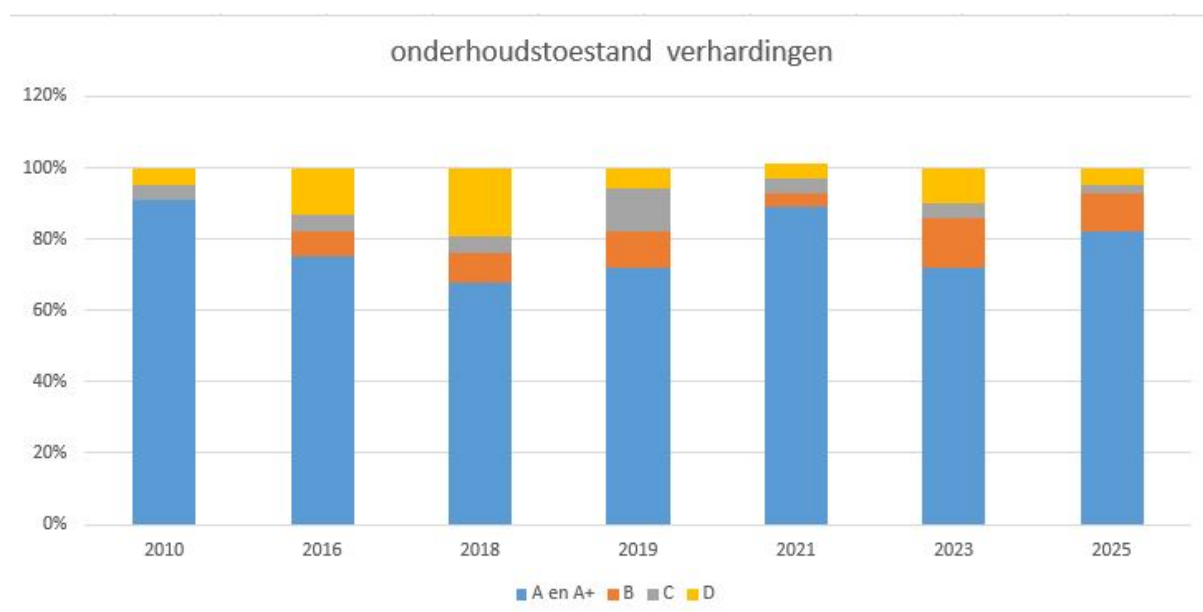
1. Financiële recapitulatie

Financiële recapitulatie beheers- en onderhoudsplannen	2026	2027	2028	2029
(bedragen x € 1.000)				
<u>Wegen</u>				
Regulier onderhoud	1.077	1.077	1.077	1.077
Levensduurverlengend groot onderhoud (25 jaar)	2.596	2.596	2.596	2.596
Rehabilitaties (50 jaar)	5.103	5.103	5.103	5.103
<u>Openbare verlichting</u>				
Projectmatige vervanging	65	65	65	65
Beheer en onderhoud	162	162	162	162
<u>Riolen</u>				
Exploitatie	914	914	914	914
Investerings	1.524	1.524	1.724	1.524
<u>Groen / Landschap</u>				
Groen	1.549	1.549	1.549	1.549
Landschap	232	232	232	232
<u>Gebouwen</u>				
Saldo voorziening onderhoud gemeentebouwen 01-01	396	247	35	21
Dotaties	584	473	573	920
Onttrekkingen	-734	-684	-587	-940
Saldo voorziening onderhoud gemeentebouwen 31-12	247	35	21	0

2a. Wegen

Het wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2025-2028 is door de raad vastgesteld op 18 februari 2025 aan de hand van de inspectie uit 2023 en de actuele prijsindexcijfers . In deze beleidsperiode is een verhoging van het onderhoudsbudget voor wegen en voor vervangingen wegen in de begroting opgenomen. Met deze verhoging wordt de opgelopen achterstand op onderhoud ingelopen. De investeringsbudgetten voor levensduurverlengend onderhoud wegen en voor rehabilitaties zijn verhoogd ten opzichte van 2024. Het budget voor levensduurverlengend onderhoud 2026 bedraagt € 2.596.218 en kent een afschrijvingstermijn van 25 jaar. Het investeringsbudget voor rehabilitaties bedraagt in 2026 € 5.102.542 en kent een afschrijvingstermijn van 50 jaar.

Vergelijk onderhoudstoestand na inspectie									
	beeldkwaliteit	2010	2016	2018	2019	2021	2023	2025	planjaren
voldoende	A en A+	91%	75%	68%	72%	89%	72%	82%	geen maatregel nodig
matig	B		7%	8%	10%	4%	14%	11%	maatregelen plannen binnen 3 tot 5 jaar
onvoldoende	C	4%	5%	5%	12%	4%	4%	2%	maatregelen plannen binnen 1 tot 2 jaar
achterstand	D	5%	13%	19%	6%	4%	10%	5%	onderhoudsmaatregelen nodig

In 2025 is een laatste weginspectie uitgevoerd. We zien dat het aantal wegvakken met kwaliteit C en D kleiner zijn geworden sinds de inspectie van 2023. De wegvakken met kwaliteit D staan in het Meerjareninvesteringsprogramma om aangepakt te worden of wordt een onderhoudsmaatregel uitgevoerd. Om achterstallig onderhoud te voorkomen, wordt het onderhoudsprogramma ieder jaar geactualiseerd. Uit efficiency-oogpunt streven wij er naar werkzaamheden parallel te laten lopen met de uitvoering van het rioolbeheerprogramma.

Het gemeentelijke beleidsplan Verkeer en Vervoer is in december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. De voortvloeiende maatregelen zijn opgenomen in de meerjaren onderhouds- en investeringsprogramma's (MOP en MIP).

In 2026 voeren we de maatregelen uit die genomen dienen te worden naar aanleiding van het parkeer- en circulatieonderzoek in de oude kern van Eijsden. Daarnaast gaan we in 2026 verder met een nadere uitwerking van het parkeeronderzoek in de kern Margraten, met een studie naar een alternatieve verkeersafwikkeling rondom de kern in Margraten, en werken we aan uniforme maatregelen om de gebiedsontsluitingswegen 50 te transformeren naar gebiedsontsluitingsweg 30 km per uur.

De investeringsprojecten bestaan uit fases, namelijk:

1. Planvoorbereiding.
2. Uitvoering.
3. Nazorg.
4. Oplevering.

Door de fasering worden de kosten soms in opeenvolgende jaren geboekt. Dit heeft invloed op het uitgavenpatroon. De planvoorbereiding neemt vaak, gelet op de burgerparticipatie en de nodige onderzoeken die moeten plaatsvinden, veel tijd in beslag en kost relatief weinig geld; circa 8-12% van het projectbudget. De daadwerkelijke werkzaamheden (uitvoering) duren vaak tussen de 3-4 maanden en vormen circa 80-90% van de projectkosten. De kasstromen van de projecten worden geoptimaliseerd en middels een liquiditeitenplanning bewaakt.

Voor 2026 - 2029 zijn de volgende investeringen aan wegen gepland; uitgesplitst naar levensduurverlengend onderhoud wegen (LDV) en naar rehabilitaties :

Reeds opgestarte rehabilitaties waarvoor kredieten zijn gevoteerd:

- Buurtgerichte aanpak Cadier en Keer (Willem Alexanderstraat, Christinastraat, Beatrixstraat (ged.), Irenestraat, Margrietstraat, Heirstraat, Johan Frisostraat, Groenerein, Wangraaf).
- Zoerbeemden-Industrieweg inclusief afkoppeltraject .
- Withuis binnen bebouwde kom .
- Catharinastraat/Kloppenbergweg incl. verkeersmaatregel Kasteellaan/Kloppenbergweg Oost-Maarland
- Ronde Karreweg/Burg Wolfsstraat
- Kapelweg Cadier en Keer
- Poortstraat Eijsden
- Bourgogne Mesch
- Broekstraat Gronsveld

- Pius XII Gronsveld
- Oosterbroekweg LDV

Ten aanzien van de projecten uit het Meerjareninvesteringsplan Infrastructuur wordt u periodiek via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de planning, de doorlooptijd en de financiële stand van zaken.

Voor 2027-2029 staan de volgende projecten gepland:

2027

- Kapelkesstraat Eijsden LDV
- Duivenstraat Mheer
- Keunestraat Cadier en Keer
- Burg. Huybenstraat Cadier en Keer
- Beatrixstraat Cadier en Keer
- Langstraat Mesch
- Vroenhof Eijsden
- Bergbezinkbassin (BBV) Noorbeek
- Voerstraat Eijsden LDV

2028

- Heiweg (wegvak Langstraat Mesch-uitzichttoren) LDV
- Fommestraat Cadier en Keer LDV
- Beezepool Eijsden
- Onderstraat/Pley Noorbeek icm bergbezinkbassin Noorbeek
- Graaf van Bronckhorstraat Wateroverlast Gronsveld

2029

- De La Margellelaan/Schansweg Eijsden buiten bebouwde kom LDV
- Gloriet-Parkweg Gronsveld LDV
- Schijfstraat Gronsveld LDV
- Reutjensstraat Gasthuis LDV
- Steenbergweg Eijsden LDV
- Schaapsweideweg LDV
- Voerenweg (wegvak Sint Geertruideweg-Komgrens Rijckholt) LDV
- Prins Bernhardstraat Cadier en Keer
- Julianastraat Cadier en Keer
- Pastoor Rossierstraat Oost-Maarland

Naast het investeringswerk aan wegen, vindt groot asfaltonderhoud plaats op basis van 2 jaarlijkse inspecties. Daarnaast worden de wegen periodiek geveegd, wordt onkruid op verhardingen bestreden en worden jaarlijks - voor het winterseizoen - de wegmarkeringen vernieuwd op basis van een tweejaarlijkse inspectie.

Het onderhoud aan de wegen wordt conform het wegenbeleidsplan uitgevoerd waardoor er op termijn geen achterstand meer is.

Voor het groot onderhoud van onze wegen staan voor 2026 de volgende wegen gepland:

- Buitengebied
- Diverse veldwegen

2b. Openbare verlichting

Het vigerende beleidsplan OVL 2013 t/m 2017 is verlopen maar de vastgestelde beleidskaders zijn nog steeds actueel en er is geen aanleiding deze te wijzigen. De raad is in 2018 geïnformeerd dat geen nieuw beleidsplan wordt voorgelegd en dat het college de vastgestelde beleidskaders hanteert om de openbare verlichting te onderhouden. Op 28 mei 2018 heeft het college het Uitvoeringsplan Openbare verlichting Eijsden-Margraten 2019-2026 vastgesteld. In het gemeentelijk milieubeleidsplan zijn de klimaat-doelstellingen uit het Energieakkoord opgenomen. Om deze doelstelling te halen is in 2017 het contract met onderhoudsaannemer vernieuwd met toevoeging van een financieel plan. Op basis van deze overeenkomst – light as a service (LAAS) - is een berekening gemaakt van de benodigde budgetten tijdens de contractduur. Deze budgetten zijn opgenomen in de begroting.

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

In 2026 wordt een nieuw beleidsplan Openbare Verlichting opgesteld.

2c. Riolering

Op 13 december 2022 is het waterprogramma gemeente Eijsden-Margraten 2023-2027 vastgesteld in de raad, evenals het Waterketenplan Maas & Mergelland en de klimaatadaptatiestrategie 2023-2027. Uit efficiency-oogpunt streven we ernaar om de uitvoering van rioleringswerkzaamheden parallel te laten verlopen met de wegenwerkzaamheden. In 2026 wordt een groot gedeelte van de riolering in Cadier en Keer vervangen, starten we met de vervanging van het riool in de Kapelweg en met de planvoorbereiding voor de vervanging van het riool in de Prins Bernhardstraat en in de Julianastraat te Cadier en Keer.

Eens per 10 jaar wordt elk riool geïnspecteerd waarna onvolkomenheden worden opgelost en reparaties uitgevoerd. Derhalve is er geen achterstallig onderhoud. In 2026 worden ook volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd dan wel voorbereid:

- Reiniging en inspecties van ongeveer 25 km riolen per jaar.
- Onderhoudsbestek pompinstallaties.
- Reiniging van 6.200 kolken en 200 zandvangsers.
- Renovatie pompinstallaties.
- Voorbereiding en aanbesteding reparatiebestek .
- Relining riolering.
- Vervanging riolering.

Het onderhoud voldoet aan het noodzakelijke niveau en er zijn geen achterstanden.

In 2026 wordt gewerkt binnen het samenwerkingsverband Maas en Mergeland aan een nieuw Basis Riolerings Plan (BRP) voor het zuiveringsgebied Heugem-Limmel en Wijlre, waarop onze gemeente is aangesloten.

2d. Groen

Voor het openbaar groen binnen de bebouwde kom zijn de volgende beleidsplannen actueel:

- Groenbeleidsplan 2020.
- Bomenbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2015.
- Groenstructuurplan binnen de bebouwde kom Eijsden 2004.

Het groenbeleidsplan is in 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit beschrijft op welke wijze de gemeente haar openbaar groen wil ontwikkelen. Het vormt de basis voor het actualiseren van het groenbeheerplan. We onderhouden 15 ha. plantsoen, scheren 65 km hagen, onderhouden ruim 22.500 bomen en maaien 53 ha. gazons.

In 2026 ronden we het Groenstructuurplan binnen de bebouwde kom af.

Voor het landschap zijn de volgende beleidsplannen actueel:

- Bomenbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2015.
- Bermenbeleid 2016-2026 : maaien wat moet, bloei waar mogelijk.
- Landschapsontwikkelingsplannen (LOP) Buitengewoon Margraten en Buitengewoon Eijsden.
- Gemeentelijk Kwaliteitsmenu Eijsden-Margraten 2013.
- Gebiedsvisie Middenteras Mesch-Bemelen 2020.

Op 5 februari 2013 heeft de raad het landschapsontwikkelingsplan Buitengewoon Eijsden vastgesteld. We beschikken nu over een landschappelijke visie voor het gehele buitengebied van de gemeente Eijsden-Margraten.

Het onderhoud van openbaar groen en landschap wordt uitgevoerd conform de beleidsplannen en er is derhalve geen achterstallig onderhoud.

2e. Gebouwen

Gemeente Eijsden-Margraten heeft circa 40 gebouwen in eigendom. Aan deze kapitaalgoederen wordt onderhoud uitgevoerd om deze basisvoorzieningen in een redelijke staat van onderhoud aan gebruikers beschikbaar te kunnen stellen.

Gemeentelijke basisvoorzieningen zijn voornamelijk sportaccommodaties (binnen- en buitensport), gebouwen voor de gemeentelijk bedrijfsvoering (het gemeentehuis en de gemeentewerf), een aantal brandweerkazernes en enkele overige panden voor sociaal-maatschappelijke doeleinden.

In vastgestelde startnotitie accommodatiebeleid 2013 is bepaald welke sportaccommodaties tot de gemeentelijke basisvoorzieningen behoren. In vastgestelde kadernotitie accommodatiebeleid 2017 is bepaald dat vitale verenigingen een essentiële rol spelen in de leefbaarheid en de sociale cohesie in de kernen, en dat de huisvesting hiervan door de gemeente gefaciliteerd wordt.

Het benodigde onderhoud aan deze gemeentelijke kapitaalgoederen leggen wij vast in een meerjarig onderhoudsplan. Het werkplan dat hieruit voortvloeit is de onderlegger voor het onderhoud dat jaarlijks wordt uitgevoerd.

Op basis van inspecties en voortschrijdend inzicht wordt dit meerjarig onderhoudsplan jaarlijks geactualiseerd. In het jaarplan wordt bepaald welke werkzaamheden uitgevoerd worden. Van dit jaarplan maken onder andere volgende werkzaamheden deel uit:

- het benodigde jaarlijkse reguliere service-onderhoud;
- het (niet) planbare correctieve onderhoud zoals het buitenschilderwerk en noodzakelijke reparaties aan deuren en kozijnen, dakbedekkingen en technische installaties;
- het (groot) vervangingsonderhoud aan dakbedekkingen, gevels, technische installaties en (sport)vloerafwerkingen;
- benodigde aanpassingen uit veiligheidsoverwegingen.

Voor de instandhouding van gemeentelijke gebouwen is de voorziening onderhoud gemeente gebouwen gevormd. Alle onderhoudsuitgaven worden jaarlijks ten laste van deze voorziening geboekt.

De meeste gemeentelijke sportaccommodaties zijn gedateerd en boekhoudkundig (na 40 jaar) afgeschreven. Vaak zijn deze sportaccommodaties al eens eerder gerenoveerd. Met een grootschalige renovatie wordt de levensduur van een gebouw nog eens met 25 jaar verlengd. Na een periode van 40 of 65 jaar dient nieuwbouw of een grootschalige renovatie zich meestal aan. Nieuwe investeringen als deze worden opgenomen in het investeringsprogramma.

Momenteel wordt gewerkt aan een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor de (sport)accommodaties in onze gemeente. Hierin wordt per kern inzichtelijk gemaakt welke voorzieningen aanwezig zijn, welk voorzieningenniveau gewenst is en welke maatregelen nodig zijn om dit te bereiken. Het IHP geeft per accommodatie een perspectief (behouden, investeren/verduurzamen of op termijn afstoten) en bevat een uitvoeringsagenda met projecten, prioriteiten en financiële consequenties. Hiermee sturen we op toekomstbestendige, vitale en duurzame accommodaties die bijdragen aan de leefbaarheid in onze kernen.

Kaderstellende documenten

[Bermenbeleid 2016-2026 Maaien wat moet, bloei waar mogelijk](#)

[Gemeentelijke beleidsplan Verkeer en Vervoer 2021](#)

[Groenbeleidsplan 2020](#)

[Kadernota accommodatiebeleid 2017](#)

[Klimaatadaptatiestrategie Eijsden-Margraten 2023-2027](#)

[LandschapsOntwikkelingsPlan \(LOP\) Buitengewoon Eijsden 2013](#)

[LandschapsOntwikkelingsPlan \(LOP\) Buitengewoon Margraten 2009](#)

[Waterprogramma Eijsden-Margraten 2023-2027](#)

[Wegenbeleidsplan Eijsden-Margraten 2025-2028](#)

Paragraaf 4: Financiering

Treasuryfunctie

De gemeentelijke treasuryfunctie heeft als doel het financieren van het gemeentelijk beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van de overtollige geldmiddelen. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een (herziend) Treasurystatuut aan. Dit document is het uitvoeringsbesluit van het Treasurystatuut.

Financieringsbeleid

De gemeente zet de overtollige geldmiddelen uit bij de Nederlandse Staat (schatkistbankieren). Om het renteresultaat te optimaliseren wordt financiering met externe middelen beperkt door eerst de eigen liquide financieringsmiddelen te gebruiken. Als deze laatste ontoereikend zijn kunnen er externe middelen worden aangetrokken.

Overzicht leningenportefeuille

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Opgenomen leningen	73.020	69.334	65.648	61.962
Aflossingen	3.686	3.686	3.686	3.686
Leningschuld per 31 december	69.334	65.648	61.962	58.276

EMU-saldo

Voor het berekenen van het EMU-saldo is het exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves. Het verschil tussen het exploitatiesaldo en het EMU-saldo is dat het exploitatiesaldo bestaat uit het door de gemeente gehanteerde stelsel van lasten en baten, terwijl het EMU-saldo bestaat uit uitgaven en inkomsten (kasstelsel).

Begrotingsgegevens EMU		2025	2026	2027	2028	2029
(bedragen x € 1.000)		primitief				
	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan cq onttrekking uit reserves	49	26	-152	-1.369	-1.076
+	Afschrijvingen ten laste van exploitatie	4.061	5.002	4.909	4.826	4.728
+	Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	832	739	552	711	861
-	Onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van de exploitatie	-628	-588	-202	-184	-159
-	Bruto-investeringsbedragen beleidsplan	-14.624	-15.577	-19.478	-12.465	-10.969
+	Kapitaallasten investeringen beleidsplan	65	88	554	1.038	1.592
-	Vermeerderingen bestaande activa	0				
+	Verminderings bestaande activa	0				
-	Boekwinst desinvesteringen vaste activa	0				
+	Toegekende bijdragen inzake investeringen van Rijk, Provincie en EU	0				
-	Uitgaven aankoop grond en uitgaven bouw- en woonrijp maken	-100	1.335			
+	Opbrengst verkoop grond	250	1.316			
-	Boekwinst op verkoop grond	0				
-	Betalingen direct ten laste van reserves	0				
-	Boekwinst op verkoop van deelnemingen en aandelen	0				
=	Berekend EMU-saldo	-10.095	-7.659	-13.817	-7.443	-5.023

Welke betekenis dient toegekend te worden aan het berekende EMU-saldo?

Het BBV schrijft voor dat gemeenten in de begroting een meerjarige berekening van het EMU-saldo opnemen. De berekening van het EMU-saldo vindt plaats op kasbasis, terwijl gemeenten sturen op een sluitende begrotingspositie volgens het stelsel van baten en lasten. De omrekening in de tabel hieronder is daardoor niet direct relevant voor de financiële sturing en kaderstelling door de raad. Volgens het BBV is het wel de bedoeling dat het gemeentelijk EMU-saldo gerelateerd wordt aan de individuele referentiewaarde die het Ministerie van BZK jaarlijks voor elke gemeente vaststelt. Hiermee wordt inzichtelijk welk aandeel de gemeente heeft in de toename of afname van het EMU-saldo.

Het Ministerie heeft in de septembercirculaire 2024 individuele referentiewaarden voor de gemeenten gepubliceerd. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het nadeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet Hof bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft. Met het aandeel in openbare lichamen wordt bedoeld het deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen waar een individuele decentrale overheid aan deelneemt dat aan de betreffende individuele overheid wordt toegerekend. Een deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen maakt dus onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemende decentrale overheden.

De referentiewaarde (aandeel in het tekort) voor de gemeente Eijsden-Margraten bedraagt € 3,738 mln. (conform septembercirculaire 2024). De gemeente Eijsden-Margraten heeft voor 2026 een overschrijding van € 3,921 mln. (€ -7,659 mln. -€ 3,738 mln.) ten opzichte van de norm. Pas als het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten wordt overschreden kan de individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort een rol gaan spelen. Dat is op dit moment nog niet aan de orde.

Indicatoren

Om vooral de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet FIDO twee instrumenten: renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een spreiding binnen de langlopende lening portefeuille te komen zodat het renterisico wordt beperkt. De jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm	2026	2024	2028	2029
(bedragen x € 1.000)				
1a Renteherzieningen opgenomen leningen	0	0	0	0
1b Renteherzieningen uitgezette leningen	0	0	0	0
2 Aflossingen	3.686	3.686	3.686	3.686
3 Renterisico (1a - 1b +2)	3.686	3.686	3.686	3.686
4a Begrotingstotaal	94.177	96.795	96.403	97.584
4b Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (4a x 4b)	18.835	19.359	19.281	19.517
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	15.149	15.673	15.595	15.831
5b Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Rentebeleid investeringen en omslagrente

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De gemeente hanteert voor specifieke investeringen (investeringen in riool, afval en grondexploitaties) een vast rentepercentage van 2,75%. Dit rentepercentage vloeit voort uit de gehanteerde percentages in de vastgestelde onderliggende meerjarenbeleidsplannen, respectievelijk exploitatie-opzetten. Voor overige investeringen is een omslagpercentage berekend. Voor 2026 tot en met 2029 bedraagt het omslagpercentage 0,95%.

Renteschema	2026
(bedragen x € 1.000)	

a. Externe rentelasten kort en lang	1.956	
b. Externe rentebaten	-73	
<i>Saldo externe rentelasten en rentebaten</i>		<i>1.883</i>
c. 1. Rente facilitaire grondexploitaties	-	
2. Projectfinanciering	-	
3. Doorverstrekte leningen	-	
		-
Totaal aan de taakvelden toe te rekenen externe rente *		1.883

d. 1. Rente Eigen Vermogen	-	
2. Rente Voorzieningen	-	
		-
Totaal aan de taakvelden toe te rekenen rente *		1.883
e. De aan de taakvelden toegerekende rente		-1.883
f. Renteresultaat		-

* Totaal aan de taakvelden toe te rekenen rente	1.883
-/- Reeds toegerekende rente met specifiek %	-895
= Toe te rekenen aan overige activa	988

Kasgeldlimiet

Het doel van de kasgeldlimiet is om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Gemeenten mogen hun financieringsbehoeften slechts voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) financieren. De norm is op 8,5% van het begrotingstotaal gesteld.

Kasgeldlimiet	3e kw 2024	4e kw 2024	1e kw 2025	2e kw 2025
(bedragen x € 1.000)				
Totaal jaarbegroting (lasten)	€ 72.637	€ 72.637	€ 72.637	€ 72.637
Toegepaste kasgeldlimiet:				
> in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
> in een bedrag	€ 6.174	€ 6.174	€ 6.174	€ 6.174
Totaal netto vlottende schuld	€ 13.507	€ 16.329	€ 13.992	€ 12.618
(vlottende schuld -/- vlottende middelen)				
Overschrijding kasgeldlimiet	-€ 7.333	-€ 10.155	-€ 7.818	-€ 6.444
Ruimte ten opzichte van kasgeldlimiet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Drempelbedrag schatkistbankieren

Wat gaan we ervoor doen? (Volgens begroting)

De lagere overheden zijn verplicht overtollige middelen aan te houden bij het Ministerie van Financiën (schatkist). Om het dagelijkse kasbeheer doelmatig uit te kunnen voeren is een drempelbedrag bepaald wat buiten de schatkist mag worden gehouden: een bedrag van 2% van het begrotingstotaal. Wij mogen in 2026 dus een positief rekening-courantsaldo bij de bank hebben van €1,884 mln.. Al het meerdere zal dagelijks naar de schatkist worden overgemaakt.

Excel-tabel

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
1. Totaal jaarbegroting (lasten)	94.177	96.795	96.403	97.584
Percentage	2%	2%	2%	2%
Drempelbedrag schatkistbankieren 2% (van 1.)	1.884	1.936	1.928	1.952

Kaderstellende documenten

[Nota treasurybeleid Eijsden-Margraten 2023](#)

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

5.1 Algemeen

Om de ambities van het gemeentebestuur te realiseren investeren we in mensen en middelen. De paragraaf bedrijfsvoering schetst de manier waarop de organisatie hier invulling aan geeft en welke instrumenten hiervoor nodig zijn.

Bedrijfsvoering van de organisatie is het domein en de verantwoordelijkheid van het college. Het college informeert de raad hierover via de paragraaf Bedrijfsvoering in de begroting en de jaarrekening. Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering die in 2026 worden verwacht. Door doelstellingen vast te stellen en de kaders daarvoor aan te geven, kan de gemeenteraad invloed uitoefenen op de bedrijfsvoering van de gemeente.

5.2 Organisatie in ontwikkeling

In 2026 bouwen we voort op de reeds ingezette lijnen. De kracht van onze organisatie is de grote betrokkenheid van onze medewerkers. De verbondenheid met Eijsden-Margraten en je daarvoor inzetten. Ruimte voor initiatieven, een hands-on mentaliteit, samen optrekken, bestuurlijk en ambtelijk. Er zijn als er een beroep op je wordt gedaan. Dit alles komt samen in de missie “Dicht bij het leven, vanuit het hart”.

Als organisatie is het - binnen de gegeven formatie - altijd zoeken naar de juiste balans tussen de bestuurlijke ambities en uitvoering geven aan de going concern taken. Als leidinggevend kader is het van belang dat de opgaven helder zijn, zodat wensen en mogelijkheden goed op elkaar afgestemd worden. Dit vraagt om duidelijke richting, focus en prioritering vanuit bestuur en management.

Voor elke organisatie en organisatieonderdelen gelden steeds drie centrale processen: doelen stellen, organiseren en realiseren. Dit vraagt om een visie, focus en gerichte sturing. In de kern komt de focus te liggen op het bevorderen van **eigenaarschap** op alle niveaus in de organisatie (bestuur, management, teams en medewerkers) door het aanscherpen van de aspecten “sturen”, “organiseren”, “ontwikkelen” en “presteren”. Dit alles met als doel verdere invulling te geven aan onze missie en visie.

Conform de vastgestelde organisatiekoers gaan we uit van een kaderstellende top-down-benadering, met ruimte voor teams en medewerkers voor verdere invulling en ontwikkeling bottom-up, zodat de motivatiekracht van medewerkers en leidinggevende maximaal wordt aangesproken.

We leven en werken in een complexe en dynamische wereld. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op. In Eijsden-Margraten staan we voor grote uitdagingen; woningtekorten, klimaatverandering, sociale en economische vraagstukken als ook het verbeteren van het vertrouwen in de gemeente. Daarbij komen nog de financiële uitdagingen waar we de komende jaren direct mee te maken hebben. Ook wij als organisatie moeten daar antwoorden op geven.

Een belangrijk deel van ons werk ligt in het uitvoeren van wettelijke taken. Of het nu gaat om het uitgeven van reisdocumenten, verstrekken van jeugdzorg of verlenen van een vergunning: de keuze óf we dat doen hebben we niet. Wel h^oe we dat doen. Daarnaast geven we uitvoering aan de bestuurlijke ambities.

Met onze missie en visie geven we als organisatie de komende jaren richting aan onze organisatie en ons handelen. In de kern betekent dit het volgende:

Onze Missie: *in alles wat we doen zorgen wij voor een **betekenisvolle verbinding** tussen mensen onderling en tussen mens en omgeving. In verbinding met de samenleving zorgen we, passend in de verandering van tijdperk, voor **kwaliteit van leven** in Eijsden-Margraten dat staat voor de authenticiteit van onze gemeenschappen, kernen, monumenten, cultureel erfgoed en het landschappelijk karakter.*

Onze Visie: *wij zijn een toegewijde organisatie die op efficiënte, professionele en doelgerichte wijze met plezier en trots **mensgerichte dienstverlening** en **maatschappelijke opgaven** realiseert. Elke dag weer zetten we ons in om de ervaringen en belevingen van onze inwoners, bestuurders en medewerkers in positieve zin te overtreffen en een hoge mate van tevredenheid tot stand te brengen.*

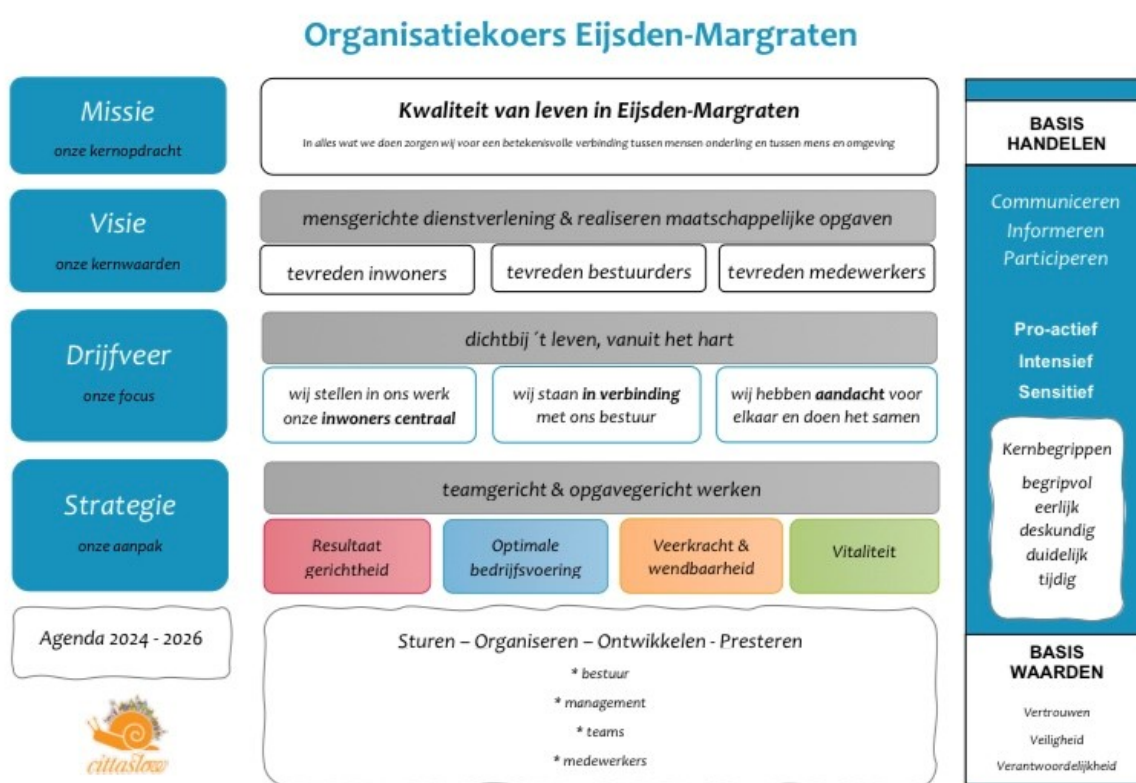
Onze Drijfveer: *we handelen vanuit het principe “**dichtbij ’t Leven, vanuit ’t hart**”. Onze communicatie richting inwoners, bestuurders en medewerkers vindt daarbij plaats vanuit een pro-actieve, sensitieve en intensieve houding.*

De inwoner centraal: *de maatschappij verandert en wij veranderen mee. De wijze waarop we onze diensten en producten leveren stemmen we af op de behoefte van onze inwoners. Ons streven is dat iedereen op een snelle, eenvoudige manier professioneel zaken met ons kan regelen. We standaardiseren en digitaliseren wat kan zodat er meer ruimte ontstaat voor persoonlijk contact, kwaliteit en maatwerk.*

In verbinding met ons bestuur: *als organisatie zijn we veerkrachtig en wendbaar en spelen adequaat in op maatschappelijke ontwikkelingen en bestuurlijke vraagstukken. Hierin tonen we ons als een professionele partner voor ons bestuur. Tevens bevorderen we goed samenspel tussen bestuur, management en medewerkers. Dit doen we vanuit een samenspel dat gestoeld is op respectvol met elkaar omgaan en respect hebben voor elkaars rol en waarbij vanuit wederkerigheid vertrouwen en veiligheid geboden wordt om verantwoordelijkheid te nemen en te geven. Dit helpt de organisatie om focus aan te brengen, om koers te houden, maar bovenal om te komen tot gedragen resultaten.*

Aandacht voor elkaar: met z'n allen maken we onze organisatie tot wat deze is. Dat maakt dat het leidinggevende kader aandacht heeft voor de medewerkers. We gaan uit van eigenaarschap dat gericht is op het realiseren van de ambities en onze prestaties,, zowel op medewerkersniveau als binnen het leidinggevend kader. We bieden de ruimte aan iedere medewerker om vanuit zijn/haar kracht, motivatie en inspiratie het werk te doen. Medewerkers krijgen de gelegenheid om zich te ontwikkelen. Zo komt iedereen het best tot z'n recht, kunnen we spreken van een vitale organisatie en kunnen we de maatschappelijke opgaven optimaal gezamenlijk aan.

Onderstaand wordt het organisatiekader (missie, visie, drijfveren en strategie) als onderdeel van de organisatiekoers Eijsden-Margraten 2024 - 2026, nader schematisch weergegeven.

Deze geschetste organisatiekoers zijn geen loze woorden op papier. We zijn er vanaf april 2024 reeds mee gestart. En ook komend jaar gaan wij hiermee verder. Dit doen we met z'n allen, van medewerker tot leidinggevende, zowel individueel als in teamverband. Ieder van ons heeft hier zijn eigen verantwoordelijkheid hierin.

5.3 De Strategische Agenda

De Strategische Agenda van de organisatie Eijsden-Margraten omvat een vijftal speerpunten die bijdragen aan het realiseren van de visie en missie en derhalve aan het realiseren van de bestuurlijke opgaven. Deze punten zijn in 2025 als focuspunten benoemd en gelden ook in 2026 als focuspunten:

1. Een gezonde en solide financiële huishouding

- *het structureel en reëel in evenwicht brengen van de financiële huishouding*
- *het elk jaar sluitend maken van de meerjarenbegroting (2026 – 2029)*

2. Realiseren van mensgerichte dienstverlening

- *verbeteren van de bereikbaarheid van de teams*
- *verbeteren van de dienstverlening naar inwoners*
- *verbeteren van de dienstverlening naar college en raad*
- *De basis op orde m.b.t. informatiebeheer & datakwaliteit, e.e.a. gebaseerd op de implementatie van een nieuw werkplekconcept*

3. Opgavegericht werken

- *het realiseren van de in de begroting 2026 opgenomen bestuurlijke ambities*
- *de doorontwikkeling van doelgerichte processturing m.b.t. going-concern / routinematige taken*
- *de doorontwikkeling van projectmatige sturing omtrent het realiseren van ambitiegericht resultaten*
- *het verkennen, definiëren en concretiseren van programmagericht werken*

4. Ontwikkelen van eigenaarschap

- *ontwikkelen leiderschapskracht gericht op het leidinggevend kader en het persoonlijk leiderschap van medewerkers*
- *ontwikkelen medewerkerskracht gebaseerd op het goede gesprek op individueel niveau*

5. Een vitale organisatie.

- *Vitaliteitsbeleid (duurzame inzetbaarheid) implementeren*
- *Arbeidsmarktstrategie inzetten*
- *Strategische personeelsplanning doorvoeren*
- *Robuuste organisatie realiseren*
- *Ziekteverzuim beperken*

5.4 Binden, boeien en waarderen

De arbeidsmarktkrapte blijft een uitdaging opleveren. Het verkrijgen en behouden van gekwalificeerd en gemotiveerd personeel blijft van cruciaal belang voor onze dienstverlening. Daarom blijven we investeren in onze medewerkers en het creëren van een positieve en stimulerende werkomgeving. De punten die in de vorige paragraaf zijn benoemd zoals het vitaliteitsbeleid, de aanpak en aandacht voor arbeidsmarktstrategie en het continue investeren in de ontwikkeling van onze medewerkers blijven hierbij belangrijke punten.

5.5 I&A (Informatie & Automatisering)

Informatiemanagement

De samenleving digitaliseert in hoog tempo en ontwikkelt zich steeds verder tot een informatiesamenleving waarin burgers en organisaties verwachten dat overheidsinformatie snel, betrouwbaar en digitaal beschikbaar is. Voor gemeente Eijsden-Margraten betekent dit dat onze informatievoorziening, dienstverlening en interne bedrijfsvoering voortdurend moeten meebewegen met technologische ontwikkelingen, maatschappelijke verwachtingen en veranderende wet- en regelgeving. Om hierop voorbereid te zijn ontwikkelen wij onze informatievoorziening planmatig en toekomstgericht. Dit doen wij op basis van een meerjarige investeringsagenda, waarin bestuurlijke ambities worden verbonden met noodzakelijke vernieuwingen en wettelijke verplichtingen. Deze agenda vormt het fundament voor een wendbare, veilige en transparante informatiehuishouding die past bij de eisen van deze tijd.

De voornaamste opgaven voor 2026 zijn:

- De afronding van de invoering van een toekomstbestendig IT- en digitaal werkplekconcept. Hierbij wordt zorggedragen voor een adoptie c.q. inwerkprogramma dat bijdraagt aan het cyclisch en duurzaam verbeteren van onze IT, informatievoorziening en informatiebeveiliging.
- Vernieuwing van de informatievoorziening van ons klantcontactcentrum.
- Toetreding tot de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg, dat bijdraagt aan een duurzame digitale archivering en ontwikkelingen zoals toekomstige integratie met e-depot.
- Continuering van het lopende beleid om onze dienstverlenings- en bedrijfsprocessen lean te verbeteren en te digitaliseren.
- Verdere ontwikkeling van datagestuurde werken (via dashboards), zodat de gemeente als geheel beter kan sturen op te behalen resultaten.

Informatiebeveiliging

Gemeenten zijn in toenemende mate afhankelijk van digitale processen en systemen. Tegelijkertijd zijn zij bronhouder en verwerker van grote hoeveelheden privacygevoelige informatie. Deze combinatie maakt gemeenten kwetsbaar voor digitale dreigingen. De verwachte inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet (Cbw) in 2026, als nationale implementatie van de Europese NIS2-richtlijn, stelt aanvullende eisen aan de digitale weerbaarheid van gemeenten.

In 2025 is een nieuw informatiebeveiligings- en privacybeleid vastgesteld. In 2026 ligt de nadruk op de implementatie van dit beleid. De volgende acties worden ondernomen:

- **Beleidstoepassing en naleving:** het nieuwe beleid wordt organisatiebreed ingevoerd. Eventuele lacunes ten opzichte van het oude beleid worden geïdentificeerd en gedicht.
- **Risicogestuurd werken:** doorlopende risicoanalyses vormen de basis voor gerichte maatregelen. Deze worden gemonitord via het Information Security Management System (ISMS).
- **Verantwoording:** er wordt horizontale verantwoording afgelegd aan de gemeenteraad en verticale verantwoording aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).
- **Bewustwording en training:** medewerkers worden actief betrokken via bewustwordingscampagnes en gerichte trainingen om de menselijke factor in informatiebeveiliging te versterken.
- **Ketenverantwoordelijkheid:** samenwerking met ketenpartners en leveranciers wordt geïntensiveerd om ook buiten de organisatiegrenzen de informatiebeveiliging te borgen.

5.6 Wet open overheid (Woo)

Wet open overheid (Woo)

Sinds 1 mei 2022 is de Woo gedeeltelijk in werking getreden als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo introduceert een stelsel van actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie. De actieve openbaarmakingsplicht wordt gefaseerd ingevoerd via vier tranches, met als doel een transparante overheid die informatie proactief beschikbaar stelt aan burgers en organisaties.

Per 1 november 2024 is tranche 1 officieel in werking getreden. De overige tranches volgen in latere jaren, waarbij de exacte invoeringsdata voor medeoverheden zoals gemeenten nog worden vastgesteld.

In 2026 zet de gemeente Eijsden-Margraten in op verdere voorbereiding en uitvoering van de Woo, met nadruk op de volgende onderdelen:

Actieve openbaarmaking

- De informatiecategorieën worden structureel openbaar gemaakt via de centrale vindplaats, de landelijke Woo-index (open.overheid.nl), waarbij verwezen wordt naar de betreffende documenten.
- De gemeente bereidt zich voor op de implementatie van tranche 2, waarvan de landelijke invoering voor medeoverheden nog wordt vastgesteld. Dit betreft onder meer agenda's en besluitenlijsten van bestuursorganen, adviezen en jaarplannen.
- Werkdefinities en handreikingen van het Rijk worden toegepast om de implementatie zorgvuldig en uniform te laten verlopen.

Passieve openbaarmaking

- De gemeentelijke website blijft ingericht voor het digitaal indienen van Woo-verzoeken.
- Verzoeken worden behandeld conform de wettelijke termijnen en transparantie-eisen.

Contactpersoon Woo

Conform art. 4.7 van de Woo heeft de gemeente een contactpersonen (uitgevoerd door 2 personen) Woo aangesteld. Deze contactpersonen zijn gericht op het beantwoorden van vragen over de beschikbaarheid van overheidsinformatie binnen de organisatie.

Kaderstellende documenten

[Aanbestedingsbeleid 2025](#)

[Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten houdende regels omtrent privacy Privacybeleid gemeente Eijsden-Margraten 2018](#)

[Mandaat en machtigingsregeling 2024](#)

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Eijsden-Margraten heeft bestuurlijke en/of financiële belangen in een aantal verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen.

Een verbonden partij is een derde rechtspersoon, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een verbonden partij of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de betreffende rechtspersoon en/of als de gemeente aangesproken kan worden door derden ingeval van financiële problemen bij de verbonden partij.

Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard behoudt de gemeente Eijsden-Margraten beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden ten aanzien van deze partijen.

In de Nota Verbonden Partijen wordt het door de gemeente Eijsden-Margraten gevoerde beleid inzichtelijk gemaakt. Ook wordt ingegaan op de begrippen en juridische kaders waaraan verbonden partijen moeten voldoen.

De uitgangspunten voor deelname in een verbonden partij zijn uitvoerig vastgelegd in de Nota Verbonden Partijen. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- De gemeente participeert alleen in derde partij (verbonden partij) indien daarmee publiek belang gediend wordt.
- De financiële gevolgen en mogelijke risico's van deelname in een verbonden partij dienen inzichtelijk te worden gemaakt.

Voor meer inhoudelijke informatie wordt verwezen naar deze nota.

Onderstaande tabel toont de bijdragen voor 2026 van de gemeente Eijsden-Margraten per verbonden partij.

Overzicht bijdrage verbonden partijen

Verbonden partijen	bijdrage Eijsden-Margraten 2026
Gemeenschappelijke regelingen	
Centrumregeling Verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg 2019	€ 167.482
Centrumregeling verwerving Wmo ondersteuning Maastricht-Heuvelland	€ 33.288
Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg	€ 2.034.000
Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz	€ 817.916
Gemeenschappelijke regeling subsidiëring ADV-Limburg	€ 18.000
Regionale samenwerking leerplicht en RMC, Maastricht en Mergelland	€ 145.031
Regionale samenwerking leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025	€ 494.407
Lichte Gemeenschappelijke regeling inzake de samenwerking afvalwater in zuidelijk Zuid-Limburg: de regio Maas en Mergelland	n.v.t.
Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten RD4	€ 2.650.401
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg	€ 522.536
Grensoverschrijdende Gemeenschappelijke regeling Euregio Maas-Rijn	n.v.t.
Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg	€ 2.374.291
Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	€ 582.116
Gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"	€ 285.402
Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)	€ 92.000
Vennootschappen en coöperaties	

MTB Regio Maastricht N.V.	€ 1.400.014
Bodemzorg Limburg BV	n.v.t.
Waterleiding Maatschappij Limburg N.V.	n.v.t.
Enexis Holding NV	n.v.t.
Stichtingen en verenigingen	
Stichting Podium24	€ 206.000
Stichting Re-integratie investering Maastricht Mergelland / Annex BV	€ 127.000
Overige verbonden partijen	
Bank Nederlandse Gemeenten	n.v.t.

Centrumregeling Verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg 2019					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witter, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal. Gemeente Maastricht is de centrumgemeente.				
Openbaar belang	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van de jeugdhulptaken, zoals vastgelegd in de beleidsplannen Jeugd van de deelnemende gemeenten, met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet. Het delen van kennis en expertise in de regio die nodig zijn voor de ontwikkeling en uitvoering van het jeugdhulpbeleid.				
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek is lid van de stuurgroep Jeugdzorg.				
Financieel belang	Voor de uitvoeringskosten (€ 140.000) die wij aan gemeente Maastricht betalen wordt voor ruim € 5,8 miljoen per jaar aan zorg ingekocht.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingen	Inkoop jeugd wordt de komende jaren verder doorontwikkeld. sinds 01-01-2024 is een nieuw contract gestart van waaruit er een verdere doorontwikkeling binnen de segmenten plaatsvindt op sub-regionaal niveau.				
Risico's	De regelingen op grond waarvan aanspraak bestaat op jeugdzorg zijn open-eind-regelingen. Daarmee is een overschrijding van de kosten niet uit te sluiten. Financieel: beperkt risico faillissement zorgaanbieders. Dit wordt beperkt door monitoring van verstrekte voorschotten door Maastricht en evaluatie prestaties zorgaanbieders door inkoopteam Maastricht.				
Centrumregeling verwerving Wmo ondersteuning Maastricht-Heuvelland					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Witter, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Gemeente Maastricht is de centrumgemeente.				
Openbaar belang	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte verwerving van de professionele Wmo ondersteuning, zoals vastgelegd in de beleidsplannen en verordeningen Wmo van de deelnemende gemeenten, met inachtneming van de bepalingen van de Wmo 2015. Het delen van kennis en expertise in de regio die nodig zijn voor de ontwikkeling en uitvoering van het Wmo-beleid.				

Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek is lid van het Portefeuillehoudersoverleg.				
Financieel belang	Voor de uitvoeringskosten (circa € 40.000) die wij aan gemeente Maastricht betalen wordt voor ruim € 3,9 mio per jaar aan zorg ingekocht.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingen	Niet specifiek, betreft continue functie.				
Risico's	De regelingen op grond waarvan aanspraak bestaat op wmo zijn open-eind-regelingen. Daarmee is een overschrijding van de kosten niet uit te sluiten. Financieel: beperkt risico t.a.v. faillissement zorgaanbieders. Dit wordt beperkt door monitoring van verstrekte voorschotten door Maastricht en evaluatie prestaties zorgaanbieders door inkoopteam Maastricht.				
Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.				
Vestigingsplaats	Heerlen.				
Betrokken partijen	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.				
Openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit Wmo, Jeugdgezondheidszorg, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering.				
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur wordt de gemeente vertegenwoordigd door wethouder Piatek.				
Financieel belang	Bijdrage gemeente Eijsden-Margraten in 2024:				
(bedragen x € 1.000,-)	Programma				
	GGD	€ 434			
	Jeugdgezondheid	€ 954			
	Veilig thuis	€ 279			
	RVP	€ 58			
	Totaal	€ 1.726			
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	€ 1.479	€ 1.107	€ 1.107	€ 34.634	€ 27.269
Ontwikkelingen	De GGD heeft zowel te maken met een bezuinigingstaakstelling als met veranderingen in het sociaal domein. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) zijn nieuwe landelijke ontwikkelingen die een veranderende rol vragen van de GGD. Ook de doorontwikkeling van Trendbreuk en de trendbreukopgave zelf, de versterking van infectieziektebestrijding pandemische paraatheid (VIPP), de inrichting van een gezonde leefomgeving en de versterking van de kennis- en adviesfunctie zijn opgaven die in de toekomst veel van de GGD zullen vragen. Dat brengt een nieuwe rol en positie van de GGD. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken, krijgt de GGD de rol van procesregisseur, die namens de 16 Zuid-Limburgse gemeenten het voortouw neemt in deze ontwikkelingen. Daarvoor is een eigentijdse en solide GGD nodig. De extra externe middelen hiervoor zijn in de begroting 2025 verwerkt.				

Risico's	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie. Verliesbijdrage naar rato inwonertal. Zie risicoparagraaf jaarrekening. Belangrijk: Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen.
----------	---

Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.				
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen.				
Betrokken partijen	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittern, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.				
Openbaar belang	Het bevorderen van openbaar vervoer (op maat) ten behoeve van de inwoners van de deelnemende gemeenten in het algemeen, en bewoners met een WMO indicatie in het bijzonder. Zorg dragen voor een goede uitvoering van collectief en individueel vervoer van die reizigers, die aangewezen zijn op één van de door de gemeenten te behartigen vormen van doelgroepenvervoer. Vooralsnog beperkt dit vervoer zich tot het regiotaxi-vervoer, gebaseerd op de Wet maatschappelijke ondersteuning.				
Bestuurlijk belang	Wethouder Piatek maakt deel uit van het algemeen bestuur.				
Financieel belang	Bijdrage in de exploitatie voor 2025 is begroot op € 783.495				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	€ 631	€ 3.005	€ 1.423	€ 4.490	€ 7.608
Ontwikkelingen	In 2024 heeft Omnibuzz zich specifiek met drie thema's beziggehouden: publieke mobiliteit, instroom van ander doelgroepenvervoer (leerlingenvervoer) en digi-toegankelijkheid. In 2024 is het klantenbestand van Omnibuzz toegenomen van 39.432 naar 40.177 klanten (+ 1,74 %). Dit is een grote stijging ten opzichte van 2023. Toen was er sprake van een stijging van 0,9%. Voor gemeente Eijsden-Margraten is er sprake van een stijging van 10,4% wat betreft het aantal kilometers in 2024 t.o.v. 2023.				
Risico's	De regelingen op grond waarvan aanspraak bestaat op doelgroepenvervoer zijn open-eind-regelingen. Daarmee is een overschrijding van de kosten niet uit te sluiten.				
Gemeenschappelijke regeling subsidiëring ADV-Limburg					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten uit de regio Noord- en Midden-Limburg: Arcen en Velden, Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Helden, Leudal, Maasbree, Maasgouw, Meijel, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert. Gemeente Roermond is de centrumgemeente. De gemeenten uit de regio Zuid-Limburg: Beek, Brunssum, Eijsden, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Margraten, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal. Gemeente Maastricht is de centrumgemeente.				
Openbaar belang	Antidiscriminatievoorziening Limburg heeft de Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) status en is de professionele partner voor 27 Limburgse gemeenten in het handhaven van artikel 1 van de grondwet. Namens die gemeenten voert de Antidiscriminatievoorziening Limburg sinds 2009 de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen uit.				

Bestuurlijk belang	De wethouder (wethouder Piatek) heeft hierin geen formele rol.				
Financieel belang	De subsidiebaton van ADV Limburg in 2023 betreffen reguliere subsidie gemeente Maastricht, reguliere subsidie gemeente Roermond en subsidie Maastricht VR Project implementatie en bedragen € 533.237. De gemeente Maastricht vervult voor de gemeenten in Zuid-Limburg hierin de rol van centrumgemeente. De Stichting bestaat voornamelijk uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Het resultaat in 2023 bedroeg +/- € 13,2. Het positieve resultaat is ten gunste van de overige reserve gebracht.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023
(bedragen x € 1.000,-)	€ 13	€ 221	€ 235	€ 102	€ 103
Ontwikkelingen	Aan het Regionaal Discriminatie Overleg (RDO) nemen portefeuillehouders en contactpersonen discriminatie van politie-eenheid Limburg, het Openbaar Ministerie (OM) arrondissementsparket Limburg, gemeenten Roermond en Maastricht en ADV Limburg deel. Het overleg vindt twee maal per jaar plaats en bestaat uit een zaakinhoudelijk deel en een strategisch deel (met ambtelijk vooroverleg). Tijdens het zaakinhoudelijke deel worden de meldingen en aangiften van discriminatie, of met een discriminatieaspect, in Limburg besproken. Doel van dit overleg is het uitwisselen van informatie om een juiste aanpak en afhandeling van de meldingen en aangiften te bespreken. Door het periodieke contact met de politie is er voldoende vertrouwen ontstaan om vanaf 2018 een slag te maken met het geven van voorlichting aan het korps door ADV Limburg.				
Risico's	ADV Limburg voert voor de gemeente Eijsden-Margraten de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen uit. Financieel dienen de deelnemende gemeente mogelijke tekorten op te vangen echter is de algemene reserve groot genoeg om het risico op te vangen. Het risico op een extra bijdrage, bovenop de reguliere, is zeer gering.				
Regionale Samenwerking Leerplicht en RMC, Maastricht en Mergelland					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Gemeente Maastricht is de centrumgemeente.				
Openbaar belang	Doel van de leerplichtwet is te waarborgen dat jongeren in de Gemeente Eijsden-Margraten onderwijs volgen en gebruik maken van hun recht op onderwijs. Door regionale samenwerking ontstaat ruimte voor kwaliteitsverbetering, het toezicht op het handhaven van de leerplicht wordt eenduidiger en meer direct en de continuïteit van de uitvoering van de functie is gewaarborgd.				
Bestuurlijk belang	Geen formele rol (wethouder Piatek).				
Financieel belang	Er is sprake van een vergoeding voor de kosten voor het personeel op basis van een vooraf vastgestelde kostprijs en formatieberekening. Besluitvorming betreft een bevoegdheid van de raden van de deelnemende gemeenten, het portefeuillehoudersoverleg adviseert hierin. De kosten voor gemeente Eijsden-Margraten voor 2024 bedragen € 188.643,-.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingen	Voortdurende doorontwikkeling van de volgende taken: sluitende aanpak kwetsbare jongeren naar mbo en arbeid. Attitude maatwerk, preventie in de keten. Snelle reparatie op maat, effectieve verbindingen op het snijvlak van voortgezet onderwijs, middelbaar onderwijs, passend onderwijs, Jeugdwet en Participatiewet.				
Risico's	Lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling. Beleidsuitgangspunten, begroting en jaarrekening worden in gezamenlijk overleg jaarlijks vastgesteld.				

Regionale samenwerking leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025, gemeente Eijsden-Margraten					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Gemeente Maastricht is de centrumgemeente.				
Openbaar belang	Leerlingenvervoer is bedoeld voor kinderen die niet zelf naar school kunnen. Bijvoorbeeld door een handicap of doordat de school ver weg ligt. Het kan gaan om een leerling van een basisschool, het (voortgezet) speciaal onderwijs of een gehandicapte leerling van een reguliere basisschool of het voortgezet onderwijs. Leerlingen uit de deelnemende gemeenten kunnen gebruik maken het leerlingenvervoer.				
Bestuurlijk belang	Geen formele rol (wethouder Piatek).				
Financieel belang	Er is sprake van een vergoeding van de kosten voor het personeel waarbij het aantal afgegeven beschikkingen de maatstaf is en een vergoeding voor de praktische uitvoering van het leerlingenvervoer waarbij het aantal aan een vervoersvoorziening deelnemende leerlingen de maatstaf is. De kosten voor gemeente Eijsden-Margraten 2024 bedragen € 415.000,- (vervoerskosten) en € 59.000,- (kantoorkosten).				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Ontwikkelingen	Voortzetten van de standaard taken.				
Risico's	De bijdrage hangt samen met het gebruik van het leerlingenvervoer. Hierin schuilt een financieel risico.				
MTB Regio Maastricht N.V.					
Soort	Vennootschappen en coöperaties.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht en Meerssen.				
Openbaar belang	Uitvoering (en afbouw) "oude" Wet Sociale Werkvoorziening voor de drie deelnemende gemeenten alsook diverse buitengemeenten. Leerwerkbedrijf voor de brede doelgroep Participatiewet van de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten. Uitvoeringsorganisatie arbeidsmatige dagbesteding voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten.				
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Financiën, wethouder Gerritsen, heeft zitting in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders MTB en heeft daarbij formeel stemrecht.				
Financieel belang	Het belang van Eijsden-Margraten in het geplaatste kapitaal (99 aandelen) is 11% met een verkrijgingsprijs van € 4.950,-. Door de gemeente Maastricht is aan de MTB een achtergestelde renteloze lening verstrekt ter grootte van € 12.100.000 (nominale waarde) onder zekerheidstelling van het eerste recht van hypotheek op de panden van de MTB. Het aandeel van de gemeente Eijsden-Margraten in deze gegarandeerde kasgeldlening bedraagt € 1.331.000. Voor deze zekerheidsstelling is een voorziening gevormd. De stand van deze voorziening bedraagt € 787.003 per 31-12-2024. Dit volstaat op basis van de thans geldende inzichten rekening houdende met de boekwaarde van de gebouwen van de MTB. De begrote bijdrage 2026 voor de gemeente Eijsden-Margraten bedraagt € 1.400.014,-.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.b.	- € 9	n.b.	€ 5.791	n.b.

Ontwikkelingen	Er is onderzoek verricht door de MTB naar de bedrijfseconomische houdbaarheid. In dit verband is ook gekeken naar de participatieketen. Het rapport is inmiddels klaar. In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen tot een nieuw mens ontwikkelbedrijf. De businesscase wordt momenteel uitgewerkt; besluitvorming zal, naar verwachting, plaatsvinden in 2025.
Risico's	De taken die MTB voor de gemeenten uitvoert, zijn onderhevig aan veranderingen als gevolg van gewijzigd rijksbeleid. Een wijziging van taken brengt uiteraard ook gevolgen voor de organisatie en bedrijfsvoering met zich mee. De gemeenten hebben hier lang niet altijd (voldoende) invloed op, terwijl ze uiteindelijk wel financieel verantwoordelijk zijn. Het risico bestaat dan ook dat autonome ontwikkelingen een negatief effect hebben op het resultaat van MTB en daarmee op het kostenaandeel van de gemeenten.

Stichting Podium24

Soort	Stichtingen en verenigingen.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg a/d Geul.				
Openbaar belang	Uitvoering van de regionale werkgeversdienstverlening, vraaggericht en aanbodgeschikt.				
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder sociale zekerheid en arbeidsmarkt (wethouder Piatek) heeft zitting in het bestuur van Stichting Podium24. Dit stichtingsbestuur ziet toe op de uitvoeringsorganisatie als ware het het Dagelijks Bestuur.				
Financieel belang	De bijdrage in de uitvoering van de arbeidsmarkttoeleiding (groeibanen, loonkosten- en uitstroomb subsidies) inclusief aandeel in de schadelastbeperking voor 2024 is €206.000, -.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.b.	€ 1.841	n.b.	€ 882	n.b.
Ontwikkelingen	Podium24 is gestart per 1 januari 2016. Daarbij is een herverdeling van taken afgesproken met de andere uitvoeringsorganisaties langs de routing die de burger doorloopt; diagnose-plaatsing-ontwikkeling. In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen. De businesscase wordt momenteel uitgewerkt; besluitvorming zal, naar verwachting, plaatsvinden in 2025.				
Risico's	Het verdienmodel van Stichting Podium24 bestaat uit opbrengsten uit de markt, het aandeel in Podium24 BV, opbrengsten vanuit de werkzaamheden voor de gemeenten (inclusief een aandeel in de schadelastbeperking) en opbrengsten vanuit detachering van eigen medewerkers naar Podium24 BV en SEM. Het risico bestaat dat opbrengsten (om uiteenlopende redenen) tegenvallen, wat uiteraard gevolgen heeft voor het resultaat van de stichting. Het wordt weliswaar niet verwacht, maar mocht een exploitatietekort zich in de toekomst onverhoopt voordoen, dan komt dit (conform vastgestelde statuten) allereerst ten laste van de financiële reserves van Stichting Podium24. Indien deze reserves ontoereikend zijn, dan wordt het tekort door de deelnemende gemeenten gedragen volgens de afgesproken verdeelsleutel SEM. Hierbij moet worden opgemerkt dat aanpassing van die verdeelsleutel SEM dus ook doorwerkt in geval van een eventueel tekort bij Podium24.				

Stichting Re-integratie inbesteding Maastricht Mergelland / Annex BV

Soort	Vennootschappen en stichtingen.
Vestigingsplaats	Maastricht.
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.
Openbaar belang	Uitvoering van praktijk- en aanvullende diagnostiek in het kader van re-integratie voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten. Dit middels een quasi in house constructie. Het betreft in hoofdzaak het Transferium Werk en Bijstand (TWB), daarnaast andere diagnostische activiteiten en aanvullende testen alsmede de werkleiding van het Buurtteam Eijsden-Margraten.

Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder sociale zekerheid en arbeidsmarkt (wethouder Piatek) heeft zitting in het bestuur van BV Annex alsook het bestuur van SRIMM. De portefeuillehouder vertegenwoordigt daarbij (vooralsnog) ook de (voormalige Pentasz) gemeenten Gulpen-Wittem, Meerssen en Vaals. Dit bestuur ziet toe op de beheersstichting alsook de uitvoeringsorganisatie als ware het het Dagelijks Bestuur.				
Financieel belang	De bijdrage in de uitvoering van de praktijkdiagnostiek in het kader van re-integratie (TWB, diagnostiek en Buurtteam) voor 2024 is € 127.000.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.b.	€ 844	n.b.	€ 357	n.b.
Ontwikkelingen	Bij het regionaal collegebesluit tot omvorming van MTB en een andere organisatie van de re-integratieactiviteiten in juli 2015 is o.a. besloten om SRIMM en Annex BV op te heffen. Tevens is besloten om de diagnostische functionaliteiten over te brengen van Annex BV naar MTB. In 2022 is opdracht gegeven om de MTB, Podium24 en Annex juridisch samen te voegen. De businesscase wordt momenteel uitgewerkt; besluitvorming zal, naar verwachting, plaatsvinden in 2025.				
Risico's	De ontwikkelingen ten aanzien van de positionering van Annex BV hebben mogelijk gevolgen voor het takenpakket en daarmee het exploitatieresultaat van MTB. Daar waar Annex een organisatie van de zes gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland is, is MTB de financiële verantwoordelijkheid van slechts drie van die gemeenten. Het risico bestaat dan ook dat een herpositionering van Annex die door allen gewenst is vanuit regionale samenwerkingsoptiek, mogelijk financiële gevolgen (nadelig dan wel voordelig) met zich mee brengt voor de helft van die gemeenten. Dit wordt uiteraard in beeld gebracht bij de definitieve besluitvorming.				

Informatie partijen Programma 2: Landbouw, Landschap en Plattelandseconomie

Het programma Landschap, natuur en water kent geen verbonden partijen.

Lichte Gemeenschappelijke regeling inzake de samenwerking afvalwater in zuidelijk Zuid-Limburg: de regio Maas en Mergelland					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, regeling zonder meer.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	Waterschapsbedrijf Limburg en Limburgse gemeenten.				
Openbaar belang	Doelmatige en duurzame sanering van ongezuiverde lozingen van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied. Gemeenten hebben zorgplicht voor bewoners in het buitengebied die niet op riolering zijn aangesloten. Ze dienen deze een IBA (individuele behandeling afvalwater) aan te bieden. WBL heeft als zuiveraar taak om beheer en onderhoud van IBA's te verrichten.				
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.				
Financieel belang	N.v.t.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Ontwikkelingen	In de regio worden momenteel plannen uitgewerkt met als doel samenwerking in de (afval)waterketen. Deze samenwerking wordt van overheidswege gestimuleerd. Samenwerking in de afvalwaterketen is een noodzaak om de drie doelstellingen (3 K's) kostenvermindering, kwaliteitsverbetering en vermindering kwetsbaarheid te realiseren.				

Risico's	De gemeente is eigenaar van de aangelegde IBA's en een eventuele vervanging is voor rekening van de gemeente. De kosten worden dan gedekt uit het vGRP. Het onderhoud wordt uitgevoerd door WBL.				
Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten RD4					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.				
Vestigingsplaats	Heerlen.				
Betrokken partijen	De gemeenten Eijsden-Margraten, Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal.				
Openbaar belang	Het verzorgen van de inzameling en verwerking van afvalstromen voor diverse gemeenten. Het beheren van milieuparken in deelnemende gemeenten, het verzorgen van straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidbestrijding. Daarnaast het adviseren van gemeenten bij hun afvalbeleid.				
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.				
Financieel belang	De financiële bijdrage aan de exploitatie bedraagt € 2.650.401, -.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	€ 853	€ 3.320	€ 4.375	€ 2.730	€ 2.584
Ontwikkelingen	In 2024 hebben we de volgende ontwikkelingen doorgemaakt welke effect hebben gehad op de gerealiseerde cijfers dan wel de basis leggen voor het jaar daarna. Niet limitatief willen we onderstaande benoemen: - Verhuizing van het textiel sorteercentrum (TSC) naar een ander gebouw op onze hoofdlocatie; - Uitvoering van een proef met een waterstof inzamelvoertuig; - Evaluatie Strategisch meerjarenplan; - Sluiten meerjarig contract met WSP inzake sociale arbeid; - Afronding van de PMD ketenregie periode t/m 2021; - Ingebruikname op- en overslag voor restafval en verdere fysieke aanpassingen aan de locatie; - Voorbereiden projecten Grondstoffenpark en kringloopwinkel Margraten en verplaatsing Regionaal sorteercentrum E-waste (RSC) op onze hoofdlocatie. In het jaar 2024 hebben we het Strategisch meerjarenplan voor de jaren 2022-2026 opnieuw tegen het licht gehouden en vastgesteld dat de routemap uit het plan nog steeds de juiste koers is voor de komende jaren. Er is samen met de beleidswerkgroep gewerkt aan de acties uit het Grondstoffenplan. Intern zijn we verder gegaan met het verbeteringstraject met als thema "Samen Steeds Slimmer". Waarbij we met name hebben ingezet op de ontwikkeling van leiderschappijlers. Dit is verwerkt in een leiderschapstraject voor onze leidinggevenden, waarmee we gestart zijn.				
Risico's	Het financiële risico is beperkt aangezien er weerstandsvermogen is opgebouwd om risico's te dekken.				
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De provincie Limburg en 16 andere gemeenten in de regio Zuid-Limburg.				
Openbaar belang	Uitvoering van de gemeentelijke milieutaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving conform het Besluit Omgevingsrecht (BOR).				
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen maakt deel uit van het algemeen bestuur.				
Financieel belang	De financiële bijdrage aan de exploitatie bedraagt € 522.536.				

Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	€ 1.307	€ 609	€ 789	€ 165	€ 1.628
Ontwikkelingen	De opgaven voor onze organisatie laten zich als volgt samenvatten: het zijn van een robuuste, deskundige, vernieuwende en efficiënte omgevingsdienst, die de door de bevoegde gezagen aan ons opgedragen taken met gezag en professionaliteit kan uitvoeren en waarbij de informatiehuishouding tussen alle partijen in de VTH'-keten op orde is. De afgelopen twee jaar gaf het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) uitvoering aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen om het VTH-stelsel voor milieu sterker en onafhankelijker te maken. In dit programma werkten het Rijk (de Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Justitie en Veiligheid (JenV)), provincies, gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen samen. Het programma begon in de zomer van 2022 en eindigde in september 2024. Om de verbeteringen in het stelsel door te voeren werden binnen het programma zes pijlers benoemd. In elke pijler werkte een team van experts onder leiding. De 6 pijlers waren 1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering 2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging 3. Informatievoorziening VTH 4. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt 5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving 6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht				
Risico's	Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het adequaat inrichten van de administratieve organisatie en de interne controle. Strategische risico's zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. De kans dat het risico zich voordoet is vaak klein maar de financiële gevolgen kunnen groot zijn. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.				

Grensoverschrijdende Gemeenschappelijke regeling Euregio Maas-Rijn	
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.
Vestigingsplaats	Eupen (België).
Betrokken partijen	Duitstalige Gemeenschap, Beek, Beekdaelen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Roerdalen, Roermond, Simpelveld Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal, Provincie Limburg (BE), Provincie Luik, Region Aachen Zweckverband.
Openbaar belang	De kerntaak van de EGTS bestaat erin de samenwerking tussen de partnerregio's te vereenvoudigen en te intensiveren ten behoeve van een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van het gebied zonder binnengrenzen en om het dagelijkse leven van de burgers in alle levensomstandigheden te vergemakkelijken. De EGTS ziet zich als platform ter bundeling van taken, als bemiddelaar om de economische, sociale en territoriale cohesie te bevorderen zonder echter de plaats te willen innemen van de bestaande bevoegde autoriteiten.

Bestuurlijk belang	N.v.t.				
Financieel belang	N.v.t.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Ontwikkelingen	De EGTS kan activiteiten ontplooiën, programma's en projecten uitwerken en implementeren, alsmede financiële middelen aanvragen.				
Risico's					
Bodemzorg Limburg BV					
Soort	Vennootschappen en coöperaties.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittern, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.				
Openbaar belang	Het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het duurzaamheidsbeleid van de overheid ondersteunen.				
Bestuurlijk belang	De gemeente Eijsden-Margraten is als aandeelhouder vertegenwoordigd door wethouder Gerritsen.				
Financieel belang	50% van de aandelen is verdeeld over de Limburgse gemeenten; de andere 50% is door de provincie overgedragen aan Nazorg Limburg B.V.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	2.079	€ 8.959	11.038	€ 32.451	32.965
Ontwikkelingen	In samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten wordt onderzocht of het mogelijk is om op Het Tiende Vrij in Eijsden een parcours aan te leggen voor mountainbikers. Er is inmiddels een onderzoek afgerond naar de natuurwaarden van deze locatie. De provincie Limburg heeft dit onderzoek beoordeeld en heeft geconstateerd dat de aanleg van de mountainbikeroute niet strijdig is met de voorwaarden die in de Natuurbeschermingswet worden gesteld, mits een aantal specifieke maatregelen in acht wordt genomen.				
Risico's	Beperkt tot eigen inbreng.				

Informatie partijen Programma 4: Wonen en Leefomgeving

Het programma Wonen en Leefomgeving kent geen verbonden partijen.

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg	
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.
Vestigingsplaats	Maastricht.
Betrokken partijen	16 Gemeenten in Zuid-Limburg, brandweer en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).

Openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.				
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende regiogemeenten.				
Financieel belang	De financiële bijdrage aan de exploitatie bedraagt € 2.374.291.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	€ 632	€ 1.451	€ 2.233	€ 23.252	€ 21.115
Ontwikkelingen	Opdracht in de vorm van een tweetal uitgewerkte scenario's (“basis op orde” en “eigendom volledig bij VRZL”) is aan het bestuur voorgelegd in april 2024. Uit de bestuurlijke sondering kwam het beeld naar voren, dat de overname van de volledige vastgoedportefeuille op enig moment in de nabije toekomst niet kon rekenen op voldoende steun. Een ambtelijk werkgroep bestaande uit VRZL en ambtenaren vanuit de gemeenten constateren het volgende: 1. De huidige situatie is niet toekomstbestendig. Het is hoe dan ook noodzakelijk een inhaalslag te maken om de basis op orde te krijgen. Dit staat los van de eigendomsvraag. De kosten zullen in de komende periode(n) onvermijdelijk stijgen. De grootste post hierin is de kapitaallasten, omdat er voor nieuwbouw niet wordt gereserveerd. Niet alle kazernes voldoen aan de wettelijke eisen inzake onderhoud en duurzaamheid en de huurafspraken zijn niet geüniformeerd. 2. VRZL werkt geleidelijk toe naar volledig eigenaarschap van de huisvesting: de kosten worden regionaal verdeeld en nieuwe en ingrijpend verbouwde kazernes komen in eigendom van de veiligheidsregio. 3. Doel van de regionalisering van de brandweerkazernes is om enerzijds efficiënt en effectief in te kunnen spelen op de behoefte van de VRZL en de daaraan gestelde wettelijke eisen en anderzijds om vanuit een stabiele begroting de kosten gelijkwaardig over gemeenten te verdelen. 2024 was voor de meldkamer een jaar van vooruitgang en innovatie, waarbij we belangrijke stappen hebben gezet in het versterken van ons operationele vermogen en het verbeteren van onze samenwerking. In het licht van de voortdurende ontwikkelingen in technologie en de steeds grotere verantwoordelijkheid die we dragen, hebben we het afgelopen jaar een aantal cruciale initiatieven geïmplementeerd om ons werk te optimaliseren. Het is met trots dat we terugkijken op de voortgang die we hebben geboekt, en vooruitkijken naar wat we in de toekomst nog kunnen bereiken.				
Risico's	Bij uitreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.				
Gemeenschappelijke Regeling Belastingen Gemeenten en Waterschappen (BsGW)					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.				
Vestigingsplaats	Roermond.				
Betrokken partijen	29 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg.				
Openbaar belang	Als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende waterschappen en gemeenten de zorg behartigen voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet WOZ.				
Bestuurlijk belang	De gemeente Eijsden-Margraten is als aandeelhouder vertegenwoordigd door wethouder Gerritsen.				
Financieel belang	Bijdrage op basis van verdeelsleutels naar hoofdproducten Waarderen (aantal WOZ-objecten), Heffen (aantal aanslagregels per belastingsoort) en Innen (aantal aanslagbiljetten en aantal dwangbevelen).				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024

(bedragen x € 1.000,-)	€ 3.723	€ - 2.835	€ 5.224	€ 7.895	€ 7.999
Ontwikkelingen	Met ingang van 1 januari 2015 is de gemeente Eijsden-Margraten toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling BsGW Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen. BsGW zal actief verdere samenwerkingsvormen met andere Limburgse gemeenten initiëren met als doel door schaalvergroting de bijdragen van de deelnemers te verlagen. De kwaliteit van de dienstverlening wil BsGW in stand houden of verbeteren en de digitale dienstverlening vergroten.				
Risico's	De gemeente is mede verantwoordelijk voor negatieve resultaten. Daarnaast is er het risico op mogelijk onvolledige belastinginning.				
Gemeenschappelijke regeling “Het Gegevenshuis”					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.				
Vestigingsplaats	Landgraaf.				
Betrokken partijen	De gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Schinnen, Eijsden-Margraten, Vaals, Beekdaelen, Sittard-Geleen, Gulpen-Wittem en het Waterschap Limburg.				
Openbaar belang	Het Gegevenshuis ontzorgt (lokale) overheden op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal. Hiermee kunnen (lokale) overheden voldoen aan wettelijke verplichtingen op dit gebied en kunnen dienstverlening en bedrijfsvoering kwalitatief hoogwaardig en kosteneffectief worden uitgevoerd.				
Bestuurlijk belang	Wethouder Weling maakt deel uit van het algemeen bestuur.				
Financieel belang	De gemeente betaalt een bijdrage voor de afgenomen producten en diensten.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	€ 127	€ 376	€ 296	€ 403	€ 1.682
Ontwikkelingen	Het Gegevenshuis voert wettelijke taken uit rondom het beheer van basisregistraties en het leveren van geografische data. Vanaf 2019 wordt tevens het databeheer openbare ruimte door het Gegevenshuis uitgevoerd (groen, wegen, riool, kabels/leidingen). De omvang van de werkzaamheden is sinds 2019 ongewijzigd.				
Risico's	De kans dat er sprake is van niet begrote, onvoorziene kosten (risico's) is op basis van de inrichting en werkwijze van het Gegevenshuis klein. Tegenover alle te leveren producten en diensten staan baten in de zin van bijdragen van de deelnemers. Mocht er desondanks nog sprake zijn van onvoorziene kosten (risico's) dan draagt de gemeente naar rato bij aan deze onvoorziene kosten.				

5.4 Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)					
Soort	Gemeenschappelijke regeling, openbaar lichaam.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	De gemeenten Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Vaals, Valkenburg en Voerendaal, Waterschap Limburg.				
Openbaar belang	Het Historisch Centrum Limburg verzamelt, beheert en geeft toegang tot archieven en collecties van Limburgse overheidsinstellingen en particulieren.				
Bestuurlijk belang	nmb				

Financieel belang	Het financiële belang van de gemeente in het Historisch Centrum Limburg (HCL) ligt in de gedeelde verantwoordelijkheid voor en financiering van de archiefdiensten voor de provincie en de deelnemende gemeenten, met het doel de gemeenschappelijke belangen te behartigen bij het beheren en toegankelijk maken van rijks- en gemeentelijke archiefbescheiden en collecties.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	nmb	nmb	nmb	nmb	nmb
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2026 toetreding door de gemeente Eijsden-Margraten tot de gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg. In verband met de voorziene inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet - waarschijnlijk per 1 januari 2027 - is een wijziging van de GR HCL voorzien				
Risico's	nmb				

Waterleiding Maatschappij Limburg N.V.

Soort	Vennootschappen en coöperaties.				
Vestigingsplaats	Maastricht.				
Betrokken partijen	Limburgse gemeenten en de Provincie Limburg.				
Openbaar belang	WML stelt de drinkwatervoorziening in Limburg veilig en doet dit op duurzame wijze. Ook toont WML haar maatschappelijke betrokkenheid in Limburg en daarbuiten.				
Bestuurlijk belang	Wethouder Gerritsen vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhouders- vergadering.				
Financieel belang	Een belang van 1,8% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde negen aandelen, met een verkrijgingsprijs van € 40.842, -.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.000,-)	11.696	€ 206.106	217.814	€ 393.751	403.384
Ontwikkelingen	WML wil op de lange termijn de kwaliteit van de drinkwaterbronnen veilig stellen en ook is er de ambitie om op termijn klimaatneutraal te worden. Daarnaast zet WML in op een sterker (drink) watermerk: kraanwater is immers een gezond, duurzaam en goedkoop alternatief voor bronwater uit de fles.				
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.				

Enexis Holding NV

Soort	Vennootschappen en coöperaties.
Vestigingsplaats	's Hertogenbosch
Betrokken partijen	Gemeenten, provincie en andere publiekrechtelijke lichamen in Zuid-Nederland.

Openbaar belang	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: - Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; - Betrouwbare energievoorziening; - Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; - Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; - Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De provincie tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.				
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.				
Financieel belang	Een belang van 0,3742% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 560.250 aandelen, met een verkrijgingprijs van € 97.876. Bij de verzelfstandiging hebben de aandeelhouders een bruglening van Essent omgezet in aandeelhoudersleningen met verschillende looptijden met een totale waarde van € 1,8 miljard. Met ingang van 2012 is Enexis begonnen met het aflossen en herfinancieren van deze leningen vanuit een programma van beursgenoteerde obligatieleningen. Deze vorderingen van de aandeelhouders op Enexis Holding NV zijn ondergebracht in de entiteit “Vordering op Enexis BV”, volledigheidshalve wordt alhier naar betreffende verbonden partij verwezen. Het uitgekeerde dividend over 2024 bedraagt € 130.125				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1 milj.)	€ 254	€ 5.320	€ 5.538	€ 5.140	€ 5.949
Ontwikkelingen	Enexis, de provincie en deelnemende gemeenten hebben op dit moment al een meerjarige samenwerking voor de ontwikkeling en uitrol van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer in Brabant. Ook zijn er aanvullende afspraken over samenwerken in Buurkracht en nul op de Meter. In 2018 wordt deze samenwerking, mede op basis van de doelstelling “versnellen van de energietransitie” verdiept en verbreed. De alliantie tussen Enexis en provincie biedt door zowel concrete en strategische samenwerking een belangrijk fundament voor het kunnen behalen van de energiedoelstellingen ten aanzien van CO2 reductie en groene groei in Noord- Brabant.				
Risico's	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde te moeten afwaarderen. Voor Eijsden-Margraten bedraagt deze boekwaarde € 346.995 per 31-12-2024. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.				
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					
Soort	Vennootschappen en coöperaties.				
Vestigingsplaats	Den Haag.				
Betrokken partijen	Gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen in Nederland.				
Openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang, verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt. Het doel van BNG Bank is: 'Gedreven door maatschappelijke impact'. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact.				
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.				

Financieel belang	Een belang van 0,0942% in het geplaatste aandelenkapitaal, zijnde 52.455 aandelen. Het dividendbeleid van de bank gaat uit van een regulier pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. Het uitgekeerde dividend over 2024 bedraagt € 131.662.				
Financiële informatie	Resultaat	EV	EV	VV	VV
	2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024
(bedragen x € 1.milj.)	€ 294	€ 4. 721	€ 4.777	€ 110.819	€ 123.614
Ontwikkelingen	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2025 kan de bank daarom niet maken.				
Risico's	Het financiële risico is zeer beperkt.				

Risico's

Voor zover er, buiten de in deze paragraaf genoemde financiële consequenties, nog substantiële additionele risico's verbonden zijn aan deelname in gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen dan zijn deze vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen.

Kaderstellende documenten

[Centrumregeling Verwerving Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019](#)

[Centrumregeling Verwerving Wmo ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2019](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen \(BsGW\)](#)

[Gemeenschappelijke Regeling GGD-Zuid Limburg](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Het Gegevenshuis](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten RD4](#)

[Gemeenschappelijke Regeling subsidiëring ADV-Limburg](#)

[Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg](#)

[Grensoverschrijdende Gemeenschappelijke regeling Euregio Maas-Rijn](#)

[Lichte Gemeenschappelijke regeling inzake de samenwerking afvalwater in zuidelijk Zuid-Limburg: de regio Maas en Mergelland](#)

[Verordening leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025, gemeente Eijsden-Margraten](#)

[Regionale samenwerking Leerplicht en RMC, Maastricht en Mergelland](#)

Paragraaf 7: Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf Grondbeleid bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Grondbeleid conform Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
2. Woningbouwopgave 2022-2030 Eijsden-Margraten.

1. Grondbeleid exploitaties

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat dat de paragraaf over het grondbeleid ten minste bevat:

- a. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting.
- b. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
- c. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
- d. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
- e. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

1.a. Visie grondbeleid

Eind 2012 stelde de raad de Nota grondbeleid gemeente Eijsden-Margraten 2012 vast. Daarbij werd gekozen voor een vorm van situatief grondbeleid: per situatie beoordelen we of we een actieve grondexploitatie voeren, een faciliterende rol vervullen, dan wel een vorm van publiek-private samenwerking aangaan. Daarbij hanteren we het uitgangspunt van faciliterend grondbeleid, tenzij zich bijzondere omstandigheden (verwachte winst en/of maatschappelijk nut) voordoen waardoor actief grondbeleid meer voor de hand ligt.

Een andere in dit kader relevante ontwikkeling doet zich voor ten aanzien van het gemeentelijk (vastgoed)eigendom. Soms verliezen gemeentelijke gebouwen hun (veelal maatschappelijke) functie en komen diensgevolge leeg te staan. Als dergelijke gebouwen geen strategisch nut meer hebben, komen zij voor verkoop in aanmerking. Als een pand te lang leeg staat, al dan niet in leegstandsbeheer, dan is dat nadelig voor de staat van het gebouw en voor de vitaliteit van de leefomgeving (vaak een dorpskern). Aandachtspunt is dan ook om leegstandssituaties te voorkomen, en tijdig over alternatieve bestemmingen na te denken.

Volledigheidshalve wordt in dit kader op deze plaats tevens verwezen naar de paragrafen "Weerstandsvermogen" en "Onderhoud kapitaalgoederen".

1.b. Wijze waarop gemeente het grondbeleid uitvoert

In het kader van het dualisme is het college van burgemeester en wethouders bevoegd tot het doen van grondaankopen. Grondtransacties kunnen plaatsvinden op basis van door de raad beschikbaar gestelde middelen. Dit kan via een afzonderlijk werkkrediet bestemd voor aankopen, of via een vastgestelde exploitatieopzet.

Van enkele lopende bestemmingsplannen zijn exploitatieopzetten vastgesteld, dan wel middels separate raadsbesluiten specifieke financiële randkaders vastgesteld. In deze exploitatieopzetten, respectievelijk randkaders, is voorzien in de eventueel noodzakelijke aankoop van gronden, alsook in aanleg van infrastructurele voorzieningen, uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek etc.) en eventuele advieskosten.

Bij aankopen c.q. bekostiging van haalbaarheidsonderzoeken inzake locaties waarvoor géén exploitatie- opzetten, dan wel specifieke financiële randkaders zijn vastgesteld, dient door de raad een apart krediet beschikbaar te worden gesteld.

1.c. Prognose resultaten

De opbouw van dit onderdeel is als volgt:

- 1 - Doorkijk van de gemeentelijke grondexploitaties;
- 2 - Doorkijk van de projecten;
- 3 - Financieel kader.

1.c.1. Doorkijk gemeentelijke grondexploitaties

Onderstaand eerst een verloopoverzicht van de geprognosticeerde boekwaarden van de bestemmingsplannen die ultimo 2025 / begin 2026 in exploitatie zijn. Tevens is voor de betreffende plannen het te verwachten saldo en het vermoedelijke jaar van realisatie aangegeven.

Prognose boekwaarden - verwachte saldi - jaar van realisatie							
(bedragen x € 1.000)	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	totaal te verwachten saldo:		
					nadelig	bating	realisatie in
Woningbouw							
<u>Actief</u>							
Sint Geertruid: Karreweg fase 2	0					200	2026
Banholt: Mheerderweg-Noord	0					90	2026
Oost-Maarland: Pastoor Rosierstraat / Parrestraat	0					0	2026
Totaal woningbouw	0	0	0	0	0	290	

Het meerjarig verloop in boekwaarden is gebaseerd op de feitelijk gerealiseerde boekwaarden per 31 december 2024 (onder aftrek van voorzieningen voor oninbare verliezen en tussentijdse winstnemingen), begrotingscijfers voor het boekjaar 2025, en aangevuld met de in de voorliggende meerjarenbegroting 2026-2029 geraamde gelden voor de aankoop van gronden, aanleg van infrastructurele voorzieningen, uitvoering van benodigde onderzoeken (bodem, archeologie, civieltechnisch onderzoek, etc.) en eventuele advieskosten.

In zijn algemeenheid dient vermeld te worden dat:

- Indien de betreffende locaties (versneld) tussentijds in exploitatie worden genomen er significante wijzigingen in de boekwaarden op kunnen treden als gevolg van verkooptransacties, kosten verbonden aan uitvoering, en het rente-effect over de aanwezige boekwaarden.
- Indien de betreffende locaties vertraagd in exploitatie worden genomen – c.q. als “warme grond” worden aangehouden – dienen de kapitaallasten over de boekwaarden van betreffende gronden ten laste van het begrotingssaldo en / of reserves gebracht te worden (in plaats van jaarlijkse bijschrijving op de aanwezige boekwaarden).
- Indien de betreffende locaties naar verwachting niet meer (of slechts gedeeltelijk) in exploitatie worden genomen, dient op het moment van constatering ter grootte van de op dat moment aanwezige boekwaarde (gedeeltelijk) een voorziening te worden gevormd ten laste van het begrotingssaldo en / of reserves.

1.c.2. Doorkijk projecten

Lopende actieve grondexploitaties

Sint Geertruid - Karreweg fase 2 / 3

Op 14 juli 2020 is de grondexploitatie vastgesteld voor het woningbouwplan Karreweg fase II in Sint Geertruid. Dit woningbouwplan voorziet in de bouw van 19 woningen bestaande uit 2 vrije bouwkavels, 4 levensloopbestendige woningen, 5 woningen in de sociale huursector en 8 starterswoningen. De laatste 3 kavels in dit plan zijn in 2025 verkocht. Daarnaast is Vanhier Wonen in 2025 gestart met de bouw van 3 sociale huurwoningen die naar verwachting vóór 1 januari 2026 worden opgeleverd. Afwerking van het plan vindt naar verwachting eind 2025 dan wel begin 2026 plaats.

Banholt – Mheerderweg Noord

Op 6 mei 2020 is de grondexploitatie vastgesteld voor het woningbouwplan Mheerderweg-Noord in Banholt. Dit woningbouwplan voorziet in de bouw van 19 woningen bestaande uit 3 vrije bouwkavels, 5 levensloopbestendige woningen, 5 woningen in de sociale huursector en 6 starterswoningen. De 5 levensloopbestendige woningen en de 6 starterswoningen zijn middels CPO in de markt gezet. In 2021 is het plan bouwrijp gemaakt en is gestart met de uitgifte van de kavels. In 2022 zijn 18 kavels verkocht en in eigendom overgedragen. In 2023 is de laatste kavel in eigendom overgedragen. Daarmee zijn alle kavels in het plan verkocht. Daarnaast is Vanhier Wonen in 2025 gestart met de bouw van 4 sociale huurwoningen die naar verwachting vóór 1 januari 2026 worden opgeleverd. Het moment van woonrijp maken van het plan is afhankelijk van de voortgang van de bebouwing. Afwerking van het plan vindt naar verwachting eind 2025 dan wel begin 2026 plaats.

Oost-Maarland - Pastoor Rosierstraat / Parrestraat

Het ontwerp-TAM-omgevingsplan inclusief de bijbehorende grondexploitatie is in april 2025 door de raad vastgesteld. De start bouw was gepland in Q1-2026. Er is echter beroep aangetekend tegen het plan bij de Raad van State. Start bouw is op dit moment van schrijven dus nog onbekend. Deze is afhankelijk van de doorlooptijd van de beroepsprocedure (meer dan 6 maanden) en ook van de uitspraak van de Raad van State. Bestek en aanbesteding worden in de tussentijd voorbereid zodat bij een positieve uitspraak van de Raad van State aansluitend de aanbesteding kan worden opgestart om zo min mogelijk tijd te verliezen.

Lopende faciliterende grondexploitaties

Margraten – Bloesemgaard (Heiligerweg) fase 2

In 2025 is de contractuele vergoeding voor gemaakte kosten in één keer door de ontwikkelaar betaald. Daarmee verwachten we de exploitatie met een positief resultaat af te sluiten. Op moment van schrijven - september - is het Wijzigingsplan nog niet onherroepelijk omdat het ingestelde beroep nog loopt.

Margraten - Bloesemgaard (Heiligerweg) fase 3

Medio 2024 is een intentieovereenkomst afgesloten met ontwikkelaar BPD voor de volgende uitbreidingsfase van dit plan (ca. 300-350 woningen). In februari 2025 is het voorkeursrecht gevestigd om het plan te kunnen optimaliseren op het gebied van aantallen woningen, landschappelijke inpassen en infrastructuur. BPD zal de gronden van gemeente overnemen. Vanaf Q2 2025 is door gemeente en BPD een participatietraject opgestart t.b.v. de uitwerking van stedenbouwkundige ontwerp. Verwacht wordt dat eind 2025 dan wel begin 2026 een anterieure overeenkomst gesloten wordt waarmee financiële verplichtingen aan het project (o.a. randweg, WVG, proceskosten) worden afgedekt. Tevens worden hierin inhoudelijk afspraken vastgelegd over onder meer de aantallen en de typen woningen. De verwachting is dat in 2027 of 2028 wordt gestart met bouwrijp maken, afhankelijk van eventuele beroep- en bezwaarprocedures.

Ursulinenklooster Eijsden

Medio 2025 is een anterieure overeenkomst gesloten met eigenaar. Nog in 2025 is de bestemming voor de toevoeging van in totaal 40 woningen waarschijnlijk onherroepelijk. Onder leiding van ontwikkelaar Arcus Zuid wordt in 2026 de omgevingsvergunning aangevraagd en zal gedeeltelijke sloop plaatsvinden. In 2027 zal de bouw kunnen starten die naar verwachting anderhalf jaar zal duren. De oplevering wordt dan ook verwacht in 2028 of in de eerste helft van 2029.

Breusterstraat 20, Eijsden.

Medio 2025 is een anterieure overeenkomst gesloten met eigenaar. Op 30 september 2025 lag het TAM-omgevingsplan, dat deze ontwikkeling mogelijk maakt, voor ter besluitvorming. Indien het omgevingsplan is vastgesteld en hiertegen geen beroep is aangetekend bij de Raad van State, kunnen aansluitend de benodigde omgevingsvergunningen worden aangevraagd waarna de bouw kan starten. Doorlooptijd zal ook hier naar verwachting circa 1,5-2 jaar zijn.

Woningbouwontwikkeling Slakweg, Gronsveld.

In oktober 2024 is het TAM-omgevingsplan dat deze ontwikkeling mogelijk maakt, vastgesteld. Tegen het plan is beroep aangetekend bij de Raad van State. Dit beroep is echter vlak voor de zittingsdatum ingetrokken, waarmee het omgevingsplan in juni 2025 onherroepelijk is geworden. De omgevingsvergunningen zijn aangevraagd. Deze zijn / worden naar verwachting op korte termijn vergund. In 2026 zal de bouw kunnen starten die naar verwachting anderhalf tot 2 jaar gaat duren.

Nog in ontwikkeling te nemen grondexploitaties actief/faciliterend

Sint Geertruid – Woningbouw Schoolstraat, Tiendstraat, Buitenend

In 2024 is het gemeenschapshuis in Sint Geertruid aangekocht. Samen met de locatie naast de school is deze plek aangewezen als mogelijkheid voor een inbreidingsplan. Er zijn onderzoeken gedaan naar de twee locaties met het oog op sloop en bouwrijp maken. Er zijn studies gedaan naar de haalbaarheid van verschillende woningbouwscenario's. Vervolgens is een participatietraject opgestart waarin deze zijn besproken.

Vanaf Q2 2025 is gewerkt aan een nieuw bestemmingsplan (TAM IMRO) om de woningbouw mogelijk te maken op basis van voorkeursvarianten die naar voren kwamen tijdens de participatie. Verwachting is dat dit eind 2025 gereed is om ter inzage te leggen. Het bestemmingsplan - inclusief financiële exploitatie-opzet - zal (behoudens beroep/bezwaar) medio 2026 onherroepelijk zijn. Sloop kan vlak daarna starten en de bouw van de woningen mogelijk in 2027.

Mheer

In 2026 worden de werkzaamheden om te komen tot woningbouw in Mheer voortgezet, mede op basis van de uitkomsten van 'tekenen en rekenen' waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 30 september 2025.

Noorbeek schoollocatie

In de school in Noorbeek zijn momenteel statushouders gehuisvest, dit kan op basis van de huidige vergunning nog tot maximaal begin 2027. We zoeken momenteel naar andere huisvesting. Op deze plek is eerder door Maasvallei studie gedaan naar de mogelijkheden voor sociale woningbouwontwikkeling. Helaas is dit afgeketst. Uit ons eigen onderzoek blijkt dat hier ook grondgeboden woningen kunnen komen tot NHG grens. In 2026 passen we de bestemming aan middels een BOPA procedure of wijziging omgevingsplan zodat hier acht tweekappers kunnen verrijzen. De sloop zal starten zo snel als er alternatieve huisvesting voor de statushouders is. We verwachten dat de bouw in 2027 kan starten.

Voorkeurslocaties

Op 30 september 2025 heeft de gemeenteraad op basis van "tekenen en rekenen" besloten dat in een aantal kernen van Eijsden-Margraten diverse ontwikkellocaties onderzocht worden op haalbaarheid op basis van de bijbehorende concept-grondexploitatie en voorgestelde ontwikkelstrategie.

Het is de verwachting dat een deel van de ontwikkellocaties zal worden opgepakt door ontwikkelaars en een deel door de gemeente zelf. Dit zal leiden tot nieuwe grondexploitaties, welke te zijner tijd via de P&C-cyclus zullen worden verwerkt.

1.c.3. Financieel kader

Onderstaand volgt nog een nadere toelichting op:

- Aanpassingen verslaggevings- en waarderingssystematiek.
- Prijsbeleid, indexatie en inflatie.

De financiële voortgang en forecast per afzonderlijke exploitatie is reeds onder "doorkijk gemeentelijke grondexploitaties" beschreven. Voorts is aldaar een doorkijk opgenomen ten aanzien van te verwachten plansaldi. Voor de thans in ontwikkeling zijnde plannen zijn exploitatieopzetten dan wel specifieke financiële randkaders door de raad vastgesteld.

Aanpassingen verslaggevings- en waarderingssystematiek

De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevings- en waarderingsregels rondom grondexploitaties kritisch onder de loep genomen. De reden hiervoor is een aantal ontwikkelingen op het gebied van grondexploitaties. Namelijk: de afboekingen van gemeenten op grondposities in de afgelopen jaren, de aanbevelingen uit het rapport Vernieuwing BBV over transparantie en vergelijkbaarheid, en de aankomende Omgevingswet. De afbakening is ook onvermijdelijk in het kader van de vennootschapsbelastingplicht voor gemeenten (Vpb). Het kan namelijk helpen in de fiscale discussie over de afbakening van de ondernemersactiviteit en de toe te rekenen kosten en opbrengsten.

De commissie BBV heeft een aantal voorstellen uitgewerkt die hebben geleid tot wijzigingen in het BBV en de uitwerking hiervan. Bij opstelling van onderhavige begroting is rekening gehouden met betreffende (technische) wijzigingen. De financiële impact van de vennootschapsbelastingplicht is samen met fiscaal adviseurs opgepakt. De gevolgen hiervan worden meegenomen in de begroting. Uitgangspunt is het creëren van een zo laag mogelijke Vennootschapsbelasting-druk voor de gemeente.

Prijsbeleid, indexatie en inflatie

Voor de eigen gemeentelijke exploitaties wordt een uniform prijsbeleid voorgestaan. Eventuele tekorten binnen de exploitatie van een specifiek bestemmingsplan of uitbreidingslocatie worden in principe, middels de hiertoe gevormde reserves, gedekt uit exploitatie-overschotten binnen andere locaties.

Met ingang van 1 juli 2008 is de Grondexploitatiewet in werking getreden. De Grondexploitatiewet beoogt een eenduidig kader te scheppen waarbinnen de gemeente het kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling in rekening dient te brengen. De nu wettelijk vastgelegde berekeningsmethodiek maakte het noodzakelijk om het vigerende uniforme uitgifteprijsbeleid te heroverwegen. Deze heroverweging is meegenomen bij opstelling van de Nota Grondbeleid, die eind 2012 is vastgesteld. Voor de reeds in uitgifte zijnde gemeentelijke bouwkvavels wordt hierbij vastgehouden aan de reeds geldende vaste (uniforme) grondprijs, waarbij jaarlijks wordt bezien in hoeverre tot indexering wordt overgegaan. Voor eventuele toekomstige exploitaties waarbij sprake is van een actief grondbeleid biedt de Nota de mogelijkheid om te differentiëren binnen bandbreedtes.

Gezien stijgende kosten (bouw, inflatie etc.) enerzijds en het toch mogelijk maken van bouwontwikkelingen voor starters en huurwoningen anderzijds stellen we voor om rondom het grondbeleid uit te gaan van kostendeekkende grondprijzen met een differentiatie naar te realiseren woningbouwsegmenten, meer specifiek voor starters en het huursegment. Bij nieuwe nog vast te stellen grondexploitaties zal dit als uitgangspunt gehanteerd worden.

In zijn algemeenheid dient daarnaast vermeld te worden dat voornog ervan wordt uitgegaan dat alle op dit moment lopende en voorgenomen gemeentelijke exploitaties gecontinueerd worden binnen de door de raad vastgestelde maximale bandbreedtes en hieruit voortvloeiende financiële en planologische randkaders.

Conclusie bouwgrondexploitatie

Uit bovenstaand verslag blijkt dat de bouwgrondexploitatie op een financieel verantwoorde, in het licht van de huidige economische situatie, realistische en gedegen wijze wordt uitgevoerd.

1.d. Methodiek winstneming

Methodiek winst- en verliesneming

Conform hiertoe geldende aanbevelingen en richtlijnen (Commissie BBV) wordt ten aanzien van winstneming de zogenaamde “POC”-methode gevolgd, wat inhoudt dat winstneming jaarlijks tussentijds genomen wordt. Tussentijdse (en finale) winstnemingen worden gestort in de reserve Gebiedsontwikkelingen. Deze reserve wordt gebruikt als egalisereserve voor positieve en negatieve exploitatiesaldi van grondexploitaties.

1.e. Beleid omtrent reserves grondzaken in relatie tot risico's grondzaken

Op het moment dat een exploitatietekort wordt verwacht, wordt op grond van het voorzichtigheidsprincipe, het vermoedelijke tekort ten laste van de reserve Gebiedsontwikkelingen dan wel de Algemene reserve in een voorziening gestort. Hierna vindt afwaardering van de boekwaarde van individuele exploitaties plaats ten laste van genoemde voorziening. De reserve Gebiedsontwikkelingen wordt gebruikt als egalisereserve voor het positieve en negatieve exploitatie saldi van grondexploitaties (die dus voortaan niet meer worden afgestort in de algemene reserve) zoals door de raad besloten d.d. 1-7-2025 bij het vaststellen van de jaarrekening 2024 (beslispunt 4).

2. Woningbouwopgave 2022-2030 Eijsden-Margraten

Conform afspraak wordt de raad via een raadsinformatiebrief periodiek geïnformeerd over de voortgang en realisatie van de woningbouwplannen binnen Eijsden-Margraten. In het eerste kwartaal van het jaar wordt de gerealiseerde woningbouw versus opgave per kern inzichtelijk gemaakt.

Op 20 februari 2024 heeft de raad de navolgende 9 richtinggevende kaders voor onze woningbouwopgave t/m 2030 (geamendeerd) vastgesteld:

1. Blijkens het in 2022 afgeronde woonbehoefteonderzoek en de vastgestelde Woonzorgvisie Eijsden-Margraten 2024-2030 worden circa 1.000 woningen gerealiseerd om invulling te geven aan de woningbouwopgave Eijsden-Margraten t/m 2030.
2. Circa 326 van het onder beslispunt 1 genoemde aantal woningen worden gebouwd om invulling te geven aan de lokale woonbehoefte van alle kernen en deze opgave met name wordt ingevuld door marktpartijen en particulieren.
3. De resterende opgave van circa 675 woningen met name bestaat uit sociale en midden huur voor zorgvragers en bijzondere doelgroepen.
4. Met name gestuurd wordt op de realisatie van zorgwoningen in de kernen Eijsden, Margraten, Cadier en Keer en Gronsveld vanwege de aanwezigheid van noodzakelijke voorzieningen en als de marktpartijen dit oppakken, de realisatie van zorgwoningen in de overige kernen gefaciliteerd wordt.

5. Dat vanwege de financiële haalbaarheid en aanwezigheid van noodzakelijke voorzieningen, sociale woningbouw en betaalbare koop voor een belangrijk deel in de kernen Eijsden en Margraten worden gerealiseerd, maar ook alle mogelijkheden in de overige kernen onderzocht zullen worden om tegemoet te komen aan de vraag naar sociale en betaalbare woningen in met name de kleine kernen.
6. In Eijsden, voor de onder beslispunten 4 en 5 genoemde opgave, gestart wordt met de voorbereidingen van de planontwikkeling voor het gebied Rijksweg-Hutweg-Boomkensstraat. Daarnaast de haalbaarheid van de verplaatsing van de sportvelden en het zwembad naar de Groenstraat en de realisatie van woningbouw op de aldaar her te bestemmen sportaccommodaties, nader wordt onderzocht.
7. In Margraten, afhankelijk van de medewerking van derden grondeigenaren, gestart wordt met de voorbereidingen van de planontwikkeling voor de locaties Bloesemgaard Fase 3 of de Koningswinkel, om invulling te geven aan de opgave genoemd onder de beslispunten 4 en 5.
8. In de plangebieden zoals onder de beslispunten 6 en 7 bedoeld, zowel in Eijsden als in Margraten een locatie van maximaal vijf woonwagendplaatsen onderdeel uitmaakt van de planvorming.
9. Bij de woningrealisatie wordt aandacht geschonken aan fasering van woningrealisatie in het kader van het behoud van de groene ruimte bij veranderende behoeften (o.a. nultreden woningen). Bij voorkeur worden woningen gerealiseerd door gebruik van leegstaande (bedrijfs-)panden, woningsplitsing, inbreiding, kangerowoningen, tijdelijke woonvormen (tiny houses). De gemeente faciliteert dit maximaal en informeert de raad hoe zij dit doen.

Op basis van deze geamendeerde besluitvorming wordt ingezet op woningbouw in alle kernen, de ontwikkeling van grotere woningbouwlocaties in de kernen Eijsden en Margraten en waar mogelijk/haalbaar *'een straatje erbij'* in de kleinere kernen. Op basis van deze (geamendeerde) kaderstelling wordt de opgave opgepakt, wordt de raad in 2026 periodiek over de stand van zaken geïnformeerd en zullen voorstellen aan de raad worden voorgelegd als besluitvorming dat vereist. Hierbij moet hoofdzakelijk gedacht worden aan vaststelling van omgevingsplannen.

Op 14 november 2024 heeft de raad de Programmabegroting 2025-2028 vastgesteld, waarin budget is vrijgemaakt om uitvoering te geven aan de woningbouwopgave passend binnen de door de raad vastgestelde woningbouwkaders. Op basis van dit budget wordt t/m 2027 jaarlijks 2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de werving van gronden om uitvoering te kunnen geven aan de woningbouwopgave binnen de gestelde kaders.

Om hieraan uitvoering te kunnen geven, heeft de raad op 19 februari 2025 besloten om het voorkeursrecht toe te passen op bijna 200 percelen zodat invulling gegeven kan worden aan de binnen de door de raad vastgestelde woningbouwkaders passende woningbouwopgave. Het door het college op 18 maart 2025 vastgestelde uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie Eijsden-Margraten, maakt (integraal) onderdeel uit van deze woningbouwopgave.

Op basis van het op 30 september 2025 genomen raadsbesluit 'tekenen en rekenen' wordt in 2026 het procedureel mogelijk maken van de in het raadsbesluit opgenomen woningbouwontwikkelingen voorbereid dan wel opgestart.

Kaderstellende documenten

[Nota grondbeleid 2012](#)

[Richtlijn Strategische grondaankopen Gemeente Eijsden-Margraten 2023](#)

[Richtlijn Strategische verwerving gronden en/of opstallen binnen Gebiedsontwikkelingen Gemeente Eijsden-Margraten 2024](#)

[Richtlijn Strategische grondaankopen Gemeente Eijsden-Margraten 2024](#)

[Richtlijn Verwerving gronden voor woningbouw.](#)

Financiële begroting

1.1 Begroting conform taakvelden BBV

Recapitulatie taakvelden

Recapitulatie taakvelden						
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten						
Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning	-25.686	-20.711	-30.586	-31.786	-31.303	-32.551
Taakveld 1. Veiligheid	-3.217	-3.272	-3.365	-3.414	-3.491	-3.491
Taakveld 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.466	-4.613	-5.092	-5.446	-5.729	-6.000
Taakveld 3. Economie	-1.292	-948	-1.195	-1.141	-1.151	-1.160
Taakveld 4. Onderwijs	-1.735	-1.978	-2.151	-3.298	-2.315	-2.154
Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie	-7.207	-7.445	-8.100	-7.835	-7.874	-7.911
Taakveld 6. Sociaal domein	-23.277	-24.502	-25.523	-25.938	-26.491	-27.150
Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu	-10.100	-11.040	-11.049	-11.078	-11.450	-11.703
Taakveld 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-5.027	-5.260	-7.126	-6.871	-5.503	-4.946
Totale lasten	-82.006	-79.770	-94.187	-96.807	-95.307	-97.066
Baten						
Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning	63.199	60.691	73.700	76.782	76.426	78.479
Taakveld 1. Veiligheid	543	193	203	203	203	203
Taakveld 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	110	24	67	24	16	24
Taakveld 3. Economie	1.326	1.410	1.433	1.436	1.438	1.438
Taakveld 4. Onderwijs	442	458	458	394	420	446
Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie	751	687	716	587	553	553
Taakveld 6. Sociaal domein	5.114	5.633	5.423	5.311	5.429	5.502
Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu	8.487	8.763	8.877	8.809	9.080	9.272
Taakveld 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	2.035	1.910	3.309	3.263	1.740	1.149
Totale baten	82.006	79.770	94.187	96.807	95.307	97.066
Saldo taakvelden	0	0	0	0	0	0

Taakveld 0

Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning						
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten						
0.1 Bestuur	-1.921	-1.710	-1.721	-1.701	-1.701	-1.701
0.2 Burgerzaken	-958	-1.039	-1.241	-1.283	-1.075	-910
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	-15.840	-14.145	-14.113	-13.696	-13.649	-13.640
0.5 Treasury	62	-782	-67	60	104	149
0.61 OZB woningen	-5	-5	-5	-5	-5	-5
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	0
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige Baten en lasten	-2.808	-2.935	-13.191	-14.940	-15.865	-16.753
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-52	-25	-25	-25	-25	-25
0.10 Mutaties reserves	-4.163	-402	-213	-184	-184	-184
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	333	-10	-12	1.096	517
Totale lasten	-25.686	-20.711	-30.586	-31.786	-31.303	-32.551
Baten						

Taakveld 0.						
Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	132	138	159	159	159	159
0.2 Burgerzaken	549	499	741	867	663	319
0.4 Overhead	253	240	228	228	228	228
0.5 Treasury	324	521	521	521	521	521
0.61 OZB woningen	4.932	5.265	5.607	6.023	6.239	6.449
0.62 OZB niet- woningen	1.220	1.237	1.354	1.483	1.523	1.561
0.64 Belastingen overig	185	188	188	188	188	188
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	45.426	47.234	49.361	50.903	51.390	53.556
0.8 Overige Baten en lasten	5.227	4.641	14.896	14.702	15.060	15.042
0.10 Mutaties reserves	3.490	728	645	1.708	455	455
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.461	0	0	0	0	0
Totale baten	63.199	60.691	73.700	76.782	76.426	78.479
Saldo taakveld 0.	37.513	39.980	43.114	44.996	45.123	45.928

Taakveld 1

Taakveld 1.						
Veiligheid						
(bedragen x € 1.000)	Rekeni ng 2024	Begroti ng 2025 na wijzigin g	Begroti ng 2026	Meerjarenrami ng 2027	Meerjarenrami ng 2028	Meerjarenrami ng 2029
Lasten						
1.1 Crisisbeheersi ng en brandweer	-2.216	-2.319	-2.344	-2.411	-2.485	-2.485
1.2 Openbare orde en veiligheid	-1.000	-953	-1.021	-1.003	-1.006	-1.007
Totale lasten	-3.217	-3.272	-3.365	-3.414	-3.491	-3.491
Baten						
1.1 Crisisbeheersi ng en brandweer	65	53	81	81	81	81
1.2 Openbare orde en veiligheid	478	140	122	122	122	122
Totale baten	543	193	203	203	203	203
Saldo taakveld 1.	-2.673	-3.079	-3.163	-3.211	-3.288	-3.288

Taakveld 2

Taakveld 2. Verkeer, vervoer en waterstaat						
(bedragen x € 1.000)	Rekenin g 2024	Begroting g 2025 na wijziging	Begroting g 2026	Meerjarenrami ng 2027	Meerjarenrami ng 2028	Meerjarenrami ng 2029
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	-4.247	-4.526	-5.010	-5.366	-5.649	-5.921
2.2 Parkeren	-88	-69	-64	-63	-63	-62
2.4 Economisch e havens en waterwegen	-95	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-36	-18	-18	-17	-17	-17
Totale lasten	-4.466	-4.613	-5.092	-5.446	-5.729	-6.000
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	91	10	61	10	10	10
2.2 Parkeren	13	8	0	8	0	8
2.5 Openbaar vervoer	6	6	6	6	6	6
Totale baten	110	24	67	24	16	24
Saldo taakveld 2.	-4.356	-4.590	-5.025	-5.422	-5.713	-5.976

Taakveld 3

Taakveld 3. Economie						
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Meerjarenram- ing 2027	Meerjarenram- ing 2028	Meerjarenram- ing 2029
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	-96	-141	-141	-91	-91	-91
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelin- gen	-173	-287	-448	-451	-461	-470
3.4 Economische promotie	-1.023	-520	-606	-599	-599	-599
Totale lasten	-1.292	-948	-1.195	-1.141	-1.151	-1.160
Baten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelin- gen	134	139	142	144	147	147
3.4 Economische promotie	1.191	1.271	1.291	1.291	1.291	1.291
Totale baten	1.326	1.410	1.433	1.436	1.438	1.438
Saldo taakveld 3.	34	463	238	294	288	278

Taakveld 4

Taakveld 4.						
Onderwijs						
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	-21	-64	-64	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-924	-1.151	-1.274	-2.499	-1.521	-1.361
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-790	-763	-812	-799	-794	-793
Totale lasten	-1.735	-1.978	-2.151	-3.298	-2.315	-2.154
Baten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	21	64	64	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	421	394	394	394	420	446
Totale baten	442	458	458	394	420	446
Saldo taakveld 4.	-1.294	-1.520	-1.692	-2.904	-1.894	-1.708

Taakveld 5

Taakveld 5. Sport, cultuur en recreatie						
(bedragen x € 1.000)	Rekeni ng 2024	Begroti ng 2025 na wijzigin g	Begroti ng 2026	Meerjarenra ming 2027	Meerjarenra ming 2028	Meerjarenra ming 2029
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	-414	-597	-608	-474	-481	-482
5.2 Sportaccommod aties	-2.019	-2.030	-2.217	-2.218	-2.259	-2.259
5.3 Cultuurpresenta tie, cultuurproductie en cultuurparticipati e	-711	-713	-775	-758	-753	-748
5.4 Musea	-4	-3	-3	-3	-3	-3
5.5 Cultureel erfgoed	-50	-46	-10	-10	-10	-10
5.6 Media	-627	-582	-709	-624	-606	-623
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.382	-3.474	-3.777	-3.748	-3.762	-3.786
Totale lasten	-7.207	-7.445	-8.100	-7.835	-7.874	-7.911
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	53	151	129	0	0	0
5.2 Sportaccommod aties	496	502	553	553	553	553
5.3 Cultuurpresenta tie, cultuurproductie en cultuurparticipati e	42	0	0	0	0	0
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0

Taakveld 5.						
Sport, cultuur en recreatie						
5.5 Cultureel erfgoed	15	0	0	0	0	0
5.6 Media	80	34	34	34	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	65	0	0	0	0	0
Totale baten	751	687	716	587	553	553
Saldo taakveld 5.	-6.456	-6.758	-7.383	-7.248	-7.321	-7.357

Taakveld 6

Taakveld 6. Sociaal domein						
(bedragen x € 1.000)	Reken ing 2024	Begrot ing 2025 na wijzigi ng	Begrot ing 2026	Meerjarenra ming 2027	Meerjarenra ming 2028	Meerjarenra ming 2029
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.256	-3.075	-3.200	-3.067	-3.013	-2.978
6.22 toegang en eerstelijnsvoorzie ning jeugd	-392	-701	-726	-752	-780	-808
6.3 Inkomensregeling en	-4.937	-5.710	-5.240	-5.282	-5.376	-5.445
6.4 WSW en beschut werk	-1.950	-1.703	-1.949	-1.949	-1.949	-1.949
6.5 Arbeidsparticipati e	-937	-1.036	-658	-649	-656	-659
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-5.041	-5.166	-5.562	-5.736	-5.915	-6.097
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	0	-95	-95	-95	-95	-95
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	-4.008	-4.925	-5.231	-5.493	-5.919
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	-100	-100	-100	-100	-100
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	-60	-100	-100	-100	-100
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	-1.033	-844	-933	-1.028	-1.098
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	-70	-79	-88	-88	-88
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	-133	-55	0	0	0	0
6.71b Begeleiding (WMO)	-116	0	0	0	0	0

Taakveld 6.						
Sociaal domein						
6.71c Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrange- menten (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.72 Maatwerkdienst- verlening 18-	0	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-1.259	0	0	0	0	0
6.72b Jeugdhulp behandeling	-2.941	0	0	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	-10	0	0	0	0	0
6.73a Pleegzorg	-120	0	0	0	0	0
6.73b Gezinsgericht	-15	0	0	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-727	0	0	0	0	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-126	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ- verblijf	-312	0	0	0	0	0
6.791 PGB Wmo	0	-227	-227	-227	-227	-227
6.792 PGB Jeugd	0	-121	-121	-121	-121	-121
6.82a Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0
6.82b Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0
6.812 Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	-56	-59	-61	-63	-66	-68

Taakveld 6.						
Sociaal domein						
6.821 jeugdbescherming	-217	-130	-358	-383	-409	-437
6.822 jeugdreclassering	-97	-29	-91	-106	-122	-139
6.92 Coördinatie en beleid jeugd	-637	-1.124	-1.188	-1.055	-953	-823
Totale lasten	- 23.277	- 24.502	- 25.523	-25.938	-26.491	-27.150
Baten						
6.1 Samenkrachten burgerparticipatie	863	984	910	783	789	794
6.22 toegang en eerstelijnsvoorziening jeugd	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregeling en	3.940	4.343	4.196	4.205	4.313	4.374
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	281	276	285	290	294	299
6.812 Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	30	30	31	33	34	35
Totale baten	5.114	5.633	5.423	5.311	5.429	5.502
Saldo taakveld 6.	- 18.163	- 18.869	- 20.100	-20.627	-21.062	-21.648

Taakveld 7

Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu						
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	-1.941	-2.271	-2.273	-2.312	-2.399	-2.489
7.2 Riolering	-4.008	-4.093	-4.318	-4.128	-4.220	-4.225
7.3 Afval	-3.726	-3.905	-3.833	-4.003	-4.178	-4.359
7.4 Milieubeheer	-262	-591	-445	-454	-473	-449
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-163	-181	-181	-181	-181	-181
Totale lasten	-10.100	-11.040	-11.049	-11.078	-11.450	-11.703
Baten						
7.1 Volksgezondheid	78	95	54	0	0	0
7.2 Riolering	4.068	4.160	4.384	4.195	4.286	4.292
7.3 Afval	4.226	4.373	4.305	4.479	4.660	4.845
7.4 Milieubeheer	48	1	1	1	1	1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	68	134	134	134	134	134
Totale baten	8.487	8.763	8.877	8.809	9.080	9.272
Saldo taakveld 7.	-1.613	-2.277	-2.172	-2.269	-2.370	-2.432

Taakveld 8

Taakveld 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing						
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029
Lasten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-566	-712	-1.445	-1.354	-1.074	-480
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-574	-769	-47	-55	-55	-55
8.3 Wonen en bouwen	-3.888	-3.779	-5.634	-5.463	-4.374	-4.410
Totale lasten	-5.027	-5.260	-7.126	-6.871	-5.503	-4.946
Baten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	39	111	924	924	628	37
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	621	753	40	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.375	1.046	2.345	2.339	1.112	1.112
Totale baten	2.035	1.910	3.309	3.263	1.740	1.149
Saldo taakveld 8.	-2.993	-3.350	-3.817	-3.608	-3.762	-3.797

1.2 Incidentele baten en lasten en structureel en reëel evenwicht

Inleiding

Conform het BBV dient een overzicht van 'incidentele baten en lasten' en 'incidentele reserve mutaties' in de programmabegroting te worden opgenomen. Door inzicht in de incidentele baten en lasten te geven wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente en de meerjarenraming.

Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd scherp te trekken. Baten en lasten zijn structureel als deze voor onbepaalde tijd geraamd worden, er is geen einddatum bekend.

Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden, er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend.

In de onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de incidentele lasten en baten 2025-2028 .

Tabel incidentele baten en lasten

Omschrijving	Programma	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
1 Pop-up liberation	1. kwaliteit van leven	-€ 50			
2 Inhuur paspoort piek	1. kwaliteit van leven	-€ 100	-€ 100		
3 Bijdrage door gemeente Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	1. kwaliteit van leven	-€ 64			
4 Spuk uitkering bibliotheek	1. kwaliteit van leven	-€ 34	-€ 34		
5 Spuk GALA component sport en bewegen	1. kwaliteit van leven	-€ 129			
6 Spuk Gala Wmo-component	1. kwaliteit van leven	-€ 133			
7 Spuk Gala Gezondheid-component	1. kwaliteit van leven	-€ 54			
8 Huur tijdelijke huisvesting onderwijs	4. Wonen en leefomgeving	-€ 143	-€ 856	-€ 285	
9 Sloop kosten huisvesting onderwijs	4. Wonen en leefomgeving	€ 0	-€ 404		
10 Glasvezel project	4. Wonen en leefomgeving	-€ 46			
11 Stoppende agrarische bedrijven	4. Wonen en leefomgeving	-€ 50			
12 Plan van aanpak omgevingsplan/wet	4. Wonen en leefomgeving	-€ 34			
13 Programma woningbouw	4. Wonen en leefomgeving	-€ 887	-€ 887	-€ 591	
14 Grex Oost Maarland/P. Rosierstraat	4. Wonen en leefomgeving	-€ 2.563			
15 Inhuur project leider statushouder	4. Wonen en leefomgeving	-€ 105			
16 Spuk lokale aanpak isolatie	4. Wonen en leefomgeving	-€ 1.263	-€ 1.253		
17 Grex Mheerderweg Banholt	4. Wonen en leefomgeving	-€ 62			
18 Grex Karreweg Sint Geertruid	4. Wonen en leefomgeving	-€ 33			
<i>Subtotaal</i>		-€ 5.749	-€ 3.534	-€ 877	€ 0
<i>Incidentele storting Reserves</i>					
19 Storting winst karreweg en Mheerderweg	4. Wonen en leefomgeving	-€ 29			
Totaal incidentele lasten		-€ 5.778	-€ 3.534	-€ 877	€ 0

1 Stelpost Jeugd	1. kwaliteit van leven			€ 288	€ 288
------------------	------------------------	--	--	-------	-------

Omschrijving	Programma	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
2 Bijdrage door gemeente Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	1. kwaliteit van leven	€ 64			
3 spuk uitkering bibliotheek	1. kwaliteit van leven	€ 34	€ 34		
4 Spuk GALA component sport en bewegen	1. kwaliteit van leven	€ 129			
5 Spuk gala Wmo component	1. kwaliteit van leven	€ 133			
6 Spuk gala gezondheid component	1. kwaliteit van leven	€ 54			
7 Glasvezel project	4. Wonen en leefomgeving	€ 51			
8 Programma woningbouw	4. Wonen en leefomgeving	€ 887	€ 887	€ 591	
9 Grex Oost Maarland/P. Rosierstraat	4. Wonen en leefomgeving	€ 2.563			
10 Spuk lokale aanpak isolatie	4. Wonen en leefomgeving	€ 1.263	€ 1.253		
11 Grex Mheerderweg Banholt	4. Wonen en leefomgeving	€ 81			
12 Grex Karreweg Sint Geertruid	4. Wonen en leefomgeving	€ 43			
<i>Subtotaal</i>		€ 5.302	€ 2.174	€ 879	€ 288
<i>Incidentele inzet Reserves</i>					
13 Aanwending AR	5. bestuur en dienstverlening	€ 156	€ 1.253		
14 Aanwending reserve omgevingswet	4. Wonen en leefomgeving	€ 34			
Totaal incidentele baten		€ 5.492	€ 3.427	€ 879	€ 288
Saldo incidentele lasten minus baten		-€ 286	-€ 107	€ 2	€ 288

Toelichting tabel incidentele baten en lasten

Lasten

1. Pop-up: Liberation: betreft voorbereidingskosten tijdelijke pop-up experience center (liberation)
2. Inhuur paspoort piek: Als gevolg van de 10 jaarlijkse cyclus is er extra personele druk
3. Betreft uitgaven gerelateerd aan de ontvangen gelden van de SPUK* onderwijs achterstandenbeleid
4. Spuk uitkering bibliotheek: betreft een bijdrage voor informatiepunt digitale overheid. (IDO)

5. Betreft uitgaven gerelateerd aan ontvangen gelden van de SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), component Sport en bewegen
6. Betreft uitgaven gerelateerd aan ontvangen gelden van de SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), component Wmo
7. Betreft uitgaven gerelateerd aan ontvangen gelden van de SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), component gezondheid
8. Huur tijdelijke huisvesting onderwijs: Betreft de huurkosten voor de tijdelijke huisvesting kindcentrum Cadier en Keer
9. Sloopkosten huisvesting Caider en Keer: Betreft de afboeking van de boekwaarde van het te slopen schoolgebouw Cadier en Keer
10. Glasvezel Project: Betreft kosten projectcoördinatie voor het glasvezel project (Cadier en Keer, Bemelen, Margraten en Scheulder)
11. Stoppende agrarische bedrijven: Betreft financiële ondersteuning bij transitie landbouw
12. Betreft uitgaven voor het opstellen van een plan van aanpak omgevingsplan
13. Programma woningbouw: Betreft voorfinanciering van het programma woningbouw
14. Grondexploitatie Oost Maarland/ Parrestraat-Rosierstraat: Betreft kosten voor de ontwikkeling van de grondexploitatie
15. Inhuur projectleider Statushouder: Betreft de inhuurkosten voor de projectleider statushouder en tijdelijke huisvesting statushouders
16. Betreft uitgaven gerelateerd aan ontvangen gelden van de SPUK lokale isolatie
17. Grondexploitatie Mheerderweg Banholt: Betreft kosten voor de ontwikkeling van de grondexploitatie
18. Grondexploitatie Karreweg Sint Geertruid: Betreft kosten voor de ontwikkeling van de grondexploitatie
19. Betreft storting winstneming grondexploitaties Mheerderweg, en Karreweg

* SPUK = specifieke uitkering

Baten

1. Betreft de opgenomen stelpost jeugdhulp
2. Betreft de ontvangen gelden van de SPUK onderwijs achterstanden beleid
3. Betreft ontvangen gelden van de SPUK lokale bibliotheekvoorzieningen
4. Betreft ontvangen gelden van de SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), component Sport en bewegen
5. Betreft ontvangen gelden van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), component Wmo
6. Betreft ontvangen gelden van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) component gezondheid
7. Glasvezel Project: Betreft te ontvangen leges degeneratiekosten

8. Programma woningbouw: Betreft de geraamde exploitatie inkomsten van het woningbouwprogramma
9. Grondexploitatie Oost Maarland/Parrestraat-Rosierstraat: Betreft de geraamde inkomsten van de grondexploitatie
10. Betreft ontvangen SPUK gelden voor de lokale aanpak isolatie
11. Grondexploitatie Mheerderweg Banholt: Betreft geraamde inkomsten van de ontwikkeling van de grondexploitatie
12. Grondexploitatie Karreweg Sint Geertruid: Betreft geraamde inkomsten van de ontwikkeling van de grondexploitatie
13. Betreft de aanwending van de algemene reserve ten behoeve van de tijdelijke huurkosten en sloopkosten van basisschool te Cadier en Keer
14. Betreft de aanwending van de reserve omgevingswet voor het opstellen van een omgevingsplan

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel begrotingssaldo. Door het betrekken van de totalen uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de totale lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo:

Tabel structureel begrotingssaldo

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo baten en lasten	26	-152	-1.369	-1.076
Per saldo structurele toevoeging aan reserves	-184	-184	-184	-184
Per saldo structurele onttrekking aan reserves	455	455	455	455
Structureel begrotingssaldo na bestemming	296	119	-1.099	-806
Incidentele baten en lasten	-286	-107	2	288
Begrotingssaldo	10	12	-1.096	-517

Conclusie

Conclusie: uit de regel structureel begrotingssaldo blijkt dat in 2026 en 2027 sprake is van een structureel evenwicht (de structurele lasten worden gedekt door structurele baten). Voor de jaren 2028 t/m 2029 is de begroting nog niet sluitend. Wij wachten de verdere uitkomsten af van het overleg tussen de VNG en het Rijk over een evenwichtige verdeling van taken en middelen, evenals de vervolgonderzoeken naar de bekostiging van de jeugdzorg.

Tabel recapitulatie structureel en reëel evenwicht

Recapitulatie begrotingsevenwicht (bedragen x € 1.000)	2026			2027			2028			2029		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten	-			-			-			-		
programma 1	42.140	-564	-41.576	42.355	-134	-42.221	43.001		-43.001	43.750		-43.750
Lasten												
programma 2	-828		-828	-776		-776	-776		-776	-776		-776
Lasten												
programma 3	5.259		-5.259	5.446		-5.446	4.410		-4.410	4.564		-4.564
Lasten												
programma 4	15.671	-5.186	-10.485	17.037	-3.400	-13.637	16.270	-877	-15.393	15.818		-15.818
Lasten												
programma 5	30.066		-30.066	30.997		-30.997	31.762		-31.762	32.492	0	-32.492
Totaal lasten programma's	93.964	-5.750	-88.214	96.611	-3.534	-93.077	96.219	-877	-95.342	97.400	0	-97.400
Baten programma 1	18.754	414	18.340	18.394	34	18.360	18.479	288	18.191	18.552	288	18.264
Baten programma 2	1.611		1.611	1.611		1.611	1.611		1.611	1.611		1.611
Baten programma 3	5.551		5.551	5.733		5.733	4.684		4.684	4.866		4.866
Baten programma 4	7.228	4.888	2.340	6.958	2.140	4.818	6.774	591	6.183	6.222		6.222
Baten programma 5	60.398		60.398	62.404		62.404	63.305		63.305	65.361		65.361
Totaal baten programma's	93.542	5.302	88.240	95.099	2.174	92.925	94.852	879	93.973	96.611	288	96.323
Saldo van baten en lasten programma's	-422	-448	26	1.512	-1.360	-152	1.367	2	-1.369	-788	288	-1.076

Stortingen in reserves	-213	-29	-184	-184		-184	-184		-184	-184		-184
Onttrekkingen aan reserves	645	190	455	1.708	1.253	455	455		455	455		455
Geraamd resultaat	432	161	271	1.524	1.253	271	271	-	271	271	-	271
Totaal structurele lasten	94.177	-5.779	-88.398	96.795	-3.534	-93.261	96.403	-877	-95.526	97.584	0	-97.584
Totaal structurele baten	94.187	5.492	88.695	96.807	3.427	93.380	95.307	879	94.428	97.066	288	96.778
Structurele baten - structurele lasten	10	-287	296	12	-107	119	1.096	2	-1.099	-517	288	-806
Recapitulatie begrotingsevenwicht (bedragen x € 1.000)	2026			2027			2028			2029		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Diverse Lasten en baten												
algemeen dekkingsmiddel	56.564		56.564	58.777		58.777	59.565		59.565	62.024		62.024
overhead	5.031		5.031	4.822		4.822	4.824		4.824	4.817		4.817
vennootschapsbelasting	-25		-25	-25		-25	-25		-25	-25		-25
onvoorzien	1.704		1.704	-238		-238	-804		-804	1.710		-1.710
Totaal diverse baten en lasten	63.274	0	63.274	63.337	0	63.337	63.560	0	63.560	65.105	0	65.105

Toelichting

Op basis van het overzicht structureel en reël evenwicht wordt aangetoond of de meerjarenraming 2026-2029, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht is. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval is, is de kans groot dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat.

Structureel evenwicht

Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten.

Reëel evenwicht

Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar moeten zijn.

1.3 Investeringsstaat 2026-2029

Investeringsstaat 2026 - 2029

De raad stelt investeringsbudgetten vast voor meerdere jaren op programmaniveau. Verantwoording over de gevoteerde budgetten vindt plaats bij de bestuursrapportages en jaarrekening.

De gemeente investeert onder andere in fysieke infrastructuur (wegen en riool), (onderwijs)huisvesting, bedrijfsmiddelen en tractiemiddelen. Het kenmerk van deze investeringen is dat zij hun nut over meerdere jaren bewijzen. Daarom mogen de (kapitaal)lasten van een investering (rente en afschrijving) over meerdere jaren verdeeld worden. Een investeringsbudget wijkt daardoor af van een regulier budget in de begroting. Een regulier budget beperkt zich tot één jaar en wordt aan het einde van het jaar via de jaarrekening afgerekend. Een investeringsbudget wordt veelal pas na meerdere jaren afgerekend en afgesloten.

De gevraagde investeringsbudgetten zijn gebaseerd op vastgestelde beleids- en onderhoudsplannen.

In de meerjareninvesteringsstaat 2026-2029 is een totaaloverzicht opgenomen van alle voorgenomen investeringen. Een investering kan geheel of gedeeltelijk worden gedekt uit inkomsten, zoals bijdragen uit reserves, tarieven en heffingen of bijdragen van rijk, provincie, of derden. Het overgrote deel van de investeringen wordt gedekt door de investering over meerdere jaren af te schrijven en de kapitaallasten van de investering in de exploitatiebegroting op te nemen.

Eén jaar na het gereedkomen van de investering komen de afschrijvings- en rentelasten (kapitaallasten) jaarlijks ten laste van de begroting. Bij het opstellen van het investeringsprogramma en de begroting wordt er standaard van uitgegaan dat een geplande investering in bijvoorbeeld 2026 ook in dat jaar wordt afgerond. Verschillen kunnen ontstaan doordat er wel in 2026 met een investeringsproject wordt begonnen, maar dat dit pas in 2027 wordt afgerond. De kapitaallasten worden dan pas vanaf 2028 daadwerkelijk meegerekend. Hierdoor ontstaan er meerjarig (incidentele) voordelen op de kapitaallasten, waarover in de bestuursrapportages en in de jaarrekening wordt gerapporteerd.

Investerings 2026-2029	2026	2027	2028	2029	afschrijvings termijn
(bedragen x € 1.000)					
<u>Programma 1. Kwaliteit van leven</u>					
Hockeer : waterveld 1+2		420			10 jaar
VV Keer : vervanging toplaag kunstgrasveld				600	10 jaar
Totaal programma 1. Kwaliteit van leven	0	420	0	600	
<u>Programma 4. Wonen en Leefomgeving</u>					
Strategische aankopen gronden t.b.v. gebiedsvisies en woningbouw	4.500	4.000			-
Wegen - reconstructies	4.490	4.490	4.490	4.490	50 jaar
Wegen - reconstructies - voorbereiding jaar x+1	612	612	612	612	50 jaar
Wegen - levensduur verlengend onderhoud	2.285	2.285	2.285	2.285	25 jaar
Wegen - levensduur verlengend onderhoud - voorbereiding jaar x+1	312	312	312	312	25 jaar
Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan	125	125			15 jaar
GRP bouwkundig	1.221	1.221	1.221	1.221	50 jaar
GRP - voorbereiding jaar x+1	166	166	166	166	50 jaar
Beezepool			200		50 jaar
GRP elektromechanisch	136	136	136	136	15 jaar
Speelveldjes (toestellen en ondergrond)	167	173	343	107	15 jaar
Richtlijn Strategische aankopen Eijsden-Margraten 2024	1.000	1.000	1.000	1.000	-
Kindcentrum Cadier en Keer (IHP onderwijs)	462	4.528	1.647		40 jaar
Totaal programma 4. Wonen en Leefomgeving	15.477	19.049	12.412	10.329	
<u>Programma 5. Bestuur en Dienstverlening</u>					
Tractor	100				10 jaar
Kleine tractiemiddelen		10			10 jaar
Riolspuitwagen			30		8 jaar
Kiepkar			23		10 jaar
Kleine tractiemiddelen				10	10 jaar
Houtversnipperaar				30	10 jaar
Totaal programma 5. Bestuur en Dienstverlening	100	10	53	40	

Investerings 2026-2029	2026	2027	2028	2029	afschrijvings termijn
(bedragen x € 1.000)					
Totaal programmabegroting 2026-2029	15.577	19.478	12.465	10.969	

1.4 Stand en verloop van reserves en voorzieningen

BEGROTINGSJAAR 2026					
Nummer	Naam van de reserve / voorziening T.I.v. / t.g.v. programma (bedragen x € 1.000)	Saldo aanvang begrotingsjaar	Subtotaal vermeerderingen	Subtotaal verminderingen	Saldo eind begrotingsjaar
	Reserves van de Algemene Dienst				
	Algemene reserves				
9000000	Algemene reserve	14.007	0	1.617.177	12.389.688
9000001	Algemene reserve, onverdeeld rekeningsaldo	-1.461	1.461	0	0
	Totaal algemene reserves	12.546	1.461	1.617	12.390
	Bestemmingreserves				
9100023	Reserve kapitaallasten zwembad	95	0	5	90
9100033	Reserve gemeenschapshuizen	212	0	0	212
9100037	Reserve kapitaallasten multifunctionele accommodatie	405	0	14	391
9100047	Reserve kapitaallasten gemeentehuis	6.239	0	223	6.016
9100051	Reserve personeel	383	0	0	383
9100054	Overhevelingsreserve	0	0	0	0
9100055	Reserve gebiedsontwikkelingen	0	29	0	29
9100069	Reserve gladheidsbestrijding	0	0	0	0
9100082	Reserve kapitaallasten waterveld Hockeer	73	0	5	68
9100085	Reserve kapitaallasten tijdelijke woonsituatie statushouders	150	0	21	128
9100092	Reserve huisvestingskosten vluchtelingen	584	0	0	584
9100086	Reserve kapitaallasten sportcontainer	17	0	3	15
9100087	Reserve Omgevingswet	436	0	34	402
9100088	Reserve Landschap	486	184	184	486
9100093	Reserve woningbouw	190	0	0	190
	Totaal bestemmingsreserves	9.270	213	489	8.994
	Voorzieningen van de algemene dienst				
9300007	Voorziening gemeentegebouwen	473	584	661	396
9300014	Voorziening Dubieuze debiteuren	122	0	0	122
9300032	Voorziening MTB	866	0	0	866
9300035	Voorziening parkeervoorzieningen	35	0	0	35
9300043	Voorziening afvalstoffenheffing	210	0	47	163

BEGROTINGSJAAR 2026					
9300048	Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.943	0	159	1.783
9300051	Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	317	55	84	288
9300052	Voorziening GRP	323	100	385	39
9300053	Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	599	0	0	599
9300062	Voorziening herstructurering MTB	34	0	0	34
9300067	Voorziening Escrow verkoop Attero	51	0	0	51
9300068	Voorziening inhouding ww-reparatie	43	0	0	43
9300069	Voorziening pensioenen huidige wethouders	1.298	0	0	1.298
9300070	Verlof sparen	16	0	0	16
	Totaal voorzieningen	6.328	739	1.335	5.732
	TOTAAL GENERAAL	28.144	2.413	3.442	27.115

BEGROTINGSJAAR 2027					
Nummer	Naam van de reserve / voorziening T.I.v. / t.g.v. programma (bedragen x € 1.000)	Saldo aanvang begrotingsjaar	Subtotaal vermeerderingen	Subtotaal verminderingen	Saldo eind begrotingsjaar
	Reserves van de Algemene Dienst				
	Algemene reserves				
9000000	Algemene reserve	12.390	0	1.253.257	11.136.431
9000001	Algemene reserve, onverdeeld rekeningsaldo	0	0	0	0
	Totaal algemene reserves	12.390	0	1.253	11.136
	Bestemmingreserves				
9100023	Reserve kapitaallasten zwembad	90	0	5	85
9100033	Reserve gemeenschapshuizen	212	0	0	212
9100037	Reserve kapitaallasten multifunctionele accommodatie	391	0	14	377
9100047	Reserve kapitaallasten gemeentehuis	6.016	0	223	5.794
9100051	Reserve personeel	383	0	0	383
9100054	Overhevelingsreserve	0	0	0	0
9100055	Reserve gebiedsontwikkelingen	29	0	0	29
9100069	Reserve gladheidsbestrijding	0	0	0	0
9100082	Reserve kapitaallasten waterveld Hockeer	68	0	5	63
9100085	Reserve kapitaallasten tijdelijke woonsituatie statushouders	128	0	21	107
9100092	Reserve huisvestingskosten vluchtelingen	584	0	0	584
9100086	Reserve kapitaallasten sportcontainer	15	0	3	12
9100087	Reserve Omgevingswet	402	0	0	402
9100088	Reserve Landschap	486	184	184	486
9100093	Reserve woningbouw	190	0	0	190
	Totaal bestemmingsreserves	8.994	184	455	8.723
	Voorzieningen van de algemene dienst				
9300007	Voorziening gemeentegebouwen	396	473	617	252
9300014	Voorziening Dubieuze debiteuren	122	0	0	122
9300032	Voorziening MTB	866	0	0	866
9300035	Voorziening parkeervoorzieningen	35	0	0	35
9300043	Voorziening afvalstoffenheffing	163	0	61	102

BEGROTINGSJAAR 2027					
9300048	Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.783	0	159	1.624
9300051	Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	288	55	0	343
9300052	Voorziening GRP	39	24	0	63
9300053	Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	599	0	0	599
9300062	Voorziening herstructurering MTB	34	0	0	34
9300067	Voorziening Escrow verkoop Attero	51	0	0	51
9300068	Voorziening inhouding ww-reparatie	43	0	0	43
9300069	Voorziening pensioenen huidige wethouders	1.298	0	0	1.298
9300070	Verlof sparen	16	0	0	16
	Totaal voorzieningen	5.732	552	836	5.447
	TOTAAL GENERAAL	27.115	736	2.545	25.306

BEGROTINGSJAAR 2028					
Nummer	Naam van de reserve / voorziening T.I.v. / t.g.v. programma (bedragen x € 1.000)	Saldo aanvang begrotingsjaar	Subtotaal vermeerderingen	Subtotaal verminderingen	Saldo eind begrotingsjaar
	Reserves van de Algemene Dienst				
	Algemene reserves				
9000000	Algemene reserve	11.136	0	0	11.136.431
9000001	Algemene reserve, onverdeeld rekeningsaldo	0	0	0	0
	Totaal algemene reserves	11.136	0	0	11.136
	Bestemmingreserves				
9100023	Reserve kapitaallasten zwembad	85	0	5	80
9100033	Reserve gemeenschapshuizen	212	0	0	212
9100037	Reserve kapitaallasten multifunctionele accommodatie	377	0	14	363
9100047	Reserve kapitaallasten gemeentehuis	5.794	0	223	5.571
9100051	Reserve personeel	383	0	0	383
9100054	Overhevelingsreserve	0	0	0	0
9100055	Reserve gebiedsontwikkelingen	29	0	0	29
9100069	Reserve gladheidsbestrijding	0	0	0	0
9100082	Reserve kapitaallasten waterveld Hockeer	63	0	5	59
9100085	Reserve kapitaallasten tijdelijke woonsituatie statushouders	107	0	21	85
9100092	Reserve huisvestingskosten vluchtelingen	584	0	0	584
9100086	Reserve kapitaallasten sportcontainer	12	0	3	9
9100087	Reserve Omgevingswet	402	0	0	402
9100088	Reserve Landschap	486	184	184	486
9100093	Reserve woningbouw	190	0	0	190
	Totaal bestemmingsreserves	8.723	184	455	8.452
	Voorzieningen van de algemene dienst				
9300007	Voorziening gemeentegebouwen	252	573	529	296
9300014	Voorziening Dubieuze debiteuren	122	0	0	122
9300032	Voorziening MTB	866	0	0	866
9300035	Voorziening parkeervoorzieningen	35	0	0	35
9300043	Voorziening afvalstoffenheffing	102	0	59	43

BEGROTINGSJAAR 2028					
9300048	Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.624	0	159	1.465
9300051	Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	343	55	0	398
9300052	Voorziening GRP	63	83	0	147
9300053	Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	599	0	0	599
9300062	Voorziening herstructurering MTB	34	0	0	34
9300067	Voorziening Escrow verkoop Attero	51	0	0	51
9300068	Voorziening inhouding ww-reparatie	43	0	0	43
9300069	Voorziening pensioenen huidige wethouders	1.298	0	0	1.298
9300070	Verlof sparen	16	0	0	16
	Totaal voorzieningen	5.447	711	747	5.411
	TOTAAL GENERAAL	25.306	895	1.202	24.999

BEGROTINGSJAAR 2029					
Nummer	Naam van de reserve / voorziening T.I.v. / t.g.v. programma (bedragen x € 1.000)	Saldo aanvang begrotingsjaar	Subtotaal vermeerderingen	Subtotaal verminderingen	Saldo eind begrotingsjaar
	Reserves van de Algemene Dienst				
	Algemene reserves				
9000000	Algemene reserve	11.136	0	0	11.136.431
9000001	Algemene reserve, onverdeeld rekeningsaldo	0	0	0	0
	Totaal algemene reserves	11.136	0	0	11.136
	Bestemmingreserves				
9100023	Reserve kapitaallasten zwembad	80	0	5	75
9100033	Reserve gemeenschapshuizen	212	0	0	212
9100037	Reserve kapitaallasten multifunctionele accommodatie	363	0	14	348
9100047	Reserve kapitaallasten gemeentehuis	5.571	0	223	5.349
9100051	Reserve personeel	383	0	0	383
9100054	Overhevelingsreserve	0	0	0	0
9100055	Reserve gebiedsontwikkelingen	29	0	0	29
9100069	Reserve gladheidsbestrijding	0	0	0	0
9100082	Reserve kapitaallasten waterveld Hockeer	59	0	5	54
9100085	Reserve kapitaallasten tijdelijke woonsituatie statushouders	85	0	21	64
9100092	Reserve huisvestingskosten vluchtelingen	584	0	0	584
9100086	Reserve kapitaallasten sportcontainer	9	0	3	6
9100087	Reserve Omgevingswet	402	0	0	402
9100088	Reserve Landschap	486	184	184	486
9100093	Reserve woningbouw	190	0	0	190
	Totaal bestemmingsreserves	8.452	184	455	8.181
	Voorzieningen van de algemene dienst				
9300007	Voorziening gemeentegebouwen	296	573	847	21
9300014	Voorziening Dubieuze debiteuren	122	0	0	122
9300032	Voorziening MTB	866	0	0	866
9300035	Voorziening parkeervoorzieningen	35	0	0	35
9300043	Voorziening afvalstoffenheffing	43	0	30	13

BEGROTINGSJAAR 2029					
9300048	Voorziening pensioenen voormalige wethouders	1.465	0	159	1.306
9300051	Voorziening onderhoud gemeentelijke sportvelden	398	55	66	387
9300052	Voorziening GRP	147	233	0	380
9300053	Voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken	599	0	0	599
9300062	Voorziening herstructurering MTB	34	0	0	34
9300067	Voorziening Escrow verkoop Attero	51	0	0	51
9300068	Voorziening inhouding ww-reparatie	43	0	0	43
9300069	Voorziening pensioenen huidige wethouders	1.298	0	0	1.298
9300070	Verlof sparen	16	0	0	16
	Totaal voorzieningen	5.411	861	1.102	5.170
	TOTAAL GENERAAL	24.999	1.045	1.557	24.487

1.5 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In dit overzicht lichten wij de algemene dekkingsmiddelen toe. Dit zijn inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel hebben. Voor een aantal algemene dekkingsmiddelen verwijzen we voor een meer uitvoerigere toelichting naar een ander onderdeel van deze begroting.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	2026	2027	2028	2029
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	8.427.360	8.971.930	9.228.305	-3.422.035
Algemene uitkering	49.069.663	50.611.626	51.098.942	53.264.731
Dividend	455.222	455.222	455.222	455.222
Saldo van de financieringsfunctie	-1.484.442	-1.405.370	-1.295.799	-1.186.227
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.638.172	971.306	1.055.306	971.306
Totaal	58.105.975	59.604.714	60.541.976	50.082.997

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Van de lokale heffingen maken de Ozb, hondenbelasting, (water)toeristenbelasting, en forensenbelasting deel uit van de algemene dekkingsmiddelen. Deze heffingen hebben geen specifiek bestedingsdoel.

In de paragraaf Lokale Heffingen wordt uitgebreid ingegaan op alle lokale heffingen.

Algemene uitkering

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit drie onderdelen: de algemene uitkering, de decentralisatie-uitkeringen en de integratie-uitkeringen. In dit overzicht is de volledige uitkering vermeld.

In het overzicht opbouw algemene uitkering wordt gedetailleerd ingegaan hoe de gemeentefondsuitkering is berekend.

Dividenden

Dividend wordt ontvangen van Enexis en de BNG.

Financieringsfunctie

Met de financieringsfunctie wordt het resultaat bedoeld dat gehaald wordt op het financieren van onze activiteiten. Hierbij gaat het om het resultaat tussen de rentekosten (lang en kort) en opbrengsten van uitgezette gelden.

In de paragraaf Financiering wordt nader ingegaan op het financieringsresultaat.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Onder de overige algemene dekkingsmiddelen is een opbrengst uit compensabele BTW meegenomen. Bij de tariefbepaling van de Afvalstoffenheffing en rioolheffing is – bij de invoering van het BTW-compensatiefonds – bepaald dat gemeenten hun tarieven inclusief BTW mogen bepalen. De feitelijke BTW druk op beide beleidsvelden mag echter via het BTW-compensatiefonds teruggevorderd worden. Het derhalve optredende verschil, zijnde de BTW, mag als “overig algemeen dekkingsmiddel” ingezet worden.

1.6 Opbouw algemene uitkering 2026-2029

Opbouw algemene uitkering 2025 - 2028

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
1g-2 OZB-waarde niet-woningen eigenaren	-1.001.827,17	-1.001.827,17	-1.001.827,17	-1.001.827,17
1h-2 OZB-waarde niet-woningen gebruikers	-626.195,45	-626.195,45	-626.195,45	-626.195,45
1a OZB-waarde woningen eigenaren	-3.617.719,18	-3.617.719,18	-3.617.719,18	-3.617.719,18
Subtotaal	-5.245.741,80	-5.245.741,80	-5.245.741,80	-5.245.741,80

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
8a-3 Bijstandsontvangers	1.214.358,34	1.232.241,35	1.244.513,50	1.266.797,77
2 Inwoners	9.892.872,00	9.932.706,00	9.947.624,00	10.022.400,00
7c-5 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	6.209.935,65	6.243.569,28	5.617.297,59	5.643.372,00
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	372.494,74	381.545,45	388.969,74	397.713,71
3c Eenpersoonshuishoudens	569.705,17	559.438,86	572.762,11	585.877,17
8b Loonkostensubsidie	126.634,98	136.017,86	144.479,80	153.342,28
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	2.709.122,38	2.693.109,73	2.485.833,08	2.497.039,81
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	142.203,83	153.037,63	162.098,79	173.749,06
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	2.511.865,31	2.512.476,85	2.623.323,58	2.730.170,82
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	553.046,08	527.362,01	522.626,84	517.051,10
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	215.684,29	216.744,23	217.780,46	218.819,80
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	633.294,64	628.240,64	605.587,75	611.735,43
14c-2 Landelijke centrumfunctie	143.457,31	144.162,31	144.851,53	145.542,82
15d Leerlingen (V)SO	121.853,72	122.600,88	123.232,75	123.854,98
15h-3 Onderwijsachterstand	15.173,52	15.163,31	15.148,05	15.126,36
38 Bedrijfsvestigingen	467.769,18	486.450,56	502.097,17	520.709,51
36 Kernen	2.420.261,55	2.405.720,94	2.411.218,32	2.417.621,64
36a Kernen met 500 of meer adressen	375.833,30	375.833,30	375.833,30	375.833,30
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	9.451,40	9.451,40	9.451,40	9.451,40
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	13.350,55	13.350,55	13.350,55	13.350,55
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	496.875,26	503.681,93	530.709,66	535.354,84
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	114.908,25	115.388,33	115.857,90	116.313,41
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	2.071.526,36	2.091.528,57	2.110.296,14	2.131.474,32
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	308.892,41	310.182,94	311.445,23	312.669,72
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	1.314.519,48	1.327.021,42	1.339.834,85	1.351.857,37
19 Oppervlakte binnenwater	15.384,20	15.384,20	15.384,20	15.384,20
16 Oppervlakte land	302.445,00	302.445,00	302.445,00	302.445,00
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	199.458,60	199.458,60	199.458,60	199.458,60
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	143.394,06	144.295,65	143.310,98	144.202,86

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) *	655.038,92	661.438,26	667.902,26	674.431,56
bodemfactor woonkernen				
39 Vast bedrag	979.230,12	979.230,12	970.429,41	970.429,41
Subtotaal	35.320.040,6	35.439.278,1	34.835.154,5	35.193.580,8
	0	4	2	1

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Jaren	2026	2027	2028	2029
Uitkeringsfactor	1,493	1,539	1,583	1,63
Subtotaal (B x C (=uf))	52.732.820,6	54.541.049,0	55.144.049,6	57.365.536,7
	1	5	0	2

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	-452.595,00	-452.595,00	-452.595,00	-452.595,00
Subtotaal	-452.595,00	-452.595,00	-452.595,00	-452.595,00

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	50.122,00	50.122,00	50.122,00	50.122,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	51.286,00	51.286,00	51.286,00	51.286,00
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	29.858,00	29.858,00	29.858,00	29.858,00
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062,00	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
350 Bibliotheekmiddelen (DU)	100.000,00	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
421 Extra capaciteit BOA's (DU)	33.160,00	33.160,00	33.160,00	33.160,00
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	14.249,00	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	3.627,00	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
441 Wet betaalbare huur (DU)	27.884,00	15.356,00	12.251,00	10.781,00
Subtotaal	317.248,00	179.782,00	176.677,00	175.207,00

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
Maatstaf	2026	2027	2028	2029
260 Participatie (IU)	1.717.931,00	1.589.132,00	1.476.552,00	1.422.324,00
Subtotaal	1.717.931,00	1.589.132,00	1.476.552,00	1.422.324,00

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Aanvullingen v/d gebruiker	2026	2027	2028	2029
Subtotaal	0	0	0	0

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
Totaal	49.069.662,8	50.611.626,2	51.098.941,8	53.264.730,9
	1	5	0	1

Bijlage: Opvolging kadernota 2026

Van kadernota naar begroting 2026-2027

Bij de kadernota hebben de fracties ideeën aangedragen om te bezuinigen. Omdat de administratieve en efficiëntiemaatregelen al genoeg waren om de begroting sluitend te maken, zijn deze bezuinigingsvoorstellen voorlopig niet meegenomen. Hieronder geven we een reactie op de voorstellen.

Programma 1: Kwaliteit van leven

- **Leerlingprognoses:** Minder vaak leerlingprognoses maken wordt meegenomen in de evaluatie.
- **Schoollogopedie:** Het schrappen van schoollogopedie kan niet, omdat dit verplicht is volgens de wet op de jeugdzorg.
- **Verkeerseducatie:** Stoppen met verkeerseducatie op basisscholen is niet wenselijk. Dit zou de verkeersveiligheid van leerlingen in gevaar brengen.
- **Jeugdzorg:** Bij residentiële jeugdzorg en niet-gecontracteerde zorg wordt al maatwerk geleverd. Dit gebeurt alleen als gecontracteerde partijen de zorg niet kunnen bieden en het strikt noodzakelijk is omdat geen ander alternatief is.

Programma 2: Landbouw, landschap en plattelandseconomie

- **Toeristenbelasting:** Het verhogen van de toeristenbelasting of invoeren van een gemakkelijksbelasting is niet wenselijk. De toeristenbelasting is al verhoogd en onderzoek laat zien dat een gemakkelijksbelasting meer kost dan het oplevert.
- **Subsidies en vergunningen:** Het schrappen van subsidies voor wielerevenementen of het vergunningsplichtig maken van toertochten is niet wenselijk. Dit zou de economie en het toerisme schaden.
- **Grondverkoop:** Het verkopen van grondstroken is vaak niet mogelijk, omdat de gemeente deze zelf nodig heeft, bijvoorbeeld voor watergangen.

Programma 4: Wonen en leefomgeving

- **Afschrijvingstermijnen:** Langere afschrijvingstermijnen zijn niet altijd mogelijk of wenselijk.
- **Wegenbeleidsplan:** Extra bezuinigen op het wegenbeleidsplan kan later hogere kosten veroorzaken en heeft daarom niet de voorkeur.
- **Overige maatregelen:** Bezuinigen op het landschapsfonds en het budget voor parkeren bij Natura 2000 zijn al doorgevoerd. Het verhogen van de ozb-tarieven, terrasvergunningen, jachtleges of bouwleges is niet gewenst.

Programma 5: Bestuur en dienstverlening

- Wethouders: Het verminderen van het aantal wethouders naar 4 FTE wordt in de volgende coalitieperiode bekeken.
- Fraudepreventie: Fraudepreventie blijft een belangrijk aandachtspunt.
- Kostenbesparing: Er wordt gelet op cateringkosten en het vermijden van externe vergaderruimtes. De kosten voor representatie worden verhoogd om de gemeente beter te positioneren.
- Duurzaamheid: Er wordt gekeken naar duurzame manieren om kerstbomen te gebruiken. Bezuinigen op duurzaamheid is niet wenselijk, ondanks vertraging op landelijk niveau.
- Kinderraad: Het college wil nog steeds een kinderraad oprichten.
- Cittaslow: Het economisch profiel van de gemeente wordt gemaakt. Daarbij wordt ook gekeken of deelname aan Cittaslow in de toekomst wenselijk is.
- Jumelage: De jumelage is een belangrijk communicatiekanaal voor Eijsden-Margraten en zorgt voor verbinding met andere gemeenschappen. Het helpt bij het uitwisselen van ideeën en versterkt de sociale en culturele banden van de gemeente. Hierop wordt niet bezuinigd.
- Veiligheid: Minder boa's inzetten is niet wenselijk vanwege veiligheidsrisico's.
- Verkiezingen: Alle ambtenaren worden ingezet bij stembureaus. Vrijwilligers krijgen een kleine vergoeding.
- Gemeenteraad: Het verminderen van het budget van de gemeenteraad is een taak van de raad zelf.
- Regionale samenwerking: De regionale samenwerking heeft een juridische status gekregen en onze gemeente doet hieraan mee.